

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Litt.
Sv.

TRANEMÅLA
SÄMLINGEN

SKÄNKT TILL
GÖTEBORGS
STADSBIBLIOTEK
AF
AUGUST RÖHSS

NYA
TECKNINGAR

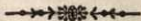
UR

HVARDAGSLIFVET,

AF

FREDRIKA BREMER.

SJETTE DELEN.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS L. J. HJERTA.

1845

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

PHYSICS

PHYSICS

PHYSICS

1910

EN DAGBOK.

«Denna dagen — ett lif!»

THORILD.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS L. J. HJERTA,

1845.

EM DAVOR

almond wood -- 100 1/2

100 1/2

STANLEY

100 1/2

100 1/2

Stockholm d. 1 Nov. 18..

På morgonstund.

«Ännu en dag, ännu en hvälfning af ljus och
«skugga: »*Njut din varelse*» säger du heliga gry-
«ning, lifvande blick af kärlek, strimma af Gud!
«Du väckte mig ännu en gång ur mitt mörker, gaf
«mig *en dag*, en ny varelse, *ett litet lif*. Du ser
«till mig i detta ljus och säger: följ ögnablicken!
«De kasta i flyende ljus och blomster. De dölja
«sig i moln men för att återblänka *ljufvare*. Följ
«dem. Och låt ej skuggorna finna dig innan du
«förjat att lefva!»

Så tänkte jag med en stor hädangängen ande,
när jag i morgongryningen vaknade, och såg dags-
ljusets stråle intränga i mitt rum, och ovillkorligt
räckte mina armar mot den. Den var hvarken
klar eller glad, den var Novemberdagens töckniga

stråle, men ändå ljus af det ljus, som lyser min lefnadsdag, och jag hälsade den med kärlek.

Blifve ljuset af min lefnadsdag liksom morgo-
nens — ett stigande! Om dess strålar lysa genom
dimmor eller klar luft — lika mycket! Blott da-
gen tilltager, blott lifvet dagas!

Efter 10 års frånvaro, besöker jag ånyo mitt
barndomshem; om för längre eller kortare tid —
må omständigheter bestämma. Oberoende till för-
mögenhet och lefnadsställning får jag nu efter långa
års fångenskap smaka friheten, och vid trettio års
ålder följa blott min egen vilja.

Jag kom hit i går aftons, några dagar förrän
jag var väntad, och kunde således omöjligt smickra
mig med att det var för min skull, som min styf-
mors våning var så präktigt upplyst när jag stad-
nade derutanför. Ack nej! Jag hade deremot gruf-
ligt svårt att finna någon, som ville taga minsta
reda på mig och mina saker. Ändteligen fick jag
rätt på en piga, hvars vänliga ansigte och väsen
straxt behagade mig, och som, då hon fick veta
hvem jag var, kraftigt tog sig an mig och mitt.
«Ack!» ropade hon, i det hon förde mig upp för
en mattbelagd vindeltrappa, upp på mitt rum,
«hvad detta är ledsamt! Hennes nåd ger i dag en

liten bal för att fira fröken Selmas födelsedag, och nu har man burit alla kapporna upp på frökens rum, så der ser ut!... Men sil Man väntade icke fröken förrän i nästa vecka, och därför är nu här ingenting i ordning!»

«Betyder ingenting!» sade jag i det jag med någon consternation såg mig om i det, af min styf-mor, i bref beprisade «trefliga» rummet, som nu var uppfyllt af herr- och fruntimmerskappor, bottforer och lappskor. Toner af en hvirflande Strauser-vals ljödo nedifrån och gjorde ett halft muntrande, halft nedslående intryck, och jag tänkte: «om jag sätter mig stilla här uppe midt ibland alla dessa tomma menskoplagg och lyssnar till denna musik och tänker: här sitter jag en öfvergifven fremling i landena, medan man der ute förlustar sig och dansar! så — blir jag ofelbart melankolisk, och kommer att skriva ett appendix till Salomos predikan: «Allt är fåfänglighet!» Men om jag skulle gå ut ibland de glada och roa mig att se på dem, och medan de svänga om i vals och galopp sjelf göra mina...»

En dunkel idé utvecklade sig hastigt i mitt hufvud, som fjäril ur puppa. Jag höll fast Karin (så heter min beskedliga piga), bad henne låta bli

att underrätta någon i huset om min ankomst, men deremot vara mig behjelpig med upptagande af min svarta sidenklädning och några andra saker till en hastig toilett. Jag ville oanmäld och okänd smyga mig in i sällskapet. Karin förstod min idé, fann den rolig och hjälpte mig fort och snällt, så att jag om en half timma kunde visa mig med heder i salongen, och hoppades kunna obemärkt blifva del af den «foule», som jag visste, sen gammalt, min styfmor vara angelägen om, på sina soiréer. Och sanningen att säga var jag alls icke missnöjd att litet få se mig om innan jag blef sedd, och att liksom bereda mig på en ny bekantskap med de släktingar jag nu ej råkat på så många år.

När jag kom in i danssalen dansades galopp. Jag smög mig längs med väggen, och fick lyckligtvis snart plats i ett hörn. Musiken, sorlet och det starka ljusskenet gjorde mig nästan yr i hufvudet. När jag något sansat mig, spejade jag nyfiket efter mina anhörigas ansigten; framför allt sökte mina blickar min unga syster Selma, ehuru nästan utan hopp att i den tjuguariga unga flickan kunna igenkänna det späda, klemiga barnet, som jag såg för tio år sen.

«Men husets enda dotter,» tänkte jag, «dagens hjeltinna måste dock vara lätt att upptäcka bland de andra! Hon måste väl vara främst i dansen och upptagen och firad framför de öfriga!» Och jag forskade bland galoppens sväfvande par. Dansen föreföll mig förtjusande.

«Ah! les reines du ball» sade nu, helt nära mig, en äldre herre, af ett belevadt men äfven något utlevadt utseende och slappa drag, och jag såg en ung officer vid dragonerna dansa fram med två unga fruntimmer, som fäste hela min uppmärksamhet, så vackra och lysande voro de. Jag tog för gifvet att en af dem måste vara Selma, men hvilkendera? De hade ett förunderligt stort syskontycke, ehuru vid närmare betraktande det var det egentliga *tycket*, som gjorde dem olika. Ty det glada, fina, intagande behaget, som utmärkte den ena af dem, klädd i hvitt gaz och blonder, saknades hos den andra, som var klädd i ljusrödt flor och hvars växt var något starkare; emedlertid var hon onekligen den vackraste. Hennes dans utmärkte sig af det sprittande lif, som man säger utgör lifvet i Fanny Elslers dans, medan den andras (den hvitas) hade mera af det ädla, rena behag, som jag sjelf beundrat hos Marie

Taglioni. Båda kunde vara Selma. Ju mer jag såg på den hvita, ju mera intog hon mig, ju mer önskade jag att hon måtte vara min syster. «Men är det väl möjligt att den något egenkära puppan «dilla mig» som Selma, i barnaåren, kallade sig sjelf, hade kunnat förvandla sig i denna sylfidiska varelse, hvärs ansigte strålade af själ och oskyldig glädje. Den andra har då mera af det stolta *sjelf*, som var barnet Selmas tycke. Kanske är hon min syster Selma? Skall jag kunna hålla af henne?»

Medan så striden emellan den röda och den hvita rosen fortgick inom mig, och jag med flit ej ville begära upplysningar af mina grannar utan vänta svar af händelsen, hörde jag den herrn, som utropat «des reines du bab», lyckönskas af en annan att vara «en rik ungtkarl».

«En rik ungtkarls lif,» sade han, med en suck, som lät mig tänka att han kände sig lika många hustrur och barn på halsen, som Rochus Pumpernickel, «en rik ungtkarls lif är ju en beständig fest!»

«En rik ungtkarls lif,» sade den tilltalade äfven med en suck, «är en briljant dejeuner, en temligen fadd dinér och en högst dålig souper.»

Under det jag lyssnade till de båda herrarnes meddelanden och betraktade «des reines du bal», märkte jag att en man, omkring fyratio år, i flottans uniform, med ett öppet och kraftigt utseende, med ett par allvarliga, ärliga ögon — betraktade mig. Det gjorde mig nöje — jag vet ej hvarföre. Jag märkte äfven att Neptuni son lotsade sig allt närmare mig och — helt oförtänt satt han vid min sida. Jag begriper i denna stund icke rätt huru vi kommo i samtal och ännu mindre huru jag kom att förtro honom mina spekulationer öfver balens tvenne stjernor, och allra minst huru jag kunde känna mig så meddelande och bekant med en mig alldeles främmande person. Personen smålog öfver mitt förtroende och frågade om jag ville bli upplyst af honom. Jag svarade att jag denna afton var stadd på upptäcktsresa och hade tagit slumpen till styrman, och ville låta honom råda för färden. Min nya bekante varnade mig för faran af att lemna sig till en sådan styrman, och forskade fint efter afsigten med mitt företag. Jag svarade undvikande; samtalet föll sig roligt och det föreföll mig som när ett större krigsskepp roar sig att jaga en liten brigg, som dock genom hastiga vändningar ständigt lyckas att undkomma.

Under detta kommo vi helt oförtänt in i ganska djupa farvatten, nemligen i själens och lifvets innersta, och vi stridde snart om hvad som gör menskolifvets högsta väl och ve. Vi voro här af ganska olika åsigter, ty då jag sökte sällhetens hamn i sinnets lugn och tankens klarhet, ville Neptuni son blott finna den i känslornas lif och styrka. Jag påstod att han dermed aldrig skulle komma i hamn, utan ständigt befinna sig ute på öppna, stormiga sjön. Han hade ingenting deremot. Just på öppna, stormiga hafvet hade han funnit lyckan. Jag uppreste mig mot vikinga-lifvets oro; han mot lifvets stilltje och maklighet. Jag talade om faran af skeppsbrott under känslornas anförande och påminte om Odens ord i Havamal: «Vanskligt är hvad man äger i en annans bröst.» Sjömannen höll sig till christendomen och tyckte med dess apostel att utan kärleken var allt i verlden endast tomt ljud och själlöst klang. Jag bugade mig för *menskokärleken*. Den var just min kasus. Men i afseende på enskilda förhållanden fann jag det högst nödvändigt att alltid kunna sjunga:

«Jag bryr mig om ingen ej alls, ej alls,
om ingen vill bry sig om mig!»

Sjömannen skrattade, men skakade på hufvudet

och sade: «så skulle ni icke kunna och icke *vilja* sjunga om ni hade den lyckan att äga — barn.» «Kanhända!» svarade jag i likgiltig ton, nöjd inom mig att finna min nya bekant vara, hvad jag redan anat, nemligen gift man och familjefader. Vi blefvo här afbrutna genom galoppens upphörande och de dansande fruntimrens sökande af hviloplatser, hvarvid min granne steg upp. Utsigten genom danssalen blef nu friare och tillät att genom de öppnade dörrarne se in i salongen, der turbanerade nåder intogo divanen och några herrar med stjernor och band vände sig omkring dem.

«Ah, der är hon!» tänkte jag, med hastig rörelse, då en fru af ädel vext och hållning blef synlig, i det hon under samtal med en äldre herre sakta närmade sig dansrummet. Ja, det var hon, ännu alltid densamma i utseende, behag, vacker och smakfull klädsel. Jag kände igen de äkta perlbanden med juvelslås kring halsen och kring de sköna armarne, som jag i min barndom så gerna ville kyssa; jag kände igen det vackra ansigtet, den imponerande och dock så behagfulla hållningen. Hon var ännu densamma, som då hon för tjugu år sedan framstod för mina ögon, en half gudomlighet, i den präktiga residenssalen, då

hon som landshöfdingska gaf «cour» med en drottningens anseende; ja, hon var ännu sådan jag såg henne då, och något mera utmärkt har jag ej sedan sett (ehuru jag mycket nog sett mig om i världen), får troligen ej heller se, och likväl!....

Det var min styfmor.

Mitt hjerta klappade icke sakta under det jag såg henne långsamt nalkas den sida der jag satt, och anade igenkännandets ögonblick. Det kom. Min styfmors blickar föllo på mig; hon studsade, såg åter och uppmärksamt, jag steg upp, hon skyndade fram och snart — omfamnade vi hvarandra, icke utan ömsesidig förlägenhet, hvilken dock öfverraskningen och ömsesidiga ursägter, jag öfver min för tidiga ankomst, hon öfver tillståndet i mitt rum m. m., hjälpte att öfverskyla. Min styfmor ropade nu: «Selma! Selma!» Och den hvita sylfiden sväfvade fram och jag slöt i mina armar min unga syster, glad att hon var «den hvita rosen», nöjd också att se en så vänlig glädje stråla ur hennes klara, blå ögon under det hon rodnande bad mig vara hjerteligen välkommen. Nu mötte min blick ofrivilligt min förra grannes, som från något afstånd betraktade oss uppmärksamt, med ett mildt, halft vemodigt leende. Min

styfmor ropade härnäst: «Flora!» och vinkade, men Flora, inbegripen i ett lifligt samtal med några herrar, hörde ej straxt. Selma skyndade till henne, tog hennes arm i sin och återkom med henne till mig. Jag såg för mig «den röda rosen», den andra af balens drottningar. Selma hviskade: «Sophia! Din och min kusin Flora!»

Min kusin Flora Delphin, som jag nu för första gången såg, hälsade artigt, och efter ett kort och likgiltigt samspråk återvände hon till sina herrar.

«Inga bekantskaper mer i afton, min söta Selma!» bad jag. «Jag vet att jag här måste ha flera, mig ännu obekanta släktingar, men jag vill helst ännu dröja att göra deras bekantskap på nära håll.»

«Så mycket bättre!» svarade hon, «jag får då rå om dig ensam en stund. Jag dansar icke denna dans, — jag måste tala med dig!» Och som man nu spelade upp en française och Selmas kavaljer nalkades, ursäktade hon sig hos honom, föreställde honom för ett sittande ungt fruntimmer, som han förde till dansen, hvarefter hon satte sig ned bredvid mig, frågade med ifrigt deltagande om saker som rörde mig, påminde mig sedan med en röst,

full af ömt minne, huru jag «varit så god mot henne i hennes barndom» berättat historier för henne, ställt till lekar och små lustbarheter m. m. för att roa henne.

«Nu Selma,» afbröt jag henne, «måste du berätta historier för mig, men bara sanna, det förstås. Ty jag är alldeles obekant med världen här omkring mig och ville gerna bli införd i den, eller rättare, låta den komma till mig, utan allt besvär.»

«Åh! då har du just vändt dig till den rätta!» sade Selma med komisk värdighet; «och för att nu begynna mitt värf som öfverhofmästarinna, så — hvem får jag den äran att först ur denna församling presentera för dig?»

«Jo, den der ståtliga frun der borta med paradisfågeln vaggande i turban af silfverskir, och med svarta sammetsklädningen, hon som nu talar vid din mor och skrattar, — en vacker människa! — kunde föreställa nattens drottning.»

«Hon är det också!» svarade Selma skratande, «signora Luna», som vi ibland kalla henne, eller «vår fru af de klara ögonen» är statsfru hos hennes majestät drottningen, der man vet att natten göres till dag. Henne skall du tycka om;

hon är bland våra allrabästa bekanta; och i afton är Signora Luna dessutom i ny, — får jag ej nu genast»

«Nej, nej! icke i afton. Signora Luna är mig för bländande i denna stund. Hvem är den långa herrn som nu talar till henne? — äfven en ståtlig figur, men något grötmyndig.» —

«Respekt jag ber för — Alexander den store» eller den store Alexander — han har öfversatt Aristoteles' logik och retorik; en mycket lärd man, och äkta man åt den vackra fru Luna.»

«Ödmjuka tjenarinna! Men min bästa du, här är det underligaste sällskap i verlden — alls icke af denna verlden; — «Signora Luna, Alexander den store!» Jag undrar hvilken öfverjordisk storhet jag härnäst får den äran denna militär, t. ex. ville jag gerna känna till namnet; han talar nu vid en stjernprydd herre; ett redbart tycke, men han åtminstone synes mig kunna tillhöra jorden.»

«Icke så alldeles, ty han tillhör mera sjön. Vi kalla honom «Vikingen»: för öfrigt nämnes han «kommendörkapten Brenner»; — en mycket bra och utmärkt man. Vet du hvem han talar med?»

«Nej! men ville det gerna. Säkert heter han Aristides eller — Axel Oxenstjerna. Jag tycker mig ha sett honom förr.»

«Det är baron Thorsten Lennartson, — du skall se honom ofta här; — han har varit Felix Delphins förmyndare och är ännu Floras.»

«Han är densamma som jag trodde mig igenkänna. Du har ej gifvit honom något karaktersnamn, Selma. Men jag ville väl gifva honom ett.» —

«Och hvilket.»

«Jag ville dubba honom till — *Friherren*, till skilnad ifrån en mängd andra baroner; ty han ser mig ut att kunna vara herre öfver sig sjelf — hvad säger du?»

«Att du säger det förträffligt! Det är som om du kände honom sen länge.»

«Jag har sett honom en gång för länge sedan, och ---- men der, bredvid Flora står en person, som jag äfven tycker mig ha sett för längesedan, ett regelbundet — men marmorkallt ansigte, något gulblekt, Voltairiskt tycke.» —

«Också en din slägtinge! Din och min svåger, Envoyén St. Orme! För några månader sedan hitkommen från Paris.»

«Virginias man! Åh jag borde ha känt igen honom. Men det är öfver tio år sen jag såg honom, vid Virginias bröllop. Hvad *hon* var vacker! Att hon så snart skulle lemna jorden! ett år efter si t giftermål!»

«Ja, på årsdagen af sin bröllopsdag,» sade Selma, med en röst, som vittnade om ett smärftfullt minne, hvarför jag gick vidare frågande:

«Och denna unga officer, som du nyss dansade med, en utmärkt vacker ung man?»

«Åter en slägtinge! Felix Delphin, Floras bror. Är icke Flora bra vacker?»

«Ganska vacker!»

«Och hur qvick, hur rikt begåfvad! Hon har minst ett dussin talanger.»

«Det var nästan för mycket!» sade jag skratande. «Och nu tack min söta Selma för det du roat mig så hederligt. Nu ser jag en herre nalkas dig i dansafsigter och du får icke mer för min skull göra dina dansörer förtviflade. Var lugn för mig; jag roar mig förtrffligt med att se på dansen och på de nya intressanta bekanta jag fått; Signora Luna, Alexander den store, Friherren»

«Skänk äfven en blick åt filosofhen!» sade Selma, skälmaktigt utmärkande en betjent i husets livré, som nalkades med en bricka med glacer och hade ett mycket allvarsamt ansigte med drag af en papegoja.

«Akta dig Jakob,» fortfor hon till denne skämtande, «och se dig före att vi icke valsa omkull dig.»

«Åh gubevars fröken!» sade filosofhen med hemsk röst, i det en plötslig förklaring gick öfver hans ansigte, som dock genast återtog sin dysterhet, i det han med sin bricka stannade framför mig.

«Fröken» sväfvade snart lätt som en flägt omkring i valsen.

Straxt derpå kom min styvmor till mig med den «rika ungarlen» med de fransyska orden och presenterade:

«din onkel, hofmarskalken X!»

«Min onkel» satte sig bredvid mig och begynte med mycken artighet samtalen, som ifrån några complimentier till mig fortgick till en kritik öfver andra, temligen qvick, men som smakade af mindre god digestion, i andlig mening. Var jag trött af resan, balrörelsen, eller bortskämd af de

samtal jag nu haft, men visst är att under detta sednare ett visst skumt flor bredde sig för mina ögon öfver det nyss så lysande, lefvande lifvet. Likväl hörde jag med nöje på berömmet öfver min styfmor. «En aldeles förträfflig menniska!» sade min onkel, «jag vet ingen som jag har ett så stort förtroende till, ingen som man kan så lita på. När jag vill göra litet godt i tysthet och ej vill att det skall komma ut, så är det alltid till henne jag vänder mig.»

Vikingen hade lemnat sällskapet efter att ha vid utgåendet gifvit mig en half afskedsblick, som lefver qvar, som en liten ljus punkt i mitt minne. «Signora Lunas» lysande fenomen försvann från vår horisont för att uppträda på slottet der hon för närvarande har vakt. Selma såg jag blott till då hon mellan danserna kom springande till mig med ett vänligt ord eller en förfrågan; så såg jag henne än vid sin mors sida, än hos någon annan af de äldre i sällskapet, alltid glad och uppmärksam, såsom ville hon göra alla nöjda.

Efter soupern föreföll något hvars intryck jag länge skall behålla. Det uppstod en liflig rörelse i salongen, och jag fick se min unga syster lyftas upp i sin länstol, under kronan, hvars ljus om-

strålade henne; lifliga vivatrop skallade dertill från de omgifvande herrarne.

Friherren var en bland dem som så upphöjde festens unga hjeltinna. Och rätt vacker och prinsesse-lik satt hon der, i det starka ljusskenet, sjelf strålande af ungdomsbehag och blygsam glädje. Ett rop af beundran och hyllning gick igenom hela församlingen. Då jag, från den nästan bländande synen, sänkte mina ögon, stannade de på ett ansigte, hvars uttryck gaf mig likasom ett styng i hjertat. Det var Floras. Harm, afund, vrede låg i den nästan konvulsiviska rörelse, som ryckte genom de vackra dragen och vanställde dem. Men blott ett ögonblick. I det hennes ögon mötte mina, förvandlades åter uttrycket, och snart derpå skratade hon och skämtade med envoyén St. Orme, som sällan vek från hennes sida, och hvars kalla, observerande blick hade för mig något frånstötande.

Då jag ville smyga mig från festen, gjorde min styfmor en stark demonstration af att vilja följa mig upp på mitt rum, men lät, på mitt ifriga motstånd, öfvertala sig att bli stilla, samt att ej heller låtsas om något för Selma, som nu åter var uppe i dansen.

När jag kom upp på mitt rum fann jag detta förvandladt. De skräpande plaggen hade försvunnit, och ordning och smak och välvillig omsorg hade gifvit sin stämpel åt anordningen af allt, inom det stora och vackra rummet.

«Fröken har sjelf varit här uppe och sett om allt!» sade Karin, som vårdade den nedbrunna kakelugnselden. «Tack min unga syster!» sade jag i mitt hjerta.

Jag var trött och somnade snart, men hade oroliga drömmar. Alla de personer, vid hvilka jag under aftonens lopp fästat uppmärksamhet, tyckte jag mig se uppställda i quadrille, i hotande åtbörder mot hvarandra och endast lurande på stunden att anfalla; jag befann mig äfven bland dessa och i begrepp att tornera med — min styf-mor! Då kom på en gång sväfvande en sylfidisk varelse med skimrande vingar, leende läppar, tju-sande, vindlätta rörelser och dansade emellan oss och väfde oss tillsammans med osynliga men mjuka band, och denna sylfid, denna andra Taglioni var — Selma! Under denna syn minskades spänningen, bitterheten upphörde; fienderna gjorde «chaine» och jag sjönk i en uppfriskande, söt sömn, som

lät mig glömma hela världen till dess den nya morgonen väckte mig.

Och nu medan allt ännu är stilla i huset och tyckes hvila efter dansen, vill jag taga mina förflutna och närvarande förhållanden litet närmare i ögnasigte.

Med min styfemor har jag genomlevvat tvenne ganska olika perioder. Den första vill jag kalla

Min afgudadyrkans.

Vid 11 års ålder såg jag för första gången min styfemor och blef af henne intagen ända till tillbedjande. Det räckte till, mitt femtonde år då jag skildes ifrån henne. Men bittra voro mina dagar i denna min afgudadyrkans tid. Ty aldrig har väl en gyllene idöl varit mera döf och stum för sina tillbedjares böner, än min styfemor var det för min kärlek. Dessutom var jag ett häftigt barn, och i hela mitt väsen en motsatts till det sköna och behagliga, som min styfemor så högt värderade och jemt talade om, under citationer ur madame de Genlis romaner. Med de tjusarin-

nor som i dessa omtalas jemfördes jag, och — nedsattes i proportion. Med ett ord, min styfemor kunde ej rätt tåla mig, och jag tålte ej — madame de Genlis och hennes gracer, som vållade mig så bittra qual. Ack! den solbrända vilda flickan, uppväxt bland Finlands «moar», hvars lif förflutit i skogen och på jungheden, bland berg och strömar, under drömar lika vilda och underliga, som den natur i hvilken hon växte upp, denna flicka var i sanning ingen varelse för salongen, för fransyska gracer. Flyttad ur sin barnoms friska vildmark till det präktiga residenset, der stora speglar från alla håll återgåfvo alla rörelser, och tycktes hånande härma all fri yttring som icke var stämplad af behagen, blef hon rädd, rädd för sig sjelf, rädd för alla menskor och i synnerhet för gudinnan i palatset. Guvernanten och tjenstfølket kallade mig «Tattarflickan», «Tattarungen». Min styfemor var aldrig hård i ord eller gerning, men förkrossade mig genom sitt ringaktande medlidande, sitt kalla åsidosättande, och snart kunde jag ej nalkas henne utan blosande kinder, och ett hjerta så fullt, så svällt (om jag får så säga) af ångestfulla suckar, att tungan

fåfångt famlade efter ord. Att finna något fel hos min styvmor förstod jag mig ej på. Allt, allt fel låg visst hos mig sjelf, men ack! Jag visste ej hur jag skulle bära mig åt för att bli annorlunda, för att bli henne behaglig. Jag vet mig på denna tid, mer än en gång, på mina knän ha anropat himlen, att aldrig gifva mig en älskare, blott den deremot ville gifva mig min moders kärlek. Men himlen döf för mina böner gaf mig älskare men — icke min moders kärlek. Och jag måste lära mig umbära den, hvilket lättades deraf att jag blef skiljd från henne och flyttad till en annan krets af lif och — äfven lidande, men af annan art.

Fem år sednare återkom jag till fädernehemmet och vistades der en tid. Denna epok i mitt förhållande till min fordna idöl kan kallas —

Motsatsens.

Ty den var i mycket motsatt den förra. Jag hade under hård kamp med lifvet och med mig sjelf utbildat mig till ett strängt och sanningsäl-

skande väsen, som utan skoning ville se det verkliga i allt, och föraktade allt som syntes förgyllning i lifvet, såsom uselt skum. Fransysk verldsmoral, bildning och grace var mig en styggelse, åt hvilken jag nu gjorde fullt ut så förnäma minner, som min styfmor förut hade gjort åt min naturverld. Den skimrande slöja genom hvilken jag hittills hade betraktat henne hade nu fallit. Jag såg nu hos henne *fel*, och såg dem genom förstoringsglas. Hon behagade mig alltid, men jag älskade henne icke mer.

Jag hade förälskat mig i Thorilds ande, hade insupit hans sannings- och ärlighetskärlek, men äfven något af hans ofta mindre trefliga sätt att yttra den. Och nu drabbade madame de Genlis och Thorild tillsammans, på det minst behagliga sätt, genom min styfmor och mig. För hvar citation ur madame de Genlis hade jag tillreds en ur Thorild, alltid i krigisk motsats till den förra, och min styfmor svarade i samma anda. Likväl måste småningom den fransyska markisinnan ge vika för den svenska filosofhen; det vill säga, hon lemnade platsen der en sådan grofhuggare slog omkring sig. Det är mig ett underligt, halft vemodigt minne, det, att min styfmor, på denna

tid verkligen blef *rädd* för mig, att hon undvek mig, synbart ängslad af mitt skoningslösa allvar. Hon sökte ännu någon gång att herrska, att imponera öfver mig, hon ville ibland återtaga spiran, men låfångt, den var bruten i hennns hand, och hon kände det och vek undan tyst, ibland nedslagen; — vid minnet af den hårda känsla jag stundom erfor då jag märkte denna reaktion i förhållandet mellan oss, kan jag ej låta bli att känna en hemlig rysning och ville varnande ropa till alltför stränga föräldrar dessa apostelns ord: «J föräldrar! Reter icke edra barn!»

Felet var på denna tid störst på min sida. Men jag var förbittrad gennm minnet af hvad jag hade lidit och dessutom, Thorild oakadt, ganska mörk i min åsigt af lifvet, och olycklig i min själ; och detta torde vara mig till någon ursäkt. Min styfemor, en glad och behaglig, mycket omtyckt verldsmenniska var helt och hållet vänd åt lifvets solsida och ville blott se den. Jag var mera vänd åt nattsidan, och så skildes vi allt mera åt.

Ett slags samband blef på denna tid emellan oss lilla Selma, ett svagt men intagande barn, som, jag vet icke hvilken obegriplig sympathie tycktes draga till mig, hvilken dock i min Tho-

rildska rättrådighet alls icke instämde i den dyrkan som egnades henne i huset. Men jag kunde dock ej låta bli att dragas till henne. Hon var sin faders älskling och förnämsta syssetsättning. Han var vän och lärjunge af den store Ehrensvärd, mannen med det stränga och rena skönhetssinnet, och ville af sin dotter bilda ett väsen så harmoniskt och skönt, som det ideal han bar inom sig, och icke den moderna scenens och romanens elfva tusen hjeltinnor, utan den antika *Antigone*, så skön som qvinna emedan så ädel som människa blef den förebild, vid hvilken han tidigt fäste sin dotters blick och hjerta. Så skapade han i henne en ny *Antigone*, och njöt genom henne ett lif, som en mycket svag helsa gjorde honom temligen glädjelöst.

Min styfmor var vid denna tid mycket upptagen af sin dotter Virginia, som genom sin skönhet och karakter väl kunde smickra en moders stolthet. Beundran för henne och ömhet för Selma förde oss ibland att komma öfverens.

Åter blefvo vi skilda, och då vi nu efter tio år åter sammanträffa är jag ej utan oro för denna nya epok af vårt samlif. Skall den verka en förening eller — en djupare skilsmässa? Ett af de

två, det är väl säkert, ty min styfemor har väl lika litet som jag stått stilla under ett decennium. Sorger ha vi upplefvat båda. Min styfemor har förlorat sin man och sin älskade, äldsta dotter, och jag, jag har Men lika mycket; det är förbi, och jag — fri. Att jag är bättre nu, än då vi sist råkades, det vågar jag hoppas. Den filosofi, som då gjorde mig så stolt och disputersam, har sedermera gjort mig fridsam; *tanken* har stilla och redande lagt sin hand på min panna och lifvet har klarnat och hjertat lugnat sig. Böckerna ha blifvit mitt käraste sällskap och betraktelsen en vän, som följer mig lifvet igenom och låter mig suga honung ur lifvets alla örter, äfven de bittra. Thorild är ännu alltid för mig en stjärna af första ordningen, men jag följer ej honom mera blindt, och jag har fått ögon äfven för madame de Genlis konstellation. I ett vill jag alltid troget följa honom; nemligen i hans lära att oupphörligt studera och fråga efter det goda i allt.

Vid den strand der jag är född, vid Kautuas ahlbekransade strömar, gick jag, som barn, ofta ut på perlfiske, när sommarns hetta hade minskat vattnet. Jag tycker mig ännu känna de klara, svala böljorna skölja öfver mina fötter, jag tycker

mig se perlmusslorne, som forsen hopat här och der i sanden, vid de små gröna holmarne. Hela högar af dessa musslor hämtade jag upp på stranden, och när jag fann perlor i dem, — hvilken glädje! Ofta voro de ofullkomliga, halfva eller skadade, men stundom fann jag rätt sköna. Nu vill jag åter gå ut att fiska perlor, men i — lifs — strömmen.

D. 2 Nov.

Jag afbröts i går morse genom budet som kallade mig till frukosten, och budet var min unga syster, hvars silfverklara röst frågade i min dörr: «Får man komma in?» Ja, visst fick man det. Sylphider äro dessutom icke lätta att stänga ute. Och gerna öppnar man dörr och hjerta då ett väsen, som Selma, begär träda in, och med välvilja och glädje strålande i diamant-klara ögon smyger sig till dig i betygelse af vänskap och tillgifvenhet. Hon var så behaglig, min unga syster, i sin blomma af ungdom och lif, i sin enkla men utsökt smakfulla klädsel och framför allt i sitt intagande sätt att vara, att jag tyckte mig se i henne en incarnation af den Franzénska sångmön, hvars namn hon bär. «Gud bevara dig, du

sköna väsen!» tänkte jag tyst i det jag betraktade henne, och någonting likt en smärtsam aning lät härvid tårar komma i mina ögon.

Icke utan hjertklappning följde jag henne ned för trappan, och beredde mig att se min styfemor och mitt hem vid dagens ljus.

Men min betryckta känsla försvann, då jag inträdde i det inre förmaket och min styfemor kom mot mig med åtbörder och ord, som tycktes vara uttryck af hjertats välvilja. Allt dessutom var behagligt inne i rummen, luft, möblering, och ända till det inbjudande, af silfver och äkta porcelain skimrande kaffebordet.

«Detta är ju godt!» tänkte jag.

Ingenting gjorde mig större nöje här än åsynen af den samling goda oljetafflor, som prydde väggarne i de båda förmaken. Just som jag ämnade utgjuta mig häröfver kom Flora in. Jag höll på att icke känna gårdagens bal-drottning. Den granna hyn syntes broullierad vid dagsljuset, ögonen voro matta, klädseln vårdslös och det vackra ansigtet vanställdes af ett tydligt drag af elakt lynne. Selma åter vinner att ses vid dagsljuset, hennes hy är skär och hvit och hennes ögon ha

det vackraste vatten och klaraste blick jag ännu sett i menniskoögon.

Vi satte oss till frukosten. Vi talade om balen i går. Min styfmor höll i anledning af den ett litet throntal, som jag kändes vid af gammalt, men som alltid litet generar mig. Jag tiger der-vid, men det är inom mig en hemlig opposition, som jag tror att min styfmor hör; jag vet icke hvarföre eljest hennes blickar så ofta skulle sändas utmanande till mig. Selmas glädtiga anmärkningar klipte emellertid af talet och lät oss alla skratta. Flora upplifvades, blef qvick och satirisk. Jag sade äfven mitt ord, och vår nådiga fru mor syntes högst road. Vi mönstrade åtskilliga goda bekanta på balen i går, åtskilliga toiletter kritiserades. Härunder bligade Selma skälmaktigt på min krage och ville finna den något: «rococo». Min styfmor såg på min klädning och ville äfven finna den något «rococo.» Jag framställde då den åsigten att jag sjelf vore personligen något «rococo», hvilket med mycken och artig ifver förnekades. Min styfmor sade att jag just var vid den vackra, «den moderna åldern» för ett intagande fruntimmer, «la femme de trente ans, la femme de Balzac» med ett ord, och tillade åtskilligt, till

hälften outtaladt, men dock ganska begripligt om hur jag hade embellerat, om min hy, mina ögon, mina händer, som allt gjorde mig, stackars Evas dotter, stort nöje att höra. Selma ville nödvändigt åtaga sig min toilett på det att «äfvén den» måtte bli modern. Jag lofvade underkasta mig hennes tyranni.

Efter frukosten fortsatte min styvmor och jag samtalet tète à tète, och jag märkte derunder att hennes ansigte betydligt åldrats, och jag såg något oroligt och spändt i hennes blick, som icke förut fanns der. Hennes drag hade dock ej förlorat sin ädla skönhet. Medan vi språkade, vattnade Selma blomkrukorne och småsjöng derunder behagligt. Min styfmors ögon vände sig ofta till henne, såsom till deras ljus. Flora var vid ostadigt lynne. Än öppnade hon en bok, som hon snart derefter kastade ifrån sig, än satte hon sig till fortepianot och spelade något med stor färdighet, men slutade upp midt i stycket; än ordnade hon sina lockar och betraktade sig i spegeln; slutligen satte hon sig i fönstret och gjorde anmärkningar öfver de förbigående. Jag kallade henne hemligen: «fröken Caprise».

Så stod det till i vårt förmak, då vid en paus i samtalet vi hörde en låg, hväsande hvissling, samt sakta steg närma sig rummet der vi voro.

Min styfmor kastade en orolig blick åt dörren, Selmas sång tystnade, Flora såg hastigt bort från fönstret och mot — St. Orme, som trädde in i rummet. Han och jag föreställdes nu formligen för hvarandra. Det frånstötande intryck, som hans väsen gör på mig, mildrades icke af hans handtryckning. Jag har ett eget intryck af människors sätt att taga handen, och kan ej låta bli deraf göra slutsatser, mera dock med instinkten än med förnuftet, ty mitt förnuft nekar till att låta leda sig af yttringar, som kunna vara blott tillfälliga. Men, jag kan ej hjälpa det, ett fullt och varmt handtag, tar — mitt hjerta, ett knappt eller lamt, eller stelt aflägsnar det. Det finnes människor, som krama handen så att den värker en god stund efteråt, det finnes de, som komma med två finger; för dessa bevara oss.....

Men åter till envoyén, hvars handtryckning, knapp och hvass, ehuru af en len hand, icke behagade mig. Han gick från mig till Flora hvars hand han kysste, ville sedan lägga sin arm förtroligt om Selmas lif, men hon undvek honom.

och ropade till mig att komma och göra bekant-
skap med hennes blomsterlökar, som hon glädtigt
presenterade för mig under namn af «Konning
Hiskia», «Lord Wellington», «Grand Vainqueur»,
«l'ami du Coeur», «Diana», «Galathé» m. fl. i lö-
karne förborgade blomstergenier, som vi fågnade
oss åt att få se utveckla sig i vintersolens strålar.
Vi afbrötos härunder af Floras bror Felix Delphin
som gaf Selma en halft utsprucken månadsros.
Hon mottog den rodnande. Aha, min unga syster!
Men jag vet icke om jag unnar dig åt unga Del-
phin. Hans utmärkt vackra och äfven goda an-
sigte har ett visst obehagligt drag, som talar om
ett oordentligt lif.

Envoyén sade något sakta till min styfmor,
som lät henne skifta färg, och med en orolig blick
steg hon upp och gick med honom in i sina rum.

Jag lemnade den unga, glada trion, under upp-
görande af förslag till dagens och veckans nöjen
och gick upp på mitt rum. Det har en härlig
utsigt mitt rum och ger mig tillfälle att på en
fri och vidsträckt himmel betrakta det spel af
ljus och skuggor, af moln och azurblått, som ger
så mycket lif och lifvande åt fästet öfver våra
hufvuden.

Vi bo på Blasieholmen, just vid gränsen af det med träd planterade fältet, der Delagardiska palatset med sina torn reste sig i århundraden och nedbrann på en natt. Från mina fönster ser och hör jag brusa den breda strömmen, som skiljer staden och norrmalm och på hvars stränder, så mången blodig drabbning stått, ser hamnen, skeppsbron, det kungliga slottet med lejonbacken, strömparterren nedanför norrbro och bortom den, helgeandsholmen, Mälarens blåa vatten och de södra bergen. Ur massorne af hus på de skiljda holmarne resa sig kyrktornens djerfva spiror. Till venster har jag S:t Catharina, till höger S:t Jakob och nedanför den, kungsträdgården med sina rika alleer, och — jag skulle ej sluta upp, om jag sade allt hvad jag har och rår om — ifrån mitt fönster. Och i mitt rum har jag mina penslar, mina böcker och — mig sjelf.

D. 5:te.

Jag orienterar mig i familjen, åtminstone hvad den yttre människan angår. Ty att rätt «urskilja andarne» och genom fenomenet tränga till det verkliga väsendet, dertill fordras längre bekantskap. Min tysta fråga dervid till en hvar är: «hvad vill,

hvad söker du i lifvet?» Enligt denna regel botaniserar jag i menskosjälarne och klassificerar dem.

«Du måste se Floras målningar! Du måste höra Flora sjunga! Du måste se och höra Flora spela komedi! Flora måste visa dig sina poetiska och prosaiska teckningar och porträtter! De äro så qvicka och roliga!» Så har jag ofta hört Selma säga dessa dagar, och hon har ej gifvit sig ro innan jag fått se och beundra allt detta, och jag har beundrat det med god smak, ty Floras konstnärсанlag äro utmärkta, i flera riktningar.* Men större ännu är, fruktar jag, hennes egenkärlek. Eller hvad vittna uttryck såsom dessa:

«Jag är icke som vanliga menniskor,» — «Vore jag som andra, så etc. men jag är verkligen rätt egen och besynnerlig.» «Jag kan icke sänka mig till dessa hvardags-figurers ståndpunkt,» m. m. af denna art.

Så tyckes hufvudpersonen hos Flora vara ett *Jag*, liksom hos Selma ett *Du*. Men jag vill ej för hastigt bedöma Flora.

Selma gaf mig i går en högst angenäm förmiddag genom att låta mig göra bekantskap med åtskilliga mästestycken i hennes vackra tafvelsamling. Den är henne skänkt af hennes far, som

sjelf samlade den under sitt vistande i Italien. På den noga kännedomen af de olika konstskolornas anda, på det rena och stränga skönhetssinnet, kände man igen Ehrensvärds lärjunge. Under detta, kom äfven till tals Selmas eget vistande i Rom. Efter Virginias död följde hon dit med sina föräldrar, som i denna resa sökte förströelse för sin sorg och tillfälle till högre utveckling för sin qvarlevande dotter. Här hade Selma vaknat till känsla af lifvets skönhet, men äfven af dess smärta; ty här hade hon förlorat sin tillbedde fader. Lenartson var då i Rom, hade delat med henne glädjens dagar, och blef i sorgens, hennes stöd och tröst. Med sonlig och broderlig ömhet tog han sig an de båda sörjande fruntimren, och förde dem under trogen vård tillbaka till deras fädernesland. Selma talade med djup rörelse om allt hvad han varit för dem.

Om aftonen kommo St. Orme och unga Delphin. St. Orme skänkte Flora ett vackert armband, hvaröfver hon yttrade stor förtjusning och lät St. Orme sjelf knäppa det omkring armen. Sedan lyfte han upp den och — kysste den, och Flora — — tillät det! Selma såg det med orolig blick och rodnade.

Vi delade oss i tre partier denna afton. Selma och Felix kastade volant och spelade komedi i yttre förmaket, och deras skämt och hennes silfverklingande skratt ljöd derifrån in till oss. Flora lät sitt fyrverkeri af qvickhet blixtra för Envoyén, som lifvade det genom sin satir under det han tydliga beherrskade henne och ledde samtalen, som roade mig, ehuru jag ofta ej förstod dess hemliga allusioner, och den förtret, som de ibland tycktes väcka hos Flora. Min styfmor lät sitt ljus lysa för mig, och underrättade mig om ställningar och förhållanden i staten. Jag lät mig uppbyggas, lånade mina två öron åt tre håll, och lade en och annan vis anmärkning till min styfmors åsichter, under det jag med sibylliskt allvar lade ut mina kort för att läsa i ödets bok. Ty jag vore ingen värdig dotter af trollkonsternas hembygd, Finland, om jag icke vore något hemma i *caffé* och *char-toman-tien*. Väl har jag aldrig varit en fullt värdig lärjunge af den ryktbara spåqvinnan Liboria, som lärde mig sin konst, och jag har ännu aldrig lagt ut mina kort med hennes andakt och anda, men — korrt och godt, det roar mig att se ödets lek i korten, och jag har ofta roat mig och andra dermed, och så gjorde jag äfven nu.

Då aftonen var till ända, sällskapet åtskiljdt, och Flora och jag, under vägen till våra sofrum, gingo genom den lilla korridor, som åtskiljer dem, stannade Flora och sade i det hon hastigt vände sig till mig:

«Du tror visst att jag är kär i St. Orme?»

«Hm,» svarade jag, «nog tycker jag att det ser så ut!» (Ty Flora hade verkligen koketterat för St. Orme denna afton.)

«Och vet du icke, visa sibylla, att skenet ofta bedrager? Och så gör det nu. Man måste ofta synas hvad man icke är, för att vinna hvad man vill. List och slughet blefvo qvinnan gifna för att beherrska dem, som vilja råda öfver henne. De äro hennes rättmätiga vapen.»

«Så säger man ofta, men jag har icke funnit det så. Jag har funnit sanningens och allvarets makt — när den utöfvas med klokhet och kärlek — den enda rätt mäktiga, och det med män som med qvinnor.»

«Sanning och allvar!» sade Flora spefullt, «visa mig hvar de finnas! Vi hyckla mangrannt med hvarandra, alla dagar i lifvet, hur heliga vi än göra oss. Hur är det t. ex. med oss båda? Ha vi icke gått i flera dagar och lekt artiga kusiner med

hvarandra, och jag tror likväl att vi i grunden tycka ganska litet om hvarandra. Eller hvad tror du?»

«Jag tror som du!» sade jag, uppfriskad af denna öppenhet.

«Nå väl!» fortfor Flora, «vore det då icke så godt att vi öppet toge vårt parti att — hata hvarandra?»

«Hvarför icke?» sade jag som förut, «det blir kanske en helt ny väg till kärlek.»

«Jag tycker om det nya!» sade Flora äfven skrattande. «Således från denna dag äro vi öppet fiender, och sköta ömsesidigt vårt lilla hat! Är det icke så fröken Philosophia?»

«Topp fröken Caprise!»

Vi skakade hand skrattande och skiljdes åt bättre vänner än vi ännu varit det.

Oaktadt Floras ord, uppgjorde jag denna afton, efter mina oförgrifliga iakttagelser, tvenne partier och förenade Flora och St. Orme, Selma och Felix. Återstår att försörja min styfemor och mig. Nå väl! Vi få bli hvarandras ålderdomströst och styra staten tillsammans. Thorild och fru de Genlis få hjälpa oss.

D. 6:te.

Mina oförgripliga iakttagelser äro tillintetgjorda; och af hvem? Af — friherren.

Vid frukosten eklaterade Flora och jag på muntert sätt vår öfverenskommelse sedan förra aftonen. Min styfmor tog saken på det skämtsamma sätt, som den yppades, och skrattade åt vårt «hat-kontrakt». Selma deremot tog saken icke muntert, utan såg på oss med allvarliga, nästan sörjande ögon. Jag sökte ställa henne tillfreds genom att visa henne *vårt hat* som en ny väg till vänskap. Hon blef glad åter och sjungande:

«Lite gnabb ibland
skadar inte grand» m. m.

lemnade hon oss för att sköta hushållets angelägenheter för dagen. Kort derefter kom friherre Lenartson. Efter en stunds allmänt samtal, förde han Flora afsides och talade länge och sakta med henne. Han tycktes allvarligt bedja henne om något, och fattade derunder mer än en gång hennes hand. Och Flora tycktes icke alls vara stridig. Jag såg på min styfmor och min styfmor såg på mig.

«Det tyckes vara ganska vänskapligt emellan förmyndare och myndling,» sade jag.

«Ja,» svarade min styfemor, «de äro något mer för hvarandra än det.»

«Hvad? Äro de — förlofvade?»

«Ja! — Men det är icke eklat ännu, och talar icke ännu allmänt om.»

«Flora,» fortfor jag, «blir ju förklarad myndig i vår och kommer då att disponera en betydlig förmögenhet?»

«Endast röntan deraf; kapitalet kan disponeras endast af hennes tillkommande man, enligt den farbroders testamente, som Flora och hennes bror ha att tacka för sin förmögenhet. Han var en barsk gubbe och hade intet förtroende till fruntimmers styrande af affärer. Han förordnade äfven att Flora före sitt tjugufemte år (hon fyller dem i vår) icke finge gifta sig, vid fara att förlora en betydlig del af sitt arf.»

Selma kom in; Lennartson slutade sitt samtal med Flora, och gick, sedan han, kyssande hennes hand, sakta och eftertryckligt uttalat: «kom ihåg!»

«Det var just ett ifrigt samtal!» sade min styfemor, något forskande, till Flora, då denna, efter en blick i spegeln, med lysande blickar nal-kades oss.

«Ja,» sade Flora; «han är så god, så förträfflig! Man måste göra allt hvad han vill.»

Jag suckade ljudeligt.

«Hvad nu? Hvarför suckar Sophia så?» frågade Flora.

«Emedan jag förmodar att du då rätt snart blir lycklig genom Lennartson, och mottager hans hand; — jag måste ju sköta mitt hat.»

«Åh,» sade Flora skrattande, «sörj icke ännu! Det är gunås icke så väl!» tillade hon halft ve-modigt. «Det är mindre om mig, än om Felix, som nu är fråga. Min herr förmyndare vill att jag skall blifva för honom ett efterdöme och ett exempel och en ledsagerska; — men mitt inflytande på min kära bror är just icke att skryta med; och nog vet jag hvem, som bättre än jag, kunde verka på honom och förvandla min kära Felix till en verklig fågel Phenix om hon det vill — eller hvad tror du Selma?»

Selma vände sig bort och sade sakta: «låt oss ej tala derom!»

«Nå låt oss då tala om min kostym för masqueraden!» återtog Flora med yr lillighet. «Kom och hjälp mig att välja färger; du har så god

smak!» Hon tog Selmas arm och de båda unga kusinerna chasserade sjungande ut.

Sednare, då jag gick upp på Floras rum, med ett bud till Selma, fann jag dem ifrigt samtalande, midt ibland silfver och guldskir och sidentyger.

«Men Flora! det blir för dyrt!» sade Selma.

«Men det blir så gudomligt vackert!» sade Flora.

«Men det kan bli bra ändå — och skillnaden i kostnaden är så betydlig! Du har ju nyss lofvat Lennartson att vara för Felix ett exempel.»

«Ja ja, i allmänhet; men icke i alla småsaker. I sådana vill jag följa mitt eget hufvud. Se så Selma lilla, tag nu icke dina Disa-visa miner; de kläda dig icke, utan var litet roligare. Låt oss komma till min turban — — Ack moster! Det var gudomligt! Moster skall säga mig» — och Flora vände sig ifrigt till min styfemor, som nu kom in och som utan alla betänkligheter ingick i Floras planer för den dyrbara kostymen, som skulle förvandla henne till en Circassiska.

Sedan sade hon till mig, i det hon omfamnade Selma:

«Hvad tycker du, Sophia, om det här barnet, som vill sitta hemma hos sin gamla mor, i stället att fara på maskeraden hos W * * *?»

«Jag tycker om henne!» sade jag.

«Hur skulle fröken Philosophia kunna annat, vid ett så visligt förhållande?» sade Flora litet spetsigt.

«Men om jag,» fortfor min styfemor, förnöjdt blinkande, «tar hela kostnaden för kostymen på mig och — —»

«Det skall min mamma icke!» utropade Selma, «om mamma håller af mig. Det är verkligt så, att jag ingen lust har på denna bal, och ännu mindre att ruinera mig för den. Min mor skulle dessutom blott vara der för min skull, och och det ena med det andra, så är jag viss på att få mycket roligare af att vara hemma denna afton.»

«Nu vill du vinna Lennartsons hjerta!» sade Flora bittert.

«Flora!» utropade Selma med en blick af förvåning och sårad oskuld. Hennes ögon fylldes af tårar.

«Förlåt!» bad Flora, kyssande hennes brinnande kind; «jag menade icke hvad jag sade. Men

hvad jag verkligen menar är att du förtjenar honom mycket bättre än jag!»

Vi dykade nu mangrannt ner i tygerna och kostymeringen.

D. 9:de.

Selma har förvandlat min garderob och tyranniserat mig att bli modern. Och jag har låtit mig tyranniseras då jag ser att det gör henne och min styfemor så mycket nöje. Och min styfemor! Hon har gjort mig förlägen genom sina vackra presenter. Men hon hade så synbar glädje af att gifva, att jag ej kunde annat än med tacksamhet mottaga.

I dag, i barnslig glädje öfver min middags-toilett, utropade Selma:

«Åh jag ville att *Balzac* skulle se dig! Han skulle straxt sätta dig i en roman och låta dig väcka minst tre dödliga passioner.»

«Det vore,» sade jag, «ett starkt bevis för kraften af hans diktande fantasi, ty i verkligheten väcker jag väl icke någon passion mer.»

«Um, um, um...!» sade min styfemor med artigt menande, diplomatisk min.

«Icke heller önskar jag det mer,» fortfor jag,
«Dårskapens tider ha förflutit,
Visdomens dagar komma nu.»

«En vishet,» sade Flora, «som kanske litet smakar af räfvens vis à vis rönnbären. För min del tror jag aldrig, att icke ett fruntimmer önskar att behaga och vinna hjertan och rökverk och offer, så länge som hon lefver, hon må heta Cleopatra eller Ninon eller Santa Philosophia.»

«Santa Philosophia torde lära dig annat en dag!» svarade jag allvarsamt, och min styfmor, som ibland synes litet rädd, att det kunde bli allvar med hatet mellan Flora och mig, skyndade att afleda samtalet genom middagsmåltiden, vid hvilken Selmas glädtiga skämt satte alla vid gladt lynne. Flora och jag sade åtskilligt roligt öfver vårt hat-kontrakt och införde deri åtskilliga klausuler och paragrafer. Min styfmor strödde öfver med skratt och skämt. Hur det är, misstänker jag att vi äro qvickt folk tillsammans här, och kunna få roligt af hvarandra.

Den 12 November.

Vårt hvardagslif börjar allt mer ta gestalt för min blick. Mycken förströelse råder der och jag är glad att kunna draga mig derifrån i mitt ensliga rum. De unga flickorna leka bort sitt lif,

men med bra olika behag. Flora är jemt vid omvexlande och oftast vid elakt lynne. Minsta motgång gör oväder. Selma åter har ett gyllne lynne, hela hennes väsen är harmoni, och man ser det på hennes lätta, behagliga gång, hör det på det glada småsjungande som förkunnar hennes ankomst eller närvaro här och der inom hemmet, under det hon än sköter hushållets angelägenheter, än är på en slags dansande uppvaktning för min styfemor, än deltar i alla Floras revolutioner, än sköter de främmande, som dagligen besöka huset. Tjenstfolket lyder henne med glädje, ty hon talar alltid vänligt vid dem, och hennes anordningar vittna om ett godt och klokt hufvud. Sjelfva filosofen ljusnar upp vid hennes åsyn. Med ett ord, hon är hemmets lif och harmoni. Det enda, som stör mig hos henne, är ett ofta framstickande alltför satiriskt lynne, som stundom går till — skall jag säga — *elakhet*? Ordet är hårdt, men jag tycker att det är sannt. Men med så lifliga lifsandar, som Selma har, och Flora till dagligt sällskap, är det ej lätt att äfven här behålla rätta takten och harmonien. Och min stymors behag för allt, som upplifvar eller saltar lifvet, och hennes kärlek till de unga flickorna låter

henne ej märka, att de ofta utströ cayenne i stället för harmlöst salt.

Mellan min styfmor och mig råder mycken «courtoisie», ehuru ingen förtrolighet. Jag tror att vi äro litet rädda för hvarandra. Vanligen ha vi en stunds tête-à-tête på dagen, under hvilken vi sköta statens angelägenheter tillsammans och göra våra «reflexions chrétiennes et morales» öfver tidens och sakernas gång. Härunder och under all möjlig artighet emellan oss märker jag, att vi hemligen sträfva att upplysa och omvända hvarandra, samt att frappa hvarandra med våra djupsinniga ord och åsigter. Så händer det att under det vi söka att sätta ihop statsmaskinen, håller det på att gå litet sönder emellan oss. Ty fastän vi båda anse oss stå i den himmelska rättvisans precisaste «juste-milieu», så lutar min styfmor dock betydligt åt den aristokratiska sidan af samhället, liksom jag åt den demokratiska. Min styfmor, som i sin fordna värdighet af landshöfdingska, öfvade ett ej obetydligt inflytande på länets angelägenheter, anser sig ega all en regentinnas både kunskap, erfarenhet och skicklighet. Jag åter tycker mig från min filosofiska ståndpunkt se och förstå allting litet bättre; och det der allt gör

ibland en liten spänning emellan oss, som dock icke blir skarp, ty när min styfemor stiger i tonen med ett: «tro mig min vän» — — då tiger jag och nöjer mig med att göra otrogna miner; och hur jag än opponerar mig, så lemnar jag alltid min styfemor sista ordet eller sista lättet, nemligen det diplomatiska «um, um, um!»

Om aftnarne är familjen ännu ofta hemma (man säger att detta blir annorlunda på nyåret), och till den sluter sig ofta Felix Delphin, St. Orme och Lennartson. Jag ser tydligen att friherren har en forskande blick riktad på Flora och St. Orme. Ofta tycker jag, att hans öga från den lysande, effektsökande Flora vänder sig till Selma och hvilat på henne med en viss öm uppmärksamhet, och hon, — hvarföre äro hennes ögon i hans närvaro så ständigt skuggade af de långa, mörka ögonhåren? Hvarföre hör man intet af de glada infallen, de vettiga, fina anmärkningarne, som eljest äro henne egna? Men Flora skulle väl ej tåla det. Jag har sett det på en och annan stikkande, svartsjuk blick, som ljungat på henne ur Floras ögon. Men äfven jag har fått min del af denna blick, då Lennartson skänkt mig en betyd-

ligare del af sin uppmärksamhet, hvilket, jag är glad att säga det, icke sällan händer.

Friherren — — nej! Ingen beskrifning öfver honom. Bulwer, som kastat så mången djup blick in i det ädlare qvinnosinnet, anmärker med rätta, huru likgiltig en mans skönhet eller fulhet är för detsamma. Det är karakterens uttryck i uppsyn, i åtbörd och ord, som fäster eller fränstöter det. Alltså intet ord om friherrens längd, växt, hår, tänder m. m. Jag skulle ej heller veta att säga stort härom; men det vet jag, att intrycket af hans personlighet är sådant, att man icke glömmet och icke vill glömma det. Man känner sig likasom upprest deraf, och hans blick, — ja, om den måste jag dock säga ett ord.

Det gifves ögon, i hvilka man likasom skådar en förklarad verld; — sådana skola *Schellings* vara, och därför önskade jag ock att en dag få skåda upp i dem — det ges ock en blick, som jag företrädesvis ville kalla *statsmannens*. Någon har sagt: «filosoferna se mera ljus än gestalter;» och jag säger här: «de flesta andra menniskor se mera gestalter än ljus;» men den sanna statsmannen ser på en gång lifvets alla gestalter och ser dem i lifvets sanna ljus. Hans blick är på en gång

klar och bestämd. Så är Lennartsons, och man ser ock snart, att både sol och åskstråle kunna tala ur den.

Jag är glad att ha fått se och lära känna denne man.

St. Orme bildar till honom en bestämd kontrast, ehuru äfven han har ett utmärkt utseende, och är rik på kunskap, qvickhet och verldserfarenhet. Men han saknar något i sitt väsen — något som adlar det hela. Han inger ej förtroende, ej aktning. Dessutom har han en viss orolig rörlighet i armar och fingrar, som påminner om en spindel och gör honom obehaglig — åtminstone för mig.

Hur skall jag förstå Floras sätt att vara mot dessa båda män? Det synes mig säkert att hon älskar Lennartson; men hvarföre då kokettera med St. Orme? Hvarföre mottaga presenter af honom?

En gäst, som äfven oftare börjar visa sig här, är den «rika ungarlen», min onkel. Han är trefflig och rolig nog, och om jag icke fruktade att vara inbilsk, så skulle jag kunna tro att hans visiter gälla — — mig! Han kanske anser mig som en «pasable soupér». Min styfmor börjar ge mig här-

öfver en och annan liten menande vink, som jag låtsar icke förstå.

Bland ofta här sedda gäster äro systrarne v. P., fru och fröken, vanligen här kallade «kommercerådinnorne», och med hvilka hålles betydlig kommers med stadens alla «man säger, man tror, man vet». Vi göra litet narr häraf, men äro dock inga kostföraktare af kommersen, som vi håna; ty de två systrarne veta dock en hel hop, och fröken är en qvick menniska, hvars stora, spejande ögon se ganska skarpt och riktigt, och hennes tunga är mera rolig än hvass. Hon har öfver nittio kusiner, mest alla på fruntimmerssidan, berättade hon härom dagen.

Den 14 November.

I går aftons gjorde jag bekantskap med några af «våra närmaste», såsom Selma kallar kretsen af husets förtrognare bekanta, till skillnad på «våra fjermaste». När jag, som vanligt, omkring kl. half 8 kom ned i min styfmors rum, satt signora Luna der i ett soffhörn, men var tydligen i *nedan*, hvilket äfven Selma tillhviskade mig, i det hon föreställde mig för henne. Den vackra greffinnan gjorde mig en temligen likgiltig helsning;

likväl tyckte jag om tryckningen af den varma silkesfina handen.

Det öfriga sällskapet bestod af baron Alexander, en ung löjtnant Åke Sparrsköld, en syster till Flora, friherrinnan Bella P^{***}, enka och tio år äldre än hon, som vi kalla «skönheten», och som har drag af prima-sort men uttryck af den andra, en hygglig gammal fru Rittersvärd, med sin dotter Hellfrid, samt St. Orme och Lennartson.

Man talade om en ny fransysk roman, nu mycket omtyckt, och som St. Orme hade lånat åt Flora. St. Orme berömde kraften i karaktärerne, djerfheten och prakten i koloriten. Unga Sparrsköld tyckte den sednare vara falsk, och fann i de förra en öfverdrift, som förtog kraften. Hvar mensklig affekt stegras genast till ursinnighet och förlorar både mått och mål, äfven dygden kan ej synas hög, utan att ställas likasom på styltor och bli onaturlig. Och handlingarnes mål? Alltid blott enskilda, inskränkta motiver, alltid sjelfvet; den egna, isolerade lyckan! Aldrig ett sträfvande, ett interesse, som omfattar mensklighetens större interessen! Och dessa brister tyckte han sig igenfinna i hela den nyfransyska litteraturen.

Lennartson instämde lifligt. «Och denna, lit-

teraturens riktning,» sade han, «är icke blott falsk i sig sjelf. Den är osann som tidsmätare, och ljuger mot tidens ädlare, och man kan väl säga, allmänna anda, den anda, som sätter enskildt sträfvan-
vande och enskildt väl i nogaste sammanhang med det allmänna bästa. I afseende på detta sinne för det *allmänna, det hela*, kunde närvarande unga Frankrike gå i skola hos gamla Rousseau. Med alla deras fel äro dock hans romaner, i mycket, mönster för detta slags samhällstaflor. Se, huru här de enskilda individerna framställa hufvudriktningar i menskligheten, och hur, när de i kärlek sluta sig tillsammans, denna kärlek icke stadnar i egoism, utan vidgar sig för att omfatta samhällets heligaste institutioner, mensklighetens och naturens lif i deras gudomliga väsen, och det enskilda hemmet framträder — såsom det bör vara — som den punkt, ur hvilken det stora verldshemmet helgas och välsignas.»

St. Orme drog på axlarne. «Stackars Rousseau! med alla sina idealiska romaner var han blott — en svärmare,» sade han och gick att förena sig med baron Alexander, i stora förmaket.

«Jag känner att ni har rätt!» sade jag till Lennartson, «men — jag ville dock så gerna se en

verklig framgång, ett steg framåt på utvecklingsbanan i all betydande bildning inom menskligheten, — och denna franska litteratur kan dock ej nekas att framställa karakter och situationer af en mångfald och djuphet, förr icke sedda i verlden; den tränger in i alla vrår af tillvarelsen, den upptager alla momenter af lidande, mörker och missljud; — väl är den ännu blott ett «nedstigande till helvetet», men — måste icke ett «uppstigande till himmelen» vara nära, en förvandling, i hvilken lifvets djupaste natt skall förklaras af dess skönaste morgon? Är det väl möjligt, att denna litteraturs högsta blott skulle vara, att — gå tillbaka till Rousseau?»

«Ja,» svarade Lennartson, leende öfver min ifver, «men, som jag nyss sade, endast hvad blicken, hvad sinnet för det hela, det allmänna beträffar. Liksom ni, ser jag i denna litteratur en bestämd ny utveckling, — och det är ej första gången som det folk, som födde den, bryter för verlden nya banor! Men den är ännu blott fragmentarisk, — den innehåller *studier* till en stor komposition. Och en dag skall nog mästaren uppträda, som ordnar dessa kaotiska skapelser till en

harmonisk verld. Men — kanske modellen der- till först måste framstå i det verkliga lifvet.»

«Huru menar ni?» frågade jag spänd.

«Tillåt mig,» fortfor Lennartson, «att göra er uppmärksam på ett hufvuddrag i vår tids sköna litteratur; — nemligen dess riktning att framställa Qvinnan som den punkt af lifvet, hvarifrån lifvan- de och förnyande krafter utgå. Och jag tillstår att jag förenar mig dermed. Jag väntar, i denna stund af världen, mycket af — *Qvinnan.*»

Att det qvinliga auditorium, inför hvilket fri- herren yttrade dessa ord, såg upp till honom med högaktning och erkänsla, var blott naturligt. En ödmjuk glädje lyste uti Selmas vackra ögon, un- der det i Floras eldiga blick frambröt något, som jag ville kalla — *stort.*

Min styfmor gjorde nu motion att vi skulle gå ut och göra musik i salongen. Vi följde hen- nes vink.

Flora kallade Lennartson till fortepianot, och spelade och sjöng för honom förtjusande; deremel- lan talade de sakta.

Jag höll mig till Hellfrid Rittersvärd och löjt- nant Sparrsköld, som med sitt redliga ansigte och sitt öppna sätt att vara och tala särdeles behagade

mig. Med oss förenade sig «skönheten», som tycktes vilja göra ett odödligt intryck på Åke Sparrsköld, men denne tycktes för närvarande, likasom jag, vara mera intresserad af fröken Rittersvärd.

När jag ser en ung människa så ful, som Hellfrid Rittersvärd, tillika ha ett så lugnt väsen, ett så lätt och glädtigt sätt att vara, så får jag en hög tanke om henne. Jag känner att något stort medvetande höjer henne öfver alla små svaghets-lidanden; hon har fullt förtroende till det ädla hos sig sjelf och sina medmänniskor, och uppkallar äfven derigenom deras aktning och det friska sinne, som besestrar allt blott yttre störande. Hellfrids samtal fann jag saltadt och upptriskande, och jag tror att Sparrsköld fann så med, ehuru «skönheten» äfven visserligen öfvade sin dragningskraft på honom.

Min styfmor spelade piket med sin goda vän, fru Rittersvärd. Denna älskvärda gamla fru lider af en nervös åkomma i hufvudet, för hvilken hon är kommen hit till Stockholm, i afsigt att rådfråga läkarne. Hennes dotter bereder henne genom sina öfversättningar af utländska arbeten medel dertill, äfvensom hon derigenom hjälper att försörja tvenne unga bröder. Väl förtjenar hon på allvar nam-

net af «fröken aktningsvärd», som Flora ger henne, halft på spe.

Selma var här och der inom sällskapet och deltog vänligt i allt som föregick.

St. Orme spelade kort med baron Alexander och Felix Delphin, men från sitt spel sköt han ofta en skarp blick på Flora och Lennartson, som vid fortepianot hade glömt musiken för ett sakta men ifrigt samtal. Detta afbröts hastigt af St. Orme, som utropade:

«Flora, min bästa Flora! Gif en fjerndels tanke åt mig! Jag är en olycklig spelare i afton; kom mig till hjälp med ett godt råd. Säg mig i hvilken färg jag skall spela — svart eller rödt?»

«Svart!» svarade Flora.

«Svart?» återtog St. Orme; «hvarföre råder du ej mig hellre till det röda. Rödt är ju din älsklingsfärg, purpurrödt, är det ej så? Eller mins jag orätt?»

«Jag minns icke!» sade Flora, med skenbar likgiltighet, i det hon steg upp och en hög purpur blossade på hennes kinder.

«Men jag minns det, jag!» återtog St. Orme. «Purpurrödt är din färg, och derföre — — Mina herrar! Sex spel i hjerter! Det spelet hoppas jag

vinna!» fortfor han, i det han nickade åt Flora, som gick hastigt ut. Hon kom snart åter in igen, men det glada lynnet var borta, och hennes munterhet var tvungen den öfriga delen af aftonen.

När St. Orme gick bort, hörde jag honom säga halft försmädligt till Flora:

«Tack för rådet min kusin! Jag vann mitt spel. Och med dina färger på mitt hjerta hoppas jag att vinna det äfven framdeles.»

«Var icke säker derpå!» sade Flora harmfullt.

«Trotsa mig icke!» sade St. Orme sakta, halft på skämt, halft med varnande allvar. Och han fattade hennes motsträfvande hand, kysste den och bugade sig leende för henne. Hvad månede detta betyda?

Den 16 November.

Gick ut i dag långt och ensam, och hade roligt af mina tankar. Kom hem, fann fremmande, bland hvilka hofmarskalken. Såg vissa underliga, telegrafiska tecken emellan min styfmoor och honom. Flora lefver blott i sin kostym, och i tankar på balen hos ministern ***. Hvilket besvär för — en afton!

Mängd projekter för baler och andra nöjen.

Jag säger «nej», för min egen del, till alla. Jag säger att jag är för gammal att dansa.

«Um, um, um!» qväder artigt nekande min styfmor.

Nyårsassemblén tänker jag dock bivista, då jag der kan få se på nära håll den kungliga familjen.

Den 17 November.

Ädla blommor ha så kallade *nektarier*, honungsgömen, i hvilka växtens ädlaste safter förvaras. Men för att komma åt dem, måste man stundom — när man ej har geni af humla eller bi, utan blott tafatta människofingrar — *såra* blomman. Äfven människosjälen har sina nektarier, dem vi ofta behandla såsom blomman —

Anledningen till denna reflexion är följande:

Jag fann nyss Selma och Flora hos min styfmor sysselsatta med en mönstring af husets bekanta och vänner. Det gick skarpt till, och de flesta behandlades utan nåd och skonsamhet. Flora var skarpast, men Selma följde henne i spåren, och min styfmor skrattade mycket åt de unga flickornas härmningar och karrikeringar. Äfven jag började med att skratta, ty satiren var träf-

fande qvick, men när den skoningslöst behandlade ett par goda, aktningsvärda personer och som voro de unga flickorna af hjertat tillgifna, blef jag sårad, och bedröfvad öfver allt det gift, som dessa unga människoblommor liksom utandades.

Jag iakttog en stund, då min styfemor hade gått ut, för att säga dem hur jag kände det, dock kärleksfullt.

Båda rodnade och Flora sade: «jag kunde väl tro på din tystnad, att du lagade åt oss en moralkaka. Men min bästa philosophia, om du vill predika, så gör det i finska kyrkan, och ej i Stockholms salonger, ty der omvänder du ingen. Der heter det, som öfverallt i stora verlden: «tous les genres sont bons, hors le genre ennuyeux.» Dessutom när man är ung, så bör man roa sig och skratta. Tids nog att bli allvarsam och tyst, när vishetens år komma. Och när vi bli gamla flickor en gång, så skola vi kanske bli lika morali-ska och dygdiga som du.»

Jag teg, ty hvad är det värdt att svara på sådant? och då min styfemor kom in, gick jag sakta ut och upp på mitt rum. Jag var innerligt störd. «Selma är icke hvad jag trodde,» tänkte jag, och såg på de strålande stjernorna, som i af-

tonens skymning började träda fram ur det djupa blå, och tänkte på dem jag sett lysa i hennes ögon, och riktigt sörjde öfver deras fördunkling!

Men jag hade icke länge varit allena, då jag hörde lätta steg springa uppför trappan. Min dörr öppnades och — Selma kastade sig i mina armar, sägande:

«Är du mycket ledsen på mig?»

«Icke nu mer, min söta Selma!» sade jag, rörd af hennes innerlighet.

«Men du har varit ledsen, du har varit missnöjd med mig, och det säkert mer än en gång! Är det icke så?»

Jag medgaf det. Jag sade henne huru jag fruktade att Flora förledde henne till en oädel tadelhåg och skarphet, och huru ondt det gjorde mig att se mörka fläckar i hennes själ. Jag talade allvarligt om den tadelvärda skarpsynthet i det lilla, som gjorde blind för det större och försonande, om den riktning i sinnet, som lät oss nedsätta andra, för att derigenom söka uppsätta oss sjelfva, jag blef härunder strängare än jag velat och fördömde denna riktning som sjelfrättsfärdighet, som *fariseism*.

Selma hörde mig tyst och blef härunder allt allvarligare och blekare.

«Du har rätt!» sade hon slutligen, «du har visst mycket rätt. Ack! jag har så litet tänkt öfver mig sjelf hittills, så litet gifvit akt på mig, — alla ha varit så goda mot mig, alla ha skämt bort mig. Men säg mig du mina fel, Sophia! Jag vill rätta, jag vill bättra mig!»

«Men du får icke gråta, Selma!»

«Och hvad gör det om jag gråter! Tårarne måste ju tvätta bort de der fula fläckarne ur själen. Var icke rädd om mig, och skona mig icke, Sophia! Säg mig alltid sanningen så länge du anser mig värdig att höra den!»

Jag omfamnade innerligt den älskvärda flickan, och sade henne hur lycklig hon gjorde mig.

Lugnare talade vi sedan om svårigheten af en rätt medelväg på sällskapskritikens fält. Jag medgaf svårigheten att finna den, och att jag, ehuru vakande öfver mig, dock hade ofta att förebrå mig min tungas synder. «En kärleksfull sinnesstämning, som mera ser på det väsentliga än det tillfälliga hos människorna, torde vara säkraste ledaren härvid. Och för öfrigt, ju kunnigare och klokare vi bli, ju mer finne vi bättre

ämnen för vår skarpsinnighet, än vår nästas brister.»

«Du säger något,» sade här Selma, «som jag sen en tid dunkelt känt. Sen min far och lärare dog, fruktar jag att jag gått tillbaka i mycket. Jag vet icke hur det är nu mera; — men mina dagar förnötas med ingenting, — jag känner det ofta tomt; — jag fruktar att jag sjunkit... Ack! haf tack Sophia, att du väckt mig derpå. Men hjälp mig nu också på god väg igen. Hjälp mig att sysselsätta mig med det, som gör visare och bättre! Du är ju min äldre syster! Var nu också min vän!»

Huru gerna ville jag icke det! Vi utstakade tillsammans en ny lefnadsordning, vi gjorde våra planer för framtiden och fortsatte länge detta samtal, som lät mig skåda in i en själ mäktig af den ädlaste fulländning.

Hvad som börjades så allvarsamt, slutades likväl skämtsamt, i det jag lofvade att till veder-gällning för Selmas lektioner i sång och italienska lära henne *finska*, hvaremot hon lofvade att starkt uppöfva mitt tålamod, emedan hon ämnade *aldrig* förstå finska.

När Selma kallades från mig ned till sin mor,

kände jag att jag älskade henne, och det för hela lifvet. Aldrig, aldrig skall jag glömma huru hon stod framför mig, sägande:

«Hvad gör det om jag gråter! Säg mig alltid sanningen! Jag vill rätta, jag vill bättra mig.» Och de stilla tårarne i det ädla, själfulla ansigtet! Jag ville att Lennartson hade sett och hört henne! O det är dock vackra saker här på jorden!

Den 19 November.

Selma hade rätt i sin spådom. Maskeradens afton blef oss hemmavarande en vida roligare afton, än om vi figurerat i dess grannaste roler.

Medan Selma ännu lade sista handen vid Floras toilett, gick jag ned till min styfemor och fann hos henne Felix, vikingen och friherren. Den sednare var föga talsam och vände ofta sina ögon mot dörren.

När Flora åtföljd af Selma inträdde i sin praktfulla kostym, syntes han frapperad af hennes skönhet. Jag var det till den grad, att jag ej kunde återhålla ett utrop af öfverraskning och förtjusning. Vi voro alla något betagna, och Selmas strålande ögon gingo med håfven för att insamla pris och offer åt den sköna cirkassiskan,

som stod der i stolt medvetande af sin ungdom, skönhet och glans. Lennartsons beundran svalkades dock snart, hans blickar blefvo allvarsamma, och då St. Orme steg in, klädd i en grann turkisk drägt — han och Flora skulle dansa tillsammans i kadriljen — försvann han hastigt, utan att taga afsked af någon.

På Floras ansigte syntes tydligt ett drag af oro, men det försvann snart, och hon smålog med förnöjelse, då envoyén under utsökta orientaliska komplimenter förde henne till vagnen, der hennes syster väntade henne, för att fara upp på balen. Vikingen blef hos oss; äfven Felix dröjde qvar, ehuru äfven han skulle på maskeraden.

Vi talade om friherre Lennartson, och jag yttrade min glädje öfver den starka känsla för qvinnovärde, som han gifvit tillkänna för några aftnar sedan. Vikingen sade:

«Det finnes ingen, som tänker högre om qvinnan, men också ingen som är strängare i sina fordringar af henne. Den beundran och kärlek hans mor ingifvit honom, tyckes ha lagt grunden härtill.»

Mina frågor framlockade åtskilliga berättelser ur friherrens barndom och ungdom, som jag samlat till följande tafla:

Lennartsons far, general L., var en man af häftigt sinnelag och rustande lefnadssätt. All omsorg om barnen och deras uppfostran tillföll modren, en ädel, högt bildad, men kroppsligt späd kvinna.

Äldste sonen, vår Lennartson, var i sin barn-dom af svag helsa och retligt lynne. Modren eg-nade honom största omsorg, icke af klemmande art, men af den ömt fostrande, som under kärlek gör stark. Vid gossens bädd satt ofta den stilla mo-dern och berättade eller läste för honom om de män, som genom själens och viljans kraft öfver-vunnit kroppens bräckligheter, och blifvit folkens välgörare och ära. Synnerligast dröjde hon vid fosterlandets store män, dessa *starka* och *fromma*, som i dessa egenskapers förening uttalat grund-dragen af svenska folkets karakter, då denna är trogen sig sjelf.

Gossen lyssnade begärligt, hans bröst öppnade sig för stora tankar, och den sålunda af hjeltemärg ammade själen reste snart upp den svaga krop-pen. Äfven denna stärktes genom tjenliga öfningar. Vid femton års ålder öfverträffade Lennartson de flesta af sina kamrater i vighet och kraft. Snart såg modren sonens liffulla ande bryta fram i hela

sin rikedom, men äfven med alla sina faror. Den unge Lennartson hade som fadren ett häftigt och oböjligt sinne. Fadrens hårdhet mot hans mor uppretade honom i högsta grad, och detta gaf anledning till uppträden mellan fadren och sonen, som nästan bröto modrens svaga helsa, men — besynnerligt nog — äfven bröto den hårda mannens kraft. Han blef likasom rädd för sin son, rädd åtminstone i allt det, som angick modern, och han vågade ej mer förgå sig mot henne. Denna Johannes-natur hade uppfödt en örn, och den unga örnen bredde nu öfver henne skyddande sina vingar. Lycklig öfver sonens kärlek, men förskräckt öfver det nästan fruktansvärda sinne, som hon sett bryta fram hos honom, ville hon lära denna unga kraft att beherrska sig sjelf, och sökte befästa honom i det, som allena ger all kraft sin sanning, sitt mått och sin rätta hållning, nemligen en sann gudsfuktan. Tidigt hade hon låtit mensklighetens största gestalt framstå för barnets blickar. Nu sökte hon att för ynglingens forskande tanke låta uppgå till klart begrepp innehållet af det lif, den lära, som barnahjertat vaggat i omedveten kärlek. Hon gick härvid tillväga mycket olika med de flesta föräldrar och lärare. I

stället för att undanrödja de böcker, som anses farliga för fromheten, framtog hon dem. Hon läste med sin unga son de ryktbaraste atheisters och deisters skrifter från äldsta tider och till våra dagar, och lät hans förnuft öfva sig i jmförelsen emellan deras läror och *den*, som i en *personligen uppenbarad Gud* ger innersta ordet till lifvets gåta, samt i denna uppenbarelse af hans väsen och vilja, den enda, säkra, fullt tillräckliga garantien för uppfyllelsen af människans djupaste längtan, heligaste hopp på jorden.

Hon lät honom derunder sjelf brottas med förekommande svårigheter, och liksom af egen kraft bana sig vägen till lifvets innersta. Det var *hon*, som framställde inkasten grundade på naturalisternas läror, det var han som löste dem. Men den glädje, som vid de lyckligt lösta svårigheterna lyste ur modrens ögon, lyste väl hemligen sonen under hans forskningar. Och under det hon sålunda förde honom till en sjelfständig och fast ståndpunkt, lärde hon honom att bära aktning för motståndare, att vörda all redlig forskning, all ärlig tro, att erkänna sanningens frö äfven i omogna läror. Lennartson omtalar ofta denna period af sitt lif som den lyskligaste, rikaste del deraf.

Modrens kärleksfulla blick och gillande ord voro hans käraste belöning. Ytterst sällan smekte hon hon honom, ehuru han ofta i svärmisk dyrkan låg på knä för henne, kyssande hennes händer och kläder. Blott någongång, i sådana stunder, då hon kände att det unga hjertat alltför häftigt tärdes af begär till återsvar, lät hon hans brännande tinningar hvila mot det bröst, som andades blott för honom, men som längesedan bar dödens frö inom sig i en grym och nästan alltid obotlig sjukdom.

Sorgfälligt dolde hon för sin son de plågor hvaraf hon i flera år tärdes. Först då en operation blef nödvändig, fick Lennartson veta sin mors lidanden och fara. Hon ville aflägsna honom under den svåra stunden, och sökte genom en oskyldig list bedraga honom på timman. Men han lät ej bedraga sig, han lät ej aflägsna sig. Det var hans armar, som uppehöll henne i den svåra stunden, och hennes ögon hvilade i hans derunder, och för hans skull uthärdade hon allt, utan den minsta klagan.

Och hon fick ännu lefva i tre år för hans skull, ännu i tre år vara lycklig genom honom.

Sedan bröt sjukdomen åter upp och ohjelpigt. Talande om odödligheten, om återseendets visshet, och anbefallande sonen «tålmod med sin far», afled hon i hans armar.

Verkan af denna förlust var förfärlig på den adertonårige ynglingen, och mognade honom tidigt till man. Hans sinnesstämning vid denna tid och kärleken till de studier han tidigt funnit nöje uti, bestämde honom hemligen att ingå i det andligaståndet.

Vid universitetet blefvo hans studier, i likhet med Sverges störste statsmans, förnämligast teologiska. I dessa afbröts han dock — äfven som Axel Oxenstjerna — för att på fadrens föranstaltande resa utrikes. Som sekreterare vid svenska legationen reste han till Wien. Den lycka han här hade, de talanger han ådagalade, blefvo, jemte faderns önsknings, bestämmande för hans framtid, och på statsmannabanan har han nu i flera år visat sig förtjena allas aktning och förtroende.

Sedan min styfmor och vikingen vaxelvis gifvit dessa teckningar ur Lennartsons lif, påminte mig Selma att jag första aftonen jag såg honom här, sade mig ha ren längesedan gjort hans be-

kantskap, och jag måste nu berätta hvar och hur, och gjorde det i följande:

«Det är nu omkring femton år sedan, som jag befann mig vid en middagsmåltid, der äfven general Lennartson och hans son voro närvarande. Sällskapet var stort och bestod förnämligast af generalens anhöriga och bekanta. Blott ett hörn af bordet skiljde mig ifrån unga Lennartson. Den utmärkte unge mannen var god nog att sysselsätta sig med mig, då en blyg, fjorton års flicka, och berättade för mig Schillers Wallenstein, för hvilken berättelse jag glömde både att äta och dricka. Under middagen talades allmänt om oroligheter, som nyligen egt rum vid krigsakademien, och man nämnde en ung man, som varit i spetsen för dessa, gjort sig skyldig till flera oordningar, och i följd af dem blifvit relegerad. Några af gästerna gäfvo den unge mannen ganska skarpa namn, kallade honom «galgfogel» o. m. s. Unga Lennartson allena tog den unge mannens försvar och gjorde det med värma; visade huru han blifvit retad vid den sista, ifrågavarande tvisten, och huru sjelfva hans förirrelser buro spår af ett ädelt hjerta. Den gamle generalen upptog saken, mot sin son, och utfor allt häftigare mot

den anklagade. Unga Lennartson blef vid att försvara honom äfven mot fadren, med all aktning, men med stor bestämdhet. På en gång blef generalen likasom ursinnig och vände sig mot sin son personligen med en störtflod af ovett och de häftigaste beskyllningar. Ifrån den stund fadrens anfall riktades blott mot honom, teg sonen alldeles. Väl blefvo hans kinder och läppar något blekare, men hans blick på fadern var så fast, hela hans hållning så lugn, att man hade kunnat tro honom vara nästan känslolös för det ovärdiga bemötandet. Medan allas blickar med ett slags ångest gingo emellan fadren och sonen, dröjde mina med en känsla af beundran på den sednares ädla ansigte. Ovilkorligen fästade de sig vid en liten glänsande fläck på den släta, ungdomshvita pannan, som blef allt större och mera skinande; slutligen rörde den sig, och — en klar svettdropa rann ned att gömma sig i de mörka ögonbrynen. Det var allt som röjde kampen i hans inre. Generalen stavnade äntligen af brist på ord och anda, och det blef ett ögonblick dödsstillta vid bordet. Den unga Lennartson var stilla, som de andra, ingen affektation af likgiltighet eller trotsighet vanställde hans ädla, enkla hållning. Han

syntes mig beundransvärd genom sin fullkomliga sjelfbeherrskning, och många tycktes med mig dela detta intryck. Alla syntes angelägna att genom allmänt samtal upphäfva den plågsamma spänningen. Otvunget deltog äfven Lennartson i detta, men han var dock allvarsammare än förut, och — slutet af Wallenstein fick jag icke höra.»

«Minns ni,» frågade vikingen mig, «namnet på den unga man, hvars bedrifter gäfvö anledning till detta uppträde.»

«Nej,» namnet hade jag glömt, eller ock ej hört. Men jag nämnde några drag, som jag ihågkom af hans affär, och som visade honom som en ostadig och våldsam karakter.

«Och det var då det första ni hörde om *mig!*» sade nu vikingen sakta, men med eftertryck.

Jag såg öfverraskad upp på honom; hans ögon voro med sorgligt allvar fästade på mig och jag läste der så mörka minnen, att jag hastigt såg bort igen, ledsen och nästan ångerfull att hafva väckt dem.

Meningsfullt yttrade min styfemor: «Lennartson är i sanning en sällsynt karakter, och jag önskade att alla unga män ville taga honom till efterföljd.»

«Ja! Hvem önskade ej likna honom?» utropade Felix Delphin, som tycktes taga moralen åt sig. «Ack! vore han blott — hur skall jag säga? — litet mindre öfverlägsen! Men han står så högt, att man knappt vågar söka nalkas honom. Han är — för mycket fel-fri.»

«Utan fel är icke Lennartson, lika litet, som någon dödlig,» sade Brenner, «men de äro sådana som tillhöra stora naturer. Emedlertid hindra de honom från att vara lycklig.»

«Är han icke lycklig?» utropade Selma, och såg upp med en sorgsen och förvånad blick.

«Han är *icke* lycklig,» sade Brenner, «emedan han så sällan är nöjd med sig sjelf. Han har en oupphörlig törst, som tär honom.»

«Och den är?» frågade jag.

«Törsten efter fullkomlighet.»

Vi tego alla en stund. Brenners ord och ton hade väckt någonting stort inom oss. Slutligen sade Felix:

«Det är just detta stora hos honom, som sätter ner, som modfäller ringare naturer. Han imponerar mera än han upplifvar. För min del tillstår jag, att jag på en gång beundrar och — fruktar honom.»

«Och ändå, Felix,» sade Selma, «så vet du att han är mycket god!»

«Ja, när jag förtjenar det, Selma! Och se der kommer det! Jag förtjenar det ofta icke, och då Ack! hur ofta när jag varit med honom, när jag hört honom, när jag sett honom handla, har jag ej föraktat mig sjelf, för det jag var så olik honom! Och jag har då fattat de bästa föresatser. Men när jag åter kommer ut i verlden, då glömmar jag mig och honom, och gör som andra dårar, och då — blir jag rädd för honom, för hans blick, ty den är ett med mitt samvete och — fördömer mig!»

Selma räckte sin kusin handen och såg på honom med klara, tårfyllda ögon. Unga Delphin var synbart upprörd, han fattade den uträckta handen, kysste den flera gånger häftigt och skyndade bort.

Omöjligt kan Selma vara likgiltig för denna älskvärda, unga man!

Kort derefter gick äfven vikingen, dyster i hågen.

Sedan vi blifvit ensamme, gaf min styfmor mig följande teckning af vikingens tidigare förhållanden.

Vilhelm Brenner var i sin barndom utmärkt för sitt goda hjerta och sitt oroliga hufvud. Vid krigsakademien blef han allmänt älskad, under det hans upptåg och oordentligheter jemt invecklade honom i strider och ådrogo honom ledsamheter. Han var utan stadga och drefs af stundens impulser. Genom åtskilliga oordningar ådrog han sig befälets stränghet, mötte denna med våld och trots, och blef i följd deraf relegerad från Carlberg. Hans anhöriga, förtörnade öfver hans uppförande, bemötte honom med en hårdhet och ringaktning, som fullkomligt uppretade Brenners lidelsefulla själ. Han tyckte sig utskämd för hela världen, såg sin framtid stängd, och för att dölja sin förtviflan, kastade han sig i ännu vildare oordningar än förut. När han hade förstört allt hvad han egde och såg sig skuldsatt öfver hvad han kunde godtgöra, vände han den förstörande handen mot sitt eget lif. Men en hindrande hand lades på hans, han uppehölls på afgrundens brant, och den som uppehöll honom så, var — Thorsten Lennartson. I Brenners förmörkade själ lät han uppgå ljus. Han visade honom framtiden ännu öppen, lät honom känna att han ännu hade sitt

öde i sina händer, att han ännu kunde återvinna samhällets aktning och samvetets frid.

Men icke blott med ord grep Lennartson räddande in i Brenners öde. Det var på denna tid, som Frankrike tågade ut mot Barbareskstaterna. Lennartson utverkade hos Brenners anhöriga, att han fick deltaga i detta fälttåg, och styrde ut honom ur sin egen, då långt ifrån rika kassa.

Lennartson hade vid sin plan riktigt bedömt sin vän och beredt hans frälsning.

Hos kraftfulla naturer är det blott ett steg ifrån förtvivlan till heroism. Med en lock af Lennartsons hår på sitt bröst, och hans bild djupt präglad derinom, störtade den unga Brenner med begärlighet fram på en bana, der faror af alla slag bjödo honom ut på kamp. För honom gällde att eröfra mer än folk och länder, för honom gällde att återeröfra äran, att återvinna sin egen, sin väns, sitt fosterlands aktning. Och med gladaste oförvägenhet vågade han sitt lif därför. Den unga svensken delade fransmännens mödor och lagrar. Och på hafvets vilda vågor, i kampen vid Algiers murar, under drabbningarne med araber och kabyler på Afrikas jord, lärde fransoserne hos honom högakta en tapperhet jemngod med

deras egen (*större är omöjligt,*) och älska en mensklighet mot öfvervunna fiender, hvilken de icke äro så bekanta med.

Sednare följde Brenner några franska vetenskapsmän på deras farliga färder i det inre af Afrika.

Efter nära sju års frånvaro återsåg Brenner sitt fädernesland. Heder och högaktning mötte honom der. Snart fick han nya tillfällen att utmärka sig, som sjöofficer, och steg hastigt i tjensten.

Det första bruk Brenner hade gjort af sina i kriget förvärfvade penningar, var att betala sina skulder hemmavid. När han återvände, var han icke mera skyldig någon — nej! icke gods och guld; men en skuld hade han dock på sin själ, och den längtade han att afbörda. Vid sin afresa hade han lemnat en fattig flicka af ädelt sinne och af ringa men hederlig släkt, som han älskat lidelsefullt och som älskat honom så tillbaka. Han svor heligt att återkomma för att göra henne till sin maka. Men år gingo om. Sällan blott flög en dufva från brännande Afrika öfver till töckniga Europa för att hugsvåla den ensammas hjerta. Armod, sorg och sjukdom förvandlade på förfärligt vis den blomstrande unga flickan. Hon såg

det, blef rädd för sig sjelf och likt den sjuka fågeln, som söker ett mörkt ställe i skogen för att der dö, så drog hon sig djupt undan från verlden, och beslöt att vara död för den hon älskade. Han uppsökte och fann henne likväl. Men han var nära att icke igenkänna henne. Blott på den kärlek, som vid hans åsyn bröt fram ur hennes röst och blick, såg han att hon var densamma och var honom trogen. Han tryckte henne till sitt bröst; han fattade hennes hand för att föra henne till altaret. Men hon vägrade. Ack! hon var ju så vissnad, så arm, så glädjelös! Hon skulle blott förtynga hans lif; följa som en skugga på hans sollysta bana. Hellre ville hon förblifva i sitt mörker. Hon kunde ju dock ur dess skuggor glädja sig åt de strålar, som omgäfvade honom.

Så talade hon af ett rent hjertas allvar, och under det han läste i detta hjerta, blef hon för honom så kär som någonsin. Och han talade för henne om att följa honom till länder under ett skönare himmelsstreck, om nya blommor på främmande och sköna stränder, om hafvets friska vind och våg, om faror, som de skulle dela tillsammans, om mödor, som hon skulle förljufva för honom, om kärlekens allmakt, om ett nytt lif.

Hon lyssnade till honom; det gick så friskt genom hennes själ, det blommade å nyo i hennes hjerta, hon trodde och hon — följde honom.

Och på de kinder, som armod och sorg hade låtit blekna, tryckte Brenner sina kyssar, andades hafvets friska vind. De blomstrade upp derunder. När han efter ett par års vistande utrikes återkom med sin maka, var hon blomstrande af helsa och sällhet.

Vid Brenners giftermål hade många röster hörts ogilla och afråda det; flera äfven höjde sig för att gilla, och ingen varmare än Lennartsons.

Han och Brenner blefvo från denna tid oskiljaktiga i deras lifs innersta interessen, och älska nu hvarandra så som bröder — blott sällan älska hvarandra.

«Hvarföre har jag ej sett Brenners maka här?» frågade jag min styfmor, ljuft rörd af berättelsen jag hört.

«Hvarföre?» upprepade min styfmor leende och litet förvånad — «af ett mycket giltigt skäl. Hon är död för tre år sedan! Yngsta barnets födelse kostade henne lifvet.»

Jag satt litet häpen och nästan förskräckt.

Min styfmor talade om den saliga dödas vac-

kra egenskaper, och utbredde sig litet öfver att hon (min styfmor) tagit henne under sitt beskydd och fört henne in i en societet, i hvilken hon icke det förutan lätt fått inträde, hvarföre Brenner alltid kände och visade «en så obeskriflig tacksamhet», m. m.

Jag frågade om han sörjt sin hustru mycket.

«Nästan till vansinne!» svarade min styfmor. «Det var ett helt år, som han knappast fördrog åsynen af sina barn. Nu äro likväl de hans största glädje. Och söta, älskvärda barn äro de, tre gossar och två flickor.»

Klockan hade blifvit tolf på natten under dessa berättelser, som gifvit mig så mången välgörande känsla. Grefvinnan G*** hade lofvat att föra Flora hem till oss, och att komma sjelf på en stund för att berätta om balens härligheter, om vi blott ville vänta dem med varmt kaffe till klockan tre på morgonen.

Min styfmor, förtjust åt allt muntert och trefligt, hade lofvat det, och medan Selma och jag gjorde jettesteg i våra julklappar, och under fortfarande tal om våra två hjeltar, kommo morgontimmarne oförmärkt. Signora Luna och Flora kommo äfven, och nu blef det ifrig kaffedrick-

ning och baldiskurs. Balen hade varit präktig och Flora en af dess lysande stjernor, men men det hade varit med denna präktiga bal, som med så mången annan, det hade varit *för varmt, för trångt*; den granna kadriljen, i hvilken Flora dansade, hade haft för litet rum att rätt visa sig; de figurerande personerna hade icke kunnat göra sig gällande; man hade förblifvit temligen obemärkt, förblandad med hopen; med ett ord, man hade *icke* haft roligt.

St. Orme var den ibland herrarne, som tog sig bäst ut i sin kostym, sade grefvinnan G., och tillade att han blott var «något för mycket turk. I synnerhet tog han sig med Flora en viss sultans myndighet. Kanske,» fortfor hon skälmaktigt, «ville herr envoyén dermed hålla alla stackars attachéer i respekt.»

Flora var den första att tillkännage önskan att gå till hvila, och medan jag gick att väcka hennes sofvande Anna, gick hon upp för trappan, som förer till våra rum. Då jag äfven en stund derefter kom uppför denna, fann jag henne stående vid fönstret i korridoren och blickande tankfullt ut i den af matt månsken upplysta natten.

Som hon ej tycktes ge akt på mig, vidrörde jag sakta hennes arm, sägande:

«Hvar är du hemma, vackra mask?»

«Hvar?» svarade den vackra cirkassiskan, med en röst, som ljöd underlig, «jo, i öknen der Johannes födde sig af gräshoppor och klädde sig i kamelahår. Ack! Den som vore der, långt ifrån denna världen, långt ifrån sig sjelf!»

«Flora, du är» underlig, ville jag tillägga, men Flora afbröt mig och sade:

«Ja, *hvad* är jag? Jag skulle just tacka den, som kunde säga mig *hvad* jag är. *Hvad* jag *var* — det vet jag.»

«Och *hvad var* du?»

«En varelse begåfvad med de rikaste, skönaste anlag, och som hade kunnat blifva — — men *hvad* tjenar det till att tala om *hvad* jag hade kunnat blifva? *Hvad* jag *blir*, det börjar att bli mig temligen klart.»

«Säkert kan du ännu bli *hvad* du verkligen vill!» sade jag.

Utan att tyckas ge akt på dessa ord, fortfor Flora bittert och tankfullt:

«Har du läst i sagorna om människor, som genom en ond trollmakt förvandlats till *varulfsvar*,

och antaga deras onda natur, som förtrollat dem?»

«Ja,» svarade jag, «men jag har äfven läst, att den förtrollades christna namn, ropadt af en älskande röst, har makt att lösa förtrollningen och frälsa den olyckliga.»

«Hvem ropar mig så? Hvem älskar mig så? Ingen! Ingen!» utbrast Flora, «och jag förtjenar det ej. Jag är — ej god! Jag är... Men lika mycket hvad jag är. Det blir ändå ingen slug på. Hata mig så mycket du kan, Sofia. Det gör du klokast uti. Nej, se icke så tragisk ut. Jag skrat- tar ändå åt mig och dig och hela världen.»

Flora skrattade, men ej af hjertat.

Anna var nu uppkommen.

«Vill du ej för denna gång,» sade jag, «låta Anna gå till sin hvila åter och antaga mig som din kammarjungfru? Jag tror icke jag är så utan all talang i —»

«Nej, min bästa Philosophia!» utropade Flora skrattande, «det vågar jag verkligen icke, ehuru jag mycket niger och tackar för det ärofulla tillbudet. Hellre ändå ser jag mina nålar i Annas händer än i dina, fastän hon nu ser ut som en af de fem fåvitska jungfrurna. Anna! fall då icke

på ljuset! Du är den värsta softuta i hela Stockholm! Kan du inte hålla upp ögonen en qvart på natten? Se på mig, som vakat hela natten och är ändå så munter.»

«Ja, det tror jag,» svarade Anna grämligt, «fröken som roat sig och dansat, men —»

«Felas det intet annat, så skall du få dansa för mig derinne för att väcka upp dig.»

Under detta samtal försvunno fröken och tje-
narinnan in i Floras rum och jag gick in i mitt.
Men på länge kunde jag icke somna. Lennartson
och hans moder, vikingen och hans maka stodo
levvande för min själ, och sedan Flora med sin
underliga fantastiska bekännelse! Ännu i sömnen
sysselsatte den mig, och den sköna cirkassiskan
och varulvvar och gräshoppor gjorde den under-
ligaste konfusion i mina drömmar.

Den 21 November.

Ny revolution hos Flora; nytt ljus öfver Sel-
ma, samt ovissa dagar öfver vissa förmörkelser.
Tidens tecken: samtal mellan min styfmor och mig.

Felix Delphins kamrater och vänner, herrarne
Rutschenfelt och Skutenhjem, eller «Rutschenfel-
tarne», som de kollektivt benämnas, gjorde i dag

på förmiddagen ett temligen oväntadt besök hos oss anförda af St. Orme och Felix. Deras artiga ärende var uppbudningar till ett stort slädparti, för hvilket de voro tillställare, och som skulle bli om söndag. Felix ville köra för Selma. St. Orme inbjöd Flora i sin rack. Den skulle vara klädd med tigerhudar och dragas af eldiga skäckar, dem Flora hade sett och tyckt så mycket om. Denna släda skulle anföras af tåget, som skulle åka genom de förnämsta af stadens gator och sen ut på Djurgården, der middag skulle intagas, hvarefter skulle dansas o. s. v.

Flora mottog bjudningen med synbar förtjusning. Klappande i händerna utropade hon: «Ack! jag vet ingenting gudomligare än tigerhudar och eldsprutande hästar! Det skall bli en gudomligt rolig färd!»

Men Selma hviskade till henne hastigt: «Samtyck icke! Jag ber dig. Tänk på Lennartson!»

«Nå, än sen då?» svarade Flora otåligt.

«Han skulle icke vilja. Uppskjut åtminstone att svara bestämdt.»

«Ack! alltid svårigheter och motigheter när jag önskar något!» sade Flora, smått stampande med foten, och med harmens rodnad på kinderna.

Emedlertid hade Rutschenfelt vändt sig till min styfmor och Skutenhjälm till mig, med tillbud att blifva våra körsvenner. Jag såg på min styfmor och min styfmor såg på mig, och denna gång i öfverensstämmelse, ty vi svarade båda tvekande och bådo om besinningstid att svara beständare.

Som vi nu alla stodo tvekande och nästan nekande, for trotsets ande i Flora och hon sade bestämdt: «Andra må göra hur de vilja, men jag tänker fara, och St. Orme har mitt löfte.»

«Det var skönt!» sade han, «och jag hoppas att de öfriga damerna följa ett så godt exempel. I afton skall jag komma för att få bestämdare svar.»

Knappt hade St. Orme gått bort och «Rutschenfeltarne» jemte Felix rutschat ned för traporna, då Lennartson inträdde. Af min styfmor fick han snart veta hvad som var i fråga.

«Hvad har Flora svarat?» frågade han korrt och hastigt, i det han vände sig till henne.

«Jag har lofvat åka med St. Orme,» svarade Flora, ehuru tydligen icke med godt samvete, «jag vet icke hvarföre jag skulle neka ett så oskyldigt nöje?»

«Det gör mig ondt, Flora,» sade Lennartson mildt, fast allvarsamt, «men jag måste be dig att afstå från detta.»

«Det gör mig ondt, Lennartson,» svarade Flora trotsigt, att jag ej kan följa din önskan. Jag har redan gifvit mitt löfte åt St Orme, och min herr förmyndare vill väl icke tvinga mig att bryta löften.»

«I detta fall måste jag fordra att du återtager ett förhastadt löfte. Jag har mina skäl dertill, dem jag nu icke önskar säga. Med ett ord: Flora får icke åka med St. Orme.»

«Får icke?» utbrast Flora med blixtrande ögon. «Och hvem kan förbjuda mig det?»

«Jag!» sade Lennartson lugnt men bestämdt.

Det var en tid då jag aldrig trodde mig kunna höra ett maktspråk från en man till en qvinna, utan att hjertat skulle resa sig upp i mitt bröst i hat och bitterhet. Men nu, i denna stund hörde jag ett sådant språk, och jag var stilla! Jag kände hela kraftan af en *ädel* makt.

Flora kände det äfven. Hon sade intet. Hon gick stilla afsides till ett fönster. Lennartson talade en god stund med min styfemor och mig, som om ingenting förefallit.

När jag åter såg på Flora, satt hon och sydde. Hon var blek, allvarsam, likasom förvandlad. Om en stund gick Lennartson och satte sig midt emot henne vid fönstret. Han tog hennes halft ovilliga hand och hans ögon sökte hennes. Men hon såg blott djupare ned på sitt arbete. På en gång trillade ett par klara tårar ned på detta. Lennartson hviskade:

«Flora!»

Hon upplyfte hufvudet och såg på honom med ögon, som strålade af kärlek.

Lennartson såg på henne allvarsamt, ehuru synbart rörd.

«Flora!» sade han åter, «huru skall jag förstå dig?»

»Kan du ej hålla af mig, ej tro på mig, fast du ej förstår mig?» svarade hon.

Han sade intet, men kysste hennes hand förnyade gånger. Åter vexlades mellan dem flera ord, som jag ej hörde. När Lennartson steg upp, stodo tårar äfven i hans ögon. Han bugade sig stunt för oss och gick.

En lång stund satt Flora tyst med ansigtet gömdt i sin näsduk. Jag trodde henne djupt upp-rörd. Men på en gång upplyfte hon hufvudet och

utropade: «Ack! jag sörjer ändå de der tigerhudarne och de eldiga hästarne! Jag hade farit som på ett triumftåg. Jag skulle ha haft min ljusröda pels och en hatt med hvita plymer det hade sett förtrollande vackert ut!»

Selma såg på henne med en halft förundrad, halft sorgsen blick, såsom ville hon säga: «huru kan du nu tänka på sådant?»

Flora, som märkte det, utropade: «Se så Selma liten, tag icke efter Sofia och se ut som en litania vid mina små utflygter! Att jag tycker om det som är grannt och vackert, det kan jag icke hjälpa. Och litet roligt vill jag också ha i detta lifvet, om jag skall lefva. Ack, det soliga, roliga lifvet, det är härligt! Tag tvenne bägare. Gjut i den ena bitter försakelses dryck, i den andra ungdom, kraft, helsa, nöje, njutning — och jag trotsar äfven dig, visa philosophia, att icke gripa efter den sednare. O jag vill dricka ur den sednare, dricka djupt i botten!»

«Och skulle,» sade jag, «finna der just det bittraste af den dryck, som du lät den första bägaren innehålla. För min del vill jag ha en bättre fröjd än — roligt; en bättre styrkdryck i lifvet, än nöjet.»

«Gif mig,» utropade Flora, «Nöje, Njutning! Låt mig ha roligt, roligt, roligt! Och sedan — låt mig dö! Så talar en uppriktig människa.»

«Men icke en förnuftig!» sade jag leende.

«Och hvem säger dig att jag är en förnuftig människa?» utropade Flora med yrhet, i det hon valsade omkring ett par slag. «Kanske är jag icke en gång en människa! Kanske är jag af dessa väsen, som österländska läror tala om, som sväfva mellan himmel och helvete, utan förmåga att tillhöra någondera, och derföre dansa som lysande irrsken på jorden? Och — — kanske är det bättre att dansa så, än att grubbla, som ni andra, öfver hvad ingen ändå får visshet uti. Kom Selma liten, låt oss valsa! Spela för oss Sofia en Straussare, ju vildare, ju bättre!»

Jag spelade, och de två unga flickorna valsade; så godt var det, som att nu tala förnuft till Flora. Och ibland valsar man sig förr till ro, än man resonnerar sig dertill.

I botten på Floras alla utflygter låg en inre oro. Hela dagen var hon vid ett öfverspändt, ostadigt lynne, och tycktes vilja undvika att komma till lugn och besinning.

På eftermiddagen kom St. Orme, och Flora spratt till vid hans åsyn.

«Hur blir det med vårt slädparti?» var hans första fråga.

Med antaget lugn bad Flora honom ursäktat att hon måste återtaga sitt löfte att vara med på detta parti. Ett tidigare löfte, en — annan förbindelse, som hon hade glömt i morse, hindrade henne.

St. Orme hörde på hennes ursäkter med mörk blick och ett listigt leende på de tunna läpparne. Sedan närmade han sig och sade med sakta röst:

«Kan man få veta *hvilket* löfte det är, som hindrar dig att uppfylla det du gifvit mig? Men kanske har du äfven råkat att nu glömma detta?»

«Det kan hända!» sade Flora vårdslöst stolt.

«Mig händer det icke att glömma så,» sade St. Orme, allt med sakta, men uttrycksfull röst. «Jag har godt minne. Och det kan äfven bevisas af hvad jag alltid bär på mitt bröst!» Han vek härvid litet tillbaka vesten, och jag såg något skymta, som i hast syntes mig som ett purpurfärgadt sidenband. Men grannare var ännu den purpur, som flammade upp på Floras kinder.

Krampaktigt knöt hon handen och utropade med bitter ton, i det hon hastigt vände sig från St. Orme till mig: «hvad männer ändå äro lyckliga! De kunna med vapen i handen fordra sin rätt, eller sin hämnd. Ack att jag vore en man!»

«Ville du då strida med mig, min vackra kusin?» frågade St. Orme leende, «skulle vi duellera?»

«Ja,» utbrast Flora häftigt, «på lif och död!»

«Det är då lyckligt för mig,» fortfor St. Orme med gäckande ton, «att du blott är ett fruntimmer! Och nu råder jag dig icke att bruka andra vapen mot mig än dina sköna ögon. Åt dem är jag färdig att gifva mig fången. Adjö Flora! Adjö Sofia! Jag önskar mycket nöje i afton.»

Det var abonnementsdag, och Selma och Flora skulle på operan med fru Rittersvärd och hennes dotter i min styfmors loge. Min styfmor sjelf var litet trött och ville ej fara ut, och jag lofvade Selma (då jag i alla fall skulle vara hemma) att hålla henne sällskap och att *roa* henne.

«Och hör du, söta engell!» hviskade Selma skälmaktigt, innan hon for, «var icke alltför christlig i din rättrådighet för Gyllenlöfs och Silfver-

lings, i fall det blir fråga om dem. Sådana spasmodiska bekanta kunna tåla vid litet bittert och spanskt!»

Jag lofvade vara skarp på dem, och begärde förklaring öfver benämningen «spasmodiska bekanta»; men hon svarade: «hur är det möjligt att icke förstå den? O gyllne oskuld!» Och lemnade mig skrattande åt min okunnighet.

Ensam med min styfemor, märkte jag, att vi å ömse sidor voro laddade med stora ämnen till en stark konversation, och begärde ej bättre än att drabba tillsammans.

«Det är märkvärdigt» begynte vi på en gång båda två, då vi hade satt oss ned vid aftonlampan. (Nb. vi begynna alltid våra politiska diskurser med «det är märkvärdigt», eller «det är förunderligt», eller «det är alldeles obegripligt», eller något dylikt uppruskande uttryck, som inledning till betraktelser öfver några af dagens frågor. Och som min styfemor och jag, i följd af våra olika politiska riktningar hålla motsatta tidningar, så äro vi angelägna, då vi i dessa påträffat någon rätt slående reflexion eller fras, att frappa, ja väl att *dräpa* hyarandra dermed, allt i allsköns vänlighet, det förstås! Det här blir en fasligt lång

parentes! Nu hade jag just i dag i mitt dagliga blad läst åtskilligt märkvärdigt om industriens framsteg, och tagit ad notam en kraftfull fras om denna jettes verk. Det var som inledning till den, som jag begynte med «det är märkvärdigt». Nu ändtligen är parentesens slut.) Då jag hörde min styfemor begynna på samma sätt som jag, lemnade jag med skyldig vördnad försteget åt hennes «märkvärdighet», som då bevisade sig vara, icke tidens industrialism, utan «somliga människor, och deras brist på vett och grannlagenhet», hvaraf min styfemor just i dag haft ett märkvärdigt prof. Jag såg gref Gyllenlöfs komma, och de kommo äfven fram, och med dem Silfverlings. Vi beklagade mycket de förra för deras brist af allt högre lif, deras fåfänga och högmod, och vi gjorde narr af de sednare för deras apaktighet och förnämhetssjuka. «De stackars människorna, som inte visste bättre! Det var både ynkligt och löjligt,» sade vi. Ifrån dem gingo vi till andra vänner och bekanta, och blåste lycka och olycka öfver folk. Vi hjälpte litet på fru Rittersvärds nervattack och gjorde den mera slagartad, och stjelpte litet på «skönhetens» char, samt gånge oss möda att bestämma Åke Sparrskölds val emellan skönheten och dygden,

d. v. s. emellan Floras syster och Hellfrid Rittersvärd. Min styfemor önskar mycket för sin goda vän fru Rittersvärds skull, att den sednare skall bli väl gift, och löjtnant Sparrsköld är en utmärkt ung man och har goda utsigter; min styfemor trodde likväl på skönhetens seger, jag hoppades på dygdens, och vi ingingo häröfver ett vad.

Under alla dessa tillställningar för vänner och fränder, sökte jag oförmärkt närma mig vår egen familj, för att få höra min styfmors tankar om de tecken och rörelser, som nu föregingo derinom. Jag yppade äfven derföre åtskilliga af mina anmärkningar äfver St. Orme, Flora och Lennartson, och det underliga förhållandet emellan dem.

Min styfemor lyssnade med spänd uppmärksamhet och gjorde några hastiga frågor, men i stället att upplåta för mig sina åsigtter, drog hon sig på en gång tillbaka inom hemlighetens förskansningar, och med en uppsyn, som kunde varit värdig sjelfva furst Metternich, yttrade hon: «du kan vara öfvertygad om, min bästa Sofia, att jag allt för väl både ser och hör allt, som föregår omkring mig, ehuru jag icke vill yttra mig, eller gripa in i sakerna, innan jag . . .»

Här tog den diplomatiska gröten vid. Jag sväljde den och en liten förtrytelse.

Oförtänt vände sig min styfemor nu till mig, med betraktelser öfver mig och min lefnadsställning, samt vissa förfängliga frågor huruvida jag icke skulle vilja förändra den, om det tillbjöd sig ett *godt parti*; t. ex. en äldre, stadgad man, af god karakter, anseende, förmögenhet, bildning, och som kunde tillbjuda mig en vacker *état*, o. s. v.

Litet stött öfver min styfmors både allvetenhet och förbehållsamhet, tänkte jag: «vill min styfemor föreställa furst Metternich, så kan jag spela prins Talleyrand», och i stället att svara på min styfmors förfrågningar, slog jag mig på ett varmt loftal öfver friheten och kvinnans emancipation. Min styfemor blef härvid helt häftig, och utan att förstå hur och hvad jag egentligen menade, opponerade hon sig med största ifver mot all emancipation; jag ville förklara mig, men hon ville, liksom i grunden äfven jag, blott höra sig sjelf, och så öfverröstade vi hvarandra en stund på mindre belevadt sätt. Opera-fararnes återkomst afbröt oss. De kommo åtföljda af Lenartson, unga Sparrsköld och Felix. Signora Luna och hennes Caro Sposo förökade äfven vårt afton-

sällskap, som, efter berättelser från operan, invigdes i den strid, som påstod mellan min styfemor och mig. Man kom öfverens att fäkta ut den under aftonmåltiden. Det skedde med verklig ifver. Alla talade i ämnet utom Selma allena. Jag hade på min sida Åke Sparrsköld och Signora Luna. Rittersvärdarne och den store Alexander voro med min styfemor. Mycket besvärad blef denna sednare och mycket blinkade hon med ögonen, då jag nämnde *Thorild* och anförde vissa satser, som stå att läsa i fjerde delen af hans samlade skrifter, sid. 84, och hvilka vissa herrar och vissa fruntimmer med kunde göra väl uti att litet besinna.

Lennartson deltog länge endast skämtande i samtalet, roande sig att med qvicka infall förstöra argumenterna till höger och venster, i synnerhet mina, men slutligen allvarsamt uppmanad af mig, att «vilja förstå mig», sade han några allvarliga, redande ord i ämnet, några af dessa ord af stort förstånd, som äro ljufligare att höra än den allra skönaste musik. Jag gör mig ett nöje af att bevara dem för — — nästa riksdag.

Med dessa ord slutade diskussionen. Baron Alexander G*** var dock troligen mindre nöjd med

utslaget. Jag slöt dertill af hans svar, då hans hustru föreslog honom att bjuda friherren till middag en dag i veckan, då de skulle ha främmande. Han svarade nemligen kärft nekande, och då hon bedjande föreställde:

«Men, min vän» afbröt han peremptoriskt: «men min vän, *jag* vill det icke. Dig tillhör att föreslå saker och mig att decidera. Och nu har jag deciderat i denna sak och jag vill icke höra ett ord i den mera. Se så!»

Grefvinnan G*** teg, men ett moln gick öfver hennes ansigte.

Jag undrar föga på, om hon blir en radikal i emancipationsfrågan.

När vi hade skiljt oss för aftonen, följde Selma mig (såsom hon ofta gör det) med ljus upp på mitt rum. Här förebrådde jag henne skämtande, att hon denna afton icke understödt min motion, och beskyldde henne att vara utan all «esprit de corps».

Hon förnekade skrattande beskyllningen, men sade att hon för sin del icke ännu känt behof af en emancipation. «Jag har alltid», sade hon, «fått *se upp* till de personer, som haft att råda öfver mig. Du vet hur god min mor är för

mig, huru hon blott vill min lycka och vill göra allt därför; och min far! Ack hur lycklig var jag ej af att få älska honom, lyda honom, rätta mig efter honom i allt. Och efter hans död».... hon stavnade plötsligen och rodnade. Jag fortsatte:

«Nå väl? Efter hans död....»

«Då lärde jag känna en annan man och se upp till honom....»

«Aha!» tänkte jag, och ett ljus gick upp för mig. «Får jag säga den mannens namn?» sade jag, icke utan skälmaktiga miner, «får jag nämna — — Lennartson!»

Med stort allvar, men med en hemlig darrning i rösten återtog Selma:

«Alltid skall jag vara glad att i honom ha lärt känna det ädlaste och bästa på jorden. Mätte, ol måtte Flora göra honom lycklig. För mig önskade jag blott att vara hans syster, hans vän, att ha rättighet att vara honom nära, tjena honom, på något sätt bidra till hans lycka. Må han bli lycklig, må han bli lycklig med Flora!»

«Och du min Selma, skall jag icke se dig lycklig med....»

«Med ingen, ingen man!» afbröt Selma häftigt. «Men jag har min mor, jag har dig, Sofia!

Jag skall lefva för er och för de andra, som jag håller af. Det är så roligt att älska! Men nu tror väl min mor att jag blifvit fasttrollad här. God natt, söta, goda, visa, allrakäraste syster!»

Hon kysste mig ömt och gladt, och i trappan hörde jag henne gnola «Clärchens sång» i Göthes Egmont:

«Glücklich allein ist die Seele die liebt.»

Den 23.

Arma Felix! Han älskar varmt Selma, och fruktar att ej vara älskad tillbaka. Han är olycklig, missnöjd med sig och hela verlden. Han ber mig vara en vän och syster för honom. Huru gerna ville jag! Hans varma hjerta och förtroende ha gjort mig vek för honom; men... men...

Den 24.

Jag känner allt tydligare, att jag här befinner mig på volkanisk grund, en grund, som jässande passioner göra på en gång interessant och farlig. Ty hvem kan säga huru explosionen blir, om den skall gifva blott en grann luftsyn eller föröda blomstrande länder. Vore icke mitt hjerta redan för mycket med i spelet för min unga sy-

sters skull, så skulle jag med lugn och äfven nöje betrakta denna scen ur menskliga lifvet, utvecklingen af dessa, till en del, gåtolika förhållanden.

Ack! det är likväl godt när ungdomstiden är öfver och de stillare åren komma! Det är godt när känslornas vilda kamp lägger sig, godt också att den har varit, ty den har frambringat — en verd. Och öfver den sväfvar sedan fram en ny ande med nytt lif, *tänkandets* stilla ande, som lägger svalkande sin hand på vår heta panna, skiljer mörkret från ljuset och säger till ögat: «blif klart!» och till lifvet: «blif lugnt!»

Om aftonen.

Hvad är detta? Den här kärleks och romanvurmen i huset må väl, för allt i världen, icke ha något smittsamt?! Och är det med vissa sinnesstämningar, som med de skottska willis' nattliga dansar, att de indraga i sina kretsar den, som kommer i deras närhet och tvinga denne, att — dansa med? Men nej! I den fria viljans namn! Det skall ej blifva så! Och därför skall jag — genast bikta mig inför mig sjelf.

Uppfylld af de lugnande och förnöjsamma tankar,

som jag uppskref i morse, gick jag ut att — spatsera. Jag har stort nöje af vandringar inom Stockholm och att derunder — se mig omkring. Huru många olika gestalter af lifvet röra sig icke inom en stor stad, huru många olika riktningar och gåfvor i menskligheten ha icke här tagit kropp och blicka fram med egna, bestämda fysionomier? Jag tycker om att betrakta dessa små verldar och tänka på huru de alla kunna gravitera till, och upplysas af samma sol; jag tycker om att tala till dem och låta dem — svara mig.

Ursprungords kallar den finska nationaldikten, *Kalevala*, de ord hvarmed andarne beherrska hvarandra, samt naturens väsen, och dessa ord synas vara sjelfva tingens *ur*-väsen, deras innersta lifs mysterium. När de tilltalas eller besvärjas i sådane ord, måste de svara, måste de lyda.

Detta har sin djupa, glada sanning.

Men *ursprungords* finner man icke (hvarken i dikten *Kalevala* eller i verkligheten) när som helst. Man skall vara i en viss sinnesstämning

Denna dag var särdeles gynnsam för lif och betraktelse, ty dess skiftande spel af skuggor och dagar läto stadens olika nejder framstå på om-

vexlande och lefvande sätt. Mer än någonsin intogs jag af Stockholms individuella skönhet; historiska minnen uppstego, som krönta andar öfver de sju holmarne; — — jag tyckte mig höra Sagas sång i vinden, i böljornas brús kring dessa stränder, som en mängd bedrifter, både goda och onda, som stora gerningar och stora lidanden ha stämplat med poetisk halt.

En gång såg jag en hufvudstad utan alla torn, utan några byggnader, som i skönhet och storhet öfvergingo de andra; alla voro ungefär lika, och man sade: «se bilden af ett rätt borgerligt samfund!»

Men nej! Så ser den ej ut. Der ett folk kommer till medvetande af hela sitt lif, der måste äfven dess städer och byggningar vittna derom; der måste templen resa flammande spetsar till skyn, der måste praktfulla palatser (ej enskiltas!) uttala medvetandet om det stora i en ädel, offentlig anda, der måste ärestoder framstå till minne af stora män, der måste det sköna i mångfaldiga former uttala det goda i statens lif.

Men hvarthän för mig min vandrande penna? Mina fötter förde mig denna gång till söder, högst upp på bergen; och från dessa ned till stranden,

och ned i en roddarebåt, för att med den komma öfver till norr igen.

Jag hade nyss sett en man gå ut ur en af stugorna vid stranden, der en blek, äldre qvinna följde honom, välsignande, till dörren, och såg honom nu med hastiga steg nedgå för trapporna vid stranden, der båten låg. När jag kom ned, vände han sig om, och med ett gladt «Ah!» och tvenne uträkta händer hjälpte han mig lätt ned i båten, der han tog sin plats vid styret. Det var — *vikingen*. Jag kände nöje af att råka honom, särdeles då jag märkte att hans mörkblå' ögon hvilade på mig med samma uttryck, som första aftonen af vår bekantskap. Jag var varm af gåendet, vinden hade huserat något vildt i mina lockar, jag visste att jag såg bra ut och såg att *vikingen* äfven tyckte det; ett visst välbehag till själ och kropp, vågornas sakta plaskande kring oss, den milda luften, det rika skådespelet rundt omkring, Brenners närvaro, allt gaf mig en känsla af förhöjdt lif, som gjorde att jag ovilkorligt gaf luft inför honom åt de tankar och intryck, som hade lifvat och livvade mig. Brenner hörde mig med synbart deltagande och nöje, men då jag yttrade min önskan: «att människorna allt mera måtte

komma att fatta lifvet i begreppets ljus, att *lefva* i den klara tanken,» skakade han på hufvudet och sade:

«Kunskap, filosofi kunna icke göra människan *bättre*, och bidra föga till hennes sanna lycka. Hjertats affektioner allena ge lifvet fullhet och värde. Den rena tankens atmosfer förekommer mig, som luften på Montblanc, man kan i den se stjernorna stora och har alla moln under sina fötter, men man knappt andas, och lifvet slocknar snart i brist på lifsluft.»

Jag svarade: «Tänkandets lif utesluter icke känslans, men beherrsakar det, hindrar dess öfvervalde. Förnuftet frälsar människan från mycket lidande.»

«Förnuftet!» utropade vikingen; «jag vill icke veta af ett förnuft, som dödar själens bästa lif, som vill hindra människan att *lida*. Utan *lidande* är ej lifvet mycket värdt.»

Jag kände mig träffad af känslan i denna tanke, och isynnerhet af blicken och rösten, hvarmed den uttalades, men jag sade ändå:

«Det gifves så månet oförnuftigt, ändamålslost lidande, så många plågsamma känslor utan rim och reson!»

«Ack!» sade Brenner, «mycket som ser oförnuftigt ut, är dock i grunden godt, om ej för annat, så för att döda egoismen, som gör oss så rädda om oss sjelfva, så beräknande, så petrificeradt förståndiga, så att det är — ohyggligt. Känslor utan rim och reson! Just sådana är det, som jag tycker om. Hvem, t. ex., talar om en förnuftig kärlek? Och kärlek är dock lifvets ädlaste känsla, dess högsta blomma. För min del är jag ej förnuftig, har aldrig varit det, och skall aldrig blifva det, hoppas jag!»

Småleende och road, bestred jag hans argumenter och ville ej veta af någon annan kärlek än en *förnuftig*, hvaröfver vikingen förifrade sig, men på ett friskt, roligt sätt.

Då vi lade i land vid logården och Brenner bjöd mig handen för att stiga ur, sade han: «Var nu icke ond på mig för mitt oförnuft, fröken Adelan! Jag vill se om jag kan bättra mig.»

«Kanske skola vi förstå hvarandra bättre framdeles!» sade jag lätt, och med vänlig känsla.

«Tack för de orden! Ja, måtte vi så!» sade vikingen i det han tryckte min hand.

Hvad skall allt detta föreställa? Och hvarföre skall jag känna nöje af att behaga denna man,

som jag så litet känner? Nej, kusin Flora! Det är icke behagsjuka! Åtminstone ingen tadelvärd sådan, och — *om* den varit så ett ögonblick, så skall jag se till att den ej blir så mera. Ty att vilja vara angenäm för människor, som man finner angenäma, det är ingen synd eller sjuka, utan hygglig och skicklig natur. Det är grunden för allt som gör sammanlefnaden behaglig ooh glad. Men människokärleken får icke urarta i.....

Den 25.

Allt värre! I går då vi landade, yttrade jag min glädje öfver en bukett tacetter och jonquiller, som man bar förbi. I dag dofta dessa blommor i mitt rum. De åtföljdes af en biljett från vikingen.

Nå väl! Blommor äro ju symboler af välvilja, af vänskap. Som sådana vill jag anse dessa.

Den 29.

Friherrinnan Bella B. («skönheten») och Hellfrid Rittersvärd på besök. Sednare Åke Sparrsköld, Felix m. fl. «Skönheten» utbredde sig, (ganska «mal à propos» tyckte jag), öfver olyckan och obehaget af fulheten. Hon «beklagade hjertligen

de fula,» men de borde åtminstone *veta* att de voro fula och vackert bli hemmavid, icke visa sig ute i verlden, i sällskaper, der deras blotta åsyn väckte obehagliga känslor.

Jag förargade mig öfver detta tal, hållet, tydligen med afsigt, framför Hellfrid Rittersvärd, hvars lugna, klassiska hållning jag i detta ögonblick måste beundra. Hon höjde blott en stilla, tålig blick på den grymma skönheten och sade mildt: «då det ej är de fulas eget fel att de äro det, så är det förlåtligt, om de gå ut bland sina medmenniskor med den förtröstan, att desse skola ha öfverseende och godhet för dem, ja just för deras missödes skull; om man får taga saken så allvarsam.»

Detta var sagdt med oändligt ädelt uttryck och jag ämnade svara varmt, då unga Sparrsköld förekom mig, i det han utropade:

«Jag kan icke begripa den vigt, som vissa personer fästa vid yttre skönhet eller fulhet. Jag tycker att all sann bildning, all sådan åtminstone, som har en religiös grund, borde inge ett ädelt lugn, en helsosam kyla, en likgiltighet, eller hvad man vill kalla det, för dylika blott yttre gåfvor eller brister. Och hvem har ej erfarit huru lik-

giltiga de i sjelfva verket äro för lifvets väl och ve? Hvem har ej erfarit huru under en närmare bekantskap den fula förskönas, den sköna förfulas, allt efter själens och sinnets beskaffenhet. Derföre tycker jag ock, att brist på yttre skönhet aldrig borde störa en ädlare natur, eller anses som missöde. Den kan aldrig hindra menniskan att vara i hög grad älskansvärd och älskad. Och vi ha dagliga bevis härpå.»

Jag kunde ha omfamnat den unga mannen för dessa ord, vid hvilka skönheten betydligt förfulades, genom ett uttryck af harm, under det en mild glädjerörelse spred skönhetsglans öfver Hellfrids ansigte. Åke Sparrsköld sjelf hade aldrig synts mig vackrare än i denna stund. Sednare på afton sjöng han. Han har en oändligt behaglig röst. Jag sade så åt fröken Rittersvärd, som biföll, men så korrt, att jag kunnat tro henne vara kall, om jag ej märkt på hennes blick, att känslan var blott *alltför* varm.

Den 1 December.

Visiter och samtal! Rutschenfeltar et kömp., samt en konversation, som vände sig omkring Gyllenlöfs soiréer, präktiga rum och möbler m. m.,

samt det nygifta paret O—skölds delikata middagar. «Hvilka viner! Hvilka läckerheter!» St. Orme angaf tonen, och Felix och hans vänner instämde. Bland dessa utmärkte sig en ung kapten Rummel (Åke Sparrskölds förman), hvilken de andra unga herrarne tycktes betrakta med en viss beundran och en viss afund. Hans etablissement beskrefs och prisades som ett mönster af «comfort» och «elegans», ett mönster för ungarlars bosättning. Man omtalade i synnerhet hans sängkammare, hans dyrbara toilett, och hans eget porträtt der hängande öfver hans egen säng. (Mig förekom detta som ett litet afgudatempel för *sjelfvet*, och jag kände en liten uppstigning af förakt därför.) Vidare prisades hans konnässörsskap i bordets läckerheter. Men han lemnade artigt palmen härutinnan åt hofmarskalken, som blygsamt mottog den, erkännande att, ehuru man vanligen i Sverge var mera «gourmand» än «gourmèt», så tillhörde *han* dock den sednare klassens folk. Felix kom öfverens med honom uti, att på en kalfstek blott finnes *tre bitar*, som äro «verkligen ätliga». Småningom kom man till att uppgöra en slags «tableau» öfver det som behöfdes nu för tiden till förande af ett behagligt lif, (likväl misstänker jag, af det

jag vet om vissa kapten Rummels förbindelser, att vissa vilkor för detta lycksaliga lif nu förbigingos för de närvarande fruntimrens skull). Felix suckade djupt vid betraktandet af den summa penningar, som fordrades för att tillfredsställa alla dessa behof.

Emedlertid hade Lennartson, sittande på något afstånd, varit sysselsatt med åtskilliga tidningars läsande, men jag var inom mig öfvertygad om att han hörde allt hvad som sades i rummet. Nu utropade han på en gång, i det han steg upp och leende nalkades sällskapet:

«Se här äfven en tafla af människans behofver, som är originell nog. Vill herrarne höra?» Och ur en tidning, som han höll i handen, uppläste han följande artikel från Hernösand:

«Den lärde matematikern, lektor Aurén, dog härstädes under förra månaden, * vid 31 års ålder. Han var författare till åtskilliga lärda skrifter, bland hvilka några i bibliska kronologien, dem han utgaf på eget förlag. Det oaktadt hopsparde han af sin knappa apologistlön, hvaraf han lefde, och under sednare år delade hälften med en vi-

* Februarii månad 1842.

karius, en summa af 3000 riksdaler riksgälds. Detta hade ej heller kunnat ske, utan genom den fullkomligaste försakelse af alla jordiska njutningar och bekvämligheter. Huru långt han dref dessa uppoffringar, tjenar till bevis, att hans torftiga boning, äfven under den starkaste köld, icke eldades och aldrig upplystes af ett ljus. Sedan mörkret inbrutit, låg han på sin säng, begrundande, eller, då himlén var klar, betraktande sina älsklingar stjernorna, som voro för honom tillräckligt sällskap. Att han härtill icke drefs af någon smutsig egennyttia, vittnar så väl det understöd han under sin lefnad i tysthet lemnade mången behöfvande, som ock det ädla sätt hvarpå han förordnade om sin qvarlåtenskap. Fyra tusen, åttahundra riksdaler riksgälds har han anslagit till tvenne stipendier. En gård i staden har han skänkt bort till en gammal man, af hvars hustru han, under de sednare åren, njutit öm och omsorgsfull vård. Återstoden af hans förmögenhet tillfaller hans behöfvande anhöriga.» *

Sedan Lennartson slutat, uppstod en liten tystnad i rummet. Selmas klara ögon voro fä-

* Svenska Biet, 1842.

stade på läsaren, under det dennes hvilade på Felix.

Nu uppstod ett litet mummel: «Nå ja! En anachoret, en eremit... men man kan icke lefva på det sättet, när man lefver i världen, när man vill lefva med folk.»

«Det medger jag!» svarade Lennartson. «Men frågan är, om icke lektor Auréns system är mera ändamålsenligt, än det som här nyss blifvit framställdt, för att vinna frid och sällhet under ett långt lif på jorden.»

«Så gerna,» utropade Felix, «ville jag dö i morgon, som att lefva ett långt lif utan all mensklig glädje.»

«Och jag,» utropade Skutenhjälm, «ville heldre skjuta mig för pannan i öfvermorgon, än att döma mig att ligga tiotal af år i mörker och köld. Skall man begrafvas, så är det så godt att vara död först.»

«Ni glömmet,» sade Lennartson leende, «att Aurén såg stjernorna stråla öfver sig, och säkert hade mera nöje af dem, än vi af vaxljusen i våra salonger. Och hvad mensklig glädje beträffar,» fortfor han, i det han såg på Felix, «så gör det mig ondt, att en ung man icke skall förstå den

som han njöt, glädjen af en nyttig verksamhet, glädjen att — göra godtl»

Det var något så allvarsamt i Lennartsons blick och röst vid dessa sednare ord, att Felix synbart blef slagen deraf. Tårarne kommo honom i ögonen; han gick bort, tog en bok och satte sig vid ett bord afsides. Selmas blickar följde honom med synbart djupt deltagande. Lennartson såg uppmärksamt på henne.

En stund sednare, under det St. Orme med de yngre herrarne fortsatte det afbrutna samtalet och berättade för dem åtskilligt om pariserlifvet och dess behag, gick Lennartsen till Selma, satte sig nära henne och sade sakta:

«Var jag för hård, fröken Selma?»

«O nej!» svarade hon lifligt; «ni hade så rätt i hvad ni sade, men»

«Men hvad? Hvad «men?»

«Jag tror att Felix's ord verkligen gjorde orätt åt hans hjerta, och — han håller så mycket af er!»

Lennartson sade intet, men om en stund såg jag honom nalkas Felix och lägga sin hand på hans axel. Felix rodnade djupt, i det han såg upp, och med en blick af innerlig kärlek mötte

den blick af godhet, som Lennartson fästade på honom.

«Jag har ej sett dig hemma hos mig på så länge, Felix!» sade vänligt Lennartson. «Vill du ej äta middag hos mig i morgon? Jag lofvar dig icke,» fortfor han, behagligt skämtande, «någon O—sköldsk middag, men också lofvar jag dig att icke traktera dig med Aurénsk husmanskost. Jag erkänner, att jag sjelf skulle vara med den föga belåten!»

Halft förlägen, halft glad emottog Felix bjudningen.

Sedan gästerna voro borta, gjorde vi, i synnerhet min styvmor och jag, våra «reflexions chrétiennes et morales» öfver det Aurénska lifsidealet och det St. Ormska. Jag värmde upp mig för det förra. Min styvmor slog kallt vatten på min eld, talade om «exaltation, öfverspänning och öfverdrift», sade att man kunde vara «mycket bra *ändå*,» fast man lefde som annat folk, deltog i verdens nöjen och njöt af dess goda. Min styvmor var för drottning Christinas tänkespråk: «Lagom» (som hon sjelf likväl råkade alldeles glömma.) Flora blef tankfull och sade: «När jag var barn och i min första ungdom, då hade äfven

jag ibland sådana Aurénska eller Pythagoreiska fantasier; jag drömde om.... Men man lärde mig snart att skratta åt sådana drömmar och att söka andra mål. Men — kanske äro dessa mera drömmar, mera illusioner, än de förra! Ack!» fortfor Flora med ett plötsligt utbrott af vemod: «den som kunde födas på nytt! Den som kunde bli ett litet barn om igen.» Hon badade i tårar. Selma slöt henne i sina armar och började gråta med henne. Min styfmor såg helt konsternerad ut och jag förebrådde dem skämtande detta «lamentabile»; Selma kom öfver på min sida, och så slutade vi dagen «scherzando».

Den 14.

Vi ha tillbringat ett par veckor med besök på konstverkstäder, akademier och åtskilliga allmänna inrättningar inom hufvudstaden. Till några af dessa skall jag oftare återvända, ty mycket der har varit mig af stort interesse. Och hvar låge väl värdet af en grundligare bildning, om icke deruti att den låter oss förstå och värdera alla arter af nyttig mensklig verksamhet, att den öppnar våra ögon för lifvet i hela dess rikedom? Detta

ger äfven oss sjelfva ett vidgadt lif. Äfven märker jag med nöje huru vetenskapsmän gerna vända sig till dem, hos hvilka de se verkligt intresse och der de känna sig bli förstådda.

Lennartson, som varit vår ledsagare på dessa besök, har i hög grad förhöjt deras nöje genom sina egna stora kunskaper, och det sätt han har att locka andra att uttala sig. Och huru högt aktad och omtyckt är han ej af alla? Flora lyssnar väl på honom, men sällan till någon annan, och förråder alltför mycket begäret att sjelf lysa. Selma är af de der, som icke mycket yttra sig, men mycket förstå och mycket gömma i sitt hjerta. Lennartson, och äfven jag, lyssna uppmärksamt till hvarje hennes anmärkning. De innehålla alltid något väckande, ofta ledande. Hon har ett skönt och rent omdöme. Godt hufvud är näst godt hjerta en herrlig sak hos en menniska.

Nu gäller att sitta stilla, vara flitig och tillverka julklappar i tio dagar. Icke min sak!

Den 25 December.

Julaftonen är öfver med sina julklappar, ljus och tårtor. Min styfemor, som mycket håller af

barn, hade bjudit hit några af sina bekantas, bland dessa vikingens. Selma hade förfärdigat flera småsaker för de små, som gjorde stor glädje, och vi roade oss att anställa lekar med dem, der Selma var lika mycket barn som alla de andra. Felix hjälpte oss snällt, men Flora var vid dåligt lynne och ville ej roa sig eller andra. Brenners barn äro liffulla, söta ungar, hvilkas förhållande till fadren det gör en godt att se. Rosina, den äldsta, åttaåriga flickan, och den yngsta gossen, lilla Adolf, tyckte jag mycket om. Den stackars gossen är något lam i ena höften. Var det nu «det der moderliga», som en professor af mina vänner påstår finnes hos alla qvinnor, eller var det ett särskilt behag, som drog mig till den lilla gossen, men visst är, att då jag hade satt honom i mitt knä och han med en klar och from barnblick såg upp till mig, så måste jag ovillkorligt sluta honom i mina armar och till mitt bröst i en verklig känsla af kärlek, af längtan att skyddande omsluta honom. Men när jag fick se hans far betrakta oss med en uppsyn, som om han velat omfamna oss båda två, blef jag svalare i min ömhet. Och fadren, hvad han måtte älska de barnen! Hörde jag icke honom denna afton

yttra, att man vid valet af en maka borde förnämligast ha afseende på de blifvande barnen, och på den fader eller moder man skulle gifva dem. Jag kunde icke annat än till god del gifva honom rätt häruti.

Aftonens krona, för mig, var min landsmans, Runebergs, lilla sköna skaldestycke «Julaftonen», som vikingen hade tagit med sig och föreläste med rent och ädelt uttryck. Det försatte mig åter i mitt hemland, i dess vilda natur, bland dess kraftiga, förnöjsamma, tåliga folk. Mitt hjerta svällde. Och nu — är det kyrkdags, och jag skall gå i kyrkan.

Om afion.

Solen strömmade in genom ett stort öga i ko-ret, då jag kom in i kyrkan, och lätta rökmoln efter de nyss släckta otteljusen sväfvade genom ljusstrålarne högre upp mot hvalfvet. Det var vackert. Kyrkan var så full af folk, ehuru jag kom tidigt, så att det ej var möjligt för mig att få en stol, helst så många andra täflade derom. Efter många fåfänga bemödanden tog jag mitt parti att stå under gudstjensten, fick äfven en fredad plats vid en mur, bredvid sittande madamer och

bland stående pigor, hvilka jag bjöd eau de cologne. Jag var glad i min själ och hade aldrig känt mig mera *församling*. När orgeln stämde upp sin mäktiga ton, rullade bloden i mina ådror, och en sakta rysning genomilade mig, då en ensam röst höjde sig och sjöng om världens högsta under, det under, om hvilket folken på jorden än i dag, och i dag kanske mer än någonsin, tala med undran, sjöng starkt och stilla:

«En jungfru födde ett barn i dag!»

Nu instämde församlingen, jag med den af fullt, öfverfullt hjerta.

Knappt var sången slutad, då jag vid mitt öra fick höra en röst, som temligen barskt frågade:

«Har fröken Adelan ingen plats?»

Det var vikingen, och han så godt som tvingade mig att intaga hans plats ett litet stycke derifrån. Jag måste det för kyrkofridens skull. Brenner förblef sedan stående i min närhet och följde mig efter gudstjensten hem.

Hemma fann jag Flora vid stormigt lynne. Hon hade «ondt i hufvudet af ungarnes skrik föregående aftonen», hon visste inga värre dagar än

söndagarne, då man skulle vara ledsam och gudfruktig.» Hela denna dag skulle vi vara allena, i följd af min styfmors regel att denna dag låta sitt tjenstfolk gå i kyrkan och för öfrigt hvila. Icke heller voro vi bortbjudna! Hvad skulle man göra hela långa dagen? Man kunde jäspa sig förderfvad. Och morgondagen! Då skulle det bli ändå värre. Då skulle man dö af tråk. Då skulle ett stort notvarp dra till oss hela tjocka släkten, «halft annat dussin onklar och tanter, sköldpaddor allesammans! väl mer än ett tjog kusiner, alla af torskslägtet!» Och dessa alla skulle man nödgas se från middag till midnatt, vara artig emot från middag till midnatt, söka *roa* från middag till midnatt! Ah! man kunde förtvifla!

Selma och jag, och slutligen äfven Flora sjelf, måste skratta åt dessa förtviflade omständigheter, och vi gjorde åtskilliga förslag för att tappert möta dem. Jag föreslog att vi skulle slå oss på att vara lustiga, och låta oss gå till hvad helst julnissen ingaf oss. Men Selma mötte detta med en liten skakning på hufvudet och ett: «det går ej an! Några af våra nådiga tanter äro litet primiga, och mig har vår Herre gifvit en sådan fond

af glädje, att om jag skulle släppa ut den framför dem, skulle de säkert anse mig tokig.»

Min styfmor kom till, och bad oss vara «trankila», allt skulle gå «mycket väl och lätt». Hon var «vand vid sådant», m. m. Vi skulle blott icke grufva oss, utan hålla oss muntra o. s. v.

Selma suckade och begynte sjunga en visa. Om aftonen roade hon sin mor och mig med läsning. Flora gick tidigt till sängs, och det var en lättnad för oss alla.

Tredjedag jul.

Det stora notvarpet är lyckligen öfver, och vi hvila förnöjda på våra lagrar.

Middagen, — nå! Under en middag kan man alltid lefva, äfven i sällskap med fyratio personer. God mat är godt sällskap och sätter människorna vid godt lynne. En stor mistning var emedlertid att icke hofmarskalken kom. Vi hade räknat på hans goda historier som middagens peppar och salt. Men han tycker blott om små och utsökta middagar, och har ingen fallenhet att uppoffra sig.

Straxt efter middagen har man kaffet, som äfven är upplifvande, men sedan kommer en svår passage, nemligen från kaffe ända fram till the-

tiden. Man är tung af maten, tung af värmen, tung af trettio tunga personers sällskap, tung af skyldigheten att lyfta på dessa. Allt det der är icke lätt. Jag vet väl att äfven den menniska, som ser mest förstenad ut, har inom sig en levande, lysande gnista, och att det blott fordras att slå an som eldstål, för att kalla den fram; jag har så ofta rönt det med nöje, och jag började därför nu gå omkring i egenskap af eldstål; men var det mitt fel eller de andras, ingenstädes ville det ta eld, ja, ej en gång röka eller fräsa litet. Sannt är (och jag sade det till min tröst), att jag var för obekant med de flesta här varande gästerna, för att rätt förstå att anslå dem. Flora gjorde sig icke det minsta besvär med sällskapet, utan satt med den mest utledsna min i världen och bläddrade i en notbok. Selma rörde sig här och der i sällskapet med innerlig artighet och vänlighet, knöt samtal med än den ena än den andra, och försökte att prata ihop folk, och hvar hon gick fram, förfelade icke hennes behag att framkalla en liten ljus upplifning, men den slocknade snart, sedan hon var borta; med ett ord: det ville icke gå, utan det blef allt tystare, qualmigare och tyngre, och jag påminde mig en qvick

grefvinnas beskrifning på en soirée inom vår högsta «haute volée» härstädes:

«Vi voro som fiskarna i en fisksump, som gå sakta och kvalmiga och vända sig omkring hvarandra och röra blott då och då helt litet på fenorna.»

Tre à fyra spelbord hade upptagit en del af herrarne; men vi hade flera, som icke spelade och icke talade heller, och hela mängden af sittande fruntimmer; — och dessa skulle man underhålla till kl. 12 på natten!

Klockan var något öfver sex på aftonen. Min styfmor satt i soffan, sväljande jäspar under artiga miner, men hennes uppsyn blef härunder allt mer bekymrad och hennes blickar sökte Selma, tydligt frågande: «hvad skola vi företaga oss?»

Selma kom till mig och hviskade: «Det här är horribelt! Nyss har jag i min förtviflan talat litet uppror för tant Pendelfelt, men hon såg så «gubévars» ut, så att jag tog till flykten. Men nu måste vi anstifta en revolution, för att upplifva oss. Stackars mamma ser färdig ut att uppgifva fältet.... Har du ingen ingifvelse, ingen ljus idé?»

«Jo, en blixtrande. Vi skola föra in en finsk

jul-lek med sång och dans, som jag påminner mig. Jag skall proponera den.»

«Ack, det går aldrig!»

«Det måste gå!» Och jag upphäufde nu min röst till ordspråk och föreslog sällskapet att deltaga i en jul-lek.

På den hemska och fullkomliga tystnad, som följde på denna min proposition, kunde jag märka huru vågad den var, och min styfmor såg något brydd ut för mig.

Men jag har uti mig en viss finsk åder, som gör att hvad jag begynnt i dumdrighet, sätter jag igenom med munter ihärdighet. Jag förnyade därför helt lugnt mitt förslag och vände mig särskilt till några herrar och fruntimmer i sällskapet, och uttydde för dem planen till leken, samt bad om deras biträde. Jag fann äfven, särdeles bland fruntimren, några villiga att ingå i min plan, «men — det var så svårt!» — «Den leken var ju med sång och de kunde icke sjunga», o. s. v. tusen svårigheter, och kunglig sekreter Krusenbergs, som jag bad att «trå dansen med mig», störtade förskräckt tillbaka, utropande: «Nej gubear, min nådiga! Jag kan omöjligt!» Det började bli mörkt för min blick, huru saken skulle kunna komma i

gång, då min lyckliga stjärna lät förmaksdörrarne öppnas och genom dem inträda signora Luna, friherren och löjtnant Sparrsköld.

«Vi äro räddade,» hviskade jag till Selma, «om vi blott kunna få dessa att intressera sig för vårt företag.»

«Det skall gå för sig, tror jag,» svarade hon; «jag ser Lennartson nalkas oss; vi skola tala vid honom.»

Och när Lennartson kom till oss, sade vi honom vårt bekymmer, och jag bad honom rätt af hjertat att hjälpa mig i min vågade expedition. I all min dar skall jag vara tacksam för den villighet och godhet, hvarmed han gick in i saken. Det finnes inom sällskapslifvet gerningar, som bevisa lika mycket för själens godhet och menniskokärlek, som besök i fängelserna.

Med friherren gick jag till signora Luna, för att bedja om hennes beskydd, och nu ljusnade vår horisont fullkomligt, ty hon svarade öppet och gladt, att hon skulle «mer än gerna» anförä denna lek, som hon kunde och ofta hade lekt i sin barn-dom. Och när den vänligt strålande fru Luna med friherren anträdde dansen och jag följde dem vid unga Sparrskölds hand, då störtade kunglig

sekreter Krusenbergs fram till Selma och bad att få dansa med henne, och då skedde en lyftning och en lättning och en resning i hela sällskapet, och tåget, som vandrade ut i det stora förmaket, blef allt större och större. Min styfmor bjöd opp lilla fröken M., som ingen kavaljer hade; andra fruntimmer följde hennes exempel; gubbar och gummor kommo med; snart voro alla människor uppe, och den glada leken var i full gång, och skämt och skratt florerade. Min styfmor begynte se helt lycklig ut.

En öfverraskning var det för mig, då jag bland de dansande upptäckte St. Orme (som jag ej sett inkomma) och Flora. Och Flora ej mer den utledsna och ledsamma, utan lysande allt gladare och grannare vid ljuset af de nykomna herrarnes blickar.

Leken var egentligen ingen pantlek, men friherren gjorde den dertill, på anstiftan af signora Luna, hvilken tyckte att pantlösningen kunde blifva rolig. Och när dansleken varat en god stund, och det såg ut som om man begynte tröttna, och en mängd panter blifvit insamlade, då satte sig «vår fru af de klara ögonen» präktig och högtidlig midt uti ringen, uttalande:

«Jag sveder och jag bränner!

Hvem är det som panten igenkänner?»

En bland de första, som hade att lösa en pant, var kunglig sekter Krusenberg. Hans uppgift var att deklamera något för sällskapet, och som han var känd för talang i den konsten, blef det en allmän uppmärksamhet, hvilken äfven förökades af den spetsfundiga min, med hvilken den unga deklamatorn gick till verket. Han hade under leken ofta visat sig vilja göra effekt och lade nu tydligen an på att rätt dugtigt «frappera» oss. Han gjorde det verkligen också, ehuru icke angenämt, i det han med mycken pathos begynte deklamera — «Fader vår!»

Med en blixst af ädel harm i sina ögon steg Selma upp, gick till honom och sade: «Kunglig sekter Krusenberg! Det vore bättre att ni aldrig uttalade de heliga orden, än att säga dem på sådant sätt!»

Deklamatorn tystnade, något häpen.

«Bevars! hvad fröken Selma är sträng i dag!» sade han rodnande och tillade, i det han försökte se obekymrad ut: «Nå, jag får väl taga till något annat då!» Och han begynte uppläsa några fransyska verser, men gjorde det icke bra, och var

synbart förstämnd af det lilla uppträdet och den verkan det tycktes göra i sällskapet. Jag såg hastigt upp på Lennartson, som stod ett stycke utanför ringen, och läste i hans ögon, som följde Selma, uttrycket af ett afgjordt gillande och nöje.

Med djupt rodnande kinder satte sig Selma nära mig, och sedan hon en stund varit tyst, vände hon de vackra, åter så milda ögonen till mig, frågande:

«Gjorde jag orätt, Sofia?»

«Du gjorde mycket rätt!» sade jag, i det jag tryckte hennes hand.

«Men jag var visst för häftig, för skarp?»

«Nej! Men — om du så tycker, säg sednare några förklarande ord åt den unga mannen.»

«Ja, jag har så tänkt!» svarade Selma.

En gammal herre, som hade utmärkt sig under leken genom sina roliga påhitt och sin liflighet, kom pustande och satte sig bredvid oss, i det han sade gladt:

«Det är helt roligt att bli så här upplifvad! När man blir gammal och tung, och allt blir tyst omkring oss, då kan man ofta känna sig så slö, så dö, att man måste tänka: 'det är slut med dig, din stackare, slut, rakt slut!' Men om det då

händer, att man blir uppruskad eller upplifvad af något, då får man se, att det icke är så slut. Ja då kan så mycket vakna å nyo och lefva upp inom en, så att man blir både glad och förvånad deråt, och måste tänka: 'Åh! att du kan vara så ung, så liffull ännu!'

Visligen anmärkte jag härpå, att detta var ännu ett bevis på att själen i grunden behåller hela sitt friska lif, fast den sofver en stund under den aftonskymning, som vi kalla «ålderdomen».

Gubben smålog och svarade: «Hvad hon är vacker! Det kan just göra ett gammalt hjerta godt att se på henne och tala vid henne också!»

Som jag tyckte, att dessa ord bra litet passade som svar på mitt tal, såg jag förvånad på gubben, och såg att hans ögon voro med ett strålande uttryck fästade på Selma, som för att lösa en pant hade blifvit dömd att «stå bild» och genomgick profvet på ett högst behagligt sätt. Under det jag nu jemte min granne tyst betraktade henne, fick jag höra St. Ormes röst. Han hade på sitt vanliga sakta, nästan smygande sätt satt sig bredvid mig, i det han med ett hos honom ovanligt vemodigt uttryck sade:

«Ni mins ju min salig hustru — Virginia?»

«Ja,» svarade jag, «hon var ett af de vackraste fruntimmer jag sett.»

«Tycker ni ej,» fortfor han, «att Selma har likhet med henne — mindre till dragen än till uttrycket och hela väsendet, till ex. i det der stolta och ändå ljufva, den der föreningen af prinsessa och sylfid, det der i högsta mening *jungfruliga*? Och hennes röst! — den återkallar ofta för mig den — som för alltid tystnat.»

Sådana ord af St. Orme! Jag såg öfverraskad upp på honom, men han tycktes ha glömt bort mig och allt omkring sig, tyst försjunken i sorgliga minnen.

Hvarföre har jag så från början uppsatt mig mot St. Orme? Hvarföre icke tänkt på att söka det goda hos honom? I denna stund syntes mig hela hans väsen adladt.

Vore blott människorna *alltid* hvad de äro i sina bästa stunder, så hade vi redan här på jorden ett himmelrike af skönhet och godhet. Men!

Pantlösningen, under hvilken förekom både sånger och danser, fortfor till supèn.

Efter densamma såg jag Selma sakta söka sin väg till ett fönster, der Krusenbergs stod.

En stund sednare kom hon till mig och hviskade gladt:

«Nu har jag slutit frid med Krusenbergl»

«Och hvad sade du honom?»

«Jag bad honom förlåta mitt häftiga sätt mot honom, men sade honom tillika hvilket plågsamt intryck han låtit mig känna, och — — med ett ord, jag var vänlig och uppriktig med honom.»

«Nå, och hvad sade han?»

«Han — hvad tycker du? — han tackade mig; och erkände sitt fel, sin lättsinnighet; ja, han gaf sig så många fel, att jag blef just litet rädd att höra på Men, Sofia! huru mycket godt finnes ej hos människorna!»

«Nå ja! är det icke min beständiga predikan? Men man skall ock vara betänkt på att kalla fram det. 'Som man ropar i skogen, så får man svar'.»

Och dessa voro våra «faits et gestes» på denna dag, hvars memorandum jag likväl icke bör afsluta, utan att anföra den «mention honorable» jag vid dagens slut erhöll af min styfemor för mitt välförhållande, mitt utseende och min toilett. Sednare delen förlorade sig i följande behagliga clair-obscur: «Och i den der klädningen, med dina

hvita, vackra armar och perlorna i ditt bruna hår, och med allt det der — — du såg icke ut att vara mer än tjugu år — — och så distingerad! och jag försäkrar dig att mer än en um, um, um!»

Jag (blygsamt och halft nyfiken att höra mera).
Åh, min söta mor! . . .

Min styfemor. Um um! Jag säger ingenting, jag, så länge! Um, um, um! . . .

Den 25.

Bit af ett samtal.

Men säg mig, Selma, hur skall jag förklara mig Floras förhållande emellan Lennartson och St. Orme? Hon älskar ju och är förlofvad med den förre, och likväl har den sednare ett förunderligt välde öfver henne. Och hon — hur ojemn och besynnerlig är hon ej med honom! stundom synes hon behagsjuk, stundom rädd för honom, ibland nästan hatfull, ibland åter helt mjuk, ja ödmjuk, så åter stolt — hvad kan väl grunden vara till allt detta?»

Selma, med en slags ångest: «Ack, fråga mig icke! Jag vet ej, jag förstår ej huru det är; men hvad jag vet, är att Flora, sedan St. Ormes ankomst, är alldeles förändrad. Hennes lynne har

aldrig varit jemt och hennes lifliga fantasi har alltid fört henne att flyga från föremål till föremål, men hon var så behaglig, så rolig, så älskvärd med allt det!»

Jag. Huru länge har Flora varit förlofvad med Lennartson?

«Sedan något öfver ett år. Det skedde vid hennes mors dödssäng —. Men jag vet ej hvarföre deras förbindelse ej sedan blifvit eklaterad. Gamla general Lennartson fick vid samma tid ett anfall af slag, och hans son reste utrikes med honom för att söka återställa hans helsa. När Lennartson för ett par månader sedan återkom — allena, var St. Orme redan här och Flora — förändrad. Men hon sjelf vill icke tala eller höras talas härom. Och visst måste det förhållande, som nu råder, snart förändra sig åter. Jag tycker att det är så onaturligt. Jag hoppas på nyårssohlen och dess kraft! Ser du hur redan *Mathilde* rodnar emellan *Kung Hiskia* och *Lord Wellington*! Och här begynner *Konning Ahasverus* öppna sina ljusblå ögon! Hvad det skall bli roligt se alla dessa i full blomma!»

Så sökte min unga syster undvika ett ämne, som plågade henne, och för de ljusa bilderna

glömma de mörka. Men de mörka få icke förbises; de måste genomträngas, genom-lysas om möjligt. Jag tänker härefter ha mina ögon väl öppnade.

Den 1 Januari 18..

En bukett friska blommor och en hjertlig handtryckning från vikingen — är mitt behållna glada intryck af förmiddagens visiter.

Om aftonen.

Färdigklädd till börsen, i svart klädning och spetsar, hvita perlor i håret samt kring hals och armar. Tyst, Selma lilla! Du får ej göra mig fåfång. Du får ej skämma bort din äldsta syster!

Flora far upp på börsen med «skönheten», och gör sin toilett hos henne. Jag är ej väl till mods och tror ej att jag får roligt. Men den lugna *betraktarinnan* bör ej heller få *oroligt*, der hon sjelf ej vill spela någon rol. Det är mer än tio år sedan jag såg världen på nyårsassemblén i Stockholm. Hur skall den synas nu? «Allons et voyons!»

Den 2.

Låt oss nu berätta litet om börsassemblén!

Då vi kommo in i den stora, präktigt eklä-
rerade salen, — vi kommo litet sent — var re-
dan hela den öfra, d. v. s. den aristokratiska de-
len deraf, upptagen. Min styfmor styrde likväl
vår kosa ditåt, sägande uppmuntrande åt oss: «åh
vi få säkert rum!» Men nåderne sutto som sten-
hus på sina platser, och på Selmas ifrigt tillhvi-
skade böner afstod hennes mor från alla försök
att rubba dem. Vi beskrefvo således med all vär-
dighet en halfcirkel, i det vi under artiga helsnin-
gar gjorde vårt återtåg till salens nedre regioner,
der vi fingo våra platser nära dörren. Nu in-
trädde grefve Gyllenlöfs lysande grupp, åtföljd af
den Silfverlingska familjen. Som de stannade ett
ögonblick vid ingången för att taga en öfverblick
af salen, steg min styfmor upp för att tala med
grefvinnan, men denna vände sig bort med en
knapp och kall helsning, och svepte förbi oss med
sitt lysande följe, som icke alls tycktes blifva oss
varse. Min styfmor satte sig åter, synbart störd
och sårad. Selma syntes vara så för hennes skull
och sade förtretad: «hvad de äro dumma!» En
kometlik syn rörde sig nu hastigt fram genom

rummet. Det var Flora och hennes syster med ett följe af herrar. De voro båda bländande vackra och klädda med högsta elegans. Flora nickade gladt åt oss och följde sin syster uppåt rummet, der de fingo plats nära gref Gyllenlöfs, som hade förskaffat sig rum invid estraden, beredd för de kungliga. Selma såg efter Flora, och tårar kommo henne ofrivilligt i ögonen. Vi sutto temligen öfvergifna bland alldeles obekanta personer. Min styfmor såg rätt bekymrad ut, och jag kände mig helt betryckt för de mina. Då tog min unga syster mod till sig och begynte presentera för mig de inkommande och redan inkomna på sitt lifliga sätt; min styfmor upplifvades deraf och uppkallades af mig att äfven visa sin stora verlds- och människokänedom.

Härunder kommo vi i samtal med en mycket täck, helt ung flicka, som tycktes vara ifrig att få lära känna något af den stora världen omkring sig, som hon nu såg för första gången. Den behagliga, unga flickan roade oss med sin liflighet och naiva öppenhet, hvilken äfven lät henne berättas oss sin stora fruktan att ej få dansa en enda dans denna afton, då hon nästan inga bekanta hade här, och dessutom var så ovan vid världen

och så rädd, m. m. Hon skulle likväl trösta sig öfver att sitta stilla hela aftonen, blott hon finge se de kungliga, men någon hade nu sagt henne, att de kanske icke skulle komma upp på balen. Och hon hade lofvat sina små systrar att väcka dem då hon kom hem för att berätta dem om prinsessan och de unga prinsarne! Hennes fruktan förvandlades snart i lifligaste glädje, då de kungliga kammarherrarne visade sig, och alla i salen reste sig för att helsa drottningen, som med kronprinsen, kronprinsessan och de båda äldsta prinsarne Carl och Gustaf inträdde i salen, åtföljda af en lysande svit, och under vänliga helsningar gingo tvärs öfver rummet, för att intaga sina platser på estraden. Och nu började Selma och jag glädja oss att vara vid dörren, då vi från den så väl kunde betrakta den kungliga familjen.

Selmas nya lilla vän var i stor förtjusning och gaf genast sitt hjerta åt prins Gustaf, under det att Selma skämtande sade sig till sitt hjertas gunstling utkora prins Carl.

Knappt hade de kungliga satt sig, då Gyllenlöfska gruppen kom i samtal med sviten. Unga Silfverling gjorde starkt sin kur till hoffrökvarne.

Långsamt började nu angläsen bilda sig i

öfre ändan af salen. Kungliga kammarherrar hade gått ut och aflemnat nådiga uppbudningar i de höga gästernas namn. Snart såg man kronprinsessan, majestätlig och strålande af juveler begynna angläsen med bagaren N., en liten rund gubbe, men hvars godmodiga, artiga väsen visade, huru sann humanistisk bildning lätt utplånar det afskiljande i all, äfven den största, ståndsskillnad. Kronprinsen dansade med en ung fru af borgerskapet och prins Carl med — med vår lilla nya vän, som så fruktade att ej få dansa denna afton, och som nu vid den unga artiga prinsens hand strålade af ungdomsbehag och oskyldig, vacker glädje. Hon nämndes som grosshandlar M—s äldsta dotter. Jag tyckte mig se henne tänka: «hvad skola systrarna säga om det här!»

Lennartson dansade med Flora, Selma med Felix Delphin, och när jag nu såg min styfemor åter mera tillfreds, samt upptagen af samtal med en grannfru, begynte jag friare bruka mina ögon och öron, för att upptaga och inhemta hvad tillfället kunde erbjuda.

Balen var vacker, verlden sig temligen lik, tyckte jag, sådan jag såg den sist för nära ett dussin år sedan; gamla bekanta voro sig för det

mesta äfven lika. Tiden hade med sakta tuppfjät vandrat öfver de flestas ansigten och blott här och der krafsat några fåror. Endast i tvenne, mig bekanta ansigten såg jag skrifven en betydande historia, en större utveckling, hos den ena till godt, hos den andra till ondt. För öfrigt såg jag en mängd hyggliga gestalter bland de unga af båda könen. Man påstår att fulheter och dumheter alltmer försvinna ur världen. Lycka på resan!

Till höger om mig hörde jag nu de unga herrarne Bravander stadda i ett lugnt samtal, och hörde den ena säga:

«Nej, för tusan dj—r annamma och griljera mig!»

Och den andra svara:

«Jo, fan besitta mig! Fan i helvete besitta mig!»

Och den första fortsätta:

«Nej, attan sju tunnor tusan förbanna min själ!»

Och den andra instämma:

«Ja, djelvulen anfäkta och regera mig!»

En gammal, sirlig herre af något sarkastiskt

utseende, kom nu till de båda samtalande och önskade dem småleende: «god continuation!»

Till venster om mig hörde jag Hilda och Thilda Engel yttra sig öfver de nyss samtalande herrarne. Hilda sade:

«Ack han är för söt, den Axel Bravander, med sina vackra ögon och sitt lilla pipskägg. Min gud, hvad han är söt!»

Thilda. «Och brodern då, han är inte mindre söt i min smak! Och så han valsar! Alldeles gudomligt! Han har bjudit opp mig till andra valsen! Ack han är en för söt karl!»

Hilda och Thilda tillsammans: «Ack! de äro för söta, för söta, för söta!»

«Åh,» tänkte jag leende, «ännu äro vi ej alldeles renonce på det fula och det dumma.»

Jag afbröts nu i mina anmärkningar af en medelålders fru af lifligt och hyggligt utseende, som med vänlig ifver helsade på mig och fattade min hand, i det hon utropade:

Ack min bästa mam... frök... fru.. förlåt mig, jag har glömt titeln, — jag får önska ett godt nytt år! Hvad det var roligt få se mam... frök.. här åter. Och hur mår den söta fru

landshöfdingskan; jag menar frök... jag menar min nådigas fru styfmor?»

Jag visste mig rätt väl känna den person, som så tilltalade mig, men kunde i detta ögonblick alls icke erinra mig hennes namn eller rang, och då jag, i följd af en obegriplig tafatthet i våra sällskapliga bruk, omöjligt kunde tilltala henne med *Ni* och *Er*, så var jag rätt förlägen, då hon syntes så säker om att vara fullkomligt igenkänd. Under det jag hemligen förtretade mig öfver denna brist och ovana hos oss, fick jag den — som jag tyckte — briljanta idéen att kalla min obekanta bekant «hennes nåd». Hon såg härvid något häpen ut och vårt samtal stod liksom på grund, till dess signora Luna (som slutat sin vakt hos drottningen) kom till oss, och efter att ha gifvit mig sitt hjertliga handtag, vänligen tilltalat min granne sålunda: «Åh, se god dag prostinnan R.! Godt nytt år! Hur mår prosten?»

«Jag tackar min nådiga frih... eller grefvinna, som är så god och frågar. Jag hoppas att frih... jag vill säga gref... förlåt mig, jag är så olycklig med att aldrig komma ihåg titlar och namn! — är det icke grefvinna jag får säga?»

«Kunde vi icke helt simpelt tilltala hvaran-

dra med Ni och Er?» sade signora Luna leende, «vi kunde då vara från mycket bryderi, och — som ni vet säger Kellgren — «ju simplare, ju enklare»!»

«Ack, om det kunde gå an!» utropade prostinnan med förklarad uppsyn, «så vore det verkligen en välsignad sak, för mig i synnerhet, som har så dåligt minne och är så rädd att vara ohöflig. Men kan det verkligen gå an?»

«Jag ser ingenting i världen, som kan hindra det,» svarade skrottande «vår fru af de klara ögonen», «om blott vi prostinnor, friherrinnor, greffvinnor och qvinnor af alla ordningar sätta oss för att drifva igenom det. Ty ni vet ju, att «Gud vill hvad qvinnan vill!» Är det icke så, min bästa herr öfverceremonimästare, (fortfor hon, i det hon vände sig till den förr omtalta prydliga gamla herrn) tycker ej herr öfverceremonimästaren, att herr öfverceremonimästaren sjelf, och vi alla, skulle ha ett lättare lif här i Sverge, om vi, likasom alla hyfsade nationer, nyttjade de sätt att tilltala hvarandra, som vårt språk ger oss, om vi begagnade vårt redliga svenska *Ni* och *Er*, i stället för de eviga titlarne? Mig kan det riktigt skrämman från att tala med herr öf-

verceremonimästaren, då jag betänker att jag måste tilltala herr öfverceremonimästaren med titeln af herr öfverceremonimästare, och att det kan återkomma hvarannan minut och allt det förhinder, som alla de der öfverceremonimästarene göra för min tunga och mina meningar. Och nu lofvar jag att aldrig mera tala med herr öfverceremonimästaren, med mindre herr öfverceremonimästaren ger mig lof att tilltala herr öfverceremonimästaren helt enkelt med Er och Ni och höra herr öfverceremonimästaren tilltala mig på samma sätt.»

«Ni har fullkomligt rätt min nådiga,» svarade leende den artiga gamla herrn, «och kan ni göra *Er* föresats till en allmän, menniskor emellan, så kommer Ni att göra *Er* förtjent af hela Sverge. Jag kan icke heller begripa, hvarföre man vid hofvet och i societeten skall vara mindre europeisk än i svenska akademien, der man helt ledigt tilltalar hvarandra med Ni och Er, ord som i öfrigt äro af lika god ton och ha lika vacker klang, som fransosens «*Vous*», engelsmännens «*You*», tyskarnes «*Sie*» och våra skandinaviska bröders «*De*».»

«Det är förträffligt!» utropade signora Luna.

«Vi göra då förbund på denna nyårsdagen, att upptaga Ni och Er i vårt sällskaps- och hvardagslif. Och en ny och bättre tid skall deraf uppkomma för både tal och skrift i Sverge. Låt mig nu presentera Er för dessa båda fruntimmer, mina särdeles goda bekanta. Jag säger Er icke om de äro fruar eller fröknar, endast att de äro mycket hyggliga människor och att Ni får kalla dem Ni och Er och att de skola kalla Er äfvenså, och nu — lemnar jag Er att göra närmare bekantskap genom tal och svar.»

Och vi samtalade, och det gick både lätt och väl. Det viga och lätta i de nya benämningarne likasom gaf samtalet vingar; och jag fann öfverceremonimästaren en af de interessantaste gubbar och prostinnan en af de trefligaste, mest belevade prostinnor i världen.

Dansen fortgick emedlertid, men som vanligt på denna nyårsassemblé, utan särdeles lif. Man församlas på den mera för att se, ses, helsa hvarandra med: «ett godt nytt år,» och samspråka, än för att dansa. Omkring kl. 11 hade de kungliga begifvit sig in i förmaket till höger, för att der mottaga och besvara den diplomatiska korpens komplimenter. Då de åter inträdde i salen,

begynte de den stora runden kring densamma. Och jag just beklagade dem, för de många meningslösa ord de härvid måste säga åt och höra af flera hundra, dem främmande människor. Emedlertid var tåget vackert och lysande att se. Drottningens praktfulla klädsel (hon var så godt som betäckt af juveler) och artiga väsen framkallade ovillkorligt djupa bugningar och nigningar; till kronprinsens och hans gemåls höga och ädla gestalter ser man så gerna upp, och ingen betraktar utan en rörelse af nöje och förhoppning de båda unga prinsarne, högväxta, smärta, den äldre mörk och manlig, den yngre ljus och mild, båda med blomman af oförderfvad ungdom på sina friska anleten.

Det var dock vid kronprinsessan, som mina blickar förnämligast fäste sig. Jag kom så väl i håg huru jag för tjugu år sedan såg henne som brud göra sitt intåg i Stockholm, såg henne sittande i den förgyllda, af glas genomskinliga vagnen, den fina gestalten klädd i silfverskir, och med juvelskrona på hufvudet, med kinder så rosenröda och blickar så himmelsblå, så strålande, helsa det folk, som uppfyllde gator och hus, trängde sig omkring hennes vagn och med ett oupphörligt

skallande «hurra!» helsade i henne landets unga, sköna hopp. Hon var alla blickars sol, och himlens sol sken i prakt öfver henne. Visst måtte det ha klappat högt, den unga furstinnans hjerta, vid denna allmänna hyllning af kärlek och glädje, vid detta triumftåg in i landets, in i folkets hjerta! Sådana starka glansmomenter har lifvet icke många.

Signora Luna har sagt mig, att då prinsessan efter slutadt tåg genom staden kom till kungliga slottet och vagnen dånande for genom det höga, dystra porthvalfvet, böjde hon hastigt och djupt ned sitt hufvud i sina händer; när hon upplyfte det åter, stodo ögonen fulla af tårar — det var med stilla *andakt*, som hon hade inträdt i sin tillkommande boning.

Jag tänkte på allt detta, medan det kungliga tåget småningom nalkades oss. Jag tänkte på, huru de förhoppningar, som mottogo den unga prinsessan, blifvit uppfyllda, — tänkte på huru hennes lif sedan förflutit, huru hon i stilla storhet framgått, som maka och moder, som vårdarinna af ädla seder, som uppmuntrarinna af arbetet, som hjälparinna af de arma och lidande, huru hon nu stod der en heder för sin religion, för det land

der hon föddes, för det folk, som nu kallar henne sin; och jag älskade och ärade henne i mitt hjertas djup. Jag tyckte mig se på hennes stora, uttrycksfulla ögon, att hon kände ledsnad af det tomma tal hon var tvungen att föra och höra, och jag tyckte det vara orimligt, att för bara artig-hets skull intet rätt hjertligt ord skulle denna afton komma till hennes öra, hvarföre jag lät mitt hjerta emancipera sig och min mun helt dumdrigtig helsa henne med ett: «Gud välsigne ers höghet!» De stora ögonen sågo på mig med en liten förvåning, men som antog en färg af vänlighet, i det hon angenämt helsande gick förbi och stannade hos Selma, som hon kände, och med hvilken hon helt lätt språkade en god stund, road, som det tycktes, af min unga systers behagliga och lediga sätt. Drottningen och min styfemor språkade tillsammans fransyska, som om de varit barndomsbekanta. Kronprinsen talade med Lennartson, som längesedan slutit sig till oss. Af detta allt uppkom en temligen betydlig stagnation i det kungliga tågets rörelser, och dess stannande framför oss drog till oss alla blickar med en viss nyfikenhet. Knappt hade de kungliga aflägsnat sig från oss, förr än gref Gyllenlöfs, liksom slagna af ett plötsligt ljus,

skyndade fram till oss med de varmaste vänskapsbetygelser, och bådo oss att «ändteligen» vara i sällskap med dem. Plats skulle de nog förskaffa invid estraden; vi måste nödvändigt följa med dem upp i salen! Min styfemor, alltid lätt försonad, lät öfvertala sig. Vi gingo, vi ankommo; Silfverlings fingo maka åt sig och vi fingo platser; min styfemor fick besvara en mängd af artigheter och välkomningar, Selma afslog unga Silfverlings tre uppjudningar, och jag förstod nu hvad hon menade med *spasmodiska bekanta*.

Kort efter de kungliga lemnat assemblén, lemnade vi den äfven. Den olyckliga filosofen hade glömt Floras lappskor, hvaröfver Flora blef ganska förtörnad och olycklig. Selma bad ifrigt att Flora måtte taga hennes, och Flora — gjorde det, efter något motstånd. Lennartson syntes förundrad och missnöjd deröfver, min styfemor orolig. Alla mina böner deremot kunde ej förmå Selma att begagna mina. I förstugan blefvo vi en god stund uppehållna af folkträngsel. Lennartson kastade sin kappa för Selmas fötter, och nödgade henne att stå på den, så att hon icke måtte förkyla sig på det kalla stengolfvet. Hans omsorger framkallade det fula, afundsamma draget i Floras an-

sigte. St. Orme betraktade henne lugnt i det han var full af artighet för henne. Han gaf henne armen; Lennartson ledde min styfemor; hofmarskalken mig. Vi kommo här i kollision med tant Pendelfelt, som sirligt och prenterligt sade halfhögt åt Flora: «Nå min söta vän, när får man gratulera, om jag får lof att fråga?» Flora gjorde en förvånad och tvär min; men St. Orme svarade leende: «helt säkert innan nästa nyår!» Lennartson såg härvid på honom med frågande och skarp blick. St. Orme såg åt en annan sida. Flora tycktes sammanbita tänderna. Tant Pendelfelt rörde sig nu mot Selma och Felix, och, som det tycktes, med en liknande fråga, som Selma sökte ifrigt att undvika, och bad Felix att gå framåt. I det samma öppnade sig folkmassan och vi blefvo befriade. I vagnen tällade min styfemor och jag att svepa in Selmas fötter i våra shawlar och kappor. Hemma och under en lätt aftonmåltid blefvo vi alla vid godt lynne igen, och roade oss med att utkasta allehanda förflugna planer för framtiden. Vi skrattade mycket, men vid en hviskning af St. Orme blef Flora hastigt allvarsam och dyster. I det samma blef jag varse telegraferingar mellan min styfemor och min on-

kel, som litet satte mig ur humör, och då vi skulle skiljas på denna årets första dag, voro flera af oss något förstämnda; men Selma, god, glad och lekfull, hindrade all ledsam spänning, och under skämtsamma önskningsar för hvarandra sade vi hvarandra «god natt!»

Och så är det i vårt lif, i våra hem här i Norden. Vi lefva der mycket med och genom hvarandra, beröras ej sällan ovänligt, störas och bli illa till mods, och måste söka det helande åter inom hemmet, inom oss sjelfva, ty utom oss finnes det icke här, såsom i rika södern. Derföre är det så skönt, när en ton af kärlek och glädje går genom hemmet, som dess grundton. Då upplösas småningom dissonanserna, och vi kunna i frid säga hvarandra och lifvet — «god natt!»

Den 7.

God morgon lif! En skön, klar dag. Snö ligger på de södra bergen och glänser bländande hvit mot den ljusblå horisonten. Det är ändå icke mycket kallt, och solen badar med ljusfloder palatser och hyddor, vågor och stränder, människor, djur och bildstoder. Tärnorna* svinga glänsande

* En art fiskmåsar.

hvita öfver norrström, der vattnet från sjön med de trettonhundra holmarne bryter in i saltsjön och blandar med den skummande sina vågor. Denna ström spelar en rol i mitt lif. Dess brus är min vaggsång om aftonen, när jag hvilar på min bädd. Om morgonen ger den mig mitt badvatten, och vid dess vildt friska doft, dess stärkande kyla vakna känslor af lifvet vid Kautuaströmmar, känslor, ungdomsfriska, fulla af lefnadslust. I dess forsande vågor ser jag ljuset först glittra, när jag från mitt fönster helsar den nya dagen.

Ljuset! Vattnet! Dessa ursprungliga gåfvor af skaparen åt jorden, och som än i dag äro till för alla människor — — hvarföre erkänna vi ej mera deras välsignande kraft, hvarföre låta vi ej hvar dag döpa oss af dem till nytt lif, nytt mod, ny tacksamhet?!

Jag har stått i mitt öppna fönster och druckit med fulla andetag den friska luften, som jemte solljuset strömmade in i mitt rum. Jag har haft glada tankar.

Jag kom ihåg pohlska ädlingar, som förra sommaren besökte Sverge, och deras egna, aktningfulla känsla för detta land. «Ett land aldrig

eröfradt af främmande makt! ett folk, som genom egen kraft bibehållit sin sjelfständighet!» sade de med ett uttryck af både nöje och vemod, (detta sednare för deras eget, arma fosterland). Och sakta sjöng jag, ur *Malmströms* sköna, varma sång: *Fosterlandet*, ord, som ofta rinna mig i hågen, sjöng med kärlek:

«Du fattiga, du Svenska jord!

Du fält för nödens krig!

— — — — —

— — — — —

Du ärorika fosterland,

Der fädrens kummel stå,

Du höga fjällbegrönda strand,

Der trogna böljor slå,

Du glada hem, du fridens kust,

Gud sträcke uti nöd och lust

Utöfver dig sin hand!»

Jag tänkte äfven på mitt eget, nu så lyckliga oberoende. O frihet! Huru är du så ljuf att smaka efter långa år af bundenhet!

Också tänkte jag på något, som är mig dyrbart och som blir mig allt vissare. Jag känner mig komma i allt bättre, allt mera harmoniskt förhållande till mina medmänniskor. Sedan jag

blifvit klar i min själ, och deraf är mera *aplomb* i lifvet, sedan jag i frid med mig sjelf ej mer häftigt önskar att behaga andra, ej mer så mycket söker deras gillande och kärlek, sedan dess behagar jag dem vida mer och har af dem vida större behag. Sedan jag i både man och qvinna framför allt ser — människan och talar denna till, så har jag för människorna och människorna för mig fått en viss Du-skapskänsla, ett visst syskonligt förtroende, som öppnar själarne för hvarandra och förskönar lifvet. Med ett ord, jag känner allt klarare att «människokärleken just är min *kasus*».

Två människor komma härunder allt närmare mitt hjerta. Det är Selma och Wilhelm Brenner, min unga syster och — min *vän*. Selma gör mig lycklig med sin älsklighet, sitt glada, harmoniska väsen. Hon har med ett lagt bort den hånande masken, som vanställde hennes rena drag, och hennes naturliga qvickhet förefaller mig deraf endast roligare. Satiren kan leka äfven på en engels läppar, och äfven det roliga och qvicka kan vara tjenarinna i vår Herres hus. Låter han oss icke se detta i naturen? Strör han icke öfver mark och våg, bland skyar och stjernor millioner af glada infall, af granna löjen, som blixtra fram

i både soliga och mulna stunder och upplifva varselsernas sinnen?!

Wilhelm Brenner, vikingen, — hvarföre känner jag vid tanken på honom likasom ett solsken i mitt hjerta? Det är dock icke kärlek, det vet jag bestämdt. Men mitt förhållande till honom gör mig nöje. Sen en tid ser jag honom ofta, och känner mig alltid väl till mods i hans närhet. För honom talar jag gerna om mitt finska fosterland, om Auras vilda natur, dess egna folk och seder, dess underbara-mythiska sånger och sägner med trollkonster och mäktiga *ursprungssord* — nycklarne till tingens väsen — om min egen friska barndom vid de forsande, perlika strömarne, i alarnes skugga. Huru vänligt, ja, huru gerna lyssnar han ej till mig; huru väl besvarar han ej mina tankar, mina känslor, stundom allvarsamt, stundom mildt skämtande! Någon gång får jag äfven honom att uppkalla några minnen ur sitt oroliga lif, bilder från andra polkretsen, från hafvet och öknen, från brännande Afrika, från underbara Egypten, scener från stridsfälten kring Atlas. Det är sällan han vill berätta något härom, men huru begärligt lyssnar jag ej då! Dessa bilder äro så

storartade, och jag känner något stort äfven i den natur som uppfattat dem.

Och hvilken känsla förer väl vikingen att så tydligt och så hjertligt söka mitt umgänge? Kärlek? Nej! Jag tror det ej, och vill icke tro det, icke åtminstone i den mening man vanligen tager detta ord. Det temligen gångbara begreppet, att man och qvinna hjertligt närma sig hvarandra, endast under inflytelsen af denna känsla, är icke riktigt. De söka, de behöfva hvarandra, emedan de hos hvarandra beundra en egen art af förträfflighet, emedan de ömsesidigt fullkomna hvarandra. *Han* finner lifvets ingifvelser hos henne, *hon* ser sin verld förklarad i honom, och så finna de genom hvarandra lifvets harmoni, lifvets fullhet.

Detta har jag tänkt i dag vid min klara himmel, vid min fria, friska luft.

Familjens horisont har på nyåret visat sig temligen molnfri. Min styfmor är vid ganska muntert lynne midt under en mängd nyårsvisiter, som droppa in alla dagar. Det har hindrat henne och mig att drabba tillsammans i någon grundligare strid; men allt sedan emancipationsfrågan äro vi litet mer på vakt mot hvarandra, och min styfmor tyckes misstänka oråd och oroliga stämp-

lingar under många mina ganska oskyldiga ytt-randen.

Den 11.

St. Orme kommer hit ibland, tidigt om morg-narne, och begär enskilda samtal med min styf-mor. Hon ser dervid alltid störd ut, och då hon återkommer från den hemliga konferensen, är hon ledsen och orolig en stund, till dess nya intryck förtaga detta. Det anar mig att dessa enskilda samtal gälla penningar, dem St. Orme lånar. Måtte min styfmors godhet ej föra henne i förlägenhet! Jag har hört talas illa om St. Ormes affärer, om hans lif och förbindelser. Äfven Felix lär, förledd af St. Ormes sofismer och sina vänner Rutschenfel-tarnes exempel, vara på elaka vägar. Jag har ta-lat med Brenner om mina misstankar på St. Orme. Men vikingen drar i fejd för honom, och har se-dan sitt vistande i Paris förbindelser till St. Orme, som göra att han ej gerna vill tro honom om ondt.

Den 15.

Min elaka aning har nog sin goda d. v. s. elaka grund. Hellfrid Rittersvärd skref i dag på mor-gonen till Selma en biljett, i hvilken hon bad om

ett lån af 30 R:dr banko. Hon behöfde denna summa till betalande af sin yngsta brors pension, och skulle vara i stånd att om två månader återbetala den. Med ögon, som lyste af begär att uppfylla Hellfrids bön, visade Selma brevet till sin mor, och bad henne försträcka den begärda summan, som Selma sjelf ej nu hade.

«Oändligt gerna, mitt älskade barn!» utropade min styfemor, alltid färdig att gifva, och skynande till sin skrifpulpst öppnade hon lådan, der hon vanligtvis har sina penningar; men hastigt tycktes hon erinra sig något och bleknade. Hon tog upp en börs, som ännu dagen förut var full af tunga silfvermynt, stack instinktmessigt ned handen, men upptog blott några få riksdaler. En plågsam förvirring målade sig i hennes drag, i det hon nästan stammande sade: «Ack jag har ej... jag kan ej... nu! St. Orme har lånat alla mina penningar. Han har lofvat lemna mig dem igen om några dagar, men... emedlertid... hur skola vi göra?»

Min styfemor hade tårar i ögonen och hennes bekymrade utseende, hennes bleka kinder.... Jag sprang genast opp på mitt rum och kom straxt ned igen med ett par — *kanariefåglar*. (Så be-

nämner min styfmor och Selma, på deras lekfulla vis, de större gula bankosedlarne, under det de andra få, allt efter deras utseende och värde namn af andra fåglar).

Selma omfamnade mig och dansade af glädje vid de gula sedlarnes åsyn. Men min styfmor mottog dem med en slags förlägenhet, ett slags ogladt nedlåtande, som gjorde mig litet andtäppt. Hon lofvade att jag skulle mycket snart få dem åter. Och när jag «beböfde låna af henne, så kunde jag vara viss på» etc. Hennes köld kylde mig. Emedlertid styrde vi staten tillsammans på eftermiddagen, och behandlade «systemet» m. fl. viktiga ting, jag vågar icke så noga säga enligt hvilket system, om icke — oredans. Jag hade mina tankar annorstädes. De följde Felix och Selma. Han syntes vilja ha ett enskildt samtal med henne, som hon åter syntes angelägen att undvika, hvilket äfven lyckades henne.

D. 15.

I dag kom Felix hit tidigt på förmiddagen. Selma och jag voro ensamma i det inre förmarcket. Selma skötte sina blommor i fönstren. Efter några minuters samtal med mig, närmade sig

Felix henne. Selma gick till ett annat fönster, Felix följde, Selma ville fly undan ut i det andra rummet, då Felix hastigt ställde sig i dörren, stängande hennes väg, i det han utropade be-
djande:

«Nej, nu får icke Selma undvika mig längre! Selma! skänk mig en stunds samtal, om du icke vill att jag skall alldeles förtvifla!»

En djup rodnad gjöt sig öfver Selmas ansigte; ett slags ångest tycktes intaga hennes själ, men hon kämpade med sig sjelf, och i det hon såg ned på en månadsros, som hon höll i handen, syntes hon afbida hvad Felix ville säga henne. Jag tyckte mig se att jag borde gå min väg och lemna de två unga människorna att förklara sig med hvarandra, och jag — gick min väg, icke utan en orolig känsla.

I salen mötte jag min styfmor, i hemlighetsfull konferens med hofmarskalken. Hon såg mera *Metternich* ut än någonsin. Jag låtsade om ingenting, och gick upp på mitt rum, der jag straxt derefter fick besök af Hellfrid Rittersvärd. Och af besöket blef helt oförtänt ett förtroende, som — — nå nå, min nådiga, diplomatiska fru styf-
mor, jag kan väl äfven ha mina statshemligheter!

Men till min dagbok kan jag väl förtro, att Hellfrid Rittersvärd, efter många betänkligheter och qual, gifvit efter för Åke Sparrskölds trogna tillgifvenhet och böner, och lofvat att tillhöra honom, när deras ekonomiska omständigheter tillåta en förening. Detta kan likväl draga länge ut. Förr än Sparrsköld får kompani, är det icke tänkbart, och kapten Rummel, hans förman, blir troligen länge kvar på sin post som kompanichef. Hellfrid var orolig och ville veta af mig om hon gjort väl eller illa. Jag sade «väb», och det gjorde henne lycklig.

Först om två timmar kunde jag åter uppsöka Selma. När jag kom in i förmaket, der jag hade lemnat henne, var det tomt, men jag såg att någon nyss hade legat på soffan och lutat hufvudet mot den mjuka soffkudden. Jag tog upp ett par nedfallna törnrosblad, och såg i deras ljusröda skålar blänka — tårar.

Orolig gick jag vidare, sökande Selma. Jag fann henne i sitt rum.

Hennes ögon glänste, som de bruka göra när hon gråtit, och suckar höjde hennes bröst. För mina ömma, oroliga frågor upplät det sig snart och jag fick höra dess tysta känslor och tankar.

Felix hade förebrått Selma den köld och o-
vänlighet hon visade honom sedan en tid, hade
sagt henne, att den gjorde honom olycklig, att han
skulle gå förlorad om hon icke blef annorlunda
mot honom. Han medgaf sin karakterssvaghet,
sin lättsinnighet, men Selma kunde, om hon ville,
rädda honom, kunde göra honom till en bra och
lycklig man. Han bad att hon skulle räcka ho-
nom sin hand och göra allvar af hvad de nu så
länge lekt med. Som Selmas man skulle Felix
bli en ny och bättre människa «Ack!» fortfor
Selma, «han talade så bra och så varmt om hvad
jag kunde vara för honom, om allt hvad han själf
kunde och ville bli, att jag ej hade hjerta motstå
hans böner, hans löften. Men jag satte ut en
pröfvotid för honom, efter hvilken vi först... jag
har alltid hållit af Felix, han har så godt hjerta,
så många goda egenskaper, men han är så svag!
Och sedan ett par år, egentligen sedan han blef
myndig, har han visat sig så lättsinnig, så opålit-
lig; — vi ha varit så missnöjda med honom. Men
han kan rätta sig, han kan bli bra ännu, och
då....»

«Du vill då göra honom lycklig, Selma?»

«Ja.»

«Och du gråter?»

«Ja, jag vet icke hvarföre.»

«Jag tycker ej om det af Felix, att han vill likasom våldföra dina känslor.»

«Ack! det vill han visst icke. Men han tror kanske, att jag älskar honom mera än jag verkligen gör det, och att endast nyck hos mig eller hans ostadiga uppförande vållar mitt kallare bemötande. Sedan vi voro barn, har det varit en slags öfverenskommelse emellan våra familjer att vi skulle bli ett par, och vi ha i tysthet ansetts som förlofvade. Felix har alltid önskat denna förening, min mor äfvenså, och jag har ingenting haft deremot, ända till dess jag lärde — — bättre känna mig sjelf. Jag vet mycket väl nu, att jag aldrig skall kunna rätt älska Felix, ty jag kan ej högakta honom, såsom jag ville och behöfde; men»

«Men hvad, min söta Selma?»

«Men om jag kan göra honom och andra lyckliga, så — skall jag icke sjelf bli olycklig. Och sedan — kanske Gud skänker mig ett litet barn, som jag kan älska och ha till min glädje i lifvet.»

Selma gret härvid stilla, med hufvudet mot min axel.

Jag ville veta hvad Selma egentligen lofvat unga Delphin.

«Jag har bedt honom,» svarade hon, «att på ett år icke tala med mig om sin kärlek, men att visa mig den i gerningar och uppförande. Bli jag sålunda öfvertygad, att hans tillgifvenhet för mig är verkligen så stor, som han säger, då skall jag, när pröfvoåret är förbi, samtycka att bli hans fästmö. Detta har jag lofvat. Felix begärde nu ej mera; han bad mig endast om en ring, som han kunde bära på sin hand till minne af denna stund och af sina löften, och jag gaf honom den med safiren. Han var så glad, så lycklig! Ack, Sofia! Jag bör ju äfven vara lycklig, ty jag känner, att jag har gjort rätt, och jag har kanske räddat en människa!»

Selmas ögon strålade åter af en ren glädje, fastän genom ett flor af tårar. Jag fägnade mig innerligt åt både hennes klokhets och godhet, men kände mig dock helt vemodig för henne.

Den 18.

«Bortbjudna för hela veckan!»

Med dessa orden mötte mig min styfmor i

dag på morgonen, och hennes uppsyn förrådde en hemlig förnöjelse genom en liten antagen slöja af förnäm mattighet och trötthet vid verlden. Jag gjorde ingen sorgbetygelse, helst jag såg både min styfemor och de unga flickorna i hög grad upptagna af toilett-tankar och bestyr. Jag känner mig lycklig att slippa detta besvär och att få vara hemma. Min styfemor öfvertalar mig väl smått att «vara med». Men det är icke på rätt allvar.

Den 21.

Under all den förströelse, som nu råder hemma, under alla dessa vackra toiletter, artificiella blommor och så kallade nöjen, bryta dock underliga symptom fram, som synas mig vittna om den volkaniska grund, på hvilken man dansar.

Flora har under några dagar varit lika skiftande till lynne, som till toiletter, och det har förefallit mig, som om hon under dessa förändringar blott sökte fästa Lennartsons uppmärksamhet, eller rättare *tjusa* honom. Och hans blick har äfven med uppmärksamhet följt henne, men mera med betraktarens allvar än med den förtjuste älskarens uttryck. Det förefaller mig ibland, som om han vid alla dessa förvandlingar hos Flora frå-

gade: «hvad är sanning?» och så frågar äfven jag; ty under det hon tydligen söker draga till sig Lennartson, försmår hon icke några bi-eröfringar, och med hennes behag och bemödanden uteblifva de icke heller. St. Orme spelar derunder en skenbart ligkiltig rol, men som ofta förrådes af hans listiga blick. Han bevakar henne i hemlighet.

Bland taflorna i inre förmaket är ett skönt porträtt af Beatrice Cenci, den olyckliga fadermörderskan. I dag stod Flora länge betraktande detta, försänkt i tysta tankar. Jag såg på henne, ty hon var skön der hon stod med en «guirlande Ondine» af koraller och hvita vattenliljor i sitt bruna hår, och en klädning af detta kameleontskiftande tyg, som i år är så mycket på modet. På en gång bröt hon tystnaden, i det hon sade:

«Kan du, visa philosophia, säga mig, hvarföre jag har nöje af att betrakta denna tafla, denna Beatrice Cenci?»

«Förmodligen emedan hon är så rörande skön!» sade jag.

«Nej! Men derföre att hon var stark och beslutsam. Sådana människor förfriska sinnet — i synnerhet när man äcklas af det obestämda, svaga,

karaktärslösa, som världen nu har i stort mått. Hvad tycker du om Beatrice?»

«Jag beklagar henne af hela mitt hjerta. Det måste vara förfärligt att hata sitt lifs upphof...»

«Ja väl förfärligt!» afbröt Flora häftigt, «ja det är förfärligt att hata, men också att nödgas förakta sina föräldrar!»

Flora dolde härvid sitt ansigte i sina händer. Jag såg på henne förvånad och deltagande.

«Ack!» fortfor hon upprörd, «må ingen säga, att det är likgiltigt hvad sång som sjunges vid en människas vagg; den genomljuder hela hennes lif. Lennartson! Selma! Hvarföre äro de så goda, så helgjutna, och jag, hvarföre är jag så... Och likväl... Sofia! jag är ingen vanlig människa!»

Jag teg, och Flora fortfor, i det hon såg skarpt på mig:

«Jag vet, att du icke tycker om mig och ej gör mig rättvisa: men likväl kan du ej säga, att jag är en *vanlig* människa.»

«Ovanligt och skönt begåfvad är du visserligen,» svarade jag, «men kanske är du i grunden mindre ovanlig, än du sjelf tror det. — För öfrigt, bästa Flora, kan jag icke bedömma dig, ty jag känner dig ej ännu. Du är dig ofta så olik..»

du är, som om du icke vore en, utan två, ja flera personer.»

«Jag är icke heller *en*.» svarade Flora, «jag har ett dubbelväsen, en Fylgia, ett Varsel, som beständigt gycklar omkring mig, som är mitt andra jag och följer mig som min skugga och ställer sig mellan mig och all sanning, om dagen, om natten, borta och hemma, när jag skrattar och när jag gråter, på balen och i kyrkan — — ja i sjelfva kyrkan ställer den sig emellan mig och himlen! Hur är det då möjligt att jag kan ha frid, att jag kan frälsas! Ack, jag ville vara en liten gråsparf på marken!»

«Och hvarföre en gråsparf?» frågade jag.

«Emedan då ingen skulle bry sig om mig, och jag skulle då ej veta af mitt..... men tyst! Jag känner på mig att en af mina onda demoner är nära!»

«Låt honom ej få makt öfver dig!» bad jag allvarligt och ifrigt.

«Han *har* makten!» sade Flora med ett bistert uttryck, «och jag står på branten af en afgrund.... och snart, snart nog skall jag ryckas dit ned, om icke....» hon tystnade; sakta steg hördes i yttre förmaket, och St. Orme inträdde.

Straxt derpå kom min styfemor och Selma, och alla följdes åt till soupvern hos Silfverlings.

Den 25.

Nya och oroande tecken! Min styfemor har sina Metternichska miner, och telegraferingarne emellan henne och hofmarskalken tilltaga. Jag misstänker starkt en komplott mot min dyrbara frihet. «Vi måste gå försigtigt och litet diplomatiskt tillväga!» hörde jag min styfemor härom dagen säga sakta åt min onkel;» du har väl ej låtit Sofia ana något?»

«Nej, men jag känner mig före på fint sätt; och lita på mig, jag förstår mig på fruntimmerna,» svarade han.

Dertill plågar mig min styfemor med beröm öfver hofmarskalken, och hofmarskalken med förfrågningar om mitt tycke i möbler, t. ex. rörande former på bord och bokskåp o. s. v. Han önskar, säger han, i sitt möblerande af ett par nya rum, alldeles rätta sig efter min smak. Men hvad angå mig hans möbler?

Om min styfemor sjunger min onkels lof, så är han icke mindre frikostig i hennes pris. «Det är ett bland de första fruntimmer jag känner,»

sade han åter i dag, «en takt, en urskiljning, en diskretion! Åh, man kan förtro henne allting, och jag, för min del — när jag vill göra litet godt i tysthet — vet ingen, som jag så gerna och med så fullkomlig säkerhet gör till min confidante.»

Jag börjar bli otålig åt allt detta.

Man talar om ett giftermål emellan Brenner och en ung, vacker och rik enka. Detta har litet stört mig. Brenners uppförande synes mig besynnerligt. Hvarföre har han icke talat med mig om denna förbindelse? Jag är ju hans vän, hans systerliga vän. Och hvarföre Jag kan ej fördraga någon dubbelhet hos honom. Men kanske har jag orätt att se det så.

Den 24,

Kallt förhållande emellan min styfmor och mig. Försök af henne att imponera på mig, tillbaka kastadt. Jag stolt och visande mitt frihetsinne på icke särdeles älskvärdt sätt. Missnöjda blickar från Flora, oroliga och bedjande från Selma. Allmänt obehag. Om det så här kommer att fortgå, så blir det roligt!

Ack! man säger att lifvet står stilla, då inga yttre händelser uppröra eller lifva det. Men det

är icke så. Det förekommer mig, att det är i sådana tider, som himlens englar lyssna uppmärksammast till jordens lif, — ty då dallra strängarne i dess innersta djup, då utvecklas dess finaste nerver, då bildas det, som ökar himmelens eller helvetets makt.

I den stund fjäriln utvecklar sina vingar, är den alldeles stilla på den fredade plats den uppsökt. I dess förvandlingstimma synes dess lif vara helt och hållet ett inre. Men den strålande dagfjäriln och den nattliga sfinxen äro barn af samma stilla stund.

Den 25.

Ute på en vandring. Ful, ohygglig dag, människorna rödblå, himlen blygrå, ispiggar på alla hus, halfalns mådd på alla gator, ledsamma tankar, trubbiga känslor! Men — *äfven detta skall gå öfver!* var det tänkespråk, som den vise Salomon gaf en österländsk furste, hvilken begärde af honom ett sådant, som kunde göra själen stark i motgång och ödmjuk i medgång, och detta språk vill jag göra till mitt.

Den 26.

Då jag gick ned i går till middagen, fick jag vid inträdet i inre förmaket se min styfemor och hofmarskalken sittande i soffan, i förtroligt och hviskande samtal, hvilket de tvärt afbröto vid min ankomst. Min styfemor syntes mycket upprymd, och kom snart derpå till mig, sägande betydelsefullt, i det hon vänligt ordnade något vid min toilett: «jag skall berätta dig, att vi ha just haft ett långt samtal om dig och om åtskilliga dina angelägenheter — — um, um, um!»

«Om hvilka angelägenheter?» frågade jag med ett utseende af stor förstockelse i begreppet.

«Åh jo jo, vissa angelägenheter, som allt ha sin vikt, um .. um .. um!» sade min styfemor leende. Och hon begynte nu ett litet tal öfver huru gerna hon såg alla lyckliga omkring sig, huru alla hennes tankar och bemödanden gingo ut derpå, huru hon alls icke tänkte på sig sjelf, huru hon lefde blott för andra, o. s. v. Jag tänkte på mina bittra ungdomsminnen och gjorde en nordpolsmin åt min styfmors throntal.

Vi gingo till bords. Hofmarskalken var «aux petits soins» för mig och delade de bästa bitarne emellan sig och mig, hvilket icke smakade mig;

på min styfmors artiga uppmärksamheter svarade jag äfven kallt och undvek Selmas blickar, som tycktes fråga: «hvad ha vi gjort dig emot?» Man prisade vid bordet ungdomen, som lifvets gyllne tid; hofmarskalken hade under den, sade han, «riktigt berusat sig i njutningens bågare.» Jag sade, att jag just från min ungdom hade mina bittraste minnen, minnen som än i dag verkade störande på mitt sinne. Jag såg på min styfmors oroliga ögonkast, att hon kände detta som en förebråelse åt sig. Men jag kände, som om en tung snölav inlåg på mitt hjerta.

På eftermiddagen, under det jag satte ihop en liten krage, yttrade jag någon ledsnad öfver att icke hafva blonder att garnera den med. Min styfmor skyndade genast in i sina rum och kom snart åter med en mängd vackra blonder, som hon lekfullt kastade kring min hals, i det hon bad mig «hålla dem till godo», och jag kände mig omsluten af hennes armar, kände hennes milda andedrägt på min kind, i det hon hviskade skälmaktigt, att «mitt emancipationsbegär icke skulle hindra henne att hålla fast mig!» I min närvarande spitsbergssinnesstämning kände jag blott i denna omfamning ett försök att inskränka min

frihet, hvarföre jag gjorde mig kallt lös, och af-slog likaså blonderna, emedan «de icke passade mig», jag skulle sjelf förskaffa mig dem jag behöfde. Tyst gick min styfmor med sin förskjutna gåfva åter in i sina rum, och då Selma ett ögonblick derefter följde henne, fick jag genom den öppnade dörren se henne lutad vid fönstret, blickande stilla och sorgset framför sig och det förekom mig, som om det var tårar på hennes kinder.

Denna syn gick mig till hjertat, och hemli-gen förebrående mig mitt uppförande gick jag upp på mitt rum, för att der i stillhet taga reda på mig sjelf.

Men jag höll på att icke mer känna igen mitt rum, det var så förändradt, så förskönadt; jag visste en stund ej hvar jag var hemma. Bland några vackra, nya möbler, som blifvit der insatta, utmärkte sig ett högst elegant mahogny-bokskåp, genom hvars klara spegelglasfönster en mängd böcker i prydliga band logo emot mig, och ofvanifrån detsamma blickade ett skönt Minervahufvud af bronz majestätligt ned.

Vid det utrop af glad förvåning, som undföll mig, hörde jag bakom mig ett halft fnysande, halft qvittrande läte, och vid det jag vände mig

om, såg jag min beskedliga piga komma fram ur en fönstersmyg, der hon ej längre kunde dölja sitt deltagande i min öfverraskning.

«Det här har hennes nåd länge tänkt på,» berättade hon nu i sitt hjertas fullhet, «och hofmarskalken har sjelf låtit bära upp skåpet och, jemte fröken Selma, ställt allt i ordning här, korrt före middagen.»

Det föregick nu en revolution inom mig. Kanske såg jag nu här framför mig målet för dessa hemliga samtal, dessa telegraferingar, dessa komplotteringar, som jag trodde varit ställda mot min frihet. Och de hade blott afseende på min trefnad, mitt nöje! Kanske var det tanken på denna min syrris, som hade gjort min styfemor så upprymd i dag! Jag tyckte mig åter känna hennes omfamning, hennes andedrägt på min kind. Och jag, hur hade jag bemött henne, misstänkt, misskännt, förskjutit henne, vållat hennes tårar!

Med eldens snabbhet skyndade jag ned till min styfemor, och här

Jag har en fallenhet af farlig beskaffenhet. När mina känslor varit tillfrusna och hastigt töa upp af någon livvets solstråle eller daggdroppa, så öfversvämmas jag vanligen af dem, såsom af

en vårflod, och är färdig att med den öfversväm-
ma hela världen. Ja, det finnes ingen människa,
som jag i en sådan stund ej kunde sluta till mitt
hjerta, och för dem, som äro mig kära, har jag
blott en enda känsla, ett behof, nemligen att gifva
dem allt hvad jag eger, mig sjelf inberäknad.

Seneca och Cicero, och Schlegel och Hegel,
och alla världens visas läror om sjelfbeherrskning
och lugn och lagom, om lifvets mått, mål och vigt,
äro i sådana stunder blott som olja på ett vatten-
fall. Åtskilliga erfarenheter ha väl lärt mig att
något beherrska denna brusande flod, men i vissa
stunder tar den ut sin rätt, och denna stund var
en af dessa. Ja, så djupt rörd var jag af min
styfmors godhet, så ångerfull öfver min egen orätt,
att om hon i denna stund hade fordrat af mig att
räcka min hand åt hofmarskalken, som hans blif-
vande maka, så — *tror jag*, att jag hade gjort det.
Men, goda stjernor vare tack! Det tänkte hon icke
på, och jag fick ostörd smaka hela ljufheten af
det lif, som uppkommer, då människosjälur ström-
ma öfver i hvarandra, i innerlighet och kärlek.

Tyst har jag svurit vid Minervas hufvud att
aldrig mer plåga min styfmor och mig med onö-
diga misstankar. Jag känner mig ett skeppund

lättare om hjertat. Jag hör Selma sjunga gladt. Gud signe den sångfågeln! Hennes sång firar alltid solstunderna inom hemmet. Och hon liknar deruti Sverges sångfåglar, hvilka (berättar Nilson i sin Fauna) «sjunga som vackrast efter ett mildt sommarregn.»

Den 28.

Fortfarande förtjusning å min sida öfver bokskåp m. m., stigande förnöjelse och tillfredsställelse å min styfmors. Ljusning i Europas öden genom min styfmor och mig. Stark kommers med kommercerådinnorna; man förlofvar, man gifter, man slår ihjel folk, med ett ord, man arbetar på verdens fortgång. Under allt detta, hemlig ledsnad i min själ. Jag har ej sett vikingen på flera dagar. Han borde väl åtminstone komma och förkunna sin vän sin förlofning.

Den 29.

Ute i dag på vandring. Mötte vikingen, som var ond och grälade öfver att vi jemt voro borta, och att jag, fast jag var hemma och ensam, ej tog emot honom. Jag blef litet stött af propositionen och gjorde en något frostbiten min, hvar-

vid Brenner lemnade mig temligen kort och kallt.
Nå nå!

«Jag bryr mig om ingen, ej alls, ej alls,
Om ingen vill bry sig om mig!»

Gudskelof! så kan jag sjunga ännu.

Och så vill jag kunna sjunga alltid. Jag vill icke ha ondt, icke ha onödigtvis ondt. Jag har haft det tillräckligt i mitt lif; haft det genom förvarma känslor. Jag vill ej ha det mer. Och därför vill jag bli kall och lugn, som marmorbilderna, dem vi i afton i stengalleriet skola beskåda vid eldsljus.

Kl. 11 om afton.

Men när emellan de kalla marmorbilderna, de bleka vaxljuslågorna man får se ett lefvande, varmt strålande menniskoöga, som med stilla solkraft hvilar på oss, — ho kan då hindra, att hjeratat blir varmt och vekt, att sjelfva stengalleriet förvandlas till ett solens tempel? Så skedde mig, när jag i Niobe-galleriet emellan romerska kejsare och karyatider fick se — vikingen. Vid mötet af hans blick, räckte jag ofrivilligt ut min hand, och kände i samma stund hans varma, trofasta handtryckning. O, vi måste ändå alltid förblifva vän-

ner! Brenner slöt sig likväl icke till oss. Han tycktes ha åtagit sig att beskydda tvenne fruntimmer, af hvilka den ena var ung och ganska vacker. «Kanske är det hans fästmö,» tänkte jag. Men jag förlorade denna tro, då jag åter och åter, emellan marmorstoderna, fick se hans öga fästadt på mig med ett uttryck, som stilla välgjorde mitt hjerta. Dessa blickars möte, känslan af djup sympati med ett varmt och ädelt hjerta, gjorde mig vandringen genom dessa marmorsalar, vid hofmarskalkens arm, af ett eget, underbart behag. Jag kände mitt hjerta klappa af ett fullt, fast lugnt lif, midt ibland dessa känslolösa stoder, och den ännu kanske känslolösare folkmängd, som i eleganta kläder uppfyllde gallerierna, mera sysselsatt, som jag tyckte, med ekläreringen, med de vackra toilletterna, med drottningen och hennes hof (som äfven var der), än med konstens mästerverk. Men hvarför skall jag tadla detta? Jag tänkte ju sjelf mera på människorna än statyerna. Lennartson gaf sin arm åt min styfmor och riktade sina ord och anmärkningar förnämligast till Selma, som såg vacker men tankfull ut, under det Flora vid sin brors arm tycktes med en slags feberaktig ansträngning vilja med sin person och sina infall

sysselsätta alla omkring sig. St. Orme och baron Alexander, samt ännu ett par andra herrar följde henne under bifall och beundran. Hon var mycket väl klädd och grannt vacker.

I Sergels s. k. rum fästades min uppmärksamhet af trenne olika modeller till denne konstnärs grupp: *Amor och Psyche*, emedan man i dessa så tydligt ser andens arbete att bli klar med sig sjelf, att bemäktiga sig det lif den vill uttala. I den första modellen äro gestalterna klumpiga, ofatta, oviga, själlösa, egyptiskt larflika; de sluta sig tillsammans i blocklik enhet. I den andra ha de fått lif och rörelse, men äro ännu utan harmoni, utan skönhet och högre enhet. Denna vinna de först i deras tredje formation, der konstnären vunnit segern, och de herrliga gestalterna uttala kampen af menskliga lidelser, mildrade af gudomlig höghet och skönhet. Jag tyckte mig i dessa bilder se historien af all utveckling, så i menskligheten som i menniskan, och glad i dessa tankar vände jag mig om i behof att meddela dem åt någon, som kunde eller ville förstå mig. Jag såg nära mig nu blott Flora, som med ett uttryck af otålighet och äfven bitterhet lyssnade till St. Orme, som talade sakta

vid henne. I det min blick mötte Floras, sade hon hastigt afbrytande och med skämtande uttryck:

«Hvilken uppenbarelse har Sofia nu fått? Hennes blick glänsar, som om hon hade upptäckt en ny värld.»

«Blott en tanke,» svarade jag, «har här blifvit mig klar!» Och hänförd af min känsla visade jag dem de tre modellgrupperna, sade hvad de låtit mig tänka öfver lifvets utveckling och fulländning, öfver fålamodet och kraften hos den sanna konstnären, som ej hvilar, förrän han når sitt mål, förrän han ser, att hans verk är godt.

St. Orme log sarkastiskt åt mina entusiastiska ord, men Flora hörde mig med uppmärksamhet. Sedan sade hon:

«Sergel var lycklig! Han var icke, som mången annan, hindrad i sin utveckling, hindrad att nå sin fulländning genom . . . » hon stannade, och jag fortfor frågande: «genom?»

«Genom bristen af ett stort mål!» fortfor Flora med starkt uttryck och ett bittert drag i sitt ansigte. Men jag såg dock på detta med glädje, ty jag igenkände åter den tanke, det uttryck, som stundom blixtrar fram hos Flora, och som

låter mig ana en högre andes tillvaro i hennes gåtfulla väsen.

St. Orme gäspade ljudeligt och begynte här-
efter en förkastande kritik öfver den sednaste
gruppen, som skulle bevisa fåkunnigheten af min
beundran, artistens ofullkomlighet, och öfverläg-
senheten af hans eget skarpsinne. För mig för-
rådde denna kritik blott St. Ormes brist på äd-
lare sinne.

Jag kände mig sårad äfven af hans mindre
höfliga sätt mot mig, men är så rädd att i sådana
fall förnedra mig genom att betala lika med lika,
att låta mig öfvermannas af något litet hämndbe-
gär, att jag hörde tyst på St. Orme, utan att ge
ett tecken af det obehag jag erfor. Glad var jag
dock, när jag befriades derifrån af vikingen, som
hade planterat sina damer, Gud vet hvar, och nu
hastigt kom till mig för att göra mig uppmärk-
sam på gruppen Oxenstjerna och historien, och
på den store statsmannens så utmärkt ädla och
kraftiga ansigte. Vid Brenners glada, öppna ut-
tryck erfor jag en känsla af frisk hafsluft, som
ofta kommer öfver mig ifrån denna ande. För
öfrigt hade han «ledsam», klagade han, han tyckte
ej om «kalla, liflösa figurer.»

Det var likväl sagdt, att denna afton de liflösa gestalterna skulle för mig upplåta månet djup hos de lefvande.

Vi voro i mamorgalleriet åt logården till, der Oden står så befallande, Endymion soffer så sött, der Venus skalkas med Amor, Apollo spelar på lyra, och alla muserna stå rundt omkring.

Här slöt sig till oss kunglig sekter v. Kru-
senberg, som, i det han gjorde en kruserlig bug-
ning för både gudar och menniskor, utlät sig:

«Det är visst, att man kan här säga sig vara i godt sällskap! Man just känner sig upplyftad deraf.»

«Ja,» inföll baron Alexander, «här slipper man åtminstone armbågas med sämre folket, det gemena packet, som fyller gator och gränder.»

Sådana uttryck tål jag icke, och kan ej tåga till. Jag svarade derföre mindre artigt:

«Jag tror säkert, att man bland detta så kallade «sämre folk» finner hederligare och bättre folk, än bland de hedniska gudomligheterna. Det fanns mycket pack på den höga Olympen.»

Som en kyrktupp kunde se ned på en gatu-
sten, så såg den store Alexander ned på mig, och St. Orme sade sarkastiskt:

«Så kan det synas för den, som icke tänkt sig in i forntidens anda, och förstår att med upplyst och fördomsfri blick uppfatta dess verk. Katesen duger just icke att här applicera som mätare. Det sköna och det höga måste mätas efter dess eget mått.»

«Det tycker jag också!» sade Flora. «De grekiska idealerna få ej neddragas i våra små hvardagsdygders krets.»

Jag kände mig rodna, ty jag fann mig icke stå på fullt god grund mot mina vedersakare. Jag såg på Selma, hon såg på Lennartson, och hans lugna, klara blick hvilade på mig med ett uttryck, som lifvade och stärkte mig. Och jag ämnade svara, för att närmare förklara min mening, då St. Orme fortfor:

«För min del vet jag icke hvad, som egentligen mera förtjenar vår hyllning, än de gudomliga gåfvorna *skönhet, snille, kraft!* Jag vet verkligen icke hvad som bredvid dem kunde göra sig gällande. Inte måtte det vara de små anonyma beskedligheterna, som hvimla på jorden! Nej! Då ber jag att få hålla mig till gudarne, och i synnerhet till gudinnorna. Med dem är man alltid hemma i något skönhetens tempel.

«Kultus des genius!» sade friherren leende, «och mången tycker, att den är mycket hög och förnäm. Men högre och förnämare är den kultus, som ser likgiltigt bort från tillfälliga praktgäfvor och blott frågar efter det väsendtliga i människan, *viljans godhet och allvar*, som ser i hvar människa en utkorad genius, arfvinge till något gudomligt hemman, en lefvande Guds tanke, som inför honom och i honom förädlar sig till medborgare i ett evigt rike. Man kan göra rättvisa åt hedendomens ståndpunkt, och ändå, med all rätt, känna den underlägsen den högsta, d. v. s. *kristendomens!*

Detta var tydligen sagdt med en tanke på att befria mig ur trångmål, och det föreföll mig, som om de hedniska gudomligheterna hastigt bleknade bort, eller fördunstade till spöklika gestalter, och att den store Alexander skrympte ihop till en dverg. v. Krusenberg kröp undan bakom Oden, medan Selma och jag med glädje sågo upp till Lennartson. St. Orme och baron Alexander tröstade sig med att meddela hvarandra deras ringa tankar om personer, som kunde göra så mycket väsen af en obetydlig tilldragelse bland obetydliga människor, och ville gifva verldshistorisk betydelse

åt en händelse, som var förbi för tvåtusen år sedan! Huru dåraktigt!

Jag lyssnade till de båda herrarne och förundrade mig öfver, att *stor lärdom* så väl kan rimma med *stor andefattigdom*. Sanning är, att jag hos enfaldiga drängar och pigor ofta funnit mera *djupsinne* för det djupa i lifvet, än hos vissa slags lärda.

En stund sednare stodo vi midt uti galleriet, framför marmorgruppen Amor och Psyche. Man ser Amor i begrepp att förtörnad öfvergifva Psyche, som knäböjer och ber.

«Huru kan man vara så obeveklig, som Amor här, mot en bedjerska så skön som Psyche?» hörde vi här v. Krusenberg säga.

«Ja,» sade Flora, i det hennes blickar sökte Lennartsons, «är det möjligt att förskjuta den, som så älskar och så ber, äfven om — — om hon vore brottslig?»

«Det måtte då vara en riktig barbar!» utbrast v. Krusenberg.

«Jag tror,» sade Lennartson temligen kallt, «att det finnes förbrytelser, dem man ej kan och ej bör förlåta.»

«Äfven sin älskade,» hviskade Flora, med en

röst, som nästan omärkligt darrade, äfven en brud ... en maka?»

«Allraminst henne!» svarade Lennartson sakta men med eftertryck och med en allvarsam, genomträngande blick på Flora.

Kort derpå fattade någon hastigt min arm hviskande: «kom med mig; jag mår illa!» Det var Flora, hon var dödsblek. Men i samma stund jag rörde mig för att gå med henne (Felix var med Selma och såg oss ej), i samma ögonblick var Lennartson vid hennes sida och förde oss ur folkhvimlet.

«Litet frisk luft! Jag qväfs!» stammade Flora. Lennartson öppnade dörrarne utåt logårdsterassen, och snart sågo vi stjernhimlen öfver våra hufvuden och vinternattens vind andades kall på våra kinder.

Lennartson lät hemta ut en af de sammetsklädda bänkarne derinifrån åt Flora, gaf henne ett glas vatten att dricka och visade henne den ömmaste omsorg. Jag aflägsnade mig några steg. Scenen och stunden voro högtidliga. Vi stodo likasom i hjertat af slottet, hvars murar höga och mörka reste sig på tre sidor om oss, den fjerde öppnade den sköna utsigten öfver hamnen, med

dess krans af berg och bebyggda holmar, allt insvept i nattlig skymning, upplyst endast af himlens stjernor och af jordens flämtande ljus. På den höga terrassen, der vi voro, midt ibland de insnögade träden, kastade ljusen från galleriet breda dagrar, som brötos af trädstammarnes skuggor. Jag såg allt detta, under det mitt öra ovilkorligt uppfångade de ord, som vexlades emellan två menniskor, som i detta ögonblick tycktes närma sig krisen af deras underliga förhållande, den afgörande punkten i deras lif.

Jag hörde Lennartson fråga något med vek, nästan älskande röst, och Flora svara:

«Bättre . . , bättre nu, o Lennartson, ty nu ser du mild och ljus ut som himlen öfver oss, och ej som den kalla marmorbilden derinne.»

Lennartson teg. Flora fortfor med stark rörelse: «Lennartson! är du verkligen så nård, så sträng som han, så obeveklig, som dina ord ljödo nyss! Ack min Gud! Säg huru skall jag förstå dig?»

«Flora!» sade Lennartson äfven tydligt djupt upprörd, «det är jag, som sedan en tid gör dig denna fråga. Det är jag, som begär att förstå dig. Om det är så, att du älskar mig . . .»

«Mer än allt i världen, mer än mitt lif!» afbröt Flora häftigt.

«Nå väl!» fortfor Lennartson, i det han tog hennes händer mellan sina, och böjde sig ned öfver henne, «om det är så, så — var öppen, var uppriktig med mig. Förklara mig . . .»

«Ack! Allt, allt hvad du vill, Lennartson. Men vid en lägligare stund. Här är — så kallt!»

«Kallt!» utbröt Lennartson. «Detta är blott en unddykt. Var uppriktig, åtminstone en gång, Flora. Dina händer brinna. Du känner nu ingen köld.»

«Nej! ty mitt hjerta är varmt, varmt för dig, Thorsten. Och derföre äfven haf tålamod med mig. Jag älskar dig så högt, så barnsligt, — ja, jag är derföre rädd för dig, rädd att se dig allvarsam, sträng! O, visste jag blott att du rätt älskade mig, då skulle jag ej länge vara obegriflig för dig. O säg, kan du ej älska mig så, åtminstone för min kärleks skull!»

Jag tyckte att älskande toner svarade på Floras, jag såg Lennartson böja sig allt djupare ned öfver henne och hörde — — dörrarne till galleriet åter öppnas och såg min styfemor jemte sitt sällskap komma derur, oroligt sökande oss.

Vid Lennartsons arm inträdde Flora åter i de lysande gallerierna. Hade Flora nu vunnit en visshet om Lennartsons hjerta, den hon ej egde förut, hade ord blifvit sagda, som ej nått mitt öra, och som löst de hemska banden, som hållit Flora fången? Visst är, att en förklarad glädje tycktes upplyfta hennes väsen. Aldrig hade hon varit mer förtjusande och Lennartson mera tjugad af hennes behag. Mild men blek såg Selma på de båda, under det St. Orme betraktade dem med en listigt forskande blick. Denna blick låter mig ana att Floras roman är långt ifrån slut, och att en ny revolution torde snart förestå.

Den 1 Februari.

Redan har den inträffat, och allt är så mörkt som någonsin.

I dag på förmiddagen fick jag höra utanföre mitt rum åtskilliga besynnerliga ljud, såsom af häftigt tvistande personer. Jag gick ut för att se hvad som var å färde; den lilla passagen, som skiljer Floras och mina rum, var tom, men dörren till Floras yttre rum stod halföppnad, och genom den såg jag, till min förvåning, Flora, som sökte göra sina händer lösa ur St. Ormes, hvil-

ken med våld höll dem tillbaka. Båda sågo härunder uppåt fönstret vid hvilket de stodo.

«Ack, släpp mig,» bad Flora häftigt, «låt mig befria den! Nu blir det för sent! Se! ren är den otäcka spindeln öfver henne!»

«Hvarföre skulle hon flyga i hans väf?» sade St. Orme med sitt kalla hån. «Låt henne vara. Det skall bli interessant att se om hon kan befria sig sjelf, om hon kan undkomma. Om icke, så — — *daissez faire la fatalité!*»

«Ack! hon är ju re'n hans rof! Den arma! Adrian, släpp mig!» (Hon stampade); «du är en grym, ohygglig menniska!»

«För det jag icke sörjer öfver flugan? Den lilla tokan har ju sjelf skapat sitt öde. Och hvem vet, om hon har så ledsamt efter allt? Och spindeln! Hvem vet om han är så grym? Han omfamnar ju bara den lilla flugan!»

I denna stund höjde sig hastigt en eldgaffel, som sönderslet spindelväfvarne och skiljde spindeln och flugan åt. Denna katastrof förorsakades af mig, som, beväpnad med det första, bästa vapen tillfället erbjöd, sakta hade nalkats de stridande. Vid min åsyn släppte St. Orme Flora, och utropade:

«Se der kom ju, såsom från himlen, en rädande engell! Skada blott att den ädla gerningen kommer för sent.»

Och det var för sent. Flugan nedföll död på fönsterposten.

«Men,» fortfor St. Orme, «Sofia kan ju skriva en elegi öfver den, eller en moralisk betraktelse, och så blir den ju alltid medel till uppbyggelse och . . .»

Med händerna för sitt ansigte sprang Flora hastigt in i sitt inre rum. Jag följde henne, och St. Orme gick, hvisslande en operasång, utför trappan.

Flora öfverlemnade sig nu till ett utbrott af häftighet, sådant jag ännu aldrig sett det. Hon slet af sig håret, skrek, kastade sig på golvet under konvulsiviska suckar och tårar. Jag stod häpen och stum betraktande henne. Hvar var nu den vackra Flora? Det var en furie jag såg framför mig. Jag bjöd henne ett glas vatten, som hon häftigt drack ut, hvarefter hon småningom blef något lugnare.

«Bästa Flora!» sade jag äntligen, «hvarföre detta? Huru kan en flugas öde så . . .»

«Fluga?» utropade Flora, «tror du jag bryr

mig om henne? Nej det är mig jag sörjer öfver. Det är jag, Sofia, som är denna oförsigtiga, olyckliga fluga. Det är jag, som blir ett rof åt denne och han visste det, den afskyvärde, han njöt af, han roade sig åt att se denna bild af mitt öde, att se min ångest, den grymme, ohygglige, den»

«Men huru? Men hvarföre?» frågade jag, afbrytande störtfloden af benämningar som Flora gaf St. Orme.

«Fråga icke!» afbröt hon otåligt, «jag kan ingenting säga, och det skulle ej heller tjena till någonting. Ack! hvarföre finnas icke i vårt land räddningsanstalter, sådana katolska länder ega, der man kan fly undan verlden, undan sig sjelf och andra, ja, frälsas ur sjelfva förnedringen; der äfven den fallna qvinnan, stödd på korset, kan uppresa sig, och under himlens skydd stå renad och förädlad för jordens ögon!»

Och Flora var åter skön, i det hon reste sig upp med den glimmande, tårfyllda blicken riktad mot höjden. Men denna upphöjelse varade blott ett ögonblick. Sedan fortfor hon med förnyad bitterhet:

«Men om han förföljer mig, så vill jag bli

katolik, ja jag vill bli turkinna eller fetischinna, jag vill tillbedja jungfru Maria eller Mahomet, eller stora Mogol, eller hin onde sjelf, eller hvem som helst, som befriar mig från denna menniska.»

«Din vocation för klosterlifvet,» sade jag leende, «tyckes icke just vara af äkta art. Men Flora! Jag trodde att du redan hade gifvit dig åt en god och stark ande, att du tillhörde Thorsten Lennartson.»

«Tillhörde? Ja, af hela min själ, af hela mitt hjerta, men»

«Hvarföre vänder du icke dig till honom med öppet hjerta, full bekännelse? Han skulle befria dig.»

«Så du talar! Ack du vet icke Ja! om han älskade mig, som jag älskar honom! Men . . . ack! om jag visste, om jag rätt visste! . . . Hvarföre finnas inga orakel, inga sibyllor, inga hexor eller spåqvinnor mer i världen, till hvilka man kunde gå i sin nöd och få ett råd, en vink, en blick in i framtiden? Men allt roligt är utdödt. Hvad nu världen är odräglig och platt och smaklös med sin ordning och förståndighet. Den vämjer mig. Och jag vämjes vid mig sjelf. Allt är mig vidrigt, odrägligt. Stå icke och se på mig,

Sofia! Lemna mig. Jag vill icke vara ett spektakel för dig. Jag vet att du hatar mig, men jag är ju nu olycklig nog. Låt mig åtminstone få vara allena!»

«Nej! icke nu. Låt mig få råda öfver dig en stund, Flora. Du skall då bättre förstå mitt hat. Jag ämnade just gå ut. Följ med mig och låt mig föra dig. Snön derute skall falla svalkande på din heta panna.»

Jag nalkades henne och begynte ordna hennes hår.

«Gör med mig hvad du vill!» sade hon och förblef passiv. Jag hjälpte henne att kläda på sig vinterplaggen, och tysta följdes vi åt i fria luften.

Det snögade och blåste. Vi gingo ned på nedersta kajen vid strömmen, på vägen åt norr-bro. Flora såg på de fradgande vågorna.

«Hur det brusar! Hur det strider!» sade hon. «Se! se hur hafsvågorna jemt söka resa sig och jemt underkufvas från den andra sidan, och måste sjunka ned i sin bitterhet, medan Mälarströmmen stolt brusar fram öfver dem. Den arma vågen! Jag undrar om den känner hvad det vill säga, att så der jemt sjunka under sig sjelf, att brottas och strida, utan hopp att någonsin segra.»

«Om några dagar,» sade jag, «ha kanske Mälarvattnen förlorat sitt öfvervälde, och de stridande strömmarne kommit i jernvigt.»

«Ibland,» sade Flora, «händer det också, att de bittra vågorna få öfvervigten och brusa öfver de andra och förbittra dem. Det finnes vedergällning; och den måtte smaka!»

Vi tego åter; jag förde Flora öfver bron och in bland gatorna i staden. Här äro Stockholms äldsta minnen, här är hjertat af Stockholms stad, hvilket ock har skapnad af ett hjerta, här ha Sverges ädlingars blod flutit i strömmar för Christierns hand, här äro gatorna trånga, gränderna mörka, men här ligger ock Stockholms slott, och här resa sig än i dag en mängd af hus, som genom inskrifter, huggna i sten, vittna om den kraftiga gudsfruktan, som i gamla tider byggde Sverges stat. Vid ett sådant hus, som stått i århundraden, och hade öfver sin port en vers af Davids psalmer på gammal svenska, veko vi in i den mörka, med bildhuggararbete prydda porten.

Flora tvekade. «Hvart för du mig?» frågade hon dröjande.

«Till en hexa,» svarade jag.

«Finnas sådana ännu i Sverge?» sade Flora i

det hon följde mig; «men,» fortfor hon litet föraktligt, «våra dagars hexor, med deras kort och kaffekoppsvishet, har jag just icke förtroende för.»

Efter att ha gått upp för flera trappor, öppnade jag en dörr, och vi kommo in i ett rum, der en ung piga satt och sydde. Jag bad Flora vänta mig här, och gick in i ett annat rum, hvars dörr var tillsluten.

Om en stund kom jag åter till Flora och förde henne in med mig.

Jag såg ett uttryck af förundran och nyfikenhet målas på hennes ansigte, i det hennes ögon fästades på den gestalt, som i en vid, svart sidenrock satt i en stor stol vid rummets enda fönster, hvars nedersta del var skynd af en grön gardin. Dagern strömmade uppifrån fönstret fullt ned på ett ansigte, som mindre ålder än plågor tycktes ha uttärt, och hvars starka, icke sköna drag borttogo all aning om att det någonsin hade egt behag, att blickar af kärlek kunnat hvila derpå. Detta ansigte var likväl icke utan sol. Det hade ett par ögon, hvilkas blick icke var vanlig. Den kunde vara orolig och likasom svigtande vid likgiltiga ting och föremål. Men om den ifvades af en känsla, en tanke (och den gjorde

det ofta), så hade den strålar, som kunde värma, kraft som kunde genomtränga, ty det låg i den ett stort och innerligt allvar. Håret, ännu vackert och mörkbrunt, var uppstruket ur den stora pannan. En slät, snöhvit spetsmössa omslöt det bleka, ljust-allvarliga ansigtet. Den venstra handen, af nästan genomskinlig finhet och hvithet, hvilade mot bröstet; den andra höll en blyertspenna, med hvilken den tycktes göra anteckningar i marginalen af en stor bibel.

Möbleringen i rummet var så enkel, att den kunde ha tillhört fattigdomen, men allt bar dock en pregel af snygghet och behaglighet, som icke gerna förenas dermed. En vas med friska blommor stod på bordet, på hvilket flera böcker och handskrifter lågo; allt i rummet var enkelt och vanligt; endast de stora, underliga ögonen, som lyste derinne, gånvo en känsla af att här var boningen för ett mäktigare lif.

Flora tycktes erfara ett visst intryck deraf, i det vi nalkades den okända, som helsade oss med stor vänlighet, i det hon afbedjande sade: «förlåt att jag icke stiger upp!» Med handen inbjöd hon oss att sitta på tvenne rörstolar nära

bordet, och räckte oss leende ur blomstervasen hvar sin qvist blommande geranium.

Hennes allvarliga ögon förblefvo sedan fästade på Flora, som nedslog sina och tycktes kämpa för att undandraga sig deras makt. Jag drog mig snart tillbaka inåt rummet och lemnade de två till hvarandra.

Jag hörde den okända säga med mild, allvarlig röst:

«Så ung, så vacker och likväl — icke lycklig!»

Flora teg en stund och syntes strida med sig sjelf; slutligen sade hon:

«Nej! icke lycklig, men — hvem kan säga mig hur jag skall bli det? Visste jag någon, som kunde säga mig det, så skulle jag gå genom öknar och nätter till denne; men oraklerna ha försvunnit ur verlden.»

«Icke försvunnit,» sade lugnt den okända, «endast flyttat.»

«Flyttat? och hvart?»

«Ur de fordna templen, ur öknarne ha de flyttat in i lifvets allraheligaste, in i människosjälen.»

«Och dit,» fortfor Flora sarkastiskt, «är väl svårare att komma, än till Delphis och Dodona.

Och hvad skulle väl detta moderna orakel svara på min fråga: «hur skall jag bli lycklig?»

«Följ den inre rösten!»

«Ett äkta orakelsvar; det vill säga, ett som ingenting säger. Jag åtminstone vet icke af *en* inre röst, utan minst tio, som ropa om hvarandra inom mig.»

«Man måste också icke tro alla röster, man måste fråga och lyssna djupare, tills man hör den rätta. Det finnes i själen stilla lundar, tysta grottor och tempel, — dit måste vi gå — der talar vår genius.» Den okända sade detta på ett ljust, leende, inträngande sätt. Hon tycktes njuta af de bilder hon uppkallade.

Det förekom mig, som om en viss svalka hade gjutit sig öfver Floras lidelsefulla själ vid dessa ord. Med en suck och ett tårfullt öga sade hon:

«Ack! den som kunde fly till dessa stilla nejder och få ro! Den som kunde fly undan världen, undan sig sjelf!»

«Man skall icke fly! Man skall blott — samla sig, samla sig i det stilla, men för ett stort lefnadsmål!»

Floras tanke vid Sergels konstverk tycktes vakna hos henne, hennes öga lifvades.

«Ack!» sade hon, «jag har väl ibland anat och tänkt, men — det är för sent. Den rotlösa blomman kan ej fästa sig mer. Den måste drifva för våg och vind.»

«Det är aldrig för sent!» sade den okända med styrka. «Men det kan ofta vara svårt nog. Ack! jag känner den väl denna blomning utan rot, denna brist af grund och fäste, som är en falsk bildnings vanliga frukt. Ingen väg är svårare, än den att samla sig ur förströelsen och bli sig sjelf. Men den finnes dock, och vi kunna gå den!»

I denna stund bröt en solstråle in genom fönstret, och flöt sakta dallrande genom vasens blommor ned på de heliga skrifternas blad. Den okändas blick följde upp på ljusvägen, och den lyste af en stor glädje, under det hon i afbrutna meningar yttrade:

«Nej! Det är aldrig för sent att gå de ljusa vägarne, som förena himlen och jorden, och människorna med hvarandra i ädla sträfvanden! De öppnas i våra dagar rikare än någonsin, för alla riktningar — — i alla lifvets sferer — — och människornas ögon öppnas allt mer häröfver, och

kärleken nekar ej sin ledande hand! Mod blott och en fast vilja! . . . Och den skenbart rotlösa plantan skall fatta sitt fäste, och uppblomma skönt i den eviges ljus!»

Flora följde ej med. Allt som den okändas ande höjde sig mot ljuset, tycktes Floras sjunka och blicka ned i mörka djup.

«Och slutligen,» sade hon dystert, «är dock allt fåfänglighet. Hvert menniskolif har sin orm, mot hvilken ingen makt kan kämpa. Förr eller sednare kommer för hvar och en den tid, då all lust är ute, då man ligger under för plågorna, för ålderdomen, för döden. Finnes någon kraft, någon sällhet, som kan stå emot dessa?»

«Ja! låt en döende försäkra er derom. Se, jag är nu hastigt gående mot min förvandling, och stora äro mina plågor; likväl är jag så lycklig, att jag måste lofsjunga dag och natt. . . Mången ljufvig dryck har lifvet gifvit mig, mången bitter blef vänd till sötma, men det *bästa vinet* har dock för mig blifvit gömdt till sist.»

«Lotterna äro olika kastade för menniskorna här i verlden,» sade Flora, ej utan bitterhet. «Somliga synas skapade för olycka, andra åter ha, liksom ni, solsken och lycka från vaggan till graf-

ven. Och för dem måste det vara lätt att vara fromma.»

«Ni skulle kanske tänka annorlunda, om ni rätt kände mig,» sade den okända mildt, «och en blick in i mitt bröst kan låta er dömma om mitt ständigt sollysta, lugna lif; — — och likväl skall ni blott se en bild af qval, dem intet menskligt öga sett, och som jag sjelf nu — nästan förgätit. De bittra vågorna ha längesedan upphört att slå, men de ha lemnat ett spår efter sig . . .» hon öppnade den svarta rocken, borttog en vit duk och lät oss se — — en ryslig syn! Den blodiga tafelan var snart åter öfverhöljd.

«Förlåt mig!» sade den okända till Flora, som med ett rop af fasa hade betäckt sina ögon, «och nu, blif icke rädd! Jag känner att plågorna komma. Jag skall ej kunna återhålla all klagan. Men blif ej skrämmd; det skall snart vara öfver.»

I samma ögonblick omfattade hon krampaktigt en pappersrulle, hela kroppen skälfdde, och likfärg betäckte ansigtet, som sjönk ned mot bröstet, under dofva rop af smärta. Detta varade vid pass tio minuter. Sedan tycktes plågans hyena släppa den lidande ur sina klor, men hon var tydligen icke fullt redig till sina sinnen en stund,

och hennes själ tycktes vandra i fjerran regioner, under det hennes läppar yttrade afbrutna ord, liknande dem Asaria sjöng i den glödande ugnen.

Småningom minskades ansigtets exalterade uttryck. Det gick likasom en slummer deröfver. Sedan slog den okända upp sina ögon, de voro klara och fulla af medvetande. Hon tog upp en liten spegel, som låg på bordet, och betraktade sig i den. «Det lider!» sade hon såsom för sig, med en tacksam blick mot himlen. Först nu tycktes hon ihågkomma, att hon ej var ensam.

«Det är öfver nu!» sade hon, i det hon vände sin åter mattare blick till Flora och mig, «förlåt mig! Men jag vet nog — att ni göra det. Beklagen mig ej! Jag är lycklig, utsägligt lycklig!»

Jag steg upp för att göra slut på vårt besök. «Tillåt mig att återkomma!» bad Flora med tår-fyllda ögon, i det hon tog afsked.

«Gerna!» svarade den okända, i det hon fästade på oss en slocknande men vänlig blick, och räckte oss kärleksfullt sina händer.

Vi gingo.

«Hvem är hon?» fråga Flora i trappan.

«Hon vill vara okänd,» svarade jag, och vi tego härefter båda, ända till dess vi kommo hem.

När jag gick ned till middagen, hörde jag min unga syster (som var okunnig om förmiddagens revolution) sålunda regera i salen:

«Trala, la la! Jakob, ställ det fatet här. Glöm icke att straxt efter middagen gå till gamla kuskens med kakan och den här vinbuteljen. Och på hemvägen skall du taga hem af den der bakelsen, som du vet att min mor tycker om. . . . Ulla du! kom äntligen ihåg att ha fröken Floras klädning färdig till afton. Du måste vara orimligt snäll. La, laleli, la la la! . . . Och i morgon afton måste ni roa er. Då bjuder jag er på operan att se *Majdagen!* Der skall ni få roligt med besked; . . . och Jakob skall vara beskyddare åt Ulla och Karin. Tralaleli, laleli, la la la la!»

Så fortgick en stund den harmoniska styrelsen, som gaf mig åter ett litet prof af att Selmas sträfvande här i verlden är att göra alla lyckliga omkring sig. Dock, *sträfvande* är icke ordet. När godheten når sin fulländning, blir den en inre harmoni, en förädlad natur, hvars rörelser äro lika ovillkorliga och sköna, som Taglionis i *Sylfiden*. Den gör det svåraste lätt och ger åt minsta lifsyftring behag.

Flora var under middagen tankfull och mörk. På eftermiddagen kom Lennartson och hade ett långt, enskildt samtal med henne. Han tycktes ifrigt och allvarsamt bedja henne om något. Hon gret mycket. Slutligen hörde jag henne säga med häftighet:

«Icke nu, icke ännu, Lennartson! Haf ännu en tid tålmod med mig och jag skall säga dig allt, och du skall då se, att du är den enda i världen, som jag älskar.»

Lennartson uppsteg nu med ett uttryck af starkt missnöje. Han syntes otålig och gick ut i andra förmaket, der Selma och jag suto. Solen sken in i rummet genom kronans krystaller, och hundratals små prismatiska flammor dallrade på väggarne och på de taflor, som beklädde dem. Selma anmärkte färgernas skönhet och det intryck, som deras skärhet gjorde på sinnet.

«Ja,» sade Lennartson högt, i det han fästade sina ögon på henne, «det ljusa, det *rena* är skönt, så i färg, som i människosinne. Jag kan ej begripa, att man kan älska mörkret, att man kan vilja dväljas der! Man måste då ha något mörkt att dölja; och derföre — misstro, frukta ljuset.»

Flora hade nalkats, men stannat i dörren,

mot hvars post hon lutade sig, i det hon höll handen tryckt mot sitt bröst, och fästade en blick full af bitter smärta på den talande.

Selma såg det, och tårar kommo i hennes sköna ögon. Lifligt och nästan förebrående sade hon till Lennartson:

«Moln dölja ju ofta solen för oss, och den är ändå lika ljus. Om vi blott kunde höja oss öfver molnen, så skulle vi se det.»

Lennartson såg på Selma med en forskande blick, som småningom smäfte i mildhet.

«Ja, ni har rätt,» sade han långsamt, «felet kan ligga hos den, som klagar.»

Han gick åter till Flora, tog hennes hand, lutade sig ned mot henne och sade några ord, som jag ej hörde, men hvilkas verkan jag såg i Floras tacksamma blick. Lennartson lemnade oss kort derpå.

Den 2.

Flora är lugnare, allt stilla i huset. Jag börjar bli nöjd med det polemiska förhållandet emellan min styfemor och mig. Men skola vi någonsin hinna det ideal af en strid, som de tyska professorerna Feuerbach och Grollman visat världen?

Dessa båda utmärkta män voro varma vänner och delade samma tänkesätt under första delen af deras lif. Sednare skiljde de sig i vetenskapliga åsichter, men utan att låta detta störa deras personliga aktning och vänskap. Oupphörligen tillagnade de hvarandra sina verk, genom hvilka de oupphörligen sökte omvända hvarandra. Så polemiserade de i kärlek, och genom frambringande af förträffliga arbeten, till deras lifs slut. Åt en sådan strid måste ju englarna glädja sig!

Den 5.

Min bekantskap med vikingen börjar bli något stormig. Men jag tröstar mig med, att «vindkasterna höra äfven till Guds väderlek»,* och kunna beherrskas af hans anda.

Vi voro i går på en dejeuner hos hofmarskalken. Utan att smickra mig och vara alltför egenkär, kunde jag väl inse riktigheten af min styfmors diplomatiska vinkar, att nemligen denna frukost gafs för mig. Värden gjorde mig uppenbart «des honneurs» af sin vackra våning, sina präktiga möbler, sin athenienne med tusen små dyrbarheter, sina många inrättningar för bekväm-

* Geijer.

lighet och maklig lefnadsnjutning, ja, äfven hans egen dyrbara toilett måste jag se. Under det jag sålunda med honom genomvandrade rummen, sökte jag fåfängt en tafra af verkligt värde eller ett föremål af högre interesse. Jag fann intet sådant, och om de andra grannlåterna kunde jag icke mycket säga.

Wilhelm Brenners blick var ofta vaksamt fäst på mig, under det jag sålunda upptogs af världens artigheter. Han åter var upptagen af en ganska vacker fru Z. (densamma jag såg med honom på museum), enka och rik. «Z.» säger en föreskrift, «är en för svenska språket öfverflödig bokstaf,» och så tyckte jag, att fru Z. var på denna frukost. Jag skulle ha kunnat tro af vikingens förströdda blickar, att han äfven tänkte så, men likväl förblef han i hennes närhet och nöjde sig att bespeja mig långt ifrån. Detta gjorde mig litet misslynt, och äfven derföre lät jag mig roas mer än vanligt af min artiga onkels qvickheter, sade roliga saker sjelf, och bidrog i min mån att upplifva sällskapet, hvarföre jag rönt mycket bifall, i synnerhet af min styfemor. Omkring kl. två åtskiljdes man och gick hem till sig. Som vädret var vackert, gingo vi till fots. Jag

såg fru Z. spåtsera af vid vikingens arm. Hofmarskalken följde oss, jemte andra herrar.

Knappt voro vi nedför slottsbacken, då vikingen kom med fulla segel från skeppsbrosidan och förenade sig med oss. Han var helt varm och torkade sig om pannan. Jag hade hofmarskalken på venster sida om mig; Brenner intog den högra och blef åhörare af huru jag gjorde narr af — kärleken.

Men hvad han icke hade hört, var anledningen till mitt satiriska utfall, som var min onkels suckar och småqväden om sin kärlek, sitt hjertas värma, hvilket allt kylde mig obeskrifligt, emedan jag visste deras grund och syfte.

«Jag tror icke,» sade jag, «att man någonsin i verlden talat så mycket om kärlek och känt den mindre än nu för tiden. De som offentligt tala som högst om kristlig kärlek, sönderslita hvarandra som bittrast, och hvad den kärlek vidkommer, som männer bedyra för qvinnor, så äro dess driffjädrar af mycket tvifvelaktigt värde. Huru många ömma lågor (som äro mera rök än låga) uppkomma ej blott deraf att man har ledsamt, att man söker upplifva sig på något sätt? Är det ej så i sjelfva det glödande Italien, såsom

ni sjelf berättat mig! Gör man icke der «diao-
ner» blott för att fördrifva tiden, och fortfar i
dem blott emedan man ej orkar företaga annat;
och så släpar man sig med suckar och lemonad
bedröfligen genom lifvet. I vår nord söka vi vis-
serligen litet bastantare näring för kärleken, söka
de goda ting, hvilka öppna utsigten till ett be-
qvämligt lif, goda dinéer och supéer o. s. v. Men
grunden är dock icke bättre och kärleken lika —
— torftig.»

«Har ni då icke på jorden mött eller sett nå-
gon *verklig kärlek?*» frågade vikingen med en ton
af missnöje och liksom beklagelse öfver mig.

«Visserligen,» fortfor jag i samma lynne, «vis-
serligen har jag sett männer känna *verklig kär-
lek*, ja, äfven verkligen magra deraf, och då de
mött hårda hjertan försäkra, att deras lif vore
maskstunget, och att man snart skulle få gråta
öfver deras död. Ja, jag tror äfven att de sjelfva
trott så till en tid, men det vissa är, att jag sett
dessa samma männer ett eller par år sednare gifta
med andra föremål än dem de skulle dö för, och
dertill både feta och fröjdefulla. Med ett ord,
jeg har sett nog af verlden och lifvet, för att sätta
mycket litet tro till den så mycket omtalade och

i romaner så beprisade kärleken, och att önska ha med den så litet att göra som möjligt. Den är icke värd en af de suckar den kostar.»

«Femme philosophe!» utropade hofmarskalcken, «ni resonerar fullkomligt juste hvad denna passion beträffar. Jag värderar mycket litet passionen. Aktning, delikatess, ömsesidig condescendans, grunda en mycket varaktigare lycka, än . . .»

Vi voro i denna stund nära att beträda norrbro. Då kom Flora hastigt ihåg att hon skulle köpa något hos Medberg, min styfemor och Selma fingo äfven samma tankar, men jag, som icke hade sådana afsigter, utan önskade att komma hem, sade, att jag ville fortsätta min väg ensam, och skulle vänta sällskapet hemma. Allvarsamt afböjde jag min onkels tillbud att följa mig, och då mitt sällskap vände af åt Mynttorget, fortsatte jag ensam min väg öfver bron.

Men knappt hade jag gått tjugo steg, förrän jag såg vikingen vid min sida, och fann, jag vet ej huru, min arm hvilande i hans. Han strök fram med förfärliga steg, dem jag hade svårt att följa. Der bron vidgar sig åt höger till, vek han tvärt af och blef stående vid hörnet der ström-

men brusar nedanföre, och strömparterrens popplrar sträfva upp mot brons granitstängsel. Här lemnade han min arm, vände sig mot mig med ett förtörnad utseende, sägande med häftig men dämpad röst:

«Säg mig! Är allt hvad ni sagt nyss, detta förb. . . . galimatias om kärleken, ert fullkomliga allvar?»

«Mitt fullkomliga allvar!» upprepade jag.

«Det vill jag ej tro!» fortfor han häftigt, «eller ock beklagar jag er af hela mitt hjerta. Gud i himmelen! huru kan ni så misskänna, så smäda det högsta och heligaste i lifvet? När jag hör sådant tal, måste jag blifva ovettig. Hur kan man vara så inskränkt, ja, jag måste säga så *dum*, och se sakerna ur en så skef, så falsk, så grundfalsk dager. Jag kan bli ond, när jag hör en qvinna, gjord för att älska och älskas, så misskänna sig sjelf, så låta förvilla sig af lifvets små uselheter, att hon kan förblanda dem med *det*, för hvilket ej tanken har begrepp, ej tungan ord, men som lefver lika så visst på jorden, som det lefver i himmelen, och är den enda känsla, i hvilken vi kunna fatta dess lif, den enda som gör det värdt att lefva. Tala om kunskap, filosofi som föräd-

lare af hjertat, af lifvet! Det är alltihop strunt, säger jag, emot det förädlande af en ädel kärlek!»

«Detta är just en särdeles väl vald plats för att hafva en tête-à-tête och hålla en predikan om kärleken!» tänkte jag, leende i mitt sinne, i det jag betraktade vikingens häftiga åtbörder och mängden af gående och åkande, som rörde sig omkring oss, och som vikingen i sitt vredesmod alls icke tycktes veta af. Litet bestört var jag äfven öfver hans sätt emot mig, men tyckte om honom ändå; jag såg på de brusande vågorna under mig, såg på den brusande anden framför mig, och jag vet icke hvilken frisk vind gick öfver min själ. Jag teg ännu, då Brenner fortfor som förut:

«Och denna eländiga glasskåpsförnuftighet, som gör att menniskan af fruktan för lifvet stänger sig inne i bur, af fruktan för den friska luften osar ihjel sig af kakelugnsvärme, af fruktan för starka känslor, stora lidanden, plåttrar bort sin själ och sin sin tid i bara strunt — säg mig, hur kan ni tåla den? Den är ju lika falsk som usel, den duger icke, säger jag!» Och vikingen slog sin knutna hand i balustraden, så att den skulle hafva darrat, om den icke varit af sten.

Som jag ännu stod likasom Loths hustru för-

vandlad till en saltstod under eldregnet, och betagen af en underlig känsla, fortfor han allt ifrigare: «Säg mig — — jag vill veta hvad eller hvem det är, som låtit er fatta ett sådant misstroende till lifvet, till människorna, ja, till vår Herre sjelf? Är det er välsignade filosofi, så — — kasta den i strömmen!»

Vid den häftiga rörelse Brenner här gjorde med armen, slog han till min redikyl, som hvilade på balustraden; den for af ned i strömmen och fördes af dess vågor hastigt ut åt saltsjön.

Vid denna katastrof och åsynen af vikingens bestörtning, löste sig, med ett, mitt orörliga tillstånd, och löste sig uti ett hjertligt skratt; och som Brenner tycktes vilja hasta att taga några mått och steg för redikylens räddning, återhöll jag honom sägande:

«Bry er icke om den! Det är endast ett par renetter, som göra skeppsbrott med den. Jag frågar icke det ringaste derefter. Låt endast ert vredesmod resa till hafs med den, ty, i sanning, ni gör mig orätt.»

«Gör jag er orätt? Nå, så gudskelof därför!» utropade Brenner, med en blick, som djupt rörde mig, och jag fortfor:

«Ja, ty fastän hvad jag nyss sagt, och som så förtörnat er, verkligen är mitt allvar, så har jag dock mina förbehåll i ämnet. Jag skiljer på Amor och Eros, men jag har sett mera af den förre än af den sednare i lifvet, och det är om honom jag egentligen talat.»

«Men ni tror på den andra?»

«Jag gör det. Det vill säga, jag tror i allmänhet på sanningen och djupheten af den känsla ni talar om, men i enskilda fall är jag, i följd af vissa erfarenheter, alltid misstrogen. Emedlertid tackar jag er rätt uppriktigt för det vänskapsprof ni nu gifvit mig. Ack! låt mig tänka som jag vill öfver kärleken, på vänskapen tror jag, och jag känner att vi äro vänner!»

Och härmed tog jag hans arm och begynte gå hemåt åter. Vikingen sade:

«Kärlek, vänskap, kunna de åtskiljas så? Och hur kan man misstro den ena, då man tror på den andra?»

På denna fråga behagade mig icke att svara, och vårt samtal afbröts nu derigenom, att vi blefvo upphunna af vårt efterlemnade sällskap. Man såg litet förundrad ut och sade åtskilligt om vår «obegripligt hastiga hemfärd.» Vikingen sade:

«Fröken Sofia tappade sin påse eller redikyl i strömmen!»

Men huru den tappades der, sade han ej, och man började rådslå om medlen att återfå den, och vikingen, nu vid muntert lynne, gjorde åtskilliga halsbrytande och outförbara förslager.

Den 5.

Men en vida vackrare redikyl, omknyttande en bukett med myrten och törnrosor, har kommit till mig från honom, under namn af den förlorade, som han säger blifvit i detta skick uppfiskad ur strömmen. «*Strömkarlen* måtte i dessa blommor vilja tala till er om sin kärlek,» sade vikingen, och undrade hvad svar han skulle få. Jag sade: «endast stor tack!»

«Och om han icke är nöjd dermed?» frågade Brenner.

«Så skall han få — sina blommor igen!» svarade jag, halft skämtande, halft allvarsamt.

«Ni skulle kasta dem i strömmen?» sade vikingen ganska allvarsamt; «ni är då icke rädd att såra, att göra ondt? Ni kan vara hård, skoningslös . . .»

«Ni glömmer,» sade jag, afbrytande, «att

strömkarlen och hans känslor äro dikter, och jag är ej mer i den ålder, då man tror på sådana, och jag kan ej heller se, bästa Brenner, hvarföre man skall taga så djupt ett litet vackert skämt, som i sig sjelf är rätt artig och roligt, och för hvilket jag nu rätt mycket tackar er.»

Vikingen teg, men såg ej nöjd ut.

Jag börjar bli rädd att mannen har bra dåligt humör.

Den 7.

Och bra många fel finner han hos mig. I dag har han förebrått mig min envishet, eller min «finskhet», som han kallar det. Jag sade honom, att det just var min bästa egenskap, och som han skakade på hufvudet, berättade jag honom, att jag var af Wasastjernornas släkt, som gifvit verlden ett af de vackraste exemplen på det finska nationalsinnet. Då nemligen ryssarne, år 1809, inkräktade Finland, lefde i staden *Wasa* tvenne bröder, den ena lagman vid hofrätten der, den andra handlande, som, då stadens innevånare tvungos att svära ryska kejsaren trohetsed, enständigt och ensamme vägrade sig dertill.

«Vi ha svurit Sverges konung trohetsed, och

med mindre han sjelf löser oss från den, kunna vi ej svärja lydnad åt en annan regent,» blef deras beständiga svar på alla både vänliga och hårda tilltal. Förtörnade öfver denna envishet, och fruktande för exemplet den kunde gifva, satte ryssarne de halsstarriga bröderna i fängelse, och hotade dem med döden. Deras svar under stigande hårdhet och hotelser förblef alltid detsamma. Äntligen förkunnade man dem dödsdomen, samt att de på utsatt dag skulle utföras på galgbacken och der som förbrytare afrättas, så vida de icke nu ville frångå sin envishet och afgifva den begärda eden. Bröderna voro orubbliga. «Heldre,» svarade lagmannen i bådus namn, «vilja vi dö, än blifva menedare.»

Vid detta svar slog en kraftig hand den talande på axeln. Det var kossacken, som höll vakt om de fängslade, och som nu med lysande blickar utropade: «Dobbra Kammerad!» *

De ryska auktoriteterna sade annorlunda, och läto på sagdan dag bröderna föras ut på afrättsplatsen. De voro dömda att hängas; men ännu en gång tillbjöd man dem i sista stunden och för

* «Bravo kamrat!»

sista gången *nåd*, om de ville samtycka till hvad man af dem fordrade.

«Nej!» svarade de, «häng! häng! Vi äro hitkomna, ej för att parlamentera, utan för att hängas.»

För denna ståndaktighet veknade ryssarnes hjertan. Beundran intog hårdhetens plats, och de lönade brödernas trohet och mod med ädelmod. De skänkte dem icke blott lifvet, utan sände dem i frihet och säkerhet öfver till Sverge, till det folk och till den konung, som de varit trogna in i döden. Sverges konung gaf dem adels sköld och namn, och de lefde sedan allmännt aktade i Sverges hufvudstad, ända till sen ålder.

Denna berättelse gjorde Brenner nöje. Med lysande och fuktig blick lofvade han att aldrig mer förebrå mig min *finskhet*.

Den 9.

«Frappering» från min styfmors sida och äfven på min, ehuru ej på sätt min styfmor trodde. Ty icke var det mig just en öfverraskning, då min styfmor på morgonen med hemlighetsfull min förde mig in i sitt kabinett, att höra henne der uppträda som «envoyé extraordinaire, ministre

plenopotentiaire» från min onkel hofmarskalken, för att underhandla om en allians emellan honom och mig. Men verkligen oväntadt var det mig, att min styvmor icke sade ett ord för att söka öfvertala mig att gå in derpå. Deremot sade hon några vackra och mig särdeles behagliga saker om «det vigtiga steget», om faran att dervid råda eller afråda. Hon önskade blott min lycka, sjelf borde jag välja hvad som kunde föra till den. På ena sidan kunde man vara viss på, att jag med en man som hofmarskalken, och i den *état* ett giftermål med honom skulle försätta mig, skulle finna mig lycklig, men på den andra sidan var det äfven visst, att jag, som ogift och i min nuvarande lefnadsställning, äfven skulle befinna mig mycket väl. Hennes hus och hem skulle alltid vara mitt, hon alltid nöjd och lycklig att se mig der, o. s. v. Hon hade nu åtagit sig, icke att *fria* för hofmarskalken, utan endast att höra sig före, om han kunde anmäla sig som hoppfull friare. Denna hans försigtighet behagade mig mycket väl, ty derigenom kunde jag afböja hans tillbud och jag slippa att säga ett ord, som är min natur emot, det lilla, ledsamma ordet «nej!»

Emedlertid har han varit vänlig emot mig,

visat mig godhet, förtroende; . . . det gör mig ondt, att icke kunna göra honom någon glädje, ja, att kanske göra honom ondt. Hvad man ändå är fattig här på jorden! Jag känner mig helt vemo-dig och ödmjuk.

Den 10.

Och du redlige Wilhelm Brenner skall icke heller höra af mig detta förbjudande ord! Jag förstår nu väl din afsigt, men du skall ej få yttra högt hvad jag ej kan besvara som du önskar, ej räcka ut din varma, trofasta hand, för att se den förskjutas, dertill värderar jag dig för högt, dertill håller jag för mycket af dig. Jag håller af Brenner, ja, men icke så mycket, som jag älskar mitt oberoende, min själs lugn, utsigten för en fridfull, sorglös framtid. Jag vill blifva hans vän, men icke mera. Jag fruktar äktenskapet, fruktar det förtryck, det dunkla, djupa lidande, som så ofta alstras af den ena människans makt öfver den andra. Jag har så mycket sett deraf.

Väl vet jag att, i följd af den visa lagstiftningen inom vår evangeliska kyrka, äktenskapet icke är ett oupplösligt band, utan att skiljsmessa kan vinnas på flera sätt, hvarföre ock den polemik,

som från vissa håll höres mot vigsel och äktenskap, är nätt opp det onödiggaste och orimligaste jag vet. Ty hvilken ren och tänkande människa ingår väl i denna förening, utan allvarlig vilja att anse den *så*, som vår vigselakt så skönt uttalar, erkännande i denna akt den offentliga förklaringen af en Guds tanke, och som därför bör anses som lag och regel på jorden! Om *Han*, som talar *sjelf*, blott en gång eller två, till jordens barn, och lemnar dem sedan att utveckla meningen af sina ord, om äfven *Han* icke med sitt ord bekräftat den åsigt af äktenskapets helgd, som ren i verdens första tider uppgick inom människosläktets rena medvetande, så skulle mensklig klokhet allena leda till stadgande af samma lag och ordning för äktenskapet, med blicken fästad på barnen, som blifva dess frukt. Vigseln, som uppkallar hos makarne medvetandet om denna förenings betydelse och mål, höjer dem dermed på en ståndpunkt af sedlig storhet, från hvilken de tillfälliga förbittringar, som uppkomma i äktenskapet, lätt besegras. Och säkert skulle denna förening lyckliggöra oändligt flera människor, om de af vigseln skulle låta sig rätt invigas i dess höga och heliga anda. Ja, om menskligheten en

gång stiger så högt i sedlig storhet, att äktenskapet kan lossas ur alla juridiska band, så skall den säkert, just för denna storhets skull, bibehålla — *vigseln*.

Jag vet äfven, att det rätt ofta är qvinnan, som är orsaken till olyckan i ett äktenskap, jag vet att många hustrur är för sin man såsom ett lefvande skoskaf, och till alla elaka hustrurs förskräckelse och varning vill jag här uppskrifva, hvad som häromdagen tilldrog sig i mitt granskap.

En ung, redlig och flitig, och genom sin flit väl bergad man, med hustru och tre små barn, tog för några dagar sedan in arsenik. Under de förfärliga verkningarne häraf ville hustrun, i sin ångest, gifva honom söt mjölk att dricka. Men han sköt henne ifrån sig, sägande:

«Låt mig få dö i fred! Du har under dessa åren ätit på mig, som rost på jern; jag kan icke mera lefva!»

Men hustrun lemnade honom ej i sista stunden fred, utan öfverhopade honom med förebråelser, frågande: «tycker du ej att du gjort en gruflig synd mot mig och mina stackars barn?»

«Du har så velat ha det!» svarade han stelt och dog.

Hör på det mina fruar!

Icke dess mindre, mina herrar, är det visst, att det lidande *jag* sett inom äktenskapet, förnämligast kommit genom *er*, och därför vill jag ej taga en *herre* och vill icke blifva en fru.

Och skall jag väl därför lefva mindre gagnlig för samhället? Dårskap och dårars tro! Vän, släkting, medborgarinna — — ädla namn och värf! O, den som rätt kunde uppfylla dem!

Den 11.

Åter är ett slädparti i fråga, och tillställarne äro Lennartson och Brenner. Lennartson skall köra för Flora, och det anar mig, att han med denna tillställning vill göra henne ett nöje och söka komma henne närmare. Han ger synbart noga akt på hennes sinnesstämning, och denna är sedan några dagar i hög grad orolig.

Vikingen har bjudit mig i sin släda, och jag har samtyckt, men med vilkor att hans äldsta, söta flicka, Rosina, skall vara med oss. Dertill har han samtyckt, men endast nödtvungen. Jag vill icke göra en så lång färd tète-à-tète med vikingen, men nog vill jag taga första tillfälle i akt, att tydligt afvärja hans inkräktningssplaner, att säga

honom mitt beslut att förblifva oberoende, och låta vänskap och icke kärlek vara pulsen i mitt hjertas lif.

Selma har muntert förklarar att ingen skall köra för henne, men att hon sjelf ville åka med sin mor med deras nya slädvagn och vackra isabeller. Och dervid skall det blifva. Det blir ett tåg af några femtio slädor. Selma och Flora glädja sig deråt, som — unga flickor. Herrarne utrusta sina slädor med vackra vilddjurshudar. Vi tala sen en vecka ej om annat. Måtte vädret blifva gynnsamt!

Den 15.

Det är ändå ett äkta nordiskt nöje och som har äkta nordiskt lif uti sig, en dylik lustfärd, i ren vinterluft, under klar blå himmel, på snövit jord. De flyga så lustigt och lätt, de öppna, skinnklädda slädorna, med hvita nät svajande öfver eldiga, rimfrusna hästar; de flyga så lätt vid klingande bjellrors spel. Och det kännes så oemotståndligt roligt, att så der fara fram öfver jorden i ett tåg af glada människor och vid sidan af en vän, som delar hvar känsla, hvart intryck.

Detta allt kände jag i går, och likväl har jag

i dag af vår lustfärd endast ett oroande intryck kvar. Så är med världens fröjd.

Men i början var det präktigt. Vår färd liknade ett triumftåg, under det vi åkte genom stadens förnämsta gator och beskådades och beundrades af en mängd folk, så utom som inom husen. Och sedan, när det bar af utom tullen, utåt landet, huru hvita glänste ej snöfälten, huru skönt susade ej gran- och furuskogarne, huru troll-lik flögo vi ej öfver land och sjö, medan de klippiga, skogiga stränderna flögo förbi oss. Jag var glad och förtjust, och Brenner njöt af min förtjusning, och den söta flickan mellan oss förhöjde den, genom sin barnsliga glädje.

Efter en temligen lång färd, stannade vi vid värdshuset på Djurgårdsbrunn, der vi skulle intaga middagen. Den var färdig att serveras, som vi ankommo, och ganska präktig och munter var den, dock utan det stötande prål och öfverflöd, som borde bannlysas ur tänkande människors samqväm. Våra värdar, Lennartson och Brenner, voro måltidens lif och glädje. Sånger afsjüngos äfven, i hvilka vikingens röst gjorde stor effekt. Längre fram i vår vänskap skall jag råda honom att litet dämpa sin stämma.

Efter måltiden bad Lennartson mig spela upp en nigar-polska, och den satte genast hela sällskapet i munter rörelse med sina groteska men roliga svängningar och upptåg. Till och med tant Pendelfelt kom upp på benen och svängde sig med de andra. Flora och Selma utmärkte sig båda genom deras lif och behag, likväl på olika sätt. Äntligen måste man tänka på återfärden, och svalka sig innan den företogs.

En del af sällskapet var redan i begrepp att begifva sig åstad, då Brenner gjorde mig uppmärksam på tvenne porträtter, som hängde i rummet der vi befunno oss, det ena föreställde den stora drottning Elisabeth af England, det andra den ädla furstinnan Elisabeth af Thüringen.

«Hvilken af dessa skulle ni vilja vara?» frågade mig Brenner.

I skämtsam ton frågade jag tillbaka: «Har ni hört talas om en person, som då man frågade honom, om han ville ha kall eller varm mjölk, svarade: «Om jag får be om ölost.» Jag måste nu svara er litet på samma sätt, ty jag är bra glad att slippa vara en af dessa Elisabether, och väljer helst att vara den jag är — ehuru ringa.»

Brenner smålog, och sade: «Men om ni må-

ste välja emellan dessa två — kan ni väl tveka? Huru skön är ej den älskande, sig uppoffrande qvinnan, bredvid den kalla, verldskloka, egoistiska!»

«Det medgifves,» svarade jag, «men alltid kommer det an på hvad hon älskar och för hvem hon offrar sig. Så till exempel har det alltid förekommit mig, som om uteslutande kärlek till *en* *menniska* vore ett alltför ringa mål för ett människolif, för en medborgare af ett gudomligt rike. Och jag tror att den, som så försänker sig i ett inskränkt väsen, en individ, går miste om det ädlaste i lifvet.»

«Ack! hvad detta är inskränkt och obegripligt ledsamt taladt!» utropade vikingen.

«Jcke så inskränkt, som ni tror,» sade jag litet stött, «efter hvad jag sett af lifvet. Och der har jag sett mången ung flicka, med en rik själ, med det öppnaste sinne för allt godt och skönt i menskligheten och full af vilja att verka därför, sett henne några få år efter sitt giftermål sammanskrumpen, inom en inskränkt krets af bekymmer och nöjen, allt mer förlora sinnet för det allmänna, det hela, allt mer trängas in inom det enskilda, till dess hon förlorat sitt större mål ur

sigte och knappt kan lyfta ögonen öfver tröskeln af sitt hus.»

«Men min bästa, nådiga fröken Sofie!» utropade vikingen, «detta är ju en alldeles missförstådd, en alldeles rasande vändning, en alldeles galen riktning! Och hvarföre skall man för denna förbise den sanna, den äkta? Om en ung flicka bortger sig eller gifves bort åt en mes eller en träbock, eller annat odjur, så måste det ju bära åt skogen, och det rör jag inte för och ännu mindre kärleken, i dess sanna mening. Ty den rätta kärleken är *den*, som i det den förenar två varselser med hvarandra, med detsamma förenar dem djupare med samhälle och mensklighet; det rätta äktenskapet viger menniskan in i en högre och rikare verld, det rätta hemmet är det, der gudsfruktan herrskar, som en osynlig ande, och gör alla dess medlemmar verksamma för det stora världshemmet, hvar efter sin kraft och gåfva. Detta är ju så klart som solen! Jag kan ej begripa hvarföre man skall se dessa saker ur en skef synpunkt, och sedan ifrån denna ifra emot dem. Det tycker jag verkligen är inskränkt, och förlåt mig, om jag säger *lite dumt!*»

«Jag förlåter!» svarade jag leende, «ty jag

börjar nu bli van vid att ni kallar mig dum, och er skildring af dessa förhållanden i deras skönhet rör mig; men sådana finnas de sällan på jorden, och jag har ej sett dem så under min väg. Tvertom! Jag har sett och hört så mycket bittert af det husliga lifvet, som äktenskapet knyter, att jag blifvit rädd därför, och för egen del beslutit att ej låta binda mig deraf, utan lefva oberoende, säker om, att jag på det sättet bäst skall uppfylla min menckliga kallelse.»

«Det skall ni icke!» sade Brenner mycket bestämdt. «Ni misskänner er sjelf. Ännu är ni ung och liffull, ännu kommer verlden emot er, ännu omgifves ni af behaglighet; men det skall komma en tid, då verlden skall likasom stelna för er, då ni sjelf skall stelna, skall förfrysa i brist af varma hjertan, af kära band, som knyta er vid jordelifvet.»

«På Guds makt hoppas jag att icke stelna eller förfrysa!» svarade jag leende. «Äfven meniskosjälen har sin sol, som strålar högt öfver allt jordiskt; dessutom — hvarföre skulle jag sakna varma hjertan, så länge mitt eget är varmt? Och det kännes icke som om det skulle kallna, om än all verdens snö lade sig derpå!»

Vi hade härunder kommit ut i förstugan, der en mängd folk pelsade på sig. Fullmånens ljus sken öfver landskapet, som från höjden, der vi stodo, utbredde sig i vinterlig prakt. Men allt var snötäckt och stelt. Träden glänste af iskrystaller i det kalla månskenet; kölden kändes skarp. En ofrivillig rysning gick genom mig.

Vikingen hade tagit min skinnkappa af betjenten och värmt den vid sitt hjerta.

«Lifvets snö!» sade han sakta och innerligt, «o, den som finge bevara er därför!» Han svepte kappan omkring mig, men det var icke *den*, som lät mig känna en sakta omfamning, varm som en sommarvind.

Snart sutto vi åter i slädorna, men sällskapet hade nu delat sig, och for i små partier tillbaka till staden. Lennartson och Brenner följdes åt, och efter kom min styfmor i täcksläda med Selma och fru Rittersvärd. Vi voro de sista af sällskapet, emedan värdarne ansågo för sin pligt, att bevaka alla gästernas afresa.

Som vi blifvit varnade att isen icke ansågs mycket stark, hade man öfverenskommit att under färden öfver sjön hålla sig på tjugu till trettio steg ifrån hvarandra.

Månskenet var skönt, och skön dess belysning af den hvita isslätten, af de dunkla stränderna. Långt framför oss i fonden sågo vi glimma Stockholms ljus. Färden var romantisk, men dess verkan gick förlorad för mig. Lilla Rosina somnade snart, med hufvudet hvilande mot mitt bröst, och vikingen begagnade tillfället att leda samtalet på en väg, den jag fruktade, och derföre undvek med ett par korta och kalla svar. Han blef ledsen och sade mig bäska saker, till hvilka jag teg. Slutligen teg han äfven. Båda voro vi förstämnda, och med en melankolisk känsla betraktade jag de förbi-ilande stränderna, den mulnande himmelen, och de mörka granruskorna, som här och der stucko upp ur isen, betecknande öppna ställen, och som i den tilltagande skymningen liknade hemskt fantastiska gestalter af djur och menniskor. Några ord af Brenner hade sårat mitt hjerta, stundens fördystrande intryck lät dem kännas djupare, — jag kunde ej låta bli att gråta, men helt tyst. Jag vet icke, om han anade hvad som föregick inom mig, men om en stund sade han med vek röst:

«Har jag varit stygg nu igen! Förlåt mig! Var icke ond på mig, söta, söta fröken Sofia!»

Och han lade sakta sin hand på min. Jag tryckte den, utan att svara, ty jag kunde då ej tala. Vidare meddelande förhindrades af dofva nödrop, som nådde våra öron och bland hvilka man urskiljde en barnröst, som jemrade sig ömkligt. Brenner höll stilla.

«Kanske någon, som kört ned i en vak!» sade han; «jag måste se hvad det är! Får jag lemna er och Rosina in i er styfmors vagn? Så fort som möjligt skall jag återkomma.»

«Vi skola lemna in lilla flickan,» sade jag; «men hvarföre skulle *jag* skilja mig från er nu, då jag möjligtvis kan vara er till någon hjälp? Nej! Jag följer med er!»

Vikingen svarade ej, vi sågo oss om efter min styfmors vagn, och jag intogs af en ängslig, hemsk känsla, då vi ej kunde upptäcka den.

I detsamma kommo tvenne bredslädor i strykande fart sättande öfver isen från den sidan, der ropen hördes. I den första sutto tvenne hojtande och stojande herrar, hvilkas röster, äfvensom deras sätt att styra hästen, tillkännagaf att de icke voro i redigt tillstånd; de körde så häftigt tvärs emot vår häst, att, om icke Brenner hastigt ryckt den tillbaka, hade troligen någon olycka uppstått.

Ett mörkt moln gömde bort månen, och den starka skymningen hindrade oss att urskilja de stojande herrarnes ansigten, men på målet tyckte jag mig igenkänna Rutschenfeltarne. Den andra släden höll ett ögonblick, och en röst, som jag tyckte vara Felix Delphins, yttrade:

«Håll, stanna! Sannerligen tror jag icke att vi körde öfver pojken der borta.»

«Åh prat!» svarade den andre, som jag vill slå vad var St. Orme, «han fick bara en puff. Det vill jag svära på. Låt den sakramenskade ungen tjuta, om det roar honom, och låt oss köra på. Släpp tömmarne då. Vi komma eljest för sent, och de andra ta bort det bästa af traktementet för oss! Se så, nu tiger han ju. Låt gå!» Och släden susade förbi oss åt staden till. (Nb. De herrar jag här tyckte mig igenkänna, hade nekat att vara med på vårt slädparti, under förvändning att de redan voro bortbjudna för denna dag).

I begrepp att vända af åt det håll der ropen ännu hördes, ehuru svagare, sågo vi att Lennartson äfven vändt ditåt och hörde Flora utropa med ångest:

«Säkert är isen skör åt den kanten, och vi skola allesammans förgås!»

Lennartson lemnade då tömmarne åt betjenten, och kastande sig ur slädan ropade han åt oss att hålla och att taga honom med. Vi höllo, han sprang upp på meden, och vi foro hastigt af.

Snart voro vi framme vid stället, der ännu svaga jemmertoner hördes, och månen sken då fram öfver en besynnerlig grupp. Ett ungt fruntimmer i elegantaste vinterdrägt, med ljusröda plymer i en hvit sidenhatt, stod böjd öfver en trasigt klädd gosse, som en betjent i livré sakta uppreste: en gammal högväxt man, med staf i hand, stod bredvid och stirrade upp mot himlen med blinda ögon. Det unga fruntimret var Selma, som då hon fick höra nödropen tidigare än vi och såg de andra slädorne fortfara att köra, förmådde sin mor att genast fara ditåt sidan, för att se om de kunde vara till hjälp. Min styfmor höll med sin vagn straxt bredvid.

Gubben berättade huru tvenne slädor kommit körande så hastigt, att han och gossen ej hunnit undvika dem, den första hade kört omkull gossen och den andra kört öfver honom och fortsatt sitt lopp, oaktadt deras rop. Gubben sjelf tycktes ej ha lidit något, men gossen var illa skadad, och

efter att med våra näsdukar ha på bästa vis förbundet honom, bar honom Lennartson in i min styfmors vagn, der han lemnades i Selmas vård. En betjent förordnades att följa den blinde mannen till hans hem på Djurgården, men denne ville ogerna skilja sig vid gossen, hans enda tröst och stöd, sedan hans barns, gossens föräldrars, död, och han fick därför sätta sig bredvid kusken och följa med oss.

Vi vände åter alla hemåt, och mötte nu Flora, som sakta kom åkande oss till mötes. Lennartson återtog sin plats hos henne, men jag tror icke att återfärden blef rätt angenäm för någondera.

Genast om afton hemtade Lennartson en läkare till gossen, och i dag på morgonen har han blifvit afförd till lazarettet. Han är illa, men lyckligtvis icke farligt skadad, och torde om en månad vara fullkomligt återställd. Emedlertid är han Selmas och mitt barn. Vikingen och Lennartson ha adopterat gubben, hvars ögonsjukdom lär vara af den art, att den kan opereras och han återfå sin syn.

Flora sätter ut läppen och ser snedt på hela denna sak och på det gemensamma interesse, som

uppkommit mellan Lennartson och Selma genom deras skyddlingar, under det att de båda unga flickornas olika uppförande vid detta tillfälle tyckes ha gjort ett starkt intryck på Lennartson.

Den 17.

Jag har sökt utforska Felix i afseende på isfärden och dess äfventyr. Han ställde sig i hög grad ovetande och förundrad, men en viss plågsam förvirring i hans väsen öfvertygade mig om att jag icke misstänkt honom och de andra orättvist. Af Åke Sparrsköld har jag hört, att St. Orme ofta lockar unga karlar att dricka och sedan att spela och sålunda vinner af dem deras penningar, och att den dagen, då slädpartiet var, hade han inbjudit Felix och hans vänner på en orgie af lägsta art. Allvarligt och innerligt, ja, nästan systerligt talade jag nu till Felix, och varnade honom för denna falska och farliga vän. Jag påminte honom hans löfte till Selma och hvad som berodde deraf. Han svarade mig icke ett ord, men såg olycklig ut, och aflägsnade sig med det första. Jag fruktar, jag fruktar att det aldrig går väl med honom! Hans ordentligare lefnad en tid efter samtalet med Selma tyckes ej ha räckt

länge, och han lärer vara så svag, att Rutschenfeltarnes: «då icke förmyndra dig, Felix! Var en karll» eller deras skämt öfver att «han redan står under toffeln» är nog att locka honom till hvad dårskaper som helst. Jag har fått en ingivelse att tala sjelf vid St. Orme, och söka kalla fram den goda anden hos honom, men — tänk om den onda visade mig sina tänder! Emedlertid — jag skall låta denna tanka koka ännu en stund. Förhastade ord falla sällan i god jord.

Den 20.

Med våra barn, sjuåringen och sextioåringen, ser det hoppfullt och glädjande ut. Gubben är opererad och det har lyckats förträffligt. Lennartson var här i dag och berättade oss, på sitt lifliga sätt, sakens förlopp. Gubbens glädje öfver att åter få se solen, få se sitt barn, åter kunna arbeta och få lägga bort tiggarsstafven, rörde oss alla. Vi öfverlade om våra barns framtid och antogo enhälligt Lennartsons plan därför.

Selma har förstått att draga in Flora i denna sak, så att hon är nu med om den, som vi andra, och synes interessera sig varmt därför — nemligen i Lennartsons närvaro.

Den 23.

Friherren har fått nya hederstecken i titel och stjerna. När han kom till oss i dag på aftonen prydd med den sednare, visade Flora stor glädje öfver den, medan Selma och jag lyckönskade honom i all enkelhet. Lennartson tog kallt emot Floras öfverdrifna fröjdbetygelser, och var i öfrigt icke vid godt lynne. Min styfmor anmärkte det och sade skämtande:

«Det ser ut, som om Lennartson är osams med lyckan, just när hon pryder honom som grannast?»

«Lyckan?» sade Lennartson, vemodigt leende.

«Ja,» svarade min styfmor, «åtminstone skulle de flesta menniskor anse det så!»

«Ack!» sade Lennartson, i det han med en slags sonlig förtrolighet satte sig ned bredvid henne, «det är just hvad som gör mig ledsen, att man så ofta anser sådant som lycka och sätter värde derpå, utan att fråga efter om det är tecken på förtjenst, om det har någon sann betydelse; — det förargar mig att så skall vara, och att jag sjelf är nog barnslig att icke vara rätt fri från denna svaghet. Den ordentligt plågar mig.

Men ytligheten i lifvet är så smittsam! Derföre längtar jag också att komma ifrån den.»

«Aldrig i verlden genom att taga afsked ur tjensten?» sade förskräckt min styfemor.

«Nej!» svarade Lennartson; «detta är något helt annat. Jag ville komma ifrån den genom att — komma djupare in i lifvet. Jag vet nog *hvar* jag kunde bli likgiltig för allt blott yttre glitter, och varm och rik af den lön, som intet menniskoöga ser, en blick, ett tyst gillande.»

«Och *hvar* är detta Eldorado?» frågade min styfemor ömt och liksom anande.

Med en röst, som djup känsla på en gång saktade och fyllde, sade Lennartson:

«Jag egde det en gång i min moders hjerta, jag kunde vinna det åter i — min hustrus! *Om*» — fortfor han med eftertryck, «om hon förstod mig, om hon vore den min själ begär, mitt hjerta söker! — Mången lyckönskar mig till min lycka, till att ha gjort min väg i lifvet, och jag — tycker mig ännu ej varit lycklig, ännu icke ha rätt *lefvat* — — allt sen min första ungdomstid!» tillade han vemodigt.

Allt detta var sagdt halfhögt till min' styf-

mor, som tydligen var rörd och talade vänliga ord om framtiden, men med ingen glad ton.

Jag såg på de unga flickorna. Flora rodnade djupt, och att Selma bleknade, kunde jag blott ana, ty vid min blick steg hon upp och gick ur rummet.

Se der har jag då lärt känna ett af de Lenartsons fel, som vikingen talade om. Men sättet på hvilket det upptäcktes har endast gifvit honom mera interesse i mina ögon.

Den 1 Mars.

Brenner vill icke förstå mig, icke lyda mina vinkar. Han tyckes vilja låta sitt hjerta ha fritt spel att göra anfall på mitt. Välan då! Mätte han blott icke söras under striden. Jag vill icke med en älskare förlora en vän, och en vän, så ädel, mig så dyrbar, som Wilhelm Brenner. Jag var aldrig lycklig i kärlek. Der jag älskade, blef jag icke älskad igen, och der jag älskades i kärlek, kunde jag ej svara med samma känsla. Men vänskap, ren, innerlig vänskap har jag att tacka för många af mina högsta fröjder på jorden. En aflägsnad älskare kan lätt blifva den trofastaste vän, och att så icke blir, är ofta den älskade

qvinnans fel. Det skall icke bli mitt i detta fall, det känner jag på mig. Jag vet ingenting bedröfligare, än när en bekantskap, som börjat i hjertlighet, upplöser sig i bitterhet, eller när varma känslor förvandlas i köld. Hvert frö af tillgifvenhet, som den allgode utsår på jorden, bör utveckla sig till växt och blomma, bör uppspira här på hans fotapall, för att en gång blomma ännu herrligare vid hans thron. Om det blir annorlunda, om blomman dör i sin knoppning, så är det människornas eget fel och en ganska sorglig sak. Jag skrifver detta vid doften af syrener, som jag fått af min vän, och med hjertat varmt för honom. Det är lugnt och ljust inom mig.

Du lugnarinna utaf hjertats strider,
 förklararinna utaf lifvets natt,
 ren dyrkad uti jordens äldsta tider,
 och än i dag dess härligaste skatt,
 du som var med när verldens urgrund lades,
 och spelade för Skaparen med fröjd; *
 du som var med när *ursprungsorten* sades
 och väsen föddes uti djup och höjd;
 o Vishet! lifvets morgon-afton-stjerna,

* Sal. Ordspr. 8 kap. 30 v.

när jag i mörkret låg, du kom till mig;
sen är mig väl, sen vill mitt hjerta gerna
af kärlek brinna, men allen för dig!

Den 2.

De oeffterrättliga, olycksaliga, olycksbringande, förgiftiga, förgiftande kommersrådinnorna! Jag önskade att de sutto förstenade högst upp på besvärbacken, och kunde aldrig mera röra fot eller tunga. Jag önskar att de sutit der i går! Då hade jag sluppit gå dit i dag med den tyngsta börda lifvet eger, och återkomma utan lättnad, då hade jag sluppit sitta såsom nu, skrivande af en slags förtviflan, medan tårar falla på mitt papper tätare än orden jag kastar dit, nästan utan att se dem.

Men nu kommo dessa olycksfåglar i går på eftermiddagen och slogo ned hos min styfmor. Jag var nere hos henne, och under det jag satt vid min målning, kände jag mig road att gifva akt på all den rörelse, som af de tre fruntimren anställdes bland våra närmare och fjermare bekanta. Redan hade man genomgått en lång lista af «man tror, man säger, man påstår», då fru P. utropade ifrigt: «Nå men en nyhet, som

är säker och viss! Hvad tycks att vår hederlige kommandörkapten Brenner lär i förra veckan ha fått sig en korg af den rika enkan fru Z.! Det vet jag af hennes egen svägerska, som berättat mig hela historien. Hon lär sjelf icke varit obenägen i anseende till honom, men de fem styfbarnen lär ha skrämt henne.»

«Ja, stackars karll» sade fröken, «han har icke lätt att med de många barnen få sig en fru, en fru med penningar åtminstone.»

«Behöfver då öfverste Brenner göra så mycket afseende på penningar vid valet af en maka?» frågade jag, i en icke afundsvärd sinnesstämning.

«Det behöfver en karl alltid, som har fem barn att försörja, och ej har annan förmögenhet än sin lön!» svarade fru P. «Brenners första hustru egde ingenting, och han sjelf lär, ehuru rangerad karl, just icke vara någon sparare.»

«Är fru Z. en bra människa?» frågade jag åter, och fröken svarade:

«Åh människan är beskedlig nog, tror jag; men inte är hon besvärad af för mycket hufvud eller för mycket hjerta, men med vackert skinn, vacker växt och stora Guldåsa säteri, så behöfver man, för att förtjusa, hvarken hufvud eller hjerta.

Lite fåfång, lite giftasgalen är hon väl, . . . det är en för olycklig passion, den att vilja gifta sig. Jag säger med madame de Sevigné: «Jag skulle hellre supa!»

«Jag äfven!» sade jag, «men vet man så *visst*, att öfverste Brenner i förra veckan friat till fru Z.?»

«Visst vet man det, min allrasötaste vän! Hennes egen svägerska har ju sagt mig det. Man har dessutom dokumenter på saken, ty den har gått genom bref, bref som lär ha varit rätt rörande, ty fru Z. har gråtit öfver dem i nätter och dagar — — det måste enkom ställas till en näsdukstvätt —. Men hon tog ändå sitt parti och lär nu trösta sig, och tänka på en viss herre utan barn. Och à propos! Det säges i verlden, att öfverste Brenner äfven lär söka trösta sig, och söka sin tröst *här* i huset; det påstås till och med att fröken Sofia Adelan lär veta något mera om den saken.»

Rodnande som en skyldig, men stolt som en oskyldig, nekade jag till beskyllningen, och förklarade mig fullkomligt okunnig. Och då systarne ännu fortforo att vilja bry mig, sade min styfmor

med en behaglig värdighet, som jag oändligt mycket tyckte om:

«Då öfverste Brenner så nyligen friat till fru Z., så skulle det föga öfverensstämma med den aktning han har för Sofie, och med hans egen karakter, om han så hastigt skulle söka hennes hand. Dessutom tror jag att detta parti skulle föga passa Sofie. Så många styfbarn äro icke att leka med. Om min Sofie önskar att gifta sig, så skall det ej felas henne tillfälle att välja emellan ... um .. um .. um....»

«Åh det förstås! Det är säkert! När man har så många behag och talanger och dertill förmögenhet, så felas ingenting, och man talar redan om en viss baron och hofmarskalk, och ... kanske får man redan gratulera?»

Jag orkade knappast göra ett nekande tecken, och var glad att betjenten kom och tillsade, att vagnen var framme, då kommersrådinnorna togo afsked och min styfmor med Flora och Selma for ut på visiter.

«Låt ingen komma in! Säg att ingen är hemma!» sade jag åt filosofen (husets gamla trotjenare, hvars embete är att halfsofvande vaka i salen, dagarne igenom); och jag kastade mig i länd-

stolen framför fortepianot i förmaket. Ett ensamt ljus brann i kronan med lång veke. Det var skumt i rummet, det var skumt i min själ också.

«Det är då förmögenheten! Det är spekulation!» tänkte jag. Det var mig så smärftfullt till mods att jag ville gråta. Vikingens bild var skymd i mitt inre. Jag såg honom förr så ren, så ädel, så fri från all verldslig vanlighet, och nu! Men nej! Jag ville ej lemna mig åt de tankar, som den nyhet jag fått höra uppväckte hos mig. «Tyst! tyst!» sade jag till dessa plågoandar, «demen mig min tro på honom! Låten mig få behålla min vän! Hvarföre dessutom skall jag tro att han vill fria till mig? Han vill det icke; han söker i mig blott en förtrogen, en vän, en syster.» Och så lät jag alla de fem små barnen komma fram, för att förklara hans frieri till fru Z.

«Sonate pathetique» af Beethoven låg på notställaren, och jag begynte spela den. Dess vilda agitato upptog i sig och lugnade upproret i min själ; den reste sig på tonernas strömmar och bröt med dem genom alla hämmande hinder fram mot den allvarliga och ljufva, allt befriande, allt försonande upplösningen, de härliga slutackorderna. Så djupt var jag inne i min musik, att jag

aldeles icke hörde en ordvexling, som försiggick i salen, och som slutade dermed, att filosofen öppnade dörren, sägande med en röst, som liknade spökets i Hamlet:

«Fröken! kommandörkapten Brenner är i salen och vill nödvändigt komma in. Skall jag be honom gå bort?»

«Sade ni honom ej att ingen fick komma in?» frågade jag.

«Jo, det sade han!» inföll en välbekant röst, «men jag sade honom: «jag är inne!» Och med ett språng stod Brenner framför mig med uträckt hand, så god, så glad, så hjertlig till mods, att jag nästan glömde alla de intryck jag nyss kämpat med, och mitt hjerta rörde sig mot honom.

Han gaf mig en bukett sköna blommor, i det han fortfor: «säg mig nu icke att jag skall gå min väg!»

Vemodigt men vänligt svarade jag:

«Åh nej! blif qvar. Min mor kommer nu snart hem.»

«Åh det är jag icke så angelägen om!» sade Brenner; «jag vill nu helst tala ensam med er.»

Mitt hjerta spratt till af hemlig ångest. Han såg på mig, och mitt utseende måste väl ha vitt-

nat om min sinnesstämning, ty han blef hastigt orolig och frågade ömt och innerligt, «om jag mådde illa?»

«Nej! Jag mådde bra.» — «Om jag var ledsen?» — «Ja, jag erkände att jag hört något, som oroade mig.» — «Kunde han ej få del deraf? Kunde han ej få försöka att vara min tröstare?» Jag teg. «Skall jag säga honom alltsammans?» tänkte jag; «men nej! det är ju en galenskap. Han skulle tro mig vara förälskad i honom.» Han förnyade sin fråga allt innerligare. «Nej,» svarade jag slutligen, «icke nu; ... kanske framdeles.» — «Var jag ledsen på honom?» — «Ja, nej... han skulle icke fråga mer!» — «Icke fråga mer!» utropade Brenner. Han teg en stund och återtog sedan med sakta, upprörd röst: «Och jag kom ändå nu, för att göra er en allvarsam, en ganska viktig fråga, en fråga, som ofta trängt sig till mina läppar och som jag ej mer kan återhålla, en fråga, på hvilken mitt lifs väl eller ve beror — jag kom för att fråga: Sofie! vill ni, kan ni hålla af mig? Jag har länge hållit utesägligt af er! Vill ni följa mig genom lifvet, i lust och nöd?»

Rösten, blicken, uttrycket, sjelfva tryckningen af handen, som fattat min — — o hvilken hjer-

tats vältalighet! Och allt detta hade han i förra veckan egnat fru Z.! Och fru Z., utan hufvud och hjerta, med «hvitt skinn och Guldåsa säteri», steg upp som ett spöke mellan Brenner och mig, och förorsakade mig obeskriflig ångest. O! hade han ännu varit för mig den han var för blott några timmar sedan, huru öppet och huru innerligt hade jag ej kunnat tala till honom, kunnat afslå hans hand, utan att såra hans hjerta, kunnat aflägsna älskaren, och likväl bibehålla, för alltid behålla vännen. Men i den förmörkelse, som nu hade uppstått i min själ, kände jag hvarken igen honom eller mig sjelf; hela världen var förändrad. En förlamande köld, en hemsk stelhet intog hela mitt väsen; jag kände mig förvandlad i en marmorbild, och så lät jag Brenner tala utan att förstå honom, hörde honom tala om sina barn, «barn som det var en glädje och heder att ega», om huru han och barnen genom kärlek och tacksamhet skulle göra mig lycklig, jag såg honom böja knä för mig, besvärjande mig att lyssna till honom, att svara! Men jag kunde ej svara, ej röra hand eller tunga; min blick var stilla och stelt häftad på honom; likväl kände jag som om mina ögon småningom fylldes af tårar. Då förebrådde han

mig lekfullt, att jag «lät honom så länge ligga på knä!» och i en hastig vändning *satte* han sig vid mina fötter, omfattade med innerlighet mina knän och bedyrade, att han ej skulle uppstiga, förrän jag gifvit honom mitt *ja*.

Denna manöver hade så nära alldeles öfvertagit mig. Jag var på väg att luta mig till detta älskade hufvud och öppna hela mitt hjerta, men i samma stund hörde jag buller i salen och röster af flera personer, som inkommo der.

I samma stund vaknade jag äfven till hela medvetandet och hela bitterheten af min ställning.

«Stig upp! för Guds skull stig upp!» sade jag till Brenner, «man kommer!»

«Hela världen må komma!» svarade han trotsigt och kärleksfullt, «jag stiger ej upp utan ett svar från er!»

En afgrundstanke rann opp i mitt sinne och hviskade: han vill öfverraska, vill tvinga dig, vill bli sedd så här vid dina fötter, för att göra dig omöjligt att neka honom din hand.

Med stolt harm i blick och röst sprang jag upp och sade:

«Öfverste Brenner! Jag har haft orätt att lemna er så länge i ovisshet. Förlåt mig det,

och hör nu mitt slutliga svar. Min hand och min förmögenhet vill jag behålla oberoende. Jag högaktar ingen man nog, för att gifva honom rätt att råda öfver dem!»

Brenner hade å sin sida icke varit sen att resa sig, och vid mitt hårda svar fäste han på mig en blick af utsäglig förvåning. Det var som om han alls icke kunde begripa mig.

Glada röster och flera personers steg närmade sig salongsdörren från salen; jag drog mig långsamt åt den, som går till Selmas rum. Här, med handen på låset, vände jag mig om och såg på Brenner. Han stod orörlig med ögonen fästade på mig; deras uttryck kan jag ej beskrifva, kunde ej heller då rätt fatta, men jag läste i dem ett evigt farväl; och med själen bestormad af utsägliga och stridande känslor flydde jag upp på mitt rum. Hvad jag i denna stund kände skarpast och smärtsammast, var att Brenner och jag voro skiljda för alltid. Jag uppkallade å nyo fru Z. i hela sin förfärliga skepnad och Brennens förhållande till henne, för att ursäkta och förklara mitt eget, — men så kom minnet af Brennens sista blick, denna underliga blick, som gick mig genom merg och ben, och all hans brottslighet

försvann, och jag ensam var den brottsliga, fördömliga!

I dessa strider afbröts jag af Selma, som bad mig komma ned till sällskapet. Jag tänkte först ursäkta mig, men då jag fick veta att Lennartson var der, uppgick inom mig en aning, en tanke, och jag följde Selma.

Jag hade feber af sinnesrörelse. Snart märkte jag Lennartsons blick med ett forskande uttryck riktad på mig, snart också satt han vid min sida i en «causeuse» och sade med sakta röst:

«När jag kom hit i afton, fann jag Brenner ensam i salongen och i ett underligt tillstånd, och han kunde eller ville ej ge någon förklaring deröfver. Har ni sett honom i afton?»

«Jag ber er,» sade jag, besvarande hans fråga med en annan, «säg mig om det är sannt, såsom jag nyss hört, att det i dessa dagar varit fråga om en förbindelse emellan Brenner och fru Z.? Ni är Brenners vän och måste veta det.»

«Dertill kan jag ej neka!» svarade friherren leende.

«Det är då sannt, att det varit giftermål i fråga?»

«Ja, det har verkligen varit i fråga.»

«Så har han då verkligen friat till henne!»

«Hum! Det är åter en annan fråga,» sade Lennartson, åter leende.

«Huru? Sade ni icke att det varit fråga om giftermål?»

«Följer deraf nödvändigt, att *han* gjort propositionen?»

«Icke? Jag trodde så. Jag ber er, skämta icke i denna sak, utan säg mig rent ut, huru dermed sammanhänger. Det är mig utesägligen viktigt, viktigare än jag kan säga.»

«Nå väl då, hvad jag vet om denna sak är, i få ord, att fru Z. önskat ha Wilhelm Brenner till man, men att han alldeles icke önskat henne till hustru. En tredje person har gått emellan med förslaget och afslaget.»

«Ack Gud! är det möjligt? Och — förlåt mig! — af hvem vet ni detta? Af Brenner sjelf?»

«Nej, visst icke; men af just denna tredje man, hvilken borde af dubbel orsak få sitt afsked såsom taleman. Det fagnar mig att kunna lemna fröken Sofie upplysning i en sak, der ni varit så illa underrättad. Och nu — bästa fröken Sofie! tillåt mig göra er en fråga, såsom er och Bren-

ners vän! Hvad är orsaken till hans underliga sinnesstämning i afton?»

«Det är *mitt fel!* Mitt oförlåtliga fel!» Jag kunde ej säga mer; jag var förkrossad.

Lennartson teg, men betraktade mig med sina allvarliga, kloka ögon. Efter en stunds tystnad sade han mildt, nästan smekande:

«Jag kommer troligen att träffa honom ännu innan natten. Får jag ej föra något bud, någon helsning till honom från er?»

«Ack! hvartill tjenar det? Han kan, han bör ej förlåta mig. Vi äro skiljda för alltid genom mitt fel, mitt ovärdiga misstroende. Men om ni så vill, säg honom detta vårt samtal!»

Och härmed var detta slut. Men nu begynte för mig samvetsqvalen.

O hvilken talisman finnes väl mot den bittra, krossande känslan, att ha gjort en ädel vän orätt, att ha grymt sårat hans hjerta, mördat hans käraste känsla, tron på den han hade kär, att ha förstört hans lycka? Och för en sådan gerning bör ingen tröst finnas. O Wilhelm Brenner! nu förstår jag din blick, full af fördömelse och full af gudomlig sorg öfver mig! Men om du visste att jag i natt badat min hufvudkudde med tårar,

och midt i min smärta likväl kände en stolt glädje öfver dig, och tackade Gud att ha din bild klar i mitt bröst, skulle — skulle du ej förlåta mig?

Utan att sofva en blund, tillbringade jag natten. Med otålighet afbidade jag morgonen. Jag hoppades att Lennartson skulle komma med den. Morgonen kom, grå och kulen, men ingen Lennartson, ingen liten solblick i mitt nattliga sinne. Timma gick efter timma, väntan blef mig odräglig; läsa kunde jag icke, musik var mig en plåga, och människors vänligaste tal ökade blott min ångest.

Då rann mig på en gång i sinnet det simpla ordspråket:

«hvad som svider i hälarne, svider icke i hågen», och med detsamma stod «Besvärsbacken» för mitt inre sinne, och det föreföll mig som en särdeles vederqvickelse att sträfva uppför den. Jag kände behovet att söka lugna själen genom att trötta kroppen, och med en annons ur Dagbladet i redikylen, vandrade jag i dusk och gråköld till söder, uppför den himmelsåtsträfvande backen, och långt fram på den ändlösa gata, som tar vid bortom den. Vår sinnesstämning lånar ofta sin färg

åt föremålen, men denna dag hade min sinnesstämning och de föremål, som mötte mig, verkligen djup sympati. Annonsen förde mig till en boning, der mögel och fuktdroppar betäckte väggarna. Icke underligt då, att blek vattusot bodde derinom. På den långa, illa bebyggda gatan såg jag en mängd trasiga, bleka barn, gummor och gubbar, lefvande tafnor af sjukdom, fattigdom, ålderdom, och betraktade eländet i alla stadier af menniskolifvet, i alla skuggningar af grått.

Och bland dessa skuggestalter var dock troligen ingen, som hade velat byta lott med mig, om de kunnat se mig i hjertat! Ack! den svåraste art af elände är icke den, som om dagen visar sina trasor på gatorna och om natten gömmer sig i baracker. Det är *den*, som småler i granna sällskap, som visar världen en glad yta, medan sorgen gnafver hjertat.

Hade jag varit vid litet gladare mod, så hade jag tänkt på den täckta stenkrukan i mångens hand, tänkt med glädje på den varma soppa, som barmhertigheten kokar vid aldrig slocknande eld, och som nu dessa fattiga hemtade rykande hem för sin middag.

När jag kom hem, hoppades jag på något

ord, någon underrättelse, men nej, intet! Några timmar ha likväl gått. Kanske kommer Lennartson i afton.

Om afton.

Nej! Han kom icke. Jag har på konst skaffat mig underrättelse om Brenner. *Han har ej varit hemma sista natten.*

Den 5.

Åter en sömnlös natt. Det är morgon åter. Hvart skall jag gå i dag?

«När människan icke mera är sin egen vän, så går hon till sin broder, som ännu är det, på det denne må tala mildt till henne och återgifva henne lif —»

Dessa ord af Jean Paul gåfvo mig begäret att gå till min Selma, men jag blygdes för de bekännelser jag hade att göra. Då kom hon till mig med de vackra ögonen så ömt frågande, så bekymrade! Jag måste låta dem se in i mitt hjerta. Och hur ömt tröstade hon mig icke, hur ifrigt försvarade hon mig icke mot mina sjelfanklagelser, hur klart såg hon ej förut försoningens stund!

Ack! på den vågar jag ej hoppas. Visste jag blott hur det nu är för honom, hur han känner för mig.

Om afton.

Jag vet det nu. Lennartson kom på eftermiddagen, men icke glad.

Godt ändå att han kom! En natt till hade varit mig svår att uthärda. På min frågande blick sade han genast:

«Jag har nyss sett Brenner. Jag har sagt honom vårt samtal härom afton.»

«Nå väl, och han?» frågade jag, nästan andlös.

«Han sade, att han sjelf anat, att något missförstånd varit orsaken till . . . till hvad sade han icke.»

«Och för öfrigt, — sade han ingenting?»

«Han tillade: «om man hade sagt mig något ondt om henne, så hade jag ej trott det.»

«Och det var allt? Sade han ingenting mer i den saken?»

«Nej!» sade Lennartson, synbart rörd; «men det var tydligt, att han lidit och ännu led mycket till sinnet. Hvilket olycksaligt missförstånd har

så förstämt er med hvarandra, så åtskiljt två menniskor, som jag trodde skulle . . . men ni äro icke åtskiljda! Det är omöjligt. Jag känner Brenners hjerta. Gif mig ett ord, ett hjertligt ord till honom, och — låt mig föra honom till edra fötter.»

«Omöjligt! Jag ber er, gör ingenting mer i denna sak. Ni skulle sjelf ej vilja det, om ni visste allt. Säg mig blott — tror ni, att Brenner hyser någon harm mot mig?»

«Harm är en känsla, som icke lätt får rum i Brenners bröst, och säkert aldrig mot er. De ord han sade om er, yttrade han med både allvar och ömhet.»

«Jag kan då hoppas, att han ej afskyr mig. Detta är mycket. Jag tackar er innerligt för er godhet.»

«Tacka mig dermed, att ni ger mig en lugnande helsning till min vän. Han såg mig ut att ej ha sofvit och att ej få sofva på flera nätter.»

«Säg honom, om ni vill, att jag icke heller sofvit, sedan och nu, låt oss icke mera tala i denna sak. Den är en af dessa, som härefter måste bero allena af vår herres ledning.»

Lennartson bugade sig med stilla allvar, och som han såg mig gråta, tog han min hand, och

talade milda ord, med en engels röst. O huru god är äfven han!

Klockan är nära tolf på natten. Jag är lugnare nu. Jag har fått visshet. Den är då slut denna vänskap, som gjort mig så mycken glädje, som skulle räcka in i evigheten, slut genom mitt fel.

.....

Jag fann i lifsströmmen en kostelig perla, och jag — kastade oaktsamt bort den. Jag förtjenade den ej.

.....

«Om man hade sagt mig något ondt om henne, så hade jag ej trott det,» hvilken förkrossande förebråelse för mig ligger ej i dessa kärleksfulla ord!

Men jag förtjenar allt detta. Derföre skall jag ock bära det utan en klagan. Sofva får jag inte denna natt, kanske ej på flera nätter. Men det kan också göra detsamma. Visste jag blott att han sof!

Derute är oroligt. Molnen rusa fram öfver slottet, jagade af nordanstormen. Lamporna på bro och kajer flämta, skenet darrar i det upp-

rörda vattnet, en efter annan slocknar i stormen. Arma, flämtande lampor, god natt!

Den 7.

Brenner är bortrest, i flottans ärender, till åtskilliga af Sverges sjöstäder. Han blir borta några veckor. Detta är bra.

Det är kallt i dag, klart och kallt. Snön ligger öfver isarne på Riddarfjorden, öfver de södra bergen hvit och stilla, stilla och kall som likgiltigheten. Jag ville den låge så öfver mitt hjerta. Men nej! Jag ville det ej. *Han lider ännu.*

Jag var för stolt på min filosofi, på min kraft och klokhet, och är — straffad. Derföre bränn, heliga smärta, du renande eld, bränn till roten af det sjelfviska, fåfängliga sinnet. Bränn och förbränn!

Om afton.

Jag skall öfvervinna detta lidande, det känner jag, jag skall öfvervinna det, ty jag har fått en klar, inre förnimmelse af att han förlåtit mig, att han känner och tänker i barmhertighet för mig. Och för första gången känner jag behof af barmhertighet, af medlidande från en medmenni-

ska. Sådana förnimmelser öfver personers sinnesstämningar, som äro mig kära, har jag haft ofta, både i ondt och godt, och de ha ännu aldrig bedragit mig.

Den känsla, som förenat Brenner och mig, har sannerligen icke varit af vanlig art; icke heller kan ett ögonblicks öfverilning tillintetgöra den. Den är djupt grundad i våra väsens naturer. Och jag vet det, Wilhelm Brenner! vi skola ännu en gång mötas och förenas i innerlighet, i harmoni, om ock först sedan denna scen af lifvet är ändad; jag vet det och har aldrig känt det vissare än i denna stund, då vi skenbart äro mera åtskiljda än någonsin.

Jag har skrivit till Brenner ord liknande dem jag sagt här. De skola vara honom till mötes, då han återkommer till Stockholm.

I afton brinna stjernorna klara; inga moln skymma dem. God natt, Wilhelm! I natt sofver du; i natt skall jag ock sofva; och i morgon skall jag åter lefva fullt för de menniskor, de intressen, som omgifva mig. Du har gifvit mig ett förredöme af verksamhet, som jag vill följa.

Den 10.

Och det drama, som nu utföres nära mig, fordrar sannerligen all uppmärksamhet. Ännu söker jag förgäfves tråden, som kan föra mig ur labyrinthen och befria de fångna; men att St. Orme är Minotaurus, det ser jag tydligt, och det ser ut, som om Floras spådom om sig sjelf, att hon skulle antaga hans onda natur, skulle verkligen gå i fullbordan. Men hvarföre skall Selma bli deras offer? hvarföre skall sylfiden mista sina vingar genom deras kamp? Selma är, sen en tid, en verklig martyr för Floras allt olyckligare lynne, som tyckes söka en viss lust uti att plåga henne med nycker, hårdhet och orimliga misstankar. Selma bär detta med exemplariskt saktmod, men — tystnad är den glädtiga sången, och allt stillare blir den lätta, dansande gången.

I går utgjöt jag för henne min vredes kalk öfver Flora.

«Förlåt hennel» bad Selma med sina sköna, tårfulla ögon; «hon är så litet lycklig sjelf!»

Och detta är sannt. Min styfemor, som icke förstår Floras tillstånd, men som gerna ser alla glada omkring sig, söker att muntra henne genom hvarjehanda förströelser och nöjen; men

dessa tyckes nu ha förlorat all makt öfver Flora, under det hennes onda dämon griper allt djupare in i hennes lif.

Härom afton, då några besök hade aflägsnat sig, och vi fruntimmer i familjen voro allena, jemte St. Orme, stod Flora länge, försänkt i tankar, framför Beatrice Cencis porträtt.

«Tänker du kopiera detta fruntimmer, efter du betraktar henne så noga?» frågade St. Orme med sin spefulla, obehagliga ton.

«Kanske!» svarade Flora med en röst, som ljud nästan hemsk. Sedan fortfor hon med förändrad ton: «jag söker tänka mig, huru det var henne till mods.»

«Före eller efter fadersmordet?» frågade St. Orme, som förut.

«Efter!» svarade Flora. «Före, det förstår jag, det vet jag.»

«Hu, min söta Flora!» sade min styfemor; «huru kan du tänka dig in i så ohyggliga tankar?»

«Jo, jag kan det;» svarade Flora. «Hon hade försökt allt — försökt allt, St. Orme! — för att befria sig ur sitt olyckliga tillstånd; hennes plågare släppte henne ej. Hon var bragt till det yt-

tersta, till förtviflan . . . kort sagdt, jag förstår hennes gerning. Men efter den, men sedan . . .!»

«Nå ja,» återtog St. Orme, «sedan fick hon tänka på sin dödsberedelse, på schavotten, på bödeln.»

«Det berättas,» fortfor Flora, «att i den stund hon gick till döden, i den stund hon skulle bestiga schavotten, bröt en ström af glädje- och tacksägelseord ur hennes mun, så fulla af det skönaste och högsta i en människosjäl, att de som skulle trösta henne förstummades, och deras medlidande vändes i beundran; det säges att aldrig hennes skönhet var mera rörande, hennes blick mera strålande, än i den stund hon, som en ångrande men frälsad synderska, gick att möta döden, frigjord, segrande! Detta förundrar mig icke heller. Men jag undrar hur det kännes, ack! jag undrar hur det kännes att vara fri! fri och lycksalig! Jag undrar hur det kännes, jag undrar hur det kännes, jag undrar hur . . .»

Flora upprepade flera gånger dessa ord, liksom i yrsel, och sjönk plötsligen afdånad ned på golvet.

Vår bestörtning var stor. Flora bars in i Selmas rum, och här bragte våra omsorger henne

snart till sansning åter, men blott för att falla i ett hysteriskt tillstånd, från hvilket hon först om ett par timmar somnade stilla.

När hon åter vaknade, var det natt. Hon låg stilla, med ögonen fästade på Virginias porträtt, som hänger vid foten af Selmas säng (på hvilken Flora låg) och sade halfhögt såsom för sig:

«Också hon var skön och olycklig, också hon dog i sin ålders blomma, dog af brustet hjerta. Men hon dog qväfd i sitt tysta lidande, såsom mången qvinna, dog utan glans, utan hämnd. Beatrice var af de två den lyckligaste.»

«Det vet blott den evige domaren!» sade jag med sakta röst.

«Ja, hvad veta vi?» fortfor Flora; «jag vet ingenting, utom att jag är olyckligare än dessa två. Det är underligt, men sen en tid tycker jag att tanken på en blodig gerning, ett mord till ex. har något förfriskande! Det måtte föregå en stor förändring i dens själ, som gjort något förfärligt . . . något som ej mer tillåter återgång, ej ovisshet, ej fruktan, ej hopp. Då måtte väl den gycklande anden vika och menniskan begripa sig sjelf! Det måtte bli lugnt och svalt i hjertat, när dödsstunden nalkas, och allt är slut på jor-

den, det måtte uppkomma känslor... känslor af ödmjukhet, af förkrosselse, och då.... kanske kommer äfven någon Herrans engel och tänder ett ljus i den mörka själen, innan man dör! Men så skall man dö! Dö, läggas ned i svarta jorden, förmultna, bli stoft, trampas af menniskor... hu! Nej, nej! Jag vill icke dö. Nej! Hvarföre är det så mörkt härinne? Hvarföre låter ni mig ligga som i ett grafhvalf? Skaffa mig mera ljus. Och Selma! Hvar är hon? Hon höll af mig förr. Men hon öfverger mig väl, som alla andra!»

«Aldrig, aldrig!» svarade en kärleksfull röst, och ur djupet af alkoven, på andra sidan af Floras hufvudgård, reste sig långsamt Selmas hvitklädda, vackra gestalt. Hon tog Floras händer mellan sina och bad med tårar:

«O Flora, Flora, om du ännu håller af mig, så hör hvad jag ber dig om. Du är dig mera olik dag för dag; det ligger någon svår hemlighet på ditt hjerta, som gör dig olycklig. O tala, Flora! Säg oss hvad det är, säg oss allt. Du vet hur vi älska dig! Hur är det möjligt, att vi ej skola finna på något medel att trösta, att lugna dig! Ack, förtro dig till oss! Du skall känna dig fri,

blott du öppnat ditt hjerta, oah du blifvit klar för dem som älska dig!»

«Klar!» upprepade Flora, «och om jag genom att öppna mitt hjerta blott skulle synas dem mörkare än förut? Selma! huru skulle du bära det?»

«Ack! allt kan jag bära, utom att se dig olycklig och förändrad, som du är!»

«Du tror det!» sade Flora, «men du bedrar dig. Du hör till de der goda, de der beskedliga, som afsky allt ovanligt, allt exentriskt, emedan de anse det ondt, emedan de icke förstå det. De kunna ej se verkligheten i ansigtet, utan att bäfva; de kunna ej älska utan genom illusioner, de ha ej kraft att.... men förlåt mig, jag vill ej vara hård. Jag behöfver sjelf hjelp och skonsamhet. Hjelpa mig kan du icke, Selma, kan ingen,.... men du kan lindra kampen. Och nu... vill du läsa något för mig, något som lugnar... hvad har du der? Psalmboken! — Läs ur den, om du vill. Det var längesen jag såg i en sådan.»

När jag lemnade de båda unga vännerna, hörde jag Selma läsa med en röst, som hon försökte att göra stadig:

«Nu hvilar hela jorden —»

Dagen derpå var Flora bättre, men Selmas

utseende bar spår af ett djupt nedtryckt sinne. Jag föreslog henne efter frukosten att gå upp på museum, för att beskåda ett par nyligen ditkomna statyer. Hon samtyckte villigt, och att Flora afböjde förslaget att gå med oss, var mig ej emot.

Vi hade ej varit länge bland de ädla konstverken, förrän jag såg Ehrensvärds unga lärjunge ljusna och, under betraktandet af det sköna och höga, befria sin ande från den börda, som tryckte den. Och jag erkände med glädje, huru ett odladt sinne för konsten eller för naturen kan frälsa människan från de qual, som uppkomma af omständigheters tyngd och af hjertats känslighet. Dock kan hon ej alltid hjälpas deraf, och bör ej heller. Det finnes lidanden, som äro högre än alla njutningar; jag menar, ädlare. Dessa böra ej utplånas. Men de kunna befrias, bevingas. Äfven lidandets lارف kan få vingar, kan flyga i natten och låta sig lysas af dess stjernor och badas af dess dagg.

Ett själfullt, förklaradt vemod intog det lidande, förtryckta uttrycket i Selmas ansigte, ju mer mina anmärkningar lockade henne att tänka och uttala sig.

Vid Niobés bildstod sade jag, att Niobé syn-

tes mig för känslolös, jag önskade se i hennes ansigte mera förtvillan, mera vrede.

«Hon kämpar med högre makter,» svarade Selma. «Hvarken hämnd eller hopp äro för henne möjliga. Dessutom, det är första gången hon känner olyckan; och den kommer så hastigt, så stor, den öfverväldigar henne; — hon hinner ej mycket lida, hon stelnar. Se! betrakta henne från denna sida, se detta drag vid munnen af darrande smärta! Man ser att det behöfves blott ett ögonblick, blott en pil ännu, och hon lider ej mer, hon har förvandlats till sten.»

Jag såg på Selma. Det var i denna stund en underlig likhet emellan Niobés uttryck och hennes. Det förekom mig, att hon också skulle så lida, så stelna. Men Gud bevara min unga syster!

Vid ett antikt hufvud af Zeno sade jag: «ser du ej i detta ansigte likasom ett förarbete till christendomen?»

«Ja,» svarade hon, «det är försakelsen, men utan upphöjelsen.»

Hon skall icke stelna, tänkte jag åter, med en blick på hennes sjäfulla ansigte, hon skall be-

fria sig, hon skall segra. Sylfiden skall ej för lång tid mista sina vingar.

Nu hörde vi hviskas helt nära oss:

«Löjtnant Thure kommer icke på balen i afton. Det är för ledsamt!»

«Och inte kunglig sekreter v. Bure heller! Han sade mig ändå, att han skulle komma dit för min skull. Men de herrarne äro aldrig att lita på. Han hade så godt som bjudit upp mig till första valsen. Jag skall vara rätt onådig mot honom nästa gång han kommer och vill göra sig artig.»

«Ja, nog tyckes det, som om du gjort en eröfring tycker du ej att det der marmorhuvudet är likt v. Bure? Vet du hvilken artighet han sade mig i går aftons?»

Artigheten sades så sakta, att jag icke hörde den. Vi hade redan känt igen Hilda och Thilda Engel, som vid Septimi Severii byst klagade öfver sina kurtisörer. De blefvo nu varse oss, och det helsades ömsesidigt. Som det begynte att kännas kallt i stengalleriet, föreslog jag att göra en promenad åt Djurgården, öfver Skeppsholmen, och frågade Englarne om de ville följa med. De «ville visst mycket gerna, men . . . fyra fruntimmer utan någon herre — huru skulle det gå?»

Selma och jag försäkrade skrattande, att det skulle gå förträffligt, i synnerhet om vi gingo två och två, och vi vandrade af med hvar sin Engel vid sidan, men hade deraf betydligt ledsamt.

Ute på Djurgården mötte vi fru Rittersvärd och hennes dotter. De voro hjertligen vänliga, och så glada att det smittade. Fru Rittersvärd var till sin helsa mycket bättre, och Hellfrid var helt lycklig att efter lång tid åter en gång vara ute i friska skogen. Der var också härligt. Snön smälte för dagsmejan, tallstrunten doftade, och lafvar och mossor lefde och grönskade friskt på mark och trädstammar. Hellfrid var gammal bekant med dessa alla, och sade, på mina och Selmas frågor, åtskilligt om deras lif och egenskaper som, födde hos oss en stor lust, att äfven vi bli mera bekanta med dessa naturens barn. Emedertid lyckönskade vi Hellfrid till denna hennes kunskap och friska njutningskälla.

Men Englarne blefvo allt mer och mer surmulna, och jag igenkände hos dem det beklagliga armod i själen, som vår uppfostran ofta nog fostrar, och som gör, att man midt ibland konstens och naturens skatter har sinne och minne

allena för en — balkurtisör! Dertill voro vi nu sex fruntimmer och ingen herre! Ödet var grymt mot de stackars barnen. Deras blickar upplifvades likväl, då tvenne unga herrar nalkades arm i arm, och jag hörde dem hviska namnen «Thure och Bure»! Men Thure och Bure helsade, och — gingo förbi. Englarne sågo desperata ut.

Åter nalkades oss en herre, och denne gick ej förbi, men efter ett utrop af glad öfverraskning och vänliga helsningar, följde han oss tillbaka till staden. Det var löjtnant Sparrsköld. Men han gick bredvid Hellfrid Rittersvärd. Hilda och Thilda gingo med hvarandra.

På en vink af sin mor, bjöd Hellfrid dem och de andra af sällskapet, att komma och dricka en kopp chokolad i skuggan af hennes hyacinter. Englarne nekade med miner af dåligt lynne, men Selma, unga Sparrsköld och jag togo emot med nöje den vänliga bjudningen.

I skuggan af Hellfrids doftande hyacinter drucko vi snart ett förträffligt chokolad, och hade ett lifligt och intressant samtal öfver sättet att rätt begagna, rätt bruka lifvet och tiden.

Ingen var roligare att höra häröfver, än den goda gamla, som än i denna stund finner lifvet så

rikt och intresserfullt, att hon låter väcka sig klockan sex hvar morgon, af fruktan att försumma dess, för henne, allt hastigare flyende stunder.

Unga Sparrsköld påstod skämtande, att man gjorde mycket bättre i att sofva, och kysste härvid hennes händer med sonlig, ja, nästan barnslig ömhet.

Hellfrid såg på de båda med tårar i ögonen.

En ohygglig katastrof förvandlade denna scen af kärlek och trefnad till en af förskräckelse. Ett doft pistolskott hördes och tycktes afskjutet i rummet under det der vi befunno oss. Sparrsköld sprang opp.

«Det var i kapten Rumlers rum!» utropade han, och liksom betagen af en hemsk aning, störtade han ur rummet. En quart timma derefter kom han åter upp, mycket blek. Kapten Rumler hade skjutit sig. Allt var redan öfver med honom. Man hade sedan en tid talat om hans dåliga affärer och tillgifvenhet för starka drycker; han tyckes redan länge ha arbetat på sin undergång. Detta var nu fullbordan.

Upprörda och hemska till mods skiljdes vi åt.

«Han var en af Felix's närmare bekanta,»

sade Selma på vår återväg hem; «måtte han ej...»
Hon fullbordade icke.

Det var en ohygglig nyhet, hvarmed vi nu
fingo frappa min styfmor.

Den 13.

Kapten Rumlers olyckliga slut har hastigt
spridt sig i staden. Kommercerådinnorna bevisade
oss det i dag. «Det säges, att han tillgripit rege-
mentets kassa, att han ej kunnat dölja detta län-
gre och ej velat öfverlevva sin vanheder. En an-
nan ung herre, son af rika föräldrar, och inveck-
lad i Rumlers sak, har rymt.»

«Det påstås», att flera liknande händelser skola
följa dessa.

Af olyckan har dock denna gång en lycka
alstrats. Åke Sparrsköld är Rumlers närmaste
efterträdare och får kompaniet efter honom. In-
genting hindrar då mer hans och Hellfrids före-
ning, hela denna familjs lycka.

Den 14.

«Nu ha äfven Rutschenfeltarne rutschat af
Gud bevare Felix!» Med dessa ord inträdde min
styfmor till oss i middags, och var så slagen af

nyheten, så orolig öfver dess följder, att alla tankar att frappa mig, och alla Metternichska minner voro glömda.

Bland rymlarna för skuld nämner man herrarne Bravander (de samma, som på nyårsdagen så flitigt kallade på «dan» att «ta dem»).

Den 15.

«Har Felix varit här? Vet ni något om honom?» frågade Lennartson i dag, nästan i det samma han inträdde i förmaket, och då vi nekade dertill, syntes han ledsen, ehuru han sökte dölja det. St. Orme, hofmarskalken, samt ett par andra herrar voro, jemte friherren, här till midagen. Snart kom samtalet på den Rutschenfelska legionen, som dels hade tagit, dels väntades att taga till flykten. Man nämnde en mängd menniskor, som de bedragit, som de beröfvat det lilla de egde, familjer, som de sänkt i djupaste sorg, mödrar, brudar, hvilkas hopp var brutet, hvilkas framtid var förmörkad för alltid. En åldrig, vördnadsvärd fader till en af de förrymde hade fått slag af sorg, — men det vore för långt att anteckna listan af olyckor, som nu flyktigt omtalades.

Lennartson teg härunder, men jag gjorde mitt hjerta luft i några upprörda ord. St. Orme, som alltid sätter sig i opposition mot mig, ryckte på axlarne öfver det «tragiska sättet», på hvilket man tog så vanliga saker, det väsen man gjorde af några raska ynglingars ungdomsförvillelser. Han, för sin del, beklagade dem uppriktigt, men fördömde ingen. Man borde ej vara för sträng mot ungdomen. Den borde få sin tid att rusta ut. Sedan kom den nog till sans och klokhet åter.»

«Detta är mycket väl sagdt,» anmärkte hofmarskalken med fin röst och fin satir, «och för min del tänker jag alltid att säga «salig Rumler»; fast jag icke vill göra ed på, att den salig meniskan är riktigt salig. *Jag* tycker ändå, att man bör betala sina skulder och vara rangerad karl här i verlden, och tycker allt att det är lite kusligt att gå öfver till den andra, som Rum... som salig Rumler.»

Lennartson upptog nu saken, och med stort allvar, och den stilla, starka blicken fästad på St. Orme, bestraffade han det uppförande, som man nyss beskrifvit, och den sinnesstämning, som ville finna det oskyldigt. Han beskref dess inverkan på samhället i stort, han målade ett folk i sitt

förfall, — lösheten i grundsatser, dess förgiftande rot, — njutningsbegäret, lättsinnet tagande öfverhand, — löftens helgd, aktad ingen — ordning, redlighet bortvikande, — med dem förtroendet, tryggheten, hjälpsamheten, alla rena, alla vackra känslor, — alla förhållanden förgiftade — lifvets helsa och friska glädje flydda för alltid. Så var det hos de gamla folken, när dessa gingo mot sin upplösning, mot sin nesliga, långsamma död, ett skådespel för ömkan och förakt, så skulle det bli med oss, om vi ej fatta oss sjelfva och lifvet med allvar. «Jag önskade,» fortfor Lennartson, i det hans ögon blixtrade och orden ljungeldslika gingo från hans läppar, «jag önskade att alla redliga menniskor med sin afsky, att det bättre samhället med sitt förakt ville brännmärka dessa lättingar, dessa unga bedragare, som uppoffra allt för tillfredsställandet af sina usla lustar. Jag vet blott en mera straffvärd, mera föraktlig än dem, och det är *den*, som under sken af klokhets förgiftar deras grundsatser, under sken af vänskap lockar dem i elände, i det han gör dem till redskap, till offer åt sin egennytta, åt sina låga planer, med ett ord — ormen i samhället, den beräknande förförarn!»

Var det Lennartsons afsigt, att med dessa ord slunga en åskstråle mot St. Orme, eller var det dennes onda samvete, som lät den kännas träffande, men visst är, att för första gången såg jag honom beröfvad sin gäckande säkerhet, för första gången såg jag honom slagen, förvirrad. Blodet hade vikit från hans kinder, han försökte att säga något, men rösten felade, han försökte att le, men de tunna läpparne darrade konvulsiviskt. Flora betraktade honom med förvåning och en slags njutning! Hon tycktes läska sig af hans kufvande, af hans qual. Hon log — ohyggligt. Det hade blifvit dödsstillta vid bordet, och på en gång gaf min styfemor tecken att resa sig, ehuru man ännu ej hade rört desertten, och alla följde med beredvillighet.

St. Orme hemtade sig snart. Man hörde honom straxt derpå skämta och skratta med hofmarskalken, men hans skratt var icke naturligt. Snart lemnade han sällskapet, efter att ha kastat en dolsk, giftig blick på Lennartson.

När våra gäster gått, voro vi alla högst förstämnda. Jag sökte att fånga min styfmors uppmärksamhet med «en af dagens frågor», men lyckades ej.

Bättre lyckades det för kommercerådinnorna, som kommo fulla af nyheter, dem de voro lika begärliga att meddela, som vi att emottaga. De angingo för det mesta det Rutschenfeltska kompaniet, och de oordningar och eländen flyktingarne lemnat efter sig; det talades äfven om orsakerna till de unga männens förstörelse; bland dessa nämndes ofta oförnuftiga föräldrar, dåliga exempel, försummad eftersyn i barndomen. Med alla sina sorgliga berättelser hjälpte oss dock fru och fröken P. genom den långa aftonen. Tvenne bud hade under den afgått, för att fråga efter Felix, men hade ej träffat honom hemma.

Sedan man åtskiljts för natten, dröjde Selma och jag ännu en stund, såsom vi ofta göra det, bland taflorna i inre förmaket, betraktande dem vid det milda lampskenet. Selma stod länge framför en tafla, efter Guido Reni, föreställande St. Michael, som med vredens lågor på sitt härligt sköna ansigte sätter sin fot på satans bröst och genomborrar honom med sitt spjut.

«Hvarföre ser min Selma så länge på denna tafla?» frågade jag, i det jag slöt mig till henne. «Den har något rätt ohyggligt.»

«Men också något rätt skönt,» svarade hon.

«Den lär att förstå, hvad en *helig vrede* är. Se på St. Michaels ansigte! Säg mig, påminner det ej om... är det ej likt...» Selma stannade och rodnade förvirrad.

«Lennartson, sådan vi sågo honom i dag!» fullbordade jag, och Selmas blick sade mig, att jag utsagt hennes tanke.

Vi blefvo här störda af någon, som öppnade dörren från salen. Det var en mansperson, insvept i slängkappa. Den fälldes ned, och vi igenkände Felix Delphin. Men huru förändrad var han ej! Det bleka, vanställda ansigtet hade knappt spår af sin förra skönhet.

«Selma!» sade han med hes, upprörd röst, «blif ej rädd för mig. Jag vill endast säga dig farväl, innan...»

«Innan hvad, Felix?»

«Innan jag lemnar dig och Sverge för alltid. O Selma! jag ville se dig ännu en gång, för att bedja dig att tänka på mig, att bedja för mig, när jag är långt borta!»...

«Felix! Hvarföre skall du resa?»

«Derföre att jag är — förstörd, förstörd genom min svaghet, mitt lättsinne! förmögenhet,

helsa, heder, allt är borta. Jag kan ej, jag vill ej här upplefva min skam!»

«Men finnes ingen hjälp? Kan ej Lennartson...?»

«Nej! En gång förr har han ryckt mig ur procentares händer. Då gaf jag mitt hedersord att aldrig mera råka uti dem. Detta har jag brutit. Hellre dö än att möta hans blick!»

«Men jag, men Flora! Vi äro dina närmaste släktingar, vi ega några dyrbarheter...»

«Tyst, goda engel! Jag är ej ännu lågt nog sjunken att betjena mig af.... dessutom hvad skulle det förslå? O Selma! allt måste nu slutas emellan oss. Här har du din ring tillbaka. Jag är ej värdig dig. Bed Lennartson förlåta mig! Helsa Flora! Må hon vara honom värdig! Och du goda engel.... himlen välsigne dig! Farväll!»

Han kysste fällen af hennes klädning och ville störta ut, men hindrades af en man, som trädde mellan dörren och honom och fattade hans arm med ett strängt:

«Hvarthän Felix?»

Det var Lennartson. Felix drog efter andan, men i nästa ögonblick gjorde han ett våldsamt

försök att slita sig lös och fly, men friherren höll honom med stark hand, sägande allvarsamt:

«Var stilla gosse! Inga dumheter! Vill du göra upptåg för folket derute? Dessutom tjenar dig detta till ingenting. Du *måste* nu följa mig!»

«Ni vill vanhedra mig!» stammade Felix, blek af vanmäktigt raseri.

«*Du* vill vanhedra dig, men *jag* vill rädda dig, om än mot din vilja!» sade Lennartson.

«Det är för sent!» utropade Felix.

«Det är *icke* för sent!» svarade Lennartson, «jag vet allt om dig och jag lofvar att rädda dig, men fordrar deremot blott ett af dig, och det är att du i denna stund förskrifver dig till mig med kropp och själ, och icke tar ett steg utan min vilja och vetskap, och lyder mig i allting. Till en början begär jag, att du helt stilla följer mig upp i min vagn, som står för porten!»

Lennartson hade sagt allt detta med låg röst och såsom ville han bli hörd af Felix allena, men den starka accentuation han gaf sina ord, gjorde att vi, ehuru stående på afstånd, ej förlorade ett enda af dem. Felix syntes tillintetgjord, hans vilja var kufvad under den mäktigares, men han kunde

ej bära sig sjelf. Nästan vanmäktig stödde han sig mot väggen.

«Stöd dig mot mig!» sade Lennartson hastigt mild och öm, i det han tog ynglingen i sina armar, «hvad är du rädd för? Är jag ej din vän, din faderlige vän! Förtro dig till mig! Kom! Bemanna dig! Tänk på de ögen, som nu se dig; kom!»

Felix bemannade sig verkligen härvid, och sade sakta:

«Gör med mig som ni vill! Jag skall lyda.»

Lennartson, som såg att han vacklade, tog hans arm, vinkade vänligt men afböjande till oss, som nalkades för att tillbjuda hjälp, och med en blick, som sade: «varen lugna!» förde han den olyckliga ynglingen bort.

Selma kastade sig i mina armar, skakad af upprörda känslor. Jag lemnade henne ej denna natt, som förblef nästan sömnlös för oss båda, och jag har skrivit detta i hennes rum.

Den 16.

Felix är sjuk, men, som det påstås, icke farligt. Man har åderlåtitt honom, och Lennartson har vakat hos honom hela natten. Flora kom nyss

ifrån sin bror, och jag är glad att se henne verkligen rörd och orolig öfver hans tillstånd.

På förmiddagen.

Lennartson var nyss här, så god, så tröstfull! Felix's affärer äro på långt när icke så dåliga, som han sjelf trott det. Ett hastigt tillopp af hans kreditorer, uppskrämda af hans vänners flykt, deras hotelser, hans fullkomliga brist på penningar samt okunnighet om det verkliga tillståndet af sina angelägenheter, hade vållat hans förtviflade beslut. Lennartson var fullkomligt säker att kunna rädda honom ur förlägenhet, ehuru åtskilliga svårigheter voro att besegra.

Då vi yttrade ledsnad öfver den möda och den tid, som detta eländiga trassel skulle kosta Lennartson, sade han mildt:

«Måtte blött Felix låta rätta sig af denna allvarsamma varning, och jag skall ej klaga öfver hvad som skett, hvarken för hans eller för min skull!»

«Hvad ni är god, hvad ni är oändligen god! Ack att Felix och vi alla kunde en gång rätt tacka er!» Med dessa ord vände sig Selma ovillkorligt till Lennartson med tårfulla och strålande ögon.

Han syntes öfverraskad, och hans kinder färgade sig i det han sade:

«Sådana ord af fröken Selma! Kan jag förtjena dem? Men jag ville det, ville på något vis kunna bidra att — göra er lycklig!...

Det var melankoli i den innerlighet, hvarmed han sade detta, i det han fattade Selmas hand och såg djupt in i hennes ögon. Men hennes ögonlock sänktes hastigt, och hon bleknade i det hon likasom sjönk tillbaka för hans forskande, varma blick. I denna stund inträdde Flora och kastade på de två en blick af lågande svartsjuka. Selma drog sig hastigt tillbaka. Lennartson blef tyst och förströdd och gick snart bort.

Flora vände sig då till Selma, sägande skarpt: «Det var ju en alltför rörande scen jag störde! Kan man få veta hvilka ömma utgjutelser här egde rum? Tystnad? Det ser ut som ni alla vore i komplot mot mig. Selma rodnar som en brottslig! Också du, Selma, också du emot mig! Ja då står jag sannerligen ensam, öfvergifven...»

«Flora! Flora! Icke sådana ord, om du icke vill döda mig!» utropade Selma med uttryck af den häftigaste smärta och sprang ut.

«Flora!» sade jag, »du är verkligen icke värd en sådan vän som Selma!»

«Låt mig vara!» svarade hon. «Jag bryr mig icke om hela världen!»

Jag följde Selma och fann henne i sitt rum, liggande på knä och med hufvudet nedlutadt i sina händer.

«Selma!» bad jag, «då icke Floras orimliga ord gå dig till sinnes. Du vet sjelf och vi veta ju alla huru oskyldig du är.»

«Nej, nej!» utropade Selma med häftighet, «jag är icke oskyldig mer! O Sofia! Det är hvad som gör mig olycklig. Jag är falsk mot henne. Ack! Jag känner det nu. Oskyldig, ja, till all afsigt, all vilja, men icke till all känsla, all hemlig tanke. . . . O Sofia! Jag är brottslig!»

«Du är det icke!» sade jag med tillförsigt, och jag använde nu all min vältalighet för att försona den upprörda unga flickan med sig sjelf. Jag gjorde det klart för henne, att hon icke ville upphäfva Floras förbindelse med Lennartson, ja, att hon äfven kunde offra sin egen sällhet för att befordra deras. Detta måste Selma medgifva och upplyftade sitt hufvud. Dernäst sade jag henne, att en sådan kärlek, som hennes till en sådan

man, som Lennartson, icke var en känsla, som man borde blygas för. Den var tvärtom både ädel och förädlade. Och slutligen hittade jag på den lyckliga tanken att framställa mig sjelf som en rival till Flora, men en förhärdad sådan, emedan intet ädlare qvinnosinne borde vara likgiltigt för manligt värde och älskvärdhet af denna art, och jag på denna grund gaf mig fullkomligt lof att älska Lennartson.

Selma kunde ej låta bli att småle härvid, och leende genom tårar kastade hon sina armar om min hals. Jag lemnade henne någorlunda försonad med sig sjelf, för att uppsöka Flora. Äfven hon var på sitt rum, och då jag kom dit in, såg jag henne hastigt dölja vid sitt bröst en liten, hvit flaska, som hon höll i handen; blekhet och rodnad skiftade på hennes kinder. Då jag såg huru djupt olycklig hon var, talade jag vänligt till henne, talade om Selmas renhet och ömhet, om allas våra önsknings, att se Flora lugn och lycklig. Jag bad henne varmt att gå oss till mötes, att ha förtroende till oss.

Flora hörde mig med nedlutad panna; på en gång sade hon häftigt:

«Sofia! Jag är fruktansvärdt olycklig ibland!

Jag är rädd för mig sjelf. Det är stunder då jag är i stånd till allt, blott för att få slut, slut! Ja, blott det sedan vore *slut*, evigt slut. Men jag vet eller rättare, jag fruktar för det som kan komma efter! Ack att ingenting kan sluta! Jag är så trött! — Om du har någon godhet för mig, så lemna mig icke mycket allena! Jag kan då ej svara för mig sjelf. Hvad solen lyser fånigt der ute på snön, just som om der vore annat än trassel och mörker i verlden. Lika mycket! Vill du gå med mig till den okända? Kanske har hon ett lugnande ord åt mig.»

Jag var villig och snart färdig. Vi gingo. Men då vi nalkades den okändas hus, mötte oss en smal väg af friskt granris, utströdt på snön; den förde oss till hennes dörr, som var stängd. Den okända hade dagen förut flyttat till

«de dödas stilla, furukrönte läger,»
till Solna kyrkogård!

«Också denna dörr stängd!» sade Flora dystert, då vi begåfvo oss på återvägen. Men nu öppnade sig min vältalighets slussar, och i djupt begär att hugsvala Flora, i stark känsla af hvad lifvet har stort och gudomligt, sade jag en mängd saker — goda tror jag. Men dermed smickrar

man sig alltid. Alldeles misslyckades jag väl icke, ty Flora hörde mig i stillhet, och då vi kommo hem, tryckte hon min hand med ett vänligt, fast vemodigt: «tack Sofia!» Dock förblef hon sluten som förut.

Ack! Jag talar vishet för andra och har själf handlat som en ovis; jag söker att trösta, och i mitt bröst är ingen frid. I hemmet är oroligt. Min styfemor visar mig köld, jag vet ej hvarför.

Wilhelm! Du med det rika, varma hjertat, du som alltid var öppen, alltid kärleksfull mot mig, hvar är du? O detta qval, att ha sårat, att ha aflägsnat dig. För dig, — till din fot faller denna brännande, ångerfulla tår. Du skall aldrig fälla en sådan;... väl dig!

Den 25.

Tunga, gråa dagar, — dagar då lifvet står liksom i marvatten, då ingenting vill gå framåt, icke en gång sjelfförbättringen, som aldrig borde stå stilla. Det hvilar som ett tungt moln öfver oss. Flora är som vanligt sliten af oroliga andar, och Selma är icke mer den hon var.

Min styfemor är i en retlig sinnesstämning. Jag ser tydligt att hon ej tycker om de enskilda

samtal jag stundom har med än den ena än den andra i familjen. Hon ser ut, som om hon miss-tänkte mig att vilja stifta uppror i huset.

Felix är emedlertid bättre, men hans helsa tyckes vara förstörd genom oordentligt lefnadssätt. Han hemtar sig långsamt. Lennartson söker att lifva hans mod och muntra hans lynne. Ofta tillbringar han aftnarne med att läsa för honom Walter Scotts romaner.

Sannt är ordet: «ingen är så god som den starke.»

Den 25.

En liten glädje! «Åke Sparrsköld och Hellfrid Rittersvärd äro eklat förlofvade!» Med denna nyhet frapperade min styf-mor mig i dag, och var sjelf högst upplifvad af en tilldragelse, som är till stor glädje för hennes gamla, goda vän. Min styf-mor vill till firande af denna förlofning gifva, i nästa vecka, en soirée, som skall vara huset till stor heder. Hon tyckes äfven med den vilja ty-sta ner åtskilliga oroande rykten om husets affä-rer, som lära begynna sprida sig, men som jag vill hoppas — utan grund. Men så länge St. Orme smyger omkring här inne, och har med min styf-

mor hemliga samtal, är jag ej trygg. Ett elakt tecken är äfven att våra «spasmodiska bekanta» icke visa sig här sen en tid.

D. 29.

Molnet sänker sig allt mer; det blir allt skummare omkring oss. Min styfemor ville i går ha en ny matta till stora förmaket för sin fest. Den gamla hade länge varit henne obehaglig, hade dessutom nu fått några fläckar, med ett ord, hon ville nödvändigt ha en ny och vacker matta. Men Selma motsatte sig sakta och sade slutligen bedjande: «Ack! låt oss ej nu göra några större utgifter, innan vi få se huru våra affärer stål!»

Jag märkte häraf, med någon förskräckelse, att Selma (som styr husets inre ekonomi) hade misstankar, dem hon hittills dolt för mig.

Filosofen kom i det samma in och sade med sin hemska röst:

«Räkningar! hennes nåd.» Och lade en bundt papper på bordet. Min styfemor kastade på dem en orolig blick och sköt dem ifrån sig, i det hon sade till Selma:

«Min söta flicka! se du igenom dem; ... Jag orkar ej nu. Det är fasligt hvad den beskedliga

Jakob har för en ohygglig röst emellanåt! Han kan just skrämma en.... jag tillstår att jag just mår litet illa af den ibland.»

Selma omfamnade tyst sin mor, tog räknin-
garne och gick med dem in till sig. Min styf-
mor blef tyst och tankfull. Hon lutade sitt hufvud till-
baka i soffdynorna, och det var i hennes vackra,
bleka ansigte något, som gjorde mig ondt i hjer-
tat. Det var sent på aftonen och lampan brann
dunkelt. Jag tyckte mig se skuggor af sorg och
bekymmer lägga sig kring henne, tyckte derun-
der hennes ansigte bli allt blekare, allt åldrigare.
Stilla önsknigar om grafvens ro för alla drogo
genom min själ.

Den 5 April.

I dag, efter frukosten, då jag hade blifvit en-
sam med min styfmor, upptog hon åter affären
med mattan. De stygga fläckarne kunde hon icke
fördraga. Dessutom skulle vi ha en elegant mu-
sikalisk soirée om onsdag. Hur kunde man då
ha en sådan matta, och hvad skulle folk tänka
om ett hus, der man fördrog en sådan? Än i dag
skulle en ny anskaffas. Jag försökte att sätta
mig litet häremot, talte om kostnaden, om det öf-

verflödiga i denna utgift o. s. v., allt i största välvilja och saktmod, men min styfemor tog det ganska illa och utbrast på en gång med hetta:

«Jag skall be dig, min bästa Sofia, att vara utan alla bekymmer för mina enskildta angelägenheter, — och jag önskade äfven, att du i andra fall icke vill bli alltför styrande inom mitt hus. Jag har hittills kunnat rätt hjälpligt styra och ställa för både mig och de mina, och tror icke att jag ännu är ur stånd dertill. Emancipera dig bäst du vill, det kan jag ej hindra, men låt mig äfven få ha min frihet, det anhåller jag om!»

Orimligheten af detta utfall på en gång retade och bedröfvade mig. Jag satt tyst, med tårfulla ögon, och tänkte på om och huru jag skulle svara, då vi fingo höra St. Ormes röst ute i salen. Med en slags förskräckelse steg min styfemor härvid upp, i det hon sade till mig: «säg att jag ej mår bra, att jag ej kan ta emot honom!» Och med detsamma skyndade hon in i sina rum.

«Ensam!» utropade St. Orme, i det han inträdde, «hvar äro de andra i dag? Jag kommer för att säga er farväl på ett par veckor. Jag ämnar mig ut till W—s för att dricka vårluft och jaga. Men ni kommer visst att sakna mig mycket?»

Jag teg. Skämta kunde jag icke nu, och jag kunde ej heller säga på allvar som jag tänkte: «det fögnar mig obeskrifligt att ni reser er väg.»

«Ni tiger!» fortfor St. Orme, «och den som tiger samtycker, säges det. Hvar äro de andra fruntimren? Ämna de vara invisibla i dag?»

«Min styfmor är illamående, och kan ej ta emot någon,» svarade jag, «Flora är nyss gången till sin bror och Selma är sysselsatt annorstädes.»

«Det ser då ut som om vi skulle få vara tête-à-tête!» fortfor St. Orme. «Icke mig emot, ty jag har ett och annat att säga er. Hör på, min bästa svägerska! Jag har någon anledning att tro, att ni icke gör mig de bästa tjenester i huset här. Hvad har ni emot mig, om jag får fråga? Kan- ske har jag ej varit artig nog mot er, ej smickrat er nog. Emedlertid råder jag er, som en vän, att icke intrigera mot mig, ty ni har «affaire à trop forte partie». Ni gör bättre att öfvergå på min sida och öfvertala Flora att i godo samtycka till hvad som ändå ej kan undvikas.»

«Jag förstår er icke!» svarade jag temligen stolt, «och intriger förstår jag mig ej heller på; men min ärliga tanke tänker jag alltid uppriktigt säga, då någon frågar mig om den, och hvarken

smicker eller hotelser kunna afhålla mig derifrån.»

«Syperbt och i synnerhet ganska finskt!» sade St. Orme, i det han betraktade mig med en köld och en sarkastisk min, som hade kunnat göra mig förvirrad, om den icke just verkat motsatsen, nemligen att stålsätta mig. «Jag ser hur det är,» fortfor han efter ett ögonblick, allt med hånande köld, «och jag skall säga er hur det blir. Alla era finska trollkonster skola vara förgäfvades, och segern blir ändå *min!* Adjö! Helsa så mycket! Glöm mig icke!» Han tog härvid min motsträfvande hand och skakade den med en elak, triumferande uppsyn. Flora kom in i detta ögonblick, och hennes misstänksamma sinne lät henne se ett vänskapspaktum i det, som var nästan motsatsen. Hon kastade ett par ljungande blickar på St. Orme och mig, och vände honom ryggen, då han nalkades henne. Han sade då kallt:

«Adieu belle Cousine! Au revoir!» Och gick.

«Huru har du och St. Orme i hast blifvit så goda vänner?» frågade Flora, i det hon nalkades mig med en nästan vild uppsyn. «Har du gått i samråd med honom för att förråda mig? Bekänn det, bekänn det ärligt, Sofia! Du önskar mig icke

att blifva maka åt Lennartson! Du anser honom för god för mig; du önskar åt honom en annan! Neka icke. Mig bedrar man icke så lätt, och jag har längesedan genomskådat dig. Men, i sanning, ända till att gå i komplott med St. Orme — så långt trodde jag ändå icke att du skulle gå i ditt hat.»

Denna nya orättvisa ingaf mig mera smärta än vrede. Jag sade allenast: «O Flora! Hvad du gör mig orätt! Men du är olycklig, och jag förlåter dig.» Med dessa ord gick jag ur rummet.

Jag fann att det var mitt öde denna dag att bli misskänd inom huset, och kände en viss längtan att komma derur. Jag klädde på mig derföre och gick ut.

Det var som om det tunga molnet, som länge hade hvilat öfver mig, nu på en gång med alla sina ljungeldar sänkte sig ned på mitt hufvud. Det föreföll mig att jag var utkorad till syndabock, och skulle belastas med ansvaret för alla andras fel och förseelser; tusen upprörda känslor kokte uti min själ, ända till dess jag kom utom porten och kände luften flägta sval på min panna.

Våranden hade andats på jorden och det töade starkt; fotvandrarne gingo varsämt på den

smältande isen; glittrande droppar föllo från taken. Himlen var blyfärgad, men här och der öppnade sig molnens tunga ögonlock för att släppa fram några bleka ljusstrålar, liknande leenden under tårar. Luften var lugn och litet tung, men det var ett qvitter i den af hundratals småfåglar, som lekte i de nakna träden, och den hade, jag vet ej hvilken underlig doft, som påminte om hafvet och furuskogen, och som var full af vårlif. Jag stannade ovillkorligt på det trädbevuxna fältet, midt emot slottet, och drack djupt den vårfulla luften, lyssnade till strömmens brus, och lät mina ögon betrakta den mångskiftande världen. Då var det, som om anden från Finlands hedar hade blåst på mig, och väckt barnasinnet i min själ. Moln och töcken veko, och upp stego åter, som sjungande lärkor, de ljusa, de stora tankar, som göra lifvet skönt. Medvetandets renhet reste sig segerstarkt och — med ett ord, jag var som förvandlad.

Jag vet icke om det är — som en af mina vänner säger — «bättre att vara ett troll än ett noll», men visst är, att det lefver inom mig något af det trollaktiga, som af urminnes tider säges hafva hem i min födelsebygd. Detta *något*

begriper jag ej sjelf, men känner det som ett *underligt*, en ögonblickligt upplågande kraft, som *vill* och som *kan*. I sådana stunder är mig ingenting omöjligt, jag känner makt att lösa och binda andras andar, — *ursprungsord* röra sig i mitt inre; ja det har varit stunder, då jag känt, att jag kunde trola till mig en människosjäl och — *gjort det*. I mina unga dagar hade jag mycket af ett hedniskt troll. Detta har sedermera blifvit döpt i lidandets andevågor, kristnadt i kärlekens eld, men utrotadt är det icke och lefver ibland helt oförmodadt upp inom mig. Jag vet att det spelat mig månet spratt, men jag vet äfven att ofta, der förnuftet icke hjälpt mig, så har trollet hjälpt, och låtit mig finna både ord och visor för att sjunga mig fri ur lifvets bojor, låtit mig som gamla Wäinemiinen sjunga både sol och måne ned i mitt lefnadsträd. Och det är stunder, då jag af hvar käpp, laggd i min väg mig till förhinder, kan göra mig en vingad häst, på hvilken jag far genom lifvets trångaste skorsten ut — icke just till blåkulla, men ut i den fria, friska, blåa rymden.*

* I fall detta manuskript skulle råka falla i främmande händer, får jag härmed uttryckligen förklara, att detta icke bör tagas efter bokstafven.

Det svåra i sådana lifsstarka ögonblick är, att inga stora svårigheter ha att öfvervinna, inga motstånd att besegra, inga hjeltedåd att utöfva. Och detta var nu min sorgliga belägenhet. Ty att söka, finna och köpa en präktig förmaksmatta att lägga för min styfmors fötter, en matta med himmelsblå botten, beströdd af stjernor, blommor och trollaktiga figurer, dertill fordrades inga trollkrafter. Emedlertid kände jag deraf nöje, och under det jag in petto roade mig att öfvervinna St. Orme, Flora och hela verlden, och skrifva bref till alla mina vänner — ty det är märkvärdigt hvad jag hinner med under sådana stunder — vandrade jag planlöst på kajerna vid strömmen, och såg isarne brytas på riddarfjärden och himlen sakta klarna öfver de befriade vattnen. Ned på strömparterren förde mig sedan min spiritus, och åt den sidan der vågorna skumma som väldigast.

Ack! det var deröfver, som jag en gång stod med Wilhelm Brenner, hörde vågorna brusa i hans själ och såg en himmel klarna i hans ögon. Och detta minne grep med smärtsam makt i mitt hjerta, men — — gode Gud! Var det väl sannt? Var det han, som nu åter stod der, som lutande

sig öfver jerngallret såg ned i det fradgande djupet? Det var *han*. En blick var nog att öfvertyga mig derom, och sakta nalkades jag honom. Trollet var uppe i mig. Jag visste att han ej skulle undgå mig, visste att jag i denna stund skulle få makt öfver honom. Hvad af lif och vilja och värma jag då kände inom mig, kunna inga ord uttrycka, men det allt lade jag i min hand, och handen lade jag sakta på hans arm. Han spratt till såsom rörd af en elektrisk gnista och såg mig starkt och fullt i ansigtet. Jag såg stilla på honom och hviskade blott:

«Wilhelm!»

Han fortfor att se på mig, men hans blick förvandlades; den blef af outsäglich, vemodig innerlighet, och med en suck ur själens djup sade han:

«Sofia! är det du?»

Ock vi blefvo *du*; ty vi voro djupt *ett* i denna stund.

Åter sade han långsamt och mildt: «det är du Sofia! Det är längesedan jag såg dig.»

«Är du ond på mig ännu?» frågade jag, och mina tårar runno, ty jag såg på hans ansigte att han hade lidit.

«Jag kan icke!» svarade han; — «jag kan icke, om jag än ville. Tanken på dig gör min själ vek, och när du ser på mig så med dina klara, sköna ögon, så tycker jag att allt är godt. Du känner väl din makt, Sofia.»

«O Wilhelm! så äro vi då vänner, vänner för alltid. Det kan ju ej bli annorlunda, då äfven mina fel icke kunna skilja oss åt. Jag har aldrig haft en broder, men har mycket önskat mig det! Blif mig en broder!»

Han svarade ej, men såg på mig mildt, ehuru allvarsamt.

Men jag var så lycklig af denna mildhet, så lycklig af att ha återfunnit min vän, af att känna den starka, innerliga harmonien, som förenade oss, att jag ansåg det nya förbundet såsom afslutadt och talade till honom ur mitt hjertas fullhet om hur det varit emellan oss, om hur det skulle bli, om vänskapens höghet och ljufhet, om dess kraft att förädla hjertat, att försköna lifvet. Han hörde på mig lugnt, men svarade icke. Slutligen vände han temligen tvärt af samtalet genom att säga:

«Har du varit tillfreds i ditt hem, sedan jag såg dig sist? Hur är det med Lennartson och Flora? Hvad gör St. Orme?»

Jag kände mig lycklig att få öppna mitt hjerta för Brenner och säga honom hvad som tilldragit sig under hans frånvaro. När han fick höra St. Ormes uppförande och hotelser, brusade vikingen upp, och var i begrepp att lemna mig för att genast begifva sig till honom och ställa honom tillrätta.

«Han är bortrest!» skyndade jag mig att säga, «och kommer ej åter på en tid.» («Rådgör med stormen hur man skall lugna ovädret!») tillade jag afsides, under det vikingen brummade på St. Orme för hans intriger, på Flora för hennes brist af sanning, på mig för att ej ha tagit reda på henne och förr sjungit ut för honom i en sak, som så nära rörde Lennartson.

«Se nu är jag der åter!» tänkte jag. «Alltid skall jag få skulden för olyckan.»

«Det enda,» fortfor Brenner, «som något tranquiliserar mig, är att jag hemligen tror att det är en lycka för Lennartson, om han på godt sätt blir qvitt Flora. Hon passar i grunden alls icke för honom, och jag bedrar mig mycket, om han icke känner det sjelf, och hemligen, i sitt hjertas djup, är fästad vid en annan — — hvad tror Sofia? Är icke din syster Selma den, som han i grun-

den älskar, liksom hon, efter min tanke är gjord att göra honom lycklig?»

Jag kunde ej annat än säga Brenner, att jag hemligen delade hans misstankar och hans önskan, men Flora låg mig äfven om hjertat. Hennes rika själsgåfvor, hennes upprörda och olyckliga tillstånd hade fäst mig vid henne.

«Bara St. Orme kommer hem....!» sade Brenner. Han fullbordade ej, men jag hörde i djupet af hans själ föresatsen att i godo eller ondo tvinga honom att tala ut.

Vi voro nu vid mitt hem, och när vi skulle skiljas, sade jag till vikingen bedjande:

«Du kommer ju åter till oss, till mig, min bror Wilhelm?»

«Ja! — Jag skall komma.»

«När?»

«När du vill det.»

«I morgon?»

«I morgon!»

«Tack!»

Han tryckte min hand vänligt och varmt som förr, och med ett hjerta lyckligare och lättare än jag egt det på länge, skyndade jag upp på mitt

rum, att der i stillhet och af själens fullhet sjunga mitt *Te Deum*.

Sedan tänkte jag på att stifta fred med min styfemor; men härvid måste jag gå litet diplomatiskt tillväga.

Menniskor, som i grunden äro goda, ångra alltid snart de häftigheter och obilligheter, som deras lynnen förleda dem till, och jag kände nu nog min styfemor, för att vara viss på, att hon inom sig var ledsn öfver sin öfverilning mot mig, och gerna skulle göra «amende honorable» för den, om det blott ville passa sig med hennes hållning och värdighet. Att nu komma öfver henne med den nya mattan hade förödmjukat henne; hon hade ej kunnat bära både den och sin orätt. Saken måste tillvägabringas på annat sätt.

Jag gick derföre ned, trädde in, som om ingenting förefallit, i förmaket, der min styfemor satt, med temligen bister och betslåd uppsyn, i soffan, medan Selma läste vid ett fönster, och jag ställde mig oförskräckt i en stor nöd om svart sidentyg till min klädning. Med ett:

«Jag tror visst att jag har något sådant!» var min styfemor hastigt uppe ur soffan och borta i sina lådor, der snart flera stycken svart sidentyg

visade sig, dem hon med den vänligaste ifver bad mig taga och använda. Och jag lät gifva mig detta och äfven några vackra svarta spetsar, dem jag ej begärde, men som min styfmor, i sitt hjertas värma, hade behof af att gifva mig; härtill slöt sig nu helt otvunget en liten afhandling öfver prohibitif-författningarne, luxus och national-ekonomi, och äfven härutinnan fick jag mera än jag önskade. Men jag var tacksamt stämd och mottog det ena liksom det andra som sig borde.

Sedan nu min styfmor blifvit så betydligt lättad på lyxartiklar och lärdom, kunde jag utan skrupler betunga henne med mattan, men beslöt likväl att vänta med den till morgondagen. Jag var nu för min del belåten med sakernas ställning, och tänkte att min styfmor var så med, och gick med frid upp på mitt rum. Det var mig derföre en öfverraskning, då jag fick se min styfmor komma dit in och höra henne säga med den mest älskvärda godhet och tårar i sina ögon:

«Jag måste bedja Sofia förlåta min häftighet i morse! Jag vet ej hur jag kunde vara så stygg. Men du vet väl, att din gamla mor ej menar så illa, fast hon är retlig ibland, när mycket trycker sinnet. Emedlertid kan jag knappt förlåta mig . . .»

Detta var i sanning för mycket, och jag var nära att falla till min styfmors fötter i djupt vördnadsfull känsla. Vi föllo emedlertid blott i hvarandras armar, men innerligare ha vi ännu ej hvilat vid hvarandras bröst, eller rättare, det var första gången vi så hvilade der. Jag var djupt upprörd, efter gammal vana, vid sådana tillfällen. Min styfemor var det mindre, men hon talade väl och vackert om sig och sina fel, om pligten att vid alla åldrar söka rätta dem, hon tänkte häruti som madame de Genlis, då hon säger:

«Jag kan ej tåla att äldre människor säga: «jag är för gammal för att rätta mig!» Jag skulle snarare förlåta de unga att säga: «jag är för ung!» Det är när man icke är ung mera, som man i synnerhet måste arbeta på att fullkomna sig och söka genom goda egenskaper ersätta hvad man förlorar i angenäma.»

Jag gaf min styfemor och fru de Genlis innerligen rätt,* bad att för egen räkning få anteckna de orden; och nöjda med hvarandra och

* Men jag ber min styfemor om förlåtelse, det är icke fru de Genlis, utan fru de Sevigné, som säger de goda orden i ett af sina bref.

litet nöjda också med oss sjelfva skiljdes min styf-mor och jag.

Den 4.

Mattan utbreddes i dag på morgonen, med stor fägnad, af husets hjon, och mottog min styf-mor, då hon kom ut till frukosten. Hon blef så frapperad och så förnöjd, som jag någonsin kunde önska det, och Selma återfick sitt förra lynne för att dansa inför sin mor på mattans blommor och stjernor.

Detta lilla upptåg har spridt ett litet glädjesken i hemmet.

«Genom gåfvor och gengåfvor varder vänskapen befastad»,

säger någon af våra gamla, kloka sånger.

Min styf-mor är nu i glada tankar för vår soirée om onsdag, och har bedt oss, husets dött-rar, att göra vackra och eleganta toiletter.

Den 5.

Vikingen har erhållit befälet öfver fregatten Désirée, som i vår skall segla ut för att göra en Medelhafstur. Han blir borta ett, kanske två år. Denna nyhet frapperar mig. Hvarföre vill han . . . Men kanske är det bäst så. Emedlertid — det kostar på mig.

Den 8.

Vår soirée var i går, och rätt vacker och väl lyckad var den. Flora, som sedan St. Orme är borta tyckes andas friare, hade åter en af sina skönhets och blomstringsstunder. Hon var klädd, såsom första gången jag såg henne, i rödt gaz. Selma var i ljusblått flor, jag i hvit linong och spetsar. Min styfemor betraktade oss med förnöjelse, då vi samlades nere i rummen, innan gästerna kommo, och var stolt öfver sina döttrar, kallade oss «des trois graces» och sade att jag såg «vestalisk» ut.

En mängd granna blommor prydde rummen, — det var rätt festligt och vackert. Den nya mattan lyste under våra fötter och värmden min styfmors hjerta.

En sådan afton har sitt öde, som allt annat i verlden, och fastän det icke är värdt att lägga mycket vikt derpå, så är det likväl roligt, när glädjens fé och icke tråkighetens för spiran deröfver.

Mycket beror dervid på om någon i sällskapet vill eller kan taga den upplifvande trollstafven i sin hand, och det gjorde denna afton sylfiden, som jemt spann sina osynliga blomsterke-

djur genom sällskapet. Då min styfemor sjelf tog emot i det inre förmaket, samlades alla der, och der blef både trångt och varmt, då Selma, tagande Hellfrid Rittersvärd under armen, föreslog henne och ett par andra unga fruntimmer att «grunda en koloni» ute i andra förmaket. De vandrade ut, och följdes snart af flera bland sällskapet, och kolonien, såsom Selma skämtande anmärkte, till sina unga vänner, blef inom kort mycket blomstrande. Herrarne och fruntimren skiljde sig ej i särskilta flockar, som vanligt och ledsamt är i våra nordiska sällskapskretsar, men slöto sig till hvarandra i små kottier, sökte ömsesidigt att vara angenäma för hvarandra, och en liflig brusande konversation uppstod. Att vi äfven hos oss hade några litterära, vetenskapliga och musikaliska notabiliteter, några «lejon» (Nb. af noblaste slag) förhöjde betydligt aftenens glans. Min styfemor var strålande. Hellfrid Rittersvärd och hennes fästman sågo innerligt lyckliga ut, och hennes angenäma, lätta och lugna väsen spridde, som vanligt, trefnad omkring henne. Deras skål föreslogs af min styfemor vid soupern och dracks högtidligt.

Floras syster «skönheten» såg denna aften

ovanligt litet bra ut. Man märkte tydligt att hennes ungdomstid var förbi, och att de dagar nal-kades, om hvilka verldsmenniskan säger: «de behaga mig icke.»

Jag har aldrig tyckt särdeles om Floras syster, och aldrig funnit henne ha mer än två tankar i själen, och dessa äro: «teatern och toiletten», hvarföre jag gerna undvikit samtal med henne. Men denna afton låg ett uttryck af nedstämdhet och hemligt qval i hennes ansigte, som drog mig att uppsöka henne, då hon ur de liffulla sällskapsrummen en stund drog sig undan i min styfmors kabinett, som var upplyst endast af ett mildt lampsken, och prydt af hvita blommor. I denna vackert blomstrande lilla verld satt den vissnande skönheten med mot handen lutande panna. Jag talade vänliga ord till henne, och min röst måtte ha vittnat om mitt deltagande, ty oförtänt öppnade hon sitt inre, och äfven detta inre blef mig nu af interesse.

«Jag känner,» sade hon bland annat, «att jag offrat för mycket åt verlden. Verlden och menniskorna äro så otacksamma! Jag har för mycket önskat att behaga menniskorna. Nu vill detta ej lyckas mer. Nu, när jag ej mer är ung eller

rik, nu, när jag ej mer har hvad som roar eller smickrar dem, nu draga de sig bort, de lemna mig allena, och jag — — jag vet ej hvad jag skall taga mig till. Jag tycker att världen mörknar omkring mig, . . . jag känner mig liksom spökrädd, . . . det är så tomt, så ödsligt, . . . ingenting har jag som intresserar mig . . . dagarne bli så långa . . . jag har ledsamt!»

De bittra tårar, som följde på dessa ord, läto bättre än orden sjelfva känna det sorgliga i den klagandes belägenhet. Och hvad är väl tyngre att bära än lifvets tomhet? Hvad är väl hemskare än lifvets skymning, utan en stjärna på himlen, utan ett enda litet ljus på jorden?

Men när kan man ej tända för sig ett sådant? När kan man dertill ej låna eld från goda grannar? Ack! Ljus och värme, ämnen för interesse, verksamhet och glädje, finnas så rikligen i lifvet, att ingenting är mig svårare att begripa, än att man der kan ha *ledsamt*. Man måste då vara bunden till händer och fötter, och då — måste man lösas af välvilliga händer! Och en befriad själ, för hvilken lifvet dagas i dess skönhet, i dess storhet — hur herrligt!

Som en ballong fylld af lifsluft, så kände jag

mig vid dessa tankar färdig att stiga åt höjden och modig att taga skönheten med på resan — till solen. Jag begynte tala (som jag tyckte, särdeles likt Vishetens bok) om lifvet och dess mål, om människan och samhället, om det enskildas förhållande till det hela o. s. v., och gjorde sedan tillämpning deraf på min åhörarinns särskilda lefnadskrets, och föreslog henne att adoptera ett par värnlösa barn och bilda dem till goda och lyckliga människor.

Skönheten såg härvid på mig med ett par stora, förvånade ögon. «Det hade hon verkligen aldrig tänkt på,» sade hon kallt, och liksom litet stött af propositionen.

Jag talade då om att interressera sig för allmänna inrättningar, om lyckan och hedern att förestå någon välgörenhetsanstalt, och med sitt lif och sin verksamhet sålunda gagna samhället; jag nämnde om mina egna önskningar och planer, att i denna riktning blifva verksam, jag talade om, som ett värdigt föremål, den förträffliga anstalten för vanartade barns räddning, och föreslog, i min ifver, «skönheten» att dagen derpå med mig besöka den. Men först då blef jag varse, att hon betraktade mig med en uppsyn, som tycktes säga:

«är människan riktigt klok?» och jag märkte då äfven, att jag spännt mina segel för högt. Halft leende öfver mig sjelf sökte jag rikta min kosa till regioner närmare skönhetsens sfer, men fann henne så främmande och stel, för allt som syntes mig skönt och roligt, att jag kände mig helt rådlös, och drog friare andan då jag såg hofmarskalken nalkas oss. Med den ifver hvarmed man vänder sig från en ovän till en vän, så vände sig friherrinnan Bella från mig till min onkel, och betygade honom lifligt sin erkänsla för några artigheter han visat henne, bland hvilka var lånet af hans loge på sista representationen af Norma. «Jag är så full af tacksamhet!» hörde jag henne tillägga.

«Ack! min bästa kusin,» svarade han i sin roliga ton, «det vore mycket bättre att hon vore full af ljuskronor! Ty jag behöfver just nu sådana till ett par rum, och vet icke hvar jag skall få några passande.»

Friherrinnan Bella svarade skrattande, att fast hon icke sjelf var något möbelmagasin, så kunde hon likväl ge honom anvisning på ett, der han skulle finna «alldeles gudomliga ljuskronor».

Hofmarskalken var obeskrifligt glad att få sig «gudomliga ljuskronor», och ändå gladare att ly-

sas till dem af friherrinnan B—s säkra blick och smak. Parti att bese ljuskronorna uppgjordes för morgondagen, och med en sidoblick på mig tillbjöd min onkel «skönheten» sin loge på operan för nästa abonnemangsdag. Hon blef allt fullare af tacksamhet, han allt fullare af artighet; jag kände mig allt mera öfverflödig i denna allt lifligare «tête-à-tête», och lemnade partiet litet vemodig till sinnes, men — litet road också.

Jag återvände till det öfriga sällskapet. Vikingen var der, men vid ett allvarsamt, nästan dystert lynne, talade vid ingen och nalkades ej mig. Detta gjorde mig ondt, helst jag nu ej sett honom sedan jag fått veta hans snart förestående långa och äfventyrliga resa. Jag ville gerna säga honom något, men hade ej mod. Jag hade ej tecken till troll i mig denna afton, utan var blott en rätt vanlig qvinna. Jag såg på vikingens blick att det stormade inom honom, och det gjorde mig fruktande.

Man bad mig att spela något, och då jag satte mig till fortepianot och såg Brenner nalkas detta, föll det mig in att jag skulle tala till honom i tonerna, och säga honom i dem, hvad jag nu ej kunde kläda i ord. Jag valde derföre en af *Fe-*

lix Mendelsons «Lieder ohne Worte», hvars karakter är ett under lidande och kamp oupphörligt segrande stigande; en sång, ett poem, hvars egna skönhet alltid djupt anslagit mitt sinne. Jag spelade också med hela min själ, jag ville ingjuta i Brenners den känsla, som lifvade mig, och upplyfta oss båda öfver jordisk strid och jordiska lidelser. Och jag tyckte mig känna att han förstod mig.

Lennartson, Selma och ännu några andra hade samlats kring fortepianot och lyssnade till musiken. När jag slutat, mötte mig Brenners vältaliga blick. Lennartson sade till honom:

«Detta stycke påminner mig historien om din egyptiska gam, Brenner! Tala om den, och fröken Adelan skall säga om icke den innehåller ord till denna sång.»

Brenner berättade då:

«Det var i Egypten, nära Thebe. Jag ströfvade en morgon i öknen deromkring för att jaga, och fick då se en gam sittande icke långt ifrån mig bland stycken af nedfallna monumenter. Denna fågel är bekant för sin starka lifskraft, och är farlig att nalkas då han är sårad; han har en nästan otrolig styrka. Jag sköt på den och träffade

den under bröstet, och, som jag trodde af dess rörelse, dödligt. Den förblef dock stilla på sin plats, och jag sprang fram för att fullborda mitt verk, men i detsamma lyfte fågeln sina vingar och steg uppåt. Blod strömmade ur dess bröst, och en del af dess inelfvor föll ut, men den fortfor, det oaktadt, att oupphörligt höja sig under allt vidare cirklar. Ett par skott, som jag sände efter honom, gjorde ingen verkan. Det var vackert, att i den stora, stilla öknen se denna fågel, dödligt sårad och färgande sanden med sitt blod, tyst på sina ofantliga vingar kretsa allt högre och högre, — den sista loven den tog var visst en fjerdedels mil i omkrets, sedan förlorade jag honom ur sigte i den blåa rymden.»

«Ack, min Gud! den som ändå hade varit i Egypten!» sade nu hofmarskalken med sin fina stämma, «och sett gamar och krokodiler och sådant der. Det måtte vara bra intressant!»

«Ack! berätta oss litet mera om Egypten och de der krokodilerna!» utropade lilla fröken M.

«Är societetslifvet animeradt i Egypten? Och hurudan är konversationstonen?» frågade kunglig sekter Krusenberg.

Jag vet icke hur Brenner svarade på dessa

attacker; jag aflägsnade mig när de begynte. Under loppet af aftonen närmade vi oss icke vidare till hvarandra, men jag såg af hans på mig ofta riktade blickar, att det svallade i hans bröst, och så gjorde det, sanningen att säga, äfven i mitt. Brenners förestående resa, de bilder som musiken och gamens historia uppkallat, rörde mig sorgligt ljuft.

Var det hemlig vilja hos oss båda, eller var det blott händelse, jag vet det knappast, men då alla gästerna hade tagit afsked och min styfemor med Selma och Flora följde ut de sista och dröjde i salen under samtal med dem, befunno Brenner och jag oss ensamma i det hvitblomstrande kabinetet. Vi stodo båda tysta, han upprörd, jag förlägen och betryckt.

«Du reser?» sade jag ändtligen.

Han svarade ej.

«Det blir en stor resa!» sade jag åter; «blir du länge borta?»

«Ja!» svarade han med blott halft dämpad våldsamhet, «ja, jag blir länge borta. Jag reser, emedan det är mig lör qvafdt, för täppt här hemma; emedan jag, för att lefva, måste söka den

fria rymden, måste bort dit, der jag ej mera ser, ej mera hör dig!»

Han fattade min hand och tryckte den mot sina ögon, och jag kände den badas af tårar. «O!» fortfor han, «detta är barnslighet! Men låt mig svärma en stund! Snart är den förbi. Var du ej rädd, Sofia! Jag vill, jag önskar ingenting mer, endast se på dig en stund och vara lycklig af att älska dig, af att jag *så* kan älska dig, fastän du förskjutit mig. Jag har aldrig älskat någon högre. Jag har varit lycklig i denna känsla, lycklig i det dåraktiga hoppet, att du delade den, att vi voro skapade för hvarandra, att du skulle vilja men det är förbi! Och härefter, i din närhet, skulle min kärlek bli mig en plåga. När stormen i mitt bröst lugnat sig, kommer jag åter till mina barn, till dig. Tänk på mig, när jag är långt borta, . . . tänk att mitt hjerta dock ej var af dem, som du kan förakta! Gråt icke; jag klagat ju ej. Jag ville icke ha älskat dig mindre. På hafvets vågor, eller i Afrikas öknar skall jag känna mig rik af denna känsla. Önska mig ej fri från den; då önskar du mig en olycka. Jag vill älska dig nu och evigt. Jag trotsar dig att låta det bli annorlunda, men — — det är sista gången jag talar

till dig derom! Och nu farväl! Farväl *min* Sofia! Gud välsigne dig!» Och innan ännu jag hann besinna mig, hade han omfamnat och — — öfvergifvit mig.

Detta var en stormil. Lugn var jag icke efter den; lugn blir jag kanske ej på länge. Men när *han* på sitt brusande haf funnit frid, då skall jag vara tillfreds att

Den 15.

Sedan flera dagar synes han ej här. Det är tomt, men jag bör ej knota. Han gör hvad rätt och manligt är. Detta ömma men stolta hjerta vill icke klaga, icke visa sina sår, men som ök-nens fågel tyst dölja dem och sitt qual i de fria, höga rymder, dit ej menniskoöga når. Han är ädel och storsinnad, men jag ?

Hemma råder sedan några dagar ett lugn, som vi ej känt der på länge. Det kommer af Floras lugnare och ljusare sinnesstämning. Men huru länge skall detta räcka?

Den 19 och 20 om natten.

I går var Flora litet illamående och blef derföre hemma ifrån en middag, dit min styfmor for

med Selma. Jag har en egen vänskap för sjuka, tycker att de äro mina barn, och bemöter dem derefter på ett sätt som de vanligen trifvas vid. Det var mig derföre ett litet nöje att i går vara med Flora, och under det jag ömt och lekfullt vårdade mig om henne, och vi talade åtskilligt förfärligt om vårt stora hat, närmade vi oss i våra hjertan mer än vi hittills gjort det. På eftermiddagen läste jag högt för henne, medan hon hvilade på soffan i inre förmaket. Vid ett uppehåll, som jag gjorde i läsningen för att hvila mig, sade Flora:

«Du är ändå bra god emot mig, Sofia! Och blir jag bra en gång, det vill säga, blir jag lugn och tillfreds, så skall jag kanske kunna tacka dig, såsom jag ej kan det nu. — — Jag är ingen elak människa, men — — man kan bli ifrån sig sjelf, man kan bli ursinnig, när man jagas och förföljes såsom jag blifvit jagad sedan en tid. Har du ej sett en stor förändring hos mig sedan några dagar? — Det är emedan min förföljare lemnar mig i fred. Jag vet ingenting om honom sedan en tid; jag förstår icke kan det väl vara möjligt, att han på allvar för alltid öfvergifvit att jag vore frälsad? Ack, att så vore! Då skulle ett nytt»

«Hur står här till?» frågade en klar och vänlig stämma, och signora Luna visade sitt vackra anlete i dörren. Hon är alltid här en välkommen gäst, och ehuru jag nu önskade henne i månan, emedan hon afbröt ett samtal, som lofvade att bli för mig af stort interesse, mottogs hon som vanligt, och slog sig bekvämt ned i ett soffhörn, i det hon fortfor med vänlig språksamhet:

«Det var just roligt att jag träffade er båda ensamma, ty jag ämnar slå mig ner här för eftermiddagen och tala litet i grund om ett och annat. Vet ni väl här i huset, hvilka rykten äro i omlopp i staden?»

«Om hvad? om hvilken?» frågade jag.

«Om Flora! Det säges att hon skall gifta sig med St. Orme och följa honom till Konstantinopel, dit han reser i vår som minister. Kan det vara möjligt?»

«Jag vet sannerligen icke,» sade jag med en blick på Flora.

Flora bleknade. «Skallerormen är nära!» hviskade hon, såsom för sig, «jag hör honom komma!»

«Ack! hvarför skall man inte veta om saker, som man har under ögonen för sig!» sade halft otålig, halft skämtande grefvinnan G***. «När allt

kommer omkring, så vet väl Flora icke sjelf, om hon är förlofvad, eller med hvem! Men hvad jag vet är, att jag vill göra allt som i min makt står, på det att ryktet må ha sagt osannt. Flora är min egen kusin, och jag håller af Flora, och jag vill icke att hon skall bli olycklig, och olycklig blir hon med St. Orme. Han är en elak karl, det vet jag. Han förstörde sin första hustru och kommer att göra så med den andra, ty — lita på mig — det finnes ingenting, som så förstör menniskan till själ och kropp, som ett olyckligt äktenskap.»

Grefvinnan G***s vackra ögon skymdes härvid af tårar.

I detsamma hörde vi dörrar öppnas häftigt, och stolta steg vandra genom rummen, och snart gjorde den store Alexander sitt inträde i det der vi befunno oss. Efter en knapp hälsning till Flora och mig, vände han sig med myndig min till sin fru, sägande:

«Jag trodde, min vän, att du hörde när jag i morse sade dig, att jag önskade att du icke skulle gå bort på eftermiddagen, utan vara hemma då jag kom hem från middagen hos L—s!»

«Ack! min bästa vän, det hade jag riktigt glömt. Jag trodde ej saken var så angelägen.»

«Angelägen? Det är just icke min vana att yttra något utan goda grunder, och hvad jag yttrade i morse, var väl öfvertänt och hade sina ganska giltiga orsaker. En mans beslut låta icke heller störa sig af fruntimmersnycker, hvarföre jag hoppas att du är så god och genast följer mig hem.»

«Min bästa Alexander, låt mig nu blifva här i ro, efter jag en gång kommit hit. Jag sitter så bra, och — jag har något angeläget att tala med mina vänner om. Jag skall komma hem till dig när det är slut. Låt mig en gång i verlden få göra som jag önskar!»

«Alldeles icke! Du får vara så god och följa mig genast. Och vill du ha ett godt skäl derför, så se här: Jag vill det! «tout simplement».

«Men jag har också en vilja!» utropade signora Luna med plötsligt uppblussande energi, i det hennes ögon slungade verkliga månstenar; «hittills har den legat i dvala, men om du lär mig att bruka den, så kan den bli starkare än din. Och nu vill jag bli här, och går ej härifrån förrän jag

vill. Och samtycker du ej till denna skiljsmessa, så skall jag snart söka en längre!»

Den store Alexander var synbarligen högst bestört öfver detta oväntade utbrott af vilja och passion hos hans vanligen passiva maka. Han syntes bli rädd derför, och mumlande något öfver «fruntimmers orimligheter och kapriser», drog han sig tillbaka.

Knappt var han gången förr än Lennartson kom. Grefvinnan G*** ville ej visa sig för honom i det upprörda tillstånd hon då var, och gick derföre ut i ett annat rum. Här sade hon till mig, sedan hon något lugnat sig:

«Det är ändå väl bäst att jag ger mig af om en stund. Jag vill ej göra honom ledsen på allvar, endast låta honom se, att han ej får gå för långt i sin myndighet. Alexander har mycket godt, och skulle ha mycket mer, om han ej befattat sig med Aristoteles. Den Aristoteles och den logiken ha gjort hela oredan hos honom. Och det duger ej för sådana karlar att ha för ödmjuka hustrur; då bli de straxt tyranner, och jag skall visa Alexander,.... men gå du in, Sofia, jag tyckte att Flora såg ängslig ut när du gick; gå in och bry dig icke om mig; — jag skall i tyst-

het och stillhet gå min väg, när jag tycker att tiden är inne, ty en stund ändå måste han få vänta, efter detta, — — men gå in, gå in!»

Jag lydde uppmaningen, nyfiken att se hvad som tilldrog sig emellan Lennartson och Flora.

När jag kom in, satt Flora och läste ett bref, som Lennartson tycktes ha lemnat henne, och han stod vid fönstret, med de allvarliga ögonen forskande riktade på henne. Hon var ganska blek och sade om en stund, i det hon lade ifrån sig brefvet:

«Jag kan icke läsa det.... det svartnar för mina ögon! Läs du brefvet högt för mig, Lennartson! — — Sofia må gerna höra allt.»

Lennartson tog brefvet och läste det högt med stadig röst. Det innehöll en varning till Lennartson, att icke ingå i någon förbindelse med Flora, samt uppmaning att bryta en sådan, i fall han redan hade ingått den. Flora vore redan fästad vid en annan genom *kärlekens och hederns band*, och bevis härpå skulle offentliggöras, i fall ej uppmaningen följdes. Man skulle dock ogera skrida till denna ytterlighet, och så framt Lennartson i tysthet drog sig ifrån Flora, skulle äfven allt, som kunde kränka henne, begrafvas i

tysthet. Brevet var undertecknadt «*Anonymus*», och var skrifvet med en tydliggen förställd stil.

Ur stånd att längre styra sig, utropade Flora med raseri:

«Nedrige, lömske, afskyvärde St. Orme!»

«Det är då *han!*» sade Lennartson med ljungande blick, «det är då han, som är fridstöraren! Jag har länge anat det; och nu, Flora, nu *vill* jag veta hvad rätt, hvad skäl han har dertill. Denna stund måste upplösa vår förbindelse eller ock — befästa den för alltid. Jag har mer än en gång anhållit, ja, bönfallit om ditt fulla förtroende, i dag måste jag *fordra* det!»

«Du skall få veta allt!» utropade Flora med beslutsamhet — «och du skall vara min domare. Men, o Thorsten! kom ihåg, att äfven Guds högsta rättvisa är — barmhertighet!»

Lennartson svarade icke; han satt allvarsam och mörk och tycktes vänta på Floras bekän- nelse.

«Nå väl!» utropade hon, i det hon tycktes anstränga sig våldsamt, — «allt må då sägas. Denne St. Orme, då han var i Stockholm för fem år sedan, egnade mig sin hyllning, och fick — en viss makt öfver mig. Hans djerfva säkerhet, hans

talanger, hans snillegåfvor, som jag då ansåg öfverlägsna, gjorde intryck på mig, Jag trodde mig älska honom. Han missbrukade min blindhet, min oerfarenhet, för att inleda mig i en hemlig brev-vexling, och till löften om evig trohet och sådant mer. St. Orme brydde sig likväl föga om att uppfylla de löften han gaf mig. Jag var den tiden fattig, och han lemnade mig för att resa till Paris, hvarifrån jag på lång tid ej hörde något ifrån honom. Emedlertid lärde jag känna dig, Lennartson, lärde känna hvad verklig kärlek är. Jag ansåg mig glömd af St. Orme, och glömde äfven jag honom och mina barnsliga, dåraktiga löften, ack! jag glömde hela världen, då du, Lennartson tillbjöd mig ditt hjerta, och lifvet dagades för mig i ny skönhet. Men jag blef kort derpå rik, och St. Orme återkom och gjorde gällande sina gamla anspråk. Han hade glömt *Flora*, men han kom ihåg arftagerskan. Och jag visste väl att det ej var mitt hjerta han nu eftersträfvade, utan min förmögenhet; jag älskade honom ej mer, men... men jag måste ännu skona honom, försöka att i godo verka på hans hårda hjerta, för att återfå dessa oförsigtiga, olycksaliga bref, dem han hade i sitt våld och oädelt hotade att vända emot mig,

om jag ej bröt min förbindelse med dig och samtyckte att gifva honom min hand. Se der, Lennartson, hemligheten af dessa månaders mörker, kamp och motsägelser i mitt väsen. Jag har länge hoppats att kunna segra på honom, jag har länge kämpat — men denna stund visar mig att allt är förgäfvat. St. Orme har drifvit mig till det yttersta, till bekännande af hvad min stolthet, hvad min qvinliga blygsamhet, hvad min kärlek till dig, Thorsten, lät mig sky mera än döden. Och likväl nu, då allt är sagdt, och denna börda vältad från mitt hjerta — nu undrar jag att jag kunnat känna den så förfärlig; ty, Lennartson! icke kan *du* anse en ungdomsoförsigtighet så stor, — — icke kan du för några dåraktiga brefs skull fördöma mig, beröfva mig din kärlek!»

«Har du sagt allt, Flora, *Allt?*»

«*Allt* har jag sagt.»

«Farväl, Flora!» Han räckte henne sin hand, hon fasthöll den, utropande med ångest:

«Hvarthän? Af barmhertighet, af nåd säg mig hvad gör du? Hvad vill du?»

«I godo eller ondo skaffa dessa bref ur St. Ormes och i dina händer åter!»

«Thorsten! du är min räddande engell!» utro-

pade Flora, i det hon kastade sig ned på sina knän. Lennartson var redan borta.

Selma kom hem — allena. Hennes mor tillbringade aftonen hos fru Rittersvärd. Selma fick nu del af hvad som förefallit, och hörde det med förundran och oro, likväl tycktes hon mest förundra sig åt, att Flora icke förr hade öppnat sitt hjerta och yppat allt för de sina, för Lennartson. Då hon hörde Lennartsons sista ord, blef hon mycket bestört och utropade:

«I godo eller *ondo*». Flora! Och du har låtit honom gå med denna föresats! Du sätter hans lif på spel!»

«Herre Gud! Vore det möjligt?» utbrast Flora. «Det har jag ej tänkt på! Men nej! St. Orme skall ej våga!»...

«St. Orme skall våga allt, för att behålla dig, Lennartson allt för att befria dig! St. Orme är känd som lycklig duellant; Lennartson skyr ingen fara, och jag vet att han anser dueller i vissa fall ... Flora, Flora, hvad har du gjort?»

«Och hvad ville du att jag skulle göra? Vill du att jag skall uppoffra mig?» frågade Flora mörkt.

Selma vred i förtviflan sina händer.

«Till all lycka,» fortfor Flora, «är St. Orme nu icke i Stockholm, och»

«Envoyén St. Orme är derute och ber att få tala vid fröken Flora!» anmälte nu filosofen med sin underjordiska röst.

Flora bleknade. Jag tror att vi bleknade alla.

«Gå Flora, gå!» bad Selma nästan befallande — «gå, tala med honom. Afböj att de träffas — — rädda, rädda Lennartson!»

Flora såg åter på Selma med en mörk blick, och vände sig sedan till mig i det hon sade:

«Vill du gå med mig, Sofia? Jag vill ej mer vara ensam med denna man. Men jag vill tala med honom ännu en gång — försöka det yttersta!»

Jag följde Flora. I stora förmaket stod St. Orme. Han såg lugn och fattad ut, gick emot Flora och ville taga hennes hand. Hon vek dervid stolt tillbaka och kastade på honom en förgörande blick.

Han betraktade henne kallt, och sade sedan: «Jag ser huru det är, och du — lär väl äfven inse det; nå väl! hvad säger du? Men — kunna vi icke samtala utan vittnen?»

«Nej! Ty jag vill ej mera vara allena med en menniska sådan som du!»

«Åhå! Det der låter strängt. Välan då! Du får skylla dig sjelf, om något kommer ut, som du hellre ville ha doldt.»

«Du är en nedrig smädare, Adrian St. Ormel!»

«Flora Delphin! låt oss gömma smådeorden — åtminstone tills längre fram; — nu tjena de till ingenting. Låt oss nu tala uppriktigt och förnuftigt. Låt oss se sakerna sådana de äro i deras enkelhet och sanning, ty hvad tjenar det väl till att spjerna mot nödvändigheten? Du har ingen bättre vän än mig, Flora, och jag bevisar det äfven derigenom, att jag är dig trogen oaktadt dina nycker. Jag har alltid handlat ärligt och öppet med dig, äfven deruti, att jag sagt dig att du *måste* bli *min*, att jag skulle trotsa himmel och helvete för att hindra dig att bli menederska. Min kärlek och mitt sinnelag äro af annan halt än vanliga människors, — de gå högre banor och ha högre syften. Min vilja låter icke böja sig efter väder och vind; hvad jag vill, det vill jag, och . . .»

«Spara dina ord, St Ormel!» afbröt Flora otåligt; «jag känner dig nu, och dåras ej mera

af fagert tal. Säg mig i korthet hvad du vill, och jag skall sedan säga dig hvad jag beslutit.»

«Hvad jag vill, det vet du — min kärlek och mina önsknigar känner du. Låt mig nu snarare säga hvad du vill.»

«Hvad jag vill!»

«Ja, hvad du i grunden vill! Hvad du måste vilja. Eller tror du att jag ej känner dig? Tror du att jag låtit förvilla mig af dessa ryckningar i dina känslor, af detta spöke af en ny kärlek, som upptagit din imagination? Barn, barn! Ingen har ännu hvilat vid mitt bröst, hvars innersta jag ej genomskådat, hvars tystaste pulsslug jag ej hört! Och *dina* har jag lyssnat till med sympatiens, med kärlekens öra; — Flora! du är djupt, djupt bunden vid mig; icke genom dina bref, dina eder, icke genom det din kärlek gifvit mig, — men bunden genom mäktigare band, genom sympatiernas djup, genom dygder, genom fel ja, ty sjelfva dina fel äro mina, och jag känner igen mig sjelf i dig. Dårar bjuda människorna att reformera sina fel; jag har älskat dina och adopterat dem, för att äfven genom dem kunna lyckliggöra dig. Se dig om hvar du finner en sådan kärlek! Och från den vill du vända dig, miss-

kännande dig och mig! — Tror du att det är din skönhet, dina talanger, som fästa mig vid dig? — — de egas af hundrade i högre mått än af dig! Nej! det är ditt djupare sjelf, ditt sublimt excentriska väsende, vacklande, sväfvande emellan himmel och helvete! På färden mellan dessa poler vill jag följa dig, *måste du* följa mig — — dela fördömmelse eller lycksalighet! I denna stund bjuder jag dig lycksalighet. Känn dig sjelf! Du är ingen nordisk flicka, Flora, och kan ej mättas af nordens matta lif; du är en sydländsk natur och behöfver för ditt väsens blomning en varmare sol. Derföre följ mig till österlandet, till det praktfulla Konstantinopel, och der — lär rätt känna mig! Ty du känner mig ännu icke, Flora. Det hör till min natur att icke öppna sina djup, utan för en full hängifvenhet; min kärlek bränner, då den ej får lyckliggöra, och du sjelf, Flora, måste frukta mig ifrån den stund du vände dig emot mig. Jag har brukat skarpa vapen emot dig, jag skall bruka dem ända till den stund då du — ger dig fången! — men då också skall du lära att känna en kärlek, starkare än österlandets glöd, skönare än dina egna sköna och brinnande fantasier — — tro mig! Du finner dig sjelf först i den stund du fullt

återkommer till mig, din första, din starkaste kärlek; du finner livets fullhet först i mina armar. Jag känner dig bättre än du känner dig själf. För din egen skull anropar jag dig: vänd dig åter fullt till mig, kasta dig i dessa armar, som öppnas för dig, kom till detta bröst och finn der en himmel, — nej! *det* är matt, — nej ett *helvete* af lycksalighet!» Och St. Orme låg på knä för Flora och bredde ut sina armar mot henne.

Hon hade under hans tal låtit hufvudet sjunka mot bröstet. När han slutat, upplyfte hon det, och steg långsamt upp, i det hon sade med uppörd stämma:

«Hvilka ord! hvilka uttryck! jag känner dem igen — de väcka på strängar dem jag trodde brustna, men de klinga ännu. O att jag kunde blott tro dig, och Men förgäfves! I denna stund, då jag tjasas af dina ord, så känner jag, så vet jag att du blott vill bedraga mig, att du ej älskar mig, att du blott spelar en rol. O St. Orme! hvad du vore stor, hvad du vore härlig, om du blott vore *ärlig!* Men detta minsta och detta högsta, det felas dig, och dermed allt!»

St. Orme sprang upp, såsom träffad af en pil, och en stor förändring föregick nu hos ho-

nom. De nyss öppnade armarne korsade sig öfver bröstet, flammen på kinden bleknade bort, och med ett isande hån trädde han framför Flora, sägande:

«Du kan, i detta fall, så mycket hellre räcka mig din hand, ty du kan väl ej, min lilla Flora, på allvar påstå, att du är hvad folk kallar: «en ärlig qvinna!»

Flora kände styngnet lika skarpt som St. Orme kände det hon gaf. Blossande af vrede utbrast hon:

«Jo, *för* ärlig, *för* god är jag i sanning, för att tillhöra dig, nedriga menniska! Och ske hvad som helst, jag blir aldrig din maka!»

«Du blir det eller ock ingens, och du går till grafven med besläckadt rykte. Vill du ändtligen ha mig till fiende, så skall jag också behandla dig derefter!»

«Gör så! Jag fruktar dig ej, eländige, feghertade! Thorsten Lennartson skall snart befria mig från dig och dina smädelser. Jag har sett dig blekna och darra för honom — du torde en gång till få erfara en kraft, som kan kufva din.»

Vid detta minne färgades St. Ormes bleka kinder, men hämndfullt leende sade han:

«Thorsten Lennartson skall öfvergifva dig, när jag låter honom se vissa bref, i synnerhet ett visst bref.... Min stackars lilla Flora! du tyckes ha blifvit litet minnessvag och alldeles icke erinra dig det brefvet, i hvilket du inbjöd mig...»

Flora afbröt honom här genom en ström af ord och uttryck, med hvilka jag ej vill besudla mitt papper. Deras hufvudsakliga innehåll var, att St. Orme betjenade sig af hennes godtrogenhet, hennes oförsigtighet, för att svärta hennes afsigter, hennes uppförande; men det var icke en oskyldigt förorättad qvinna, utan en furie, som talade genom Flora.

St. Orme hörde henne med köld, och när hon utmattad tystnade, sade han:

«När du lugnat dig, så skall du se att detta tjenar dig till ingenting. Du har i alla fall blott ett parti att taga, och det är att i nästa månad följa mig till Konstantinopel som min maka. Du har försvårat vägen för dig, men den står dig likväl öppen ännu. Skall jag anvisa dig den?»

Flora svarade icke, och St. Orme fortfor:

«Du skrifver ännu i dag till Lennartson och säger honom, att du för en tidigare förbindelses skull — som du en stund råkat glömma — må-

ste afstå från hedern att blifva hans maka. Du vet bäst hur du skall vända det der! Och efter detta räcker du din första trogna älskare din hand, och... han, för dig som sin kärälskliga hustru till sin sköna villa nära Konstantinopel.»

«Vet, St. Orme!» utbrast nu Flora, «vet, att om detta lyckas dig — — och något säger mig, i denna stund, att det skall lyckas dig, — så för du in i ditt hus din olycka, din egen nemesis!» Hon steg härvid upp blek, och med mot honom utsträckt hand och fruktansvärdt uttryck fortfor hon: «ty jag skall hata dig, Adrian, jag skall hata dig så, att du sjelf skall förskräckas, och du skall bli rädd för — din egen hustru! Ja le nu! En gång skall du icke le, en gång skall jag se dig... akta dig, St. Orme! Du har väckt hos mig en farlig törst. Du har gifvit mig lust att komma dig nära, att bli din hustru, blott för att straffa dig, för att hämnas. Der — — men akta dig! — der tag min hand, tag den om du det vågar, tag den och — mitt eviga hat!»

«Jag tar den och ditt hat! Det har roat mig ibland att betvinga likgiltighet; — nu lyster mig försöka att tvinga hat att vända sig till kärlek. Jag följer härmed blott kristendomens lära....

Topp, sköna brud! Om söndag lyser det för oss tre gånger i kyrkan, och om åtta dagar ha vi bröllop. Men jag tycker om dig för den vackra kampen och det raska beslutet. Det förtjenar väl sin brudgumskyss.» Han slöt henne härvid våldsamt i sina armar och de kysstes; — så omfamna hvarandra afgrundsandar.

Med en rysning, med ett fasande: «hu!»... återkom Flora till besinning. St. Orme var försvunnen.

I samma stund syntes Selma i sin dörr och vinkade mig tyst till sig. Jag gick till henne och hon hviskade hastigt:

«Brenner är här! Han ville träffa St. Orme, som han fick höra hade gått hit. I min ångest sade jag åt honom något om hvad som var å färde, och om mötet, som jag fruktade emellan St. Orme och Lennartson. Han synes vilja förekomma det genom att vara den första, som slåss med St. Orme. Jag har haft möda att hålla honom tillbaka, tills samtalet derinne var slutadt och han af dig kunde få höra dess utgång. Kom nu och tala vid honom; säg oss hur det är!» Och hon förde mig till Brenner, som var i min styfmors kabinett. Jag fann honom vid häftigt

lynne och så i fart att rusa på St. Orme, att jag blott med svårighet afhöll honom derifrån, genom att säga honom hvad vändning saken tagit samt måste erkänna min ovisshet, om Flora förtjenade att män sådana som Brenner och Lenartson vågade lif och blod för henne. Jag bad honom enständigt att åtminstone denna dag hålla sig stilla, och afbida vidare underrättelser härifrån. Jag lofvade att skriva till honom tidigt morgonen derpå. Med detta löfte gick Brenner, och jag följde Selma in till Flora.

Hon gick häftigt fram och åter på golvet, talande högt, och syntes icke ge akt på oss.

«Det är bra, det är rätt bra!» utropade hon, «allt är nu afgjort; allt val, allt qual förbi. Han har vunnit spelet. Men gläd dig icke, du! Du har stängt för mig *en* framtid, men du har öppnat en annan. Nu skall jag ha ett nytt mål, ett nytt interesse i lifvet, och det är att pina, att plåga, att straffa dig!»

«Flora!» utropade Selma med obeskrifligt uttryck af smärta och ömhet.

«Ja,» fortfor hon, «han skall lära sig känna hvem han underkufvat! Ha, Adrian St. Orme! Vi skola se, vi skola se! Länge har jag vacklat

emellan himmel och afgrund; — afgrunden har vunnit. Nåväl! Jag skall gå i skola der; jag skall bli snäll i dess konster, snällare än han. En qvinna blir alltid skickligare än en karl i sådant.»

«Flora! Flora!» utropade åter Selma.

«Hvem ropar Flora?» frågade denna vildt. «Är det min goda engel, så må den veta att den kallar mig för sent. Jag vill ej mera höra den. Jag har nu annat att göra, och må man förbanna mig eller gråta öfver mig — så gör det detsamma, jag frågar ej derefter. Alla mina känslor, alla mina tankar äro hat och hämnd. Ack att jag rätt kunde hämnas!»

Hon stod stilla en stund liksom besinnande sig, klappade derefter i händerna, utropande:

«Jag har det, jag har det. Han tror sig få rikedom med mig, men han skall bedraga sig. Gift med honom skall jag bli en slöerska, en spelerska; jag skall förstöra penningar på alla möjliga sätt, göra skulder, väfva kring honom ett nät af bekymmer och obehag! — — Ha, sluge St. Orme! Hur narrad du skall bli! Att ha användt så mycken möda, så mycken list, så mycken vältalighet på att föra i ditt hus fattigdom och hat! Guld och hat, det kunde du omfamna,

men armod och hat, när de skola omfamna dig — då kanske skola vi se denna jernpanna blekna, denna djerfva blick bli skygg... då skall du vilja undkomma, men — du skall ej kunna!»

På detta sätt, i denna anda fortfor Flora länge. Selma hade emedlertid försvunnit. Det hade mörknat; en vild storm brusade öfver fältet, och hagel- och regnskurar störtade smattrande ned. Upproret i naturen tycktes lugna det i Floras själ. Hon blef stillare. Längre stod hon vid fönstret, betraktande kampen derute. Om en stund begynte hennes tårar rinna. Hon gret länge och tycktes hafva lindring deraf.

När hon något lugnat sig, satte hon sig till sitt skrifbord, sägande:

«Nu vill jag skriva till Lennartson och bedja honom afstå från all tanke på mig. Jag skall säga honom att jag är ovärdig hans tillgifvenhet, hans aktning. Detta är icke sannt, men hvad gör det? Jag räddar honom dermed ur all fara, och — jag är nu alldeles likgiltig för mig sjelf.»

Djupt rörd af dessa ord, utropade jag: «Vänta, dröj ännu, Flora! Låt oss tänka, låt oss besinna; någon utväg, någon hjälp måste ännu finnas.»

«Nej, det finnes ingen!» suckade Flora, med

en slags stilla öfvergifvenhet, och jag är trött af att arbeta, att kämpa mot ett oundvikligt öde. Denna St. Orme är mitt mörka öde, och jag måste blifva hans; det känner jag. O denna Lennartson; så stark och dock så god — han allena hade kunnat rädda mig, ja, om han hade kunnat älska mig, såsom jag honom, öfver allting. Men han kunde ej älska mig så. Och likväl är jag ej alldeles oförtjent af hans kärlek — — jag har inom mig det, som i hans skydd, vid hans sida hade kunnat utveckla sig till stor skönhet. O Lennartson! hade jag blifvit din, hur annorlunda hade ej jag, hade ej allt blifvit! Hvad du älskade det hade jag älskat, och talanger, förmögenhet, alla gåfvor jag eger, och som nu skola användas till förbannelse, de hade i din hand blifvit vända till välsignelse. O! att stå så nära ett sådant mål, och se det försvinna, att hålla i sin hand lifvets bästa lott, att se den borttryckas! Att nödgas afstå från en Lennartson, för att bli ett förkastadt, ett förkastligt rof åt en St. Orme! O, hvarföre kan jag icke dö?»

Och i ett nytt utbrott af den häftigaste smärta kastade sig Flora ned på golvet.

I detta ögonblick bröt en ljusning genom mol-

nen, in i rummet, och det förekom mig som om i dess sken en vit dufva sänkte sig ned och bredde ut sina vingar öfver Flora.

Det var Selma, som så med en fågels lätthet flög in i rummet, sänkte sig på knä bredvid Flora, och i det hon kastade tillbaka en vit shawl, som låg öfver hufvud och skuldror, räckte ut sina händer, ropande:

«Nej, lef, lef, min Flora! Lef och blif lycklig. Här äro dina bref!»

I hennes händer lyste en väska af purpurrött sidensars.

Med ett glädjerop af: «mina bref, mina bref!» kastade sig Flora öfver den.

«Du är fri, Flora!» fortfor Selma med en röst, som sinnesrörelse tycktes dämpa. «St. Orme afstår från dig... reser härifrån snart... du är fri... blif lycklig, blif lycklig!»

«Selma! Hvad säger du?» utropade Flora; «är du eller är jag tokig? Huru... hvad... huru har du kunnat...»

Med afbrutna, ifriga frågor omgäfvade både Flora och jag Selma. Men hon svarade oss icke, hon hörde oss icke mer. Utan all sansning låg

hon på golfvet, håret och kläderna genomvåta af regnet.

Vi buro henne i sin säng, men gjorde fåfänga försök att återkalla henne till lif. Skyndsamt lät jag ett bud afgå till min styfemor, samt ett annat till husets läkare, doktor L. Och snart voro båda vid Selmas säng, min styfemor med ett ansigte lika blekt, nästan lika död-lik, som hennes älskade dotters.

Efter att ha blifvit åderlåten, återkom Selma till lif, men icke till sansning. Hon var på ett hemskt sätt ifrån sig.

De klara, vänliga ögonen voro nu vilda och stirrande, och tycktes liksom söka att undvika någon förfärlig syn.

Hon drog mig till sig och sade halft hvisskande:

«Vet du, det var rysligt! Jag mötte honom just som jag kom ut ifrån . . . ut ifrån afgrunden; och han såg på mig med så förfärliga, flammande ögon . . .»

«Hvem såg på dig så, min söta Selma?» frågade jag.

«Han . . . St. Michael . . . du vet. Jag ville fly, men han höll mig qvar och märkte min panna

med sitt finger, emedan jag hade varit hos den onde, och sedan brinner det derinom, och jag vet att jag inte mer kan visa mig för menniskor. De se alla med så förskräckta blickar på mig, du också jag ser väl faslig ut!»

«Du är sjuk, Selma, och derföre se alla så ängsligt på dig, men själf ser du ut som en god engel, som du också är.»

«Ja, du säger så, men han vet väl bättre, han, som såg mig der borta, — — han skulle ha dödat mig, skulle ha rännt sitt spjut i mitt hjerta, om jag ej hade flytt. Ja, jag flydde från honom, men jag kände ändå att det var förbi med mig, att jag var brännmärkt, och hela verlden flydde undan för mig medan jag flydde. . . .»

«Du får ej tala så mycket nu, Selma, du skulle försöka att sofva.»

«Sofva? Nej, jag skall aldrig sofva mer. Det bränner för mycket här!» (Hon förde handen till pannan.) «Och jag ser öfverallt den blicken, . . . den blicken! Den håller mig vaken till domedag. Nej, jag får aldrig mer sofva!» . . .

Medan jag lyssnade till dessa ohyggliga fantasier, och fåfängt forskade efter deras orsak, förklarade doktor L. den för min styfemor med or-

det: *hjernfeber*, men *lindrig* hjernfeber. Han sade att denna sjukdom just nu var mycket gångbar och angrep merendels häftigt, ofta utan alla synliga orsaker. Vi vidtogo genast alla anstalter, som han förordnade och som äro brukliga vid sådana sjukas behandling. Selma bäddades med hufvudet högt, rummet gjordes skumt och tyst; kalla omslag lades på den brinnande hjessan. Under det jag var sysselsatt med dessa omsorger, kom man och kallade mig ut. I förmaket fann jag Lenartson, men så, som jag ännu aldrig hade sett honom, blek, upprörd.

«Hvar, hvar är Selma?» frågade han häftigt. «Hvad hade hon att göra hos St. Orme? Hvem har sändt henne dit?»

«Ni kan väl ej misstänka Selma för något ondt eller orätt?» frågade jag.

«Henne? Omöjligt! Men jag misstänker andra; jag fruktar att man missbrukar hennes uppoffrande, älskande hjerta.»

«Huru och när träffade ni Selma?»

«Jag gick för att söka St. Orme. Ett fruntimmer, insvept i en hvit shawl, kom just då ur hans rum. Ett par oskickliga unga karlar sökte att i trappan uppehålla henne; jag befriade henne

från dem, och då jag såg att hon darrade, tog jag hennes hand för att följa henne ned och kände i detsamma igen — — fröken Selma! Hon ryckte sig lös från mig och flydde så hastigt, att jag ej hann säga henne ett ord; följa henne ville jag icke då — men nu måste jag veta hvarföre hon var der.»

I så få ord, som möjligt, berättade jag friherren allt som förefallit.

Vi insågo nu, att Selma, drifven af en hastig ingifvelse, hade, för att rädda Flora och förekomma mötet mellan St. Orme och Lennartson, skyndat till den förres hem, beskyddad allena af sin entusiasm, sin uppoffrande kärlek. Men genom hvilken talisman hon ifrån St. Orme hade förmått locka den skatt, som han så länge rufvat öfver med drakens giriga blick, det var oss obegripligt.

Djupt slagen blef Lennartson, då han fick veta Selmas närvarande tillstånd. Som det redan var mycket sent på afton, måste han gå. «Jag skall komma igen i morgon tidigt,» sade han. Han frågade äfven efter Flora, men tycktes knappast höra mitt svar. O! det blir mig allt klarare hvem han älskar.

Den 20 om morgon.

Nu är natten öfver, men hvilken natt! Selma har oupphörligt yrat. Samma fantasier återkomma, ehuru under olika former, och väl förstår jag nu deras grund. O, min arma, unga syster! På morgonen har hon begärt myrten och blommor, och begynt binda en krans, som hon kallar «Floras brudkrans»; ifrigt håller hon på härmed, men allt emellanåt nedsjunka händerna kraftlösa, och arbetet lider ej. Hon sjunger äfven stycken af sina glada visor, men slutar ingen. Min arma styfmor går omkring med stum ångest i sina ögon, och tyckes med dem fråga: «hur är det? Hur skall det bli?» Flora har, efter att ha genomvakat natten med mig, på morgonen farit till sin syster. Jag har nu skrivit till Brenner, och lemna icke mer min Selmas rum, der jag äfven skrifer detta.

Om afton.

Allt detsamma! Selma fortfar att binda på sin krans, men klagar att den ej vill bli färdig; deremellan sjunger hon. Doktor L. ser fruktande ut och talar om att raka af hennes hår. Hennes sköna hår!

Lennartson har varit här flera gånger, för att fråga efter henne. Man har i natt lagt halm utanför huset för att dölja huldonsens buller. Det lär vara Lennartsons omsorg.

Äfven Brenner har varit här, men jag såg honom icke.

Den 21.

Åter en natt af utsäglig oro och ångest! Doktor L. tror ej att hon kan lefva ett dygn till, om ej någon lycklig krisis inträffar.

Jernnätter kallas i Sverge vissa nätter vid midsommarstid, då en frost-ande infinner sig och andas öfver den blomstrande jorden. Ofta är denna dödande och förstör på några timmar årets förhoppning. Då är himlen klar och luften lugn, och när solen uppgår, glänsa sädesfälten i den grannaste silverskrud, men det är en *dödsskrud*, en isklädning, under hvars svepning det blommande axets lif är förödt.

Äfven i människolifvet komma sådana *jernnätter*. Då dö de unga, glada, blomstrande; lyckliga ändå, om de icke dö endast till hjertat, om de slippa stå qvar på jorden, likt det tomma axet på åkern, utan saft och lifskraft! Selma! Du

unga, du goda! Jag kan knappt önska att du skall lefva — ty allt klarare hör jag ur dina drömmar ditt hjertas hemlighet, ditt tysta lidande. — Men om du går bort, hur ödsligt

Sednare.

Någon förändring tyckes föregå hos Selma hon yrar alltjemt, men hennes fantasier antaga en redigare karakter. Hon tror nu att hon skall dö, och har flera gånger kallat mig, blott för att säga: «när jag är död, blif qvar hos min mor i mitt ställe! Håll af henne! Hon är så god!»

Flora är blott här på ögonblick, hon kan ej uthärda att se och höra Selma; och är för det mesta hos sin syster.

Om afton.

O nu en stund af förhoppning! Mätte den ej bedraga!

På eftermiddagen ropade Selma mig och sade: «Nu är jag död, Sofia! Du ser väl att jag ligger i min graf; och der är också godt att vara, bara jag finge hvila, bara jag kunde sofva. De bruka ju sofva i grafvarne? Sofva och glömma — till dess de vakna hos Gud. Jag undrar

hvarför jag ej kan sofva, som de andra — — ack! jo jag vet, jag vet — — det är *hans* blick! Har du sett honom?»

«Sett hvem, min söta Selma?»

«St. Michael! Det är hans flammande blick, som bränner mig, som håller mig vaken i grafven Men jag vet nog, att när jag en gång får se honom i ljuset, ofvan molnen, då skall han se på mig annorlunda. Jag vet att allt det här onda blott kommer af att det är så mörkt på jorden, att man der ej kan se allt, som det är i sin sanning.»

En hastig tanka vaknade härvid hos mig, och i det jag sökte ingå i hennes idéer, sade jag, att jag sett den hon talade om, att han icke misskände henne, utan ville gerna se i ljus och kärlek på henne.

«Om jag kunde tro det,» sade Selma med en blick af vemodig glädje, «så skulle jag bli lugnare. Om han ville låta en blick af välsignelse falla på min graf, så skulle den tränga genom jorden och ned i min likkista, och plågan skulle då upphöra och jag få somna i frid. Men säg åt ingen i världen» — fortfor hon ifrigt — «säg åt ingen att jag har älskat honom. Säg åt alla: «hon har in-

gen älskat utom sin far, sin mor, sin vän Flora och sin syster Sofia.» Och säg icke åt Flora att Selma dog för henne!... Säg att jag blef stungen af en orm, att jag blef sjuk, dödssjuk deraf.»

Under det Selma talade så, med hög, klingande röst och febern brinnande på sina kinder, hade en sakta rörelse uppstått i rummet, och när jag såg åt sidan, fick jag se Lennartson och Flora stående bakom Selmas hufvudgård. De tycktes ha hört allt; han höll handen tryckt emot sitt bröst och syntes andas blott med möda.

Enligt läkarens föreskrift var Selma bäddad med hufvudet högt, i halvesittande ställning; hennes sköna hår föll ned i vågor; öfver sitt hufvud hade hon kastat den halffärdiga kransen, på hvilken hon bundit åt Flora; det var ett älskeligt rof, som den mörka härjaren nalkades att omfatta; det var sylfiden, som hade mistat sina vingor, men ännu stelnande i döden icke kunde förlora sin skönhet.

Mörka fantasier tycktes åter uppstiga i hennes själ. «Nej, nej!» utropade hon med bönfällande, uppräckta händer, «stöt mig ej ner i det mörka djupet! Jag vill ju intet ondt! Hjelp, Lennartson!»

Och i samma ögonblick stod Lennartson framför henne, fattade hennes uppräcktade händer mellan sina, sägande med kärlekens obeskrifliga uttryck:

«Hvad fruktar Selma? Lennartson är här! I lif och död skall han försvara dig! Se på mig Selma, och tro mig!»

Hon såg på honom först med en skygg, förvånad blick, men den förvandlades af den kraft som utgick från Lennartsons, af ett härligt ljus, strålande ögon. Han satte sig på kanten af hennes säng, och fortfor att se på henne stilla och stadigt; och förunderligt! under denna blick förgick spänningen i hennes och dess ljufva och klara uttryck återkom. De sade icke ett ord, men det var, som om deras väsens, hittills outtalade fjjettrade harmoni nu utgjöt sig i tysta strömmar och förenade och lycksaliggjorde dem. Öfver den arma sjukas anlete utbredde sig allt mer ett uttryck af ousäglich frid, de tröttade ögonlocken sänktes och hon — somnade stilla. Längre ännu satt Lennartson kvar med blicken fästad på den slumrandes ansigte; men min styfmors stumma tecken förmådde honom äntligen att aflägsna sig. Tyst

räckte hon honom sina armar; han slöt henne i sina, lutade sig mot hennes axel och djupa suckar arbetade sig fram ur hans bröst.

Flora var försvunnen, men ingen af oss hade märkt då hon gick.

Allt är tyst, så tyst i huset; man vet att husets älskade dotter sofver en viktig sömn. Filosofen ser i högsta grad dystert ut. Med sin underjordiska röst sade han i går: «om fröken Selma dör, så är det icke värdt att lefva mer. Då är solskenet borta ur verlden».

Den 22.

Hemmet skall icke mista sitt glada solsken. Krisen är öfver och Selma — utom fara! Vi tacka Gud, vi lyckönska hvarandra, och likväl, och likväl kunna vi icke fullt glädja oss. Det lif, som nu åter öppnar sig för Selma, ser icke gladt ut. Nyligen, under det att Selma ännu sof, fann jag min styfemor med ett öppet bref i sin hand och med ett uttryck af djup nedslagenhet på sitt ansigte. Jag tyckte att hon i hast blifvit flera år äldre.

«Hon sofver allt!» sade jag uppmuntrande, «och jag tycker, att hon begynner andas allt lättare, allt friare».

«Må det bli, som Gud behagar!» svarade min styfmor, stilla och nästan modlöst. «Jag vågar knappt önska henne kvar. Det är så mycket, som härefter kan göra lifvet mörkt för henne — — det ser jag nu. Flora gifter sig med den man, som af alla bäst passar för min Selma, och den enda, som hon älskat, den enda, som jag allvarligt önskat att kalla min son. St. Orme är bortrest och har skickat mig ett bref, som bekräftar allt hvad jag fruktat sen en tid. Han har hela vintern lånat af mig än större, än mindre penningesummor, som han alltid lofvat att ersätta och ännu aldrig ersatt, och som jag varit godtrogen, eller rättare, svag nog att lemna honom på hans blotta ord, utan skriftlig förbindelse. Och nu reser han och skrifver blott kort och vårdslöst: «jag skall med första möjliga betala» m. m. Men jag vet hvad detta betyder; han skall *aldrig* betala mig, och jag, som lånat honom långt öfver mina tillgångar och derföre blifvit nödsakad att sjelf låna af andra, blir indragen i oändliga bekymmer! Jag har icke förtjent detta af St. Orme! Men det skulle ej så mycket oroa mig, om det ensamt drabbade mig. Men det blir mig för bittert, om min goda, vackra flicka skall nödgas lefva i brist och försä-

kelse. Nej! må hon då hellre komma till vår Herre, om så är hans vilja; — fast! nog blir jag bra ensam, bra öfvergifven på mina gamla dar.» Stora tårar runno utför min styfmors bleka kinder, och hon torkade stilla bort dem med snibben af sin silkeshawl. Detta tog alldeles hjertat ur mig, och vid min styfmors knän besvor jag henne, att anse allt hvad jag ägde som hennes eget, och att låta mig få en dotters rätt i hennes hjerta; jag skulle, om Selma dog, aldrig lemna henne.

Hon tackade, hon omfamnade mig, men — ycktes dock ha föga tröst af hvad jag bjöd. Selmas återvaknande till lifvet lät en stund alla bekymmer träda tillbaka och glädje ensam råda, men de nattliga foglarne visa sig snart åter. Filosofen ser lycksalig ut och gör mig så förklarade miner, att jag ej kan låta bli att vänligt besvara dem.

Den 24.

Äfven Vikingen, äfven den redlige, varmhjertade Wilhelm Brenner är bedragen, är nästan ruinerad genom St. Orme.

Och hans barn! Mitt hjerta blöder för honom, och känner bittert, att han ej mera kommer hit.

Lennartson har varit här alla dagar, lycklig öfver den lyckliga vändningen i Selmas sjukdom, men han har icke begärt att se henne. Han är nu djupt bekymrad öfver Brenners olycka, som denne likväl bär med manlig fasthet. Lennartson har broderligt tilljudit honom sin hjälp. Men Brenner har afslagit den; han är säker på att, om han får några års tid på sig, kunna reda sig sjelf. «Men det säger jag dig, bror,» fortfor han, med vemodig munterhet, till Lennartson, «att om vår Herre kallar mig till sin armé deroppe, förr än jag åter fått fast fot och position här på jorden för mig och de mina, så gör jag dig ett testamente».

«Hvilket då?» frågade denne.

«Mina barn!»

Ett tyst handslag följde härpå vännerna emellan, och så förstå hvarandra ädla sinnen.

Men dessa ord ha låtit mig gråta. Ty mig ville vikingen ej gifva del i sitt testamente. Han aktade mig icke nog högt dertill.

I medlet af Maj lärer han afsegla till Medelhafvet.

Den 26.

Djupt rörd af min styfmors ställning och bekymrade utseende, frågade jag henne i dag, hvarföre hon icke förtrodde sig till sin halfbror. Han skulle säkert kunna både råda och hjälpa henne. Men med en slags förskräckelse aflägsnade hon detta: «Nej, nej!» utropade hon, «det är ej värdt! Det skulle tjena till intet.» Jag var förvånad; jag tyckte att det skulle tjena till mycket; adrig kunde hofmarskalken få bättre tillfälle än nu, att tillfredsställa sin ofta omtalade passion, «att göra godt i tysthet». «Ja, jag vet hvad det vill säga!» sade suckande min styfmor; men högst bekymrad öfver en betydande fordran, som hon inom några dagar skall utbetala, beslöt hon sig äntligen på aftonen att skicka till sin bror. Han kom och syntes betydligt förlägen öfver förtroendet han fick. Slutligen rådde han sin syster att ge upp sin stat, att *bankruttera!* Hon skulle på detta vis bäst kunna rädda sig. Med en förtörnelse och högsinhet, som tillvann henne hela min kärlek, förkastade min styfmor detta förslag; «hellre ville hon lefva på vatten och bröd och försöka det yttersta, än att någon skulle bli lidande på henne». Hofmarskalken förklarade detta tänkesätt «ganska

vackert, ganska respektabelt», men bad henne «ta sitt förnuft till fånga», m. m. Min styfemor ville ej höra på detta, hennes bror hade ej annat råd, att gifva, och fick derpå *en blick* af mig, hvarefter han hastigt gick, skämtande öfver min «Jupitersmin», och föregifvande något viktigt «göromål». Mitt varma, innerliga gillande af min styfmors tänke- och handlingssätt tycktes sedan trösta och upplifva henne.

Den 29.

Sköna, varma dagar, som Selmas tillfrisknande ännu mer förskönat för oss. Det stilla allvar, som nu råder i hennes väsen, hindrar henne icke att med tacksam glädje emottaga hvar liten ny gåfva, som lifvet och vänskapen räcker henne. Min styfemor söker för henne dölja sin hemliga oro och sina bekymmer, men är ofta nära att förråda dem. På min bön har hon nu förtrott sig till Lennartson, som tyckes vara utkorad att vara alla människors hjälpare.

Huru det är mellan Lennartson och Flora, förstår jag icke rätt. I går fann jag dem tillsammans i förmaket, han med armen om hennes lif, hon med hufvudet lutadt mot hans axel; — fram-

för dem på ett bord låg den röda väskan, ämnet för så mycket qual och oreda. Ord af allvar och ömhet tycktes uttalas af Lennartson, Flora var djupt upprörd, men det syntes mig, som om ingendera var lycklig. Flora har varit här och hos Selma endast korta stunder, och fortfar att vara mig en gåta. Nyss skref hon mig några ord, som innehöllo, att sedan hon nu var lugn för Selmas helse, ville hon följa sin syster på en lustresa till Svartsjö, för att der höra näktergalarne sjunga; men till den 3:dje Maj skulle hon åter vara här.

Flora reser och förlustar sig och lemnar den vän, som uppoffrat sig för henne, till sin tysta smärta! Äfven Floras bror kunde i denna stund ha anspråk på hennes omsorg och sällskap; hans helse är mycket vacklande och han har blifvit förordnad, att denna vår resa utrikes och begagna ett af de varma baden i Tyskland. Men under alla bekymmer, som hennes anhöriga lida, tänker Flora blott på att roa sig, att lyssna till näktergalarnas toner. Hvilken djup egoism! Men jag vill ej dömma henne ännu. Kanske far hon till Svartsjös stilla parker, för att der i frid «lyssna till den inre rösten».

Den 31.

I dag var Selma så bra, att jag kunde begära af henne någon upplysning öfver hennes sammankomst med St. Orme, och genom hvilken trollmakt hon på ett ögonblick förmått aflocka honom de vapen, han så länge behållit, och tillintetgöra den seger han nyss hade vunnit. Det lilla, som Selma sade mig häröfver, och som jag icke heller ville att hon skulle vidare utföra, af fruktan, att hon deraf kunde bli för upprörd, har låtit mig öfver denna tilldragelse göra följande tablå:

Det var i den stund, som Flora syntes utom räddning sjunka i en bottenlös afgrund, som Selma kände sig lifvas af ett mod och en vilja att rädda henne, som voro mäktiga att trotsa allt. Fruktan att komma för sent, för att hindra mötet emellan Lennartson och St. Orme, känslan af en, på flera håll trängande fara, läto henne nästan besinningslöst hasta i dennes spår. Hon visste sjelf knappt rätt till sig, innan hon befann sig vid St. Ormes dörr. Och det besynnerliga mottagande hon af honom rönte, kan förklaras blott af en ovanlig sinnesstämning hos honom sjelf.

St. Orme hade lemnat den brud, som han fäst med våld och list, hade lemnat henne med

skenbar köld och segerfröjd. Men ingen man förblir kall för den kvinnas raseri, som en gång haft rum i hans hjerta. St. Orme var icke heller lugn då han lemnade Flora. Stundens storm skakade olycksbådande sina vingar öfver honom, och genom kontrastens makt vaknade sannolikt i detta ögonblick ett minne af mycket olika art. Detta var just denna dag, som St. Orme, för flera år sedan, förde till altaret den sköna och ädla Virginia Adelan, hans enda ädla, enda rena kärlek.

Och nu stodo de der, bredvid hvarandra, de två skiljda tidpunkterna, de två så olika brudarne; han kom ihåg Virginias blyga kyss den dagen, han kände ännu den, som lik hatets låga brände från Floras läppar, och hans sinne vände sig från henne och drogs oemotståndligt till den sköna, unga makkan, som en gång var hans! Han tänkte på hennes vackra kärlek, huru den var hans, ännu i hennes dödsstund; kanske kom han ihåg, huru han då i svärmisk sorg hade anropat hennes förlåtelse, och bedt henne att ännu efter döden uppenbara sig för honom, och huru hon hade lofvat det. Kanske ville St. Orme aflägsna dessa tankar och uppkalla andra från opera-foyéer och parisiska boudoirer, — men mellan dessa glittrande, skimrande

syner, uppsteg ånyo och ånyo bilden af den förbleknade unga makan, sådan han sett henne för sista gången, i sin hvita svepningsskrud, — och en hemsk ängslan smög lik en vind från döden, från grafven in i St. Ormes bröst.

Han satt tyst i sitt rum, betryckt och tankfull, blickande mörk ut i den tilltagande skymningen, då dörren sakta gick upp, och en kvinnogestalt, insvept i hvitt från hufvud till fot, visade sig för honom.

St. Orme steg upp, men svigtade och sjönk åter tillbaka i soffan, i det han hest framstammade: «Virginia!»

«Virginia anropar dig med mig», svarade Selmas ljufva röst; «o St. Orme, hör oss!» Och nu flödade från hennes läppar ord, dem hon sjelf sedan icke mindes, och som en högre ande tycktes ingifva henne. Stundens svallning hade öppnat St. Ormes hjerta; minnet af Virginia, bönen i hennes namn, den egna känsla han alltid haft för Selma, det ovanliga i hennes gerning, det djupa allvaret, som låg i hennes föreställningar, talet om lifvet och döden från så unga, sköna läppar, — allt detta lät hans sinne vackla, lät honom lyssna till Selmas bön om befrielse för Flora. Selma såg

hans vacklande, men tyckte sig äfven se ögonblicket, då detta skulle upphöra, då han skulle förhärda sig mot hennes böner; och i hast öfvergaf hon den bedjandes ton, för att med en nästan hotande visa honom de säkra följderne för honom, om han framhärdade i sin föresats; hon sade honom Floras ord och beslut för framtiden; hon visade honom Lennartson, Brenner och äfven Felix i begrepp att med vapen i hand försvara Floras frihet; hon visade honom fara, död, förstörelse på alla sätt, såsom de furier han gick till möte på sin väg, och St. Orme — — — hisnade.

Det har hört till ordningen inom den moderna roman-litteraturen, att framställa den elake eller *bofven*, såsom den företrädesvis starka och kraftiga människan. Men det verkliga lifvet visar oss annat. Det låter oss se, att det är framför allt den rättskaffna, den ädla människan, som är den starka och mäktiga, som med sin vilja och sin tro står fast in i döden. Den icke ädla, den lågsinnade anden kan till en tid synas stark och trotsig, men i vissa farans stunder ge plötsliga utbrott af vankelmod eller feghet tillkänna, att han bär ett förskräckt hjerta i sitt bröst, att han känner sig stå på en häfvande grund.

Hvad som föregick inom St. Orme i denna stund vill jag icke benämna, icke heller afgöra, hvilken del af Selmas ord öfvade mesta väldet öfver honom; men visst är att han nu kände nödvändigheten att gifva efter för hennes fordringar, och blickande dystert för sig, och mumlade den olycklige Philip Egalités ord på guillotinen:

«Den ena afgrunden är så god, som den andra!» gick han till sin skrifpulpet och framtog derutur den röda väskan med Floras bref. Han lemnade den till Selma med dessa ord:

«Du är min Virginias syster, Selma, och för din skull afstår jag frivilligt från det, som ingen annan makt skulle förmått mig att afstå ifrån. Säg Flora att hon är fri. Min närvaro här skall ej länge besvära er; — jag skall resa i öfvermorgon. Du kan gå nu; du har vunnit ditt mål och bör vara nöjd!»

Selma ville tacka honom, men han afbröt henne med hårdhet, nästan med grofhet, och bad henne förskona honom för «sentimentalt prat och gå sina färde». Rädd aflägsnade sig Selma, men ännu i dörren vände hon sig om med orden:

«O, St. Orme! Hvad du än säger, så vill jag välsigna dig!» Hon hörde St. Orme hvissla, och

skyndade nedför trappan, här mötte henne — — hvad jag redan antecknat, och som var för mycket för denna finkänsliga, ädla natur att fördraga.

Sedan Selma sagt mig hvad jag önskade veta, bad hon mig med djupt rodnande kinder säga henne Lennartsons förhållande under hennes sjukdom, om hvilket hon hade endast en dunkel föreställning. Jag sade henne allt, och en ousäglig, innerlig glädje lyste dervid i hennes ögon och gjorde sig luft i tacksamma tårar. Hon kände sig vara älskad af *honom*, hon visste sig stå klar och ren för hans blick. Det var sällhet nog för henne.

Den 1 Maj på f. m.

Commerce-rådinnorna. Och så proppade med prat, att det stod dem upp i halsen och ut ur munnen. Ryktet om Floras giftermål, icke med St. Orme, utan med Lennartson, var ett hufvudämne, den stora balen på slottet, som gifves i öfvermorgon var ett annat; djurgårdspromenaden för eftermiddagen, och de vackra, nya ekipager, som på den skola visa sig, ett tredje, och ett fjerde var Brenners förlust af all sin sammansparade förmögenhet, samt hans afresa till Medelhafskusterne, och långa frånvaro. De visste precis hur han

skulle ställa till för sig hemma, under denna frånvaro, och hade en mängd bekymmer därför. Äldsta gossen skulle komma till Barnängsskolan, och för att se efter och sköta om de andra barnen, hade Brenner tagit i huset en viss fru Trollman, «beskedlig menska nog, men en riktig kaffe-gumma, som kokar kaffe både dag och natt och den värsta pratmakerska i världen. Och hvad hushållningen beträffar, så kan man väl föreställa sig hur den skall gå, när man vet, att när salig Trollman lefde, det aldrig bakades hemma i huset, utan allt bröd togs ur bagarboden, och ändå var det fyra barn och två pigor i huset!!! Man kunde tänka hur det skulle gå. Också gick det på tok. Det var verkligen obegripligt hur öfverste Brenner kunnat taga i huset en så beskaffad person; men hon hade väl trängt sig på honom, då hon under barnens sjukdom varit så hjälpsam, som grannfru, och så bra mot dem».

«Ha barnen varit sjuka!» utropade jag.

«Ja, de ha haft scharlakansfebern, stackars små, och de två yngsta barnen lära ännu vara rätt illa deran, i synnerhet den lama gossen. Nå, den vore då väl om vår Herre tog!»

«Stackars fader!» suckade jag.

«Ja stackars karl», upprepade fröken P., «och att nu nödgas resa ifrån sitt hem i detta elände! Också lärer han se ut, som, om han varit, icke *en* gång, utan *två* gånger begrafven!»

«Men säg mig nu, i förtroende, min söta fröken», hviskade förtroligt öfverstinnan, «när blir den här stora märkvärdiga förlofningen eklaterad?»

Jag eklaterade min fullkomliga okunnighet derom.

«Ju förr det blir», fortfor öfverstinnan, «ju bättre blir det för Flora, för att tysta alla oroliga tungor, som säga att det kanske ännu ingenting blir utaf alltsammans. Det var förunderliga rykten, som gingo en tid! och man blir så illa ansatt af frågvist folk, och som tycka, att jag borde litet veta hvad som föregår här i huset, der jag är så bekant och der jag, snart sagdt, håller af hvar stol; ja, man riktigt förebrår mig, att jag ej är bättre underrättad — — — men jag är så olyckligt litet nyfiken af mig! Men den här saken, tillstår jag ändå, att jag gerna ville ha litet reda på, för Floras och för min goda väns fru Adelans skull».

Var öfverstinnan för olyckligt litet nyfiken, så var jag lika litet meddelsam, och sanningen att säga, gjorde mig, hvad jag nyss hört om Brenner,

oduglig till att både höra och tala om andra ämnen.

Jag undrar om Brenner ej skall vilja se mig före sin afresa!

Den 3 Maj om afton.

I dag kunde Selma för första gången njuta af den milda, lifvande vårluften, som från öppna fönster fläktade sakta in i min styfmors kabinett.

En lärka svingade sig jublande öfver strömmen upp mot det höga blå, hvita segel gledo sakta fram på Riddarfjärden, och bergen klädde sig i grönska vid dess stränder; — Selma såg på allt detta och log med tårar i de strålände ögonen. «Hvad detta är vackert!» sade hon, «hvad lifvet är godt och skönt!» Hon räckte sina händer till min styfmor och mig, som sutto på hvar sin sida om henne, och blickande uppmärksamt på oss, fortfor hon ömt leende: «Hvarföre så allvarsamma? Hvarföre så högtidliga, som om det vore fråga om min begrafning? Nu är jag frisk, nu är det vår, nu skola vi vara glada!»

Min styfmor steg hastigt upp och ville gå bort för att dölja sin rörelse, men Selma höll

henne qvar i klädningen och utbrast, i det hon kastade sina armar omkring henne:

«Nej, mamma min! Gå icke bort. Nu kunna vi tala öppet, nu kan jag höra allt; nu måste jag veta hvad det är, som gör att de som jag älskar se så ängsliga ut! Och kanske är det för mig ingenting oväntadt; kanske anar jag längesen huru det är. Säg mig, säg det rent ut, har St. Orme bedragit oss? Stå våra affärer illa, med ett ord — äro vi fattiga?»

«Ja, vi äro fattiga, mitt söta barn!» sade min mor, nu högt snyftande, och lutande sig öfver den sittande dotterns hufvud, hvars lockar och panna beströddes af hennes tårar. Hon kunde icke säga mer.

«Men vi äro ju icke fattiga på kärlek!» återtog Selma, «och då är det ju ej så farligt. Jag har min mor, och min mor har mig, och vi båda ha Sofia; — vi äro då rika ännu!»

«Och vi ha äfven Lennartson!» sade jag, och tillade några ord om det sätt, på hvilket han nu tog sig af sakerna.

«Det är så likt honom!» sade Selma med djup, fast stilla rörelse.

Sedan vi blifvit lugnare, talade vi i stillhet

och klarhet om vårt tillstånd. Selma var den, som gjorde allting lätt och bevisade sin mor, att genom försäljande af alla deras nipper, samt af hennes vackra tafvelsamling skulle alla skulder blifva betalade, och vi äfven få något öfver. Selma hade tydligen klarare begrepp om husets ställning än hennes mor. «Och,» fortfor hon med friskt mod, «sedan vi gjort rätt för oss här i Stockholm, skola vi draga oss tillbaka i någon hygglig småstad, och der bosätta oss och *lefva smått*. Och jag skall väl också en gång göra någonting för föda och kläder, och icke blott såsom hittills lefva som liljorna på marken. Jag skall lära vettgiriga människor några af mina stora talanger, eller öfversätta böcker, eller skrifva böcker sjelf. Hvem vet när ingifvelsen kan komma? Och Sofia skall bli min recensent! Åh, vi skola göra stora ting ännu!»

«Ack! om blott sylfiden vill, som förr, dansa för oss,» sade jag, «så fruktar jag för intet i världen.»

Min styfmor gret ej mer. Tröstad och upplifvad omfamnade hon sina döttrar och tackade Gud för dem.

Filosofen anmälte: «Baron Lennartson!»

Selma bleknade och reste sig upp, darrande synbart. Jag frågade om hon ville gå in till sig, för att hvila en stund.

«Nej,» svarade hon, «jag känner mig stark nog att se honom. Min mor, min Sofia äro ju dessutom hos mig.»

Med ett utrop af glad öfverraskning skyndade Lennartson fram till Selma, då han fick se henne. Hon räckte honom en hand, som han lifligt fattade; men båda voro för upprörda att på en stund kunna säga något. Det var Selma, som först bröt tystnaden, i det hon sade med temligen stadig röst:

«Vi ha alla så mycket, så oändligt mycket att tacka er för! . . . Hur god ni är, som äfven i dessa bekymmer vill stå oss bi!» . . .

Vi kommo nu Selma till hjälp och berättade Lennartson hvad som nyss varit fråga om emellan oss. Lennartson syntes glad att få tala öppet med Selma om sakernas ställning, och visade henne den tablå han på papperet uppgjort deröfver. Och häraf vill det synas, att ställningen är vida bättre, än man först trodde.

Då Selma glädtigt talade om föryttrandet af sina taflor, syntes Lennartson rörd, ty han visste

väl huru kära och dyrbara de voro henne, äfven för dens skull, som samlat och skänkt henne dem, hennes älskade fader; men han medgaf, att genom denna försäljning husets affärer kunde säkrast och hastigast återställas, och sade sig veta en säker köpare. (Jag bedrar mig mycket, om icke denna köpare är — friherren sjelf — jag tyckte mig se det på honom.)

För öfrigt bad han min styfemor och Selma att vara lugna, att lemna allt i hans händer; han skulle söka att till det bästa ställa allt.

När han nu skulle gå bort, syntes det bli honom svårt. Han höll vid afskedet länge Selmas hand i sin; han tycktes vilja säga något, men endast hans ögon talade ett stumt men uttrycksfullt språk; slutligen tryckte han hennes hand vördnadsfullt till sina läppar, bugade sig djupt för henne och aflägsnade sig.

Och Selma! Hon stod der så stilla, så skön i sin qvinliga ädelhet, lycklig midt i sin olycka att känna sitt eget värde, och att se det erkändt af en sådan man, och detta medvetande höjde henne i denna stund öfver all förlägenhet, all smärta. Hon slog icke heller ned sina ögon för hans varma, vältaliga blick, men mötte den i klarhet och

innerlighet — — hon skydde ej att låta honom blicka in i djupet af sin själ; hon visste att han var stor nog att kunna se den känsla der lefde för honom, utan att missförstå henne, utan att rubbas ur sin väg. De stodo der, fulla af gudomligt förtroende till hvarandra.

Men eftermiddagens uppträden hade dock varit för mycket för Selmas ännu svaga, kroppsliga krafter. När Lennartson var borta, var också hennes yttre ståndaktighet borta, och hon sjönk nästan afsvimmad i mina armar. Kanske kände hon, äfvensom jag, i Lennartsons stumma afsked något af särskild betydelse; kanske är det sannt, som ryktet kringspridt, att han denna afton på slottet skall uppträda som Floras trolofvade, och emottaga de kungligas och hela världens lyckönskningar. Selma frågade mig, under det hon gick till sängs, om jag visste något om Flora.

Jag svarade, att jag hört att hon var återkommen från sin Svartsjöexpedition samma dag och skulle med sin syster bivista balen på slottet. Jag kunde ej låta bli att tillägga några allvar-samma, tadlande ord öfver Flora.

«Ack!» suckade Selma, «visst är det underligt! Och jag förstår henne icke; men allt blir

väl klart en gång, och Flora med. Jag har så mycket hållit af henne!» Och härvid begynte Selma bittert gråta.

Jag lemnade min styfemor läsande högt för Selma vid aftonlampan, och gick upp på mitt rum, längtande att bli allena med mina tankar. Och nu sitter jag här, ensam med dem, och har tecknat föregående, under det dofva bullret af vagnarne, som öfver norrbro rulla upp till slottet. Nu är det midnatt, och allt har tystnat på gatorna. Ur slottsfönstren åt lejonbacken lysa brandgula ljus genom den halfdunkla majnatten; — der äro de stora praktrummen belägna, och när jag tänker på de olika scenerna *der* och *här*, när jag tänker mig Flora lysande i glädje och skönhet, helsad och hedrad som Lennartsons brud, medan hon glömmer sina närmaste anhöriga i deras bekymmer, lemnar sin vän och räddarinna till ett lif af försakelse, då förbittras mitt hjerta öfver henne, och jag känner att det hat, hvarmed vi lekt en tid, nu blifvit allvar. Om hon i denna stund stod inför mig, skulle hon få höra ord, som skulle betäcka hennes panna med blygsel, som skulle låta henne fasa för sig sjelf, och — — förr eller sednare skall hon höra dem!

Den 4.

Jag blef afbruten förliden natt genom en vagns stadnande framför vår port, och genom en sakta rörelse, som uppstod i huset; straxt derefter hörde jag, till min stora förundran, sakta fotsteg i den lilla trappan, som går upp till Floras och mina rum.

Klockan var nu omkring ett på natten. Med ett ljus i handen gick jag ut i korridoren, för att se hvem den tysta nattvandrarern kunde vara, och studsade då jag fick se framför mig — — Flora, Flora i lysande baldrägt, med en hvit törnroskrans på hufvudet, men derjemte så blek, så förändrad, att hon såg snarare ut, som hon kom ur ett grafhvalf, än ifrån en lysande fest.

«Får jag tala vid dig!» sade hon med en röst, som jag äfven tyckte ljud förändrad, «men släck ljuset, jag ber dig! Det plågar mina ögon. — — Jag har nyligen sett så mycket ljus!»

Jag gjorde som Flora bad, och följde henne in i mitt rum, der hon kastade sig i en ländstol. Båda voro vi tysta. Jag kom icke ihåg ett ord af min straffpredikan.

«Är det icke sannt, Sofia,» började ändtligen

Flora, «att du under dessa dagar, och särdeles denna natt, hatat mig på fullt allvar?»

«Ja, det är sannt!» svarade jag.

«Jag undrar icke derpå,» fortfor Flora, «men du har icke haft full rätt deruti, och snart kanske skall du — — icke hata mig mer.»

«Du har mer än en gång varit god mot mig, Sofia, och därför begär jag nu — enligt verdens sätt — att du ännu vidare må vara god mot mig, och höra mig med tålmod. Men jag är icke helt och hållet sjelfvisk. Jag vet hur ondt det gör att hysa bittra känslor, och ville därför söka utplåna dem jag ingifvit dig, om det är möjligt innan Men jag måste skynda mig!»

«Du har funnit mig vara ett underligt och obegripligt väsen, och jag skall nu ge dig nyckeln dertill. Du har ibland talat för oss om *ursprungsord*, och ursprungsordet till mitt oklara väsen ligger doldt djupt i mitt barndoms och ungdomshem, i de inflytanden, som omgäfvade min vagga, som följde mig ända till mitt tjugonde år. Min mor var en godsinnad, men svag och fåfäng qvinna, min far en hård och högmodig man, och som missaktade alla fruntimmer, kanske emedan han

icke funnit nära sig någon, som han kunde rätt högakta. Ofriad herrskade i hemmet, och endast deruti kommo föräldrarne öfverens, att uppföda barnen blott för skenet, blott för att lysa och lyckas i den granna verlden. Tidigt stridde i min själ fåfänga och herrsklystnad med ädlare böjelser, men dessa tvingades snart att vika för de förre; hjertat, som kunde klappa för en ädel kärlek, tvingades ned att klappa för små och oädla sträfvanden, och alla de gåfvor, som hade kunnat tjena ett större och bättre mål, togos snart i fåfängans tjenst. O! Qvinnans lott och öde! Redan i barndomen förgiftades min själ genom beröm, smekningar och gåfvor, då jag hade lyckats i sällskap och ådragit mig uppmärksamhet och beundran. Detta fortgick igenom hela min ungdom, och att göra ett stort parti, att vinna en lysande ställning i verlden, visades mig som mitt enda lefnadsmål. Jag lefde äfven alltmer därför, och sökte blott föda min allt mer omättligen fåfänga. Mina naturgåfvor gynnade mig, och jag segrade länge der jag blott ville, men öfvermodig förkastade jag de lätta segrarne, förkastade snart att tjena mina föräldrars afsigter och lefde blott för nöjet. Att jag derunder gjorde ett par redliga

männer olyckliga, endast smickrade min fåfånga. Sjelf förblef jag kall. Då mötte mig St. Orme. Du vet huru hans rykte, hans talanger, hans personlighet tjusade mig. För första gången lärde jag känna kärlek, och hans hyllning smickrade min egenkärlek. Hans grundsatser fullbordade förstörelsen af de få goda jag ännu egde, han imponerade på mig genom en viss öfverlägsenhet i vilja och tanka, och hade en tid ett förunderligt välde öfver mig. Men detta var af dämonisk natur, och hade ingen rätt rot i mitt hjerta, i något af mitt bättre sjelf. När jag såg mig förgåten af honom, hjälpte mig stolthet och verldskärlek att glömma honom. Nya intryck kommo härtill. Selma, med hvilken jag vid denna tid kom i närmare beröring, hade på mig ett lifvande och välgörande inflytande; jag fäste mig vid henne, så mycket mitt sjelfviska hjerta det tillät, och många bättre känslor väcktes åter i mitt bröst af hennes varma vänskap, af hennes sköna och rena själ.»

«Min far dog och hade i sitt testamente utnämnt Lennartson till min förmyndare, törhända i tanken att han snart skulle bli för mig något mer. Han var ett för min fåfånga och för min

äregrighet på allt sätt smickrande parti, och det behöfdes icke min mors vinkar, för att förmå mig att söka göra hans eröfring. Jag ansåg denna lätt, men bedrog mig, och under det jag allt mera närmade mig Lennartson, såg jag i hans själ, i hans verksamhet, i hans syften storheter, inför hvilka allt hvad jag förr älskat och åsyftat, syntes mig uselt och dvergartadt. Dertill var han så älskvärd, så behaglig, äfven då han tadelade mig, att snart mitt hjerta drogs med i spelet, och han blef mitt lefnadsmål. Jag såg alltför väl att jag hade gjort intryck på honom, och fastän han emot mig bibehöll hela sin sjelfständighet, och tycktes icke vilja ge sig lof att tjusas af mig, tviflade jag icke på att slutligen lyckas deri, under någon af de former och färger jag hade vant mig vid att kameleontlikt antaga, för att behaga olika naturer och lynnen. Men de former jag antog voro lika som utan själ, och som solens rena stråle förskingrar nattens irrbloss, så genomträngde och tillintetgjorde Lennartsons blick alla dessa skengestalter. Denna karakter blef mig allt mäktigare, allt mer öfverväldigande, allt mer förkrossande för min egenkärlek, allt farligare för mitt sinneslugn. Och aldrig kände jag hans makt och

mitt elände djupare, än i den stund jag förstod att han genomskådade och — föraktade mig. Förakt af den man älskar, och känsla att det är med rätta — outsägliga qvall!»

Flora sprang hastigt upp och kastade upp fönstren åt strömmen till, strök tillbaka sina lockar och tycktes med begärlighet inandas den svala, friska nattluften. Och det skådespel, som utbreddes sig för hennes blickar, var väl egnadt att lugna, att upplyfta ett upprördt sinne. Kristallklar och lugn hvilade majnatten öfver staden; slottets mörka kropp, med dess inifrån tindrande ljus, reste sig i stilla majestät mot den dunkelblå himlen; i dystra skuggor låg nedanför Helgeandsholmen, med dess ensliga, blodiga minne, och silfverklar låg Mälarens våg vid dess strand och bredde ut i fjerran sin lugna spegel, öfver hvilken lätta dimmor hvilade. Vimplarne på fartygen i hamnen hängde stilla; allt tycktes sofva, och nattens frid påminna om det öfvergående af dagens strid.

Lugnare återtog Flora om en stund: «Jag minnes det, såsom hade det händt i går. Af gammal vana, och äfven af begär att väcka svartsjuka hos Lennartson, hade jag koketterat med en man, som hade tycke för mig, men som jag ej brydde

mig om; jag lockade honom till dårskaper och förlöjlidade honom sedan i Lennartsons närvaro. Lennartson bröt då den skonsamhet, som han hittills hade iakttagit med mig, han talade till mig skarpt, afslöjade mig för mig sjelf, och visade mig på hvilken farlig, hvilken förkastlig väg jag var stadd. Så allvarsamma ord hade ännu ingen talat till mig, ännu aldrig någon bemött mig så skoningslöst. Min första rörelse var en af stolthet och vrede; jag visade den vågsamme för alltid bort ifrån mig; min andra var att skrifva honom till, att för honom öppna hela mitt hjerta, och låta honom se de känslor han ingifvit mig. Jag var så vand vid segrar, att jag väntade att straxt efter detta se Lennartson vid mina fötter. Han kom, men — som en broder, mild men allvarlig, och endast på en viss förlägenhet i hans väsen kunde jag se, att han väl förstått, men att han icke *ville* förstå mig. Ack! jag var icke den qvinna han kunde älska, icke den han ville utkora till sin följeslagerska genom lifvet!»

«När jag såg det, uppreste sig min stolthet och böd mig besegra min kärlek, denna åter böd mig att öfvervinna mina onda böjelser för att blifva honom värdig. Den godhet och det interesse

han visade mig, det nöje han hade af mina talanger, fäste mig allt djupare vid honom, och ingaf mig önskan att förvandla mig till det ideal af skön qvinlighet, som alltid tycktes föresväfva Lenartsons själ. Men ack! När man blifvit gjord på konst, så finnes ingenting svårare, än att göra om sig sjelf till ett sannt och enkelt väsen. Den trassligaste härfva är lättare att reda, än en borttrasslad och bortkrånglad själ. Och endast de kunna förstå mig, som likasom jag, under bemödandet att resa sig, att fatta en bättre ståndpunkt, jemt känt sig liksom af en ond dämon kastas tillbaka i det djup, ur hvilket de ville uppstiga, som erfarit plågan att jemt känna sig under sig sjelf.»

«Vid denna tid föll min mor i en plågsam sjukdom, som blott slutades med hennes död. Jag vårdade henne med ömhet, och hvad alla mina konster och mina gåfvor ej förmått tillvägabrinda, det åstadkoms af denna så enkla sak. När Lenartson såg mig uppfylla mina dotterliga pligter, drogs han närmare till mig; jag återvann hans aktning, och hans hjerta syntes komma till mötes min känsla för honom. Vid min mors dödssäng tryckte han den fader- och moderlösa mot sitt

bröst, bjöd mig lägga min hand i hans, och vi vexlade heliga löften.»

«Hvad nu följer, vet du; Lennartson kallades bort till sin far, och reste utrikes med honom; ett oväntadt arf gjorde mig rik, och St. Orme återkom och lät mig känna den snara, i hvilken jag hade insnärjt mig sjelf. Jag älskade nu Lennartson, och med honom hade ett nytt lif vaknat hos mig; men han var borta då St. Orme återkom, och denne återfick då något af sitt förra välde, sitt skadliga inflytande på mig. Hans djerfva vilja och kraft imponerade åter på mig, och han smickrade och upplifvade min aldrig utrotade böjelse för fåfångans nöjen och segrar. När Lennartson återkom, återtog han sin makt, och St. Ormes stjerna bleknade, men jag var ej mera fri att slita mig ifrån honom; jag var i kans våld, och mina böner och hotelser blefvo lika vanmäktiga. Då uppkom hat och raseri i mitt hjerta, och det ju mer jag blef öfvertygad om, att det icke var *mig*, utan min förmögenhet, som han älskade. Men du vet allt detta, vet mina strider, vet huru segern vanns i den stund allt syntes förloradt, och jag vill ej upprepa detta; men

vet du väl äfven, Sofia, till hvilken grad segern i denna stund är min?»

«Hvad vill du säga?»

«Jag vill säga att i denna stund ingenting hindrar mig från att blifva Lennartsons maka. Han har räckt mig sin hand, öfvervinnande i ädelmod hvad som skulle åtskilja oss; han vet allt, och förlåter allt för min kärleks skull. Sällhetens bägare är bräddad och räcket mig af lyckans, af nådens hand; nu återstår mig blott ett»...

«Och det är?»

«Att förskjuta, att försaka den!»

«Hurul!»

«Ack! i den stund då jag hörde Selma på den plågobädd, der hon låg för min skull, i feberysel uttala sitt hjertas länge dolda hemlighet, då jag såg Lennartsons känslor för henne, såg deras blickar smälta i hvarandra, då vaknade hos mig tanken att offra mig, att bli den enda olyckliga. Men jag har varit föga van att nära ädla tankar; också brottades jag med denna, och jag sökte öfvertala mig, att Lennartson ändå i grunden älskade mig, och att jag snart kunde återvinna den kärlek, som jag genom mitt uppförande förlorat. Jag ville visa mig ädel, uppriktig, och

lade i Lennartsons händer de bref, som gjort mig så olycklig, och bad honom döma mig, — jag var nästan viss på, att han ej skulle emottaga dem. Jag bedrog mig icke heller; han sköt dem bort ifrån sig, men tog mina händer mellan sina, och lät mig svärja, högtidligt svärja, att ingenting var i dessa bref eller i mitt förra förhållande, som hindrade mig att blifva *«en hederlig mans hustru»*. Så voro hans ord, och jag svor. Gudskelof! jag kunde det. Då drog han mig till sig och talade ord af gudomlig godhet och ädelhet, men erkände att hans hjerta icke mer var mitt, som förr, erkände en annan kärlek — jag visste väl för hvem, fast hennes namn ej nämndes. Han frågade om jag ville ha tålmod med honom och hjälpa honom i hans bemödanden att öfvervinna denna böjelse, för att uppfylla sina förbindelser mot mig. Han ville derföre gå i sjelfvillig landsflykt för en tid, till dess han kände sig åter fri, och kunde tillbjuda mig ett hjerta mera värdigt mitt än nu, mera i stånd att göra mig så lycklig, som det var hans vilja, hans föresats att se mig. «Vi ha båda» — så slutade han — «förvillat oss på vår väg; men den rätta vägen står oss ännu öppen, låt oss taga den. Jag skall snart lemna Sverge,

men *du* skall skrifva mig till, under min frånvaro, och jag till dig; så skola vi alltmera klarna för hvarandra, komma hvarandra allt närmare. Vi skola blott skiljas nu, för att om en tid förenas desto djupare. Vi skola ej, min Flora, förena oss i *osanning*, utan i *sanningen*. Derföre också har jag nu lagt min själ öppen för dig, såsom jag vill att den alltid skall vara öppen för *den* jag hoppas att kalla min maka. Jag ser att jag bedröfvat dig — förlåt mig det! Håll af mig ändå, och tro på mig! Jag skall ej svika dig!» Så talade Lennartson och tryckte mig till sitt bröst, och i denna stund kände jag mitt hjerta förvandlas. O! denne mans storsinhet och godhet besegrade allt lågt och litet inom mig, den upplyftade mig och visade mig min väg. Jag bad Lennartson om några dagars besinnetid innan jag gaf mitt svar, och reste till Svartsjö, ej för att lyssna till näktergalarnes toner, men för att lyssna till «den inre rösten», för att samla mig, för att *bedja!* O, Sofia! dessa nätter och dagar har jag för första gången bedit af hjertans grund, och känt mig bönhörd, och fått erfara sanningen af ordet: «att Guds kraft är mäktig i de svaga»; i dessa dagar har jag känt min vilja vändas,

mina goda uppsåt stärkas, mitt sinne förnyas och lifvet och verlden klarna för mig.»

«Jag återvände till Stockholm, för att uppträda på slottsbalen. Jag sminkade mina bleka kinder, jag gjorde mig så vacker och lysande som möjligt. Jag ville i stolthet ännu en gång triumfera öfver den verld, som, jag visste det, nu med skadeglädje sysselsatte sig med mig. Sedan ville jag utföra ett viktigare värf. Det är att befria, att förena med hvarandra två ädla menniskor, och derefter sjelf — försvinna från skådeplatsen! Se icke så hemskt frågande på mig, Sofia! Var lugn! Sjelfmordstankar lefva ej mer i min själ. Den har dertill haft för stora och för milda intryck. — Mina goda englar, Selma och Lennartson, ha förjagat natten ur mitt inre och låtit dagen uppgå; — några strålar af den måste tacka, måste välsigna dem. Var icke rädd för mig! Det lif och det lidande, som kan vänta mig, skall jag i stillhet bära.»

«O Flora!» utropade jag rörd, «hvad du är värd en skönare lott!»

«Beklaga mig icke!» sade Flora, med klart och lifligt uttryck, «beklaga mig icke, Sofia! Jag har vunnit mycket, jag har vunnit hvad jag hit-

tills aldrig egt, vunnit *sannt menniskovärde*; och i denna stund känner jag en visshet och ett lugn i min själ, som jag aldrig ännu smakat. Jag känner att jag stigit, jag känner att jag skall stiga inför alla dem, hvilkas bifall och aktning är mig af värde. O! unna mig detta medvetande, så skrytsamt det än må låta, unna mig det som hjälp för att genomgå en svår, en bitter stund....»

«Nej! för mig klagar jag ej. Jag känner att jag öfvervunnit. Men väl vill jag klaga för de många, som, i ett tillstånd liknande mitt, sakna sådana hjälpare och gå förlorade för alltid; som genom en falsk bildning, en missriktad uppfostran äro splittrade sen begynnelsen, och ej mer kunna samla sig till helhet.»

«Ack! äfven jag är splittrad i min rot, och *helhet* skall jag aldrig vinna. Som ett fragment af ett bättre väsen skall jag gå genom lifvet, kanhända blott för att varna för ett närvarande, för att tyda på ett bättre tillkommande!»...

«Ser du, det dagas! ser du hur världen ljusnar! O visst skall mensklighetens skymning allt mera ljusna också! Visst skall begreppet om lifvets stora mål, om människans sanna värde allt mera bli lefvande i dess hjerta! Visst skall kvin-

nan allt mera aktas efter sitt menniskovärde, och erkännas i sitt väsens sanning. Och först när hon så blifvit erkänd, när hon i samhället vunnit sin sanna ståndpunkt, som menniska, som medborgarinna, då skall hon ånyo blifva gudaföderska för jorden, och ur sitt sköte frambära en förnyad och förädlad mensklighet!»

Ingifvelsens eld lyste ur Floras ögon, brann på hennes kinder, på hennes värtaliga läppar, hon var utesägligt skön. Skön var äfven i denna stund scenen omkring oss. Solen gick upp och kastade sina första strålar på höjderna; kyrktornens spetsar flammade, bergen rodnade, slottsfönstren åt logården till tände sig. Ett sakta sus, fullt af vårlif, gick genom träden på fältet och böjde popplarne på strömparterren, vimplarne i hamnen svängde lustigt i morgonvinden, och svälld af de stigande Mälar-vattnen brusade strömmen fradgande genom norrbrors arkader präktigare än någonsin, och jublande lärkor stego upp deröfver och snöhvita tärnor dykade ned deri.

Länge stodo Flora och jag tysta, betraktande det stigande ljuset och lifvet; slutligen riktades hennes ögon mot hamnen, der man såg en smal,

svart rökhvirfvel böja sig, liksom betecknande vägen åt utloppet från Stockholm.

«Ha!» sade hon, «Gauthiod tecknar redan och manar mig att skynda!»

«Du reser utrikes?» sade jag öfverraskad.

«Med Felix, med min arma bror!» svarade Flora. «Han har blifvit förordnad att nyttja baden i Ems, och jag följer honom för hans och för min egen skull. Det är mig nödvändigt att i denna stund försvinna härifrån; jag är här blott till hinders, och behöfver andas främmande länders luft. Felix blir min närmaste omsorg. Han har icke hittills funnit i mig den syster, som han det väl förtjenade. Men härefter skall han finna det. Kanske skola en gång de på lycka och glädje skeppsbrutna syskonen återvända till fosterlandet med helade sinnen, och som värdigare barn.»

«Och hvad vill, hvad ämnar du för din egen framtid?»

«Först och främst bli flera år utomlands. Felix och jag skola resa. Jag vill betrakta verlden med skärpt synkraft; jag vill betrakta qvinnan i de nya och högre förhållanden till lifvet och samhället, som närvarande tid börjar bilda,

jag vill se och dömma rent och fördomsfritt, och sedan välja en sjelfständig ståndpunkt i det skönas eller i det godas riken, ett interesse, ett ädelt mål för min oroliga, sträfvande själ. O Sofia! Jag skall begynna lefva på nytt. — Jag känner det, vändningspunkten i mitt lif är inne! — Farväl det förfarna! farväl vacklande! farväl illusioner! Och nu en ny sol, en ny jord, ett nytt lif! Och Guds nåd öfver min goda vilja!»

Flora räckte härvid upp mot himmelen sina sammanknäppta händer, och tårar lyste i hennes strålande ögon. Åter tego vi båda. Jag var djupt rörd. Lugnare återtog hon:

«Se här, Sofia, ett bref till Selma, och här ett till Lennartson! De skola säga dem allt. De skola ock säga dem, att det beslut jag tagit är enda vägen, som står mig qvar till frid och lycka. Ingen, som är min vän, bör söka vända mig från den. Gerna ville jag återse min Selma än en gång, gerna ännu en gång se det rena anletet, de goda, klara ögonen, men jag måste bespara henne afskedets smärta; . . . hon har lidit nog redan för min skull! Men den här kransen» (och hon löste den hvita törnroskransen från sitt hufvud) «den skall du, Sofia, lägga på hennes bädd, vid hennes

fötter, och be henne behålla och bära den till ett minne af hennes Flora. Jag vet att jag ej förtjenar ett så rent minne, men jag vet också, att hennes själ ej kan hysa ett annat af mig, utan att lida. I Selmas bref har jag äfven skrivit till hennes mor; helsa äfven du henne, helsa alla som du tror bry sig om mig, och säg dem att jag reste så i löndom, blott för att undvika afskeden och deras plågor. Och nu måste jag skynda. Felix väntar mig; mina saker och min jungfru äro redan om bord; jag skall i hast kläda om mig, och sedan — Sofia! vill du följa mig ned till hamnen?»

«Till världens ända, om du så vill!» svarade jag.

«Tack! Du hatar mig då ej mer?»

«Hata dig! Jag älskar, jag beundrar . . .»

«Tyst! tyst! Skräms inte bort min dygd!» Med dessa ord försvann Flora. Snart var hon färdigklädd för resan, och jag färdig att följa henne. Det var en skön, frisk morgon, full af lif och vår.

Under allvarliga men ljusa samtal gingo vi till hamnen. Vårt afsked var fullt af förening, af innerlighet. Flora var stark och ståndaktig i det sista, och först när jag ej mer kunde se hennes

hvita näsduk hvifta ur den fjerran rymden, lemnade jag stranden. Mitt hjerta var betryckt, men då jag vände åter mot hemmet och tänkte på hvilken scenförändring inträffat, och hvilka nyheter jag bar till mina älskade, då tyckte jag mig få vingar till själ och kropp, och vind och vågor, och folk och fä, och kyrktorn och gatstenar, och himmel och jord, tyckte jag, instämde i mitt hjertas jublande sång:

Det goda har vunnit segern!

O! Nu skall jag frappa min styfemor. Hon och Selma sofva ännu. De ha somnat sent, säger Karin. Otålig väntar jag och skrifver medan jag väntar. Jag ville nu icke byta ut min lott med en erke-engels, om Nb. den har annat att göra, än att bära glädjebud!

Den 10.

O glädje! Du sköna, himmelska seraf! Hvad du är älsklig, hvad du är tillbedjansvärd, der du klarnar i ett tårskumt öga, der du strålar i en döendes blick; hvad du är god, der du rågar lifvets bägare för de lyckliga och ädla på jorden; barmhertig, der du rycker minnets trasor från den usle, den olycklige, och kransar hans tinning med rosor;

hvad du synes mig skön och ljuf, då jag märker din sakta gång in i människornas själar! O att du vore ett väsen, som jag kunde framkalla med mina böner, med mitt hjertblod, du skulle då synas oftare på jorden!

Men kanske kom du mindre skön, mindre förtjusande, om ej du föregicks af *sorgen*, såsom solen aldrig strålar skönare för jorden än efter regn och stormar. Äro då smärta och glädje lifvets ving-par, det hvarmed människan lyfter sig till fulländningens hem?

«Glädjens sakta gång in i människornas själar!» O! jag har sett och hört den dessa dagar i mitt hem, hos de mina, fastän vi ännu icke våga tala högt derom. Vördnad för Floras minne och försakelse vållar detta, men den gloria hennes gerningar kastat öfver henne sjelf, genomstrålar allt mera alla sorgliga skuggor.

Lennartson och Selma ha slutit sig till hvarandra, som tvenne väsen, hvilka länge sökt och nu ändtligen funnit hvarandra, som två själar ursprungligen förenade i skaparens tanka.

Väl har deras sällhet gått fram ur för mycket lidande, att ännu lemna fritt spelrum åt glädjen, men bortom molnet af ett stilla vemod,

som ännu höljer dem, hör jag kärleksguden skratta och slå med vingarne. O! sylfiden skall ännu dansa, dansa på rosor i lifvet.

Floras bref till Lennartson är sådant, att han ej kan annat än mottaga den frihet hon återger. Hon visar sig bestämd och klar, och ber honom unna henne det medvetande hon har, att göra två älskade menniskor lyckliga, och att derigenom vinna deras och sin egen aktning. «Ånger och sjelfförakt,» skrifver hon, «skulle hädanefter förfölja mig vid din sida, Lennartson! och du skulle ej kunna skydda mig, ty du skulle ej kunna älska mig. Men skiljd från dig — skall jag komma dig närmare. O Thorsten! Jag känner att förenad med Selma skall du tänka med ömhet på mig — skall jag åter bli skön för dig. Ack! kanske är det egoism mer än ren kärlek, som leder mig i denna stund. Om så är, så — förlåt mig!»

Lennartsons bref till Flora bör kasta i hennes själ en aldrig slocknande stråle af glädje och stort medvetande. Och Flora har rätt. De bli härefter innerligare förenade, än om de blifvit makar.

Min styfmor är söt, och på en gång roar och rör mig. Hon är tyst och stilla, lägger ofta till-

sammans sina händer och vill sucka, men sucken har ett leende inom sig, och glada tankar i hennes hjerta bryta sig fram tvärs igenom det stilla allvaret, som hon anser passande att nu ega. Hon talar vackert om «*försynens* underbara styrelse, och om människans pligt att vara den undergifven.» När skall hon få kurage att bli furst Metternich igen?

Och jag, ty jag vill ock vara med — jag deltar, och glädjes, och hoppas, och är tacksam — — men i mitt hjerta är jag ej glad, ej lugn. Jag är orolig öfver Wilhelm Brenner, och jag är ej nöjd med mig sjelf.

Många människor förblifva ogifta af ädla och aktningvärda grunder, men många äfven af — egoistiska; det känner jag med mig sjelf, och erkänner det med blygsel. Man vill gerna älskas, vill gerna värma sig vid ett ädelt hjertas låga, ja, äfven gifva något värme åter, så mycket åtminstone, som ej stör vår maklighet, vårt lugn. Men giftermål, då detta är förknippadt med några bekymmer, någon möda i framtiden, dertill har man ej mod, ej dygd!

Emedlertid undrar jag, om jag ej skall få se vikingen före hans afresa? Dock nej! Jag undrar

icke! Ty vill icke han, så *vill jag*, och «ce que femme veut, Dieu le veut».*

Den 15.

Högst märkvärdig tilldragelse inom kabinettet mellan min styfmoder och mig!

Under det vi på eftermiddagen styrde staten tillsammans, märkte vi en alldeles ovanlig öfverensstämmelse i våra mesyrer och åsigtter. Lyckönskande oss deröfver, forskade vi efter orsaken till denna närning, och det visade sig då, att min styfmoder, utaf att mycket läsa vissa royalistiska tidningar, hade kommit att något gå öfver på oppositionens sida, och jag åter hade genom vissa oppositionsblads dagliga bearbetning småningom blifvit mera böjd än förr för regeringen. Särdeles roade af denna upptäckt, och lyckönskande oss öfver vår sjelfständighet, beslöto vi, för att hålla rätta balansen hädanefter, att hålla oss båda partiernas organer, och vi slutade vår politiska diskussion med att lägga patience med hvarandra.

* Men sanningen att säga, så har jag aldrig märkt att så förhåller sig; vet icke heller om det vore särdeles nyttigt.

Den 14.

Något måste ha kommit ut i världen om husets förändrade ställning och utsigter, ty våra «spasmodiska bekanta», som alldeles icke läto höra af sig under den mörka perioden, lefva nu åter upp, som myggorna i solskenet.

Gyllenlöfs och Silfverlings öfversvämmade oss i dag med vänskap och komplimenter. Lennartson kom in, och då kände vänskapen inga gränser mer, utan gjorde de djerfvaste planer för den största intimitet i framtiden. Min styfemor var artig, och lät fem vara jemt; men Selma tog sin prinsessmin på sig, och besvarade temligen kallt Adele Gyllenlöfs vänskapsbetygelser och unga Silfverlings uppbudningar.

Den icke spasmodiska, men i alla skiften för oss lika vänliga och goda signora Luna fick i går blicka in i hemmets nya och lyckliga förhållande, och hennes vackra ögon strålade af glädje, så öfver Floras uppförande, som öfver Selmas och Lennartsons lycka. Sjelf var hon i stor hofdrägt, och så vacker och lysande, att jag ej kunde låta bli säga:

«Signora Luna är ju i klaraste ny, och måste känna sig färdig för en strålande bana.»

Hon kastade på mig en af dessa blickar, som uppenbara djup af tysta lidanden och sade:

«Ack! allt är icke guld, som glimmar, och den strålande banan. Men det går väl! Allt går, fast det tycks ibland, som allt stod stilla.»

Baron Alexander nalkades nu och sade med sin vanliga myndighet: «Jag får påminna dig, min vän, att klockan är nära nio. Det är tid att begifva sig till hofvet. Det lär bli briljant i natt.»

«Och jag,» sade hans hustru sakta till mig, i det hon steg upp, «skall denna natt, likasom så mången annan, sucka i tysthet som Tegnér:

«Säg mig du väktare hvad natten lider?

Blir det då aldrig något slut derpå?»

«Men allvarsamt!» sade jag, «är det icke roligt, att ibland vara i sådan samling af vackert och lysande, att se lifvet i dess paraddrägt?»

«Det vore så verkligen,» sade signora Luna, «helst man kommer i beröring med många hyggliga och utmärkta personer — om blott hjertat vore lätt! Men — huru få äro de, som gå genom lifvet med lätta hjertan! Och kanske är det väl så, man torde i annat fall bli för lättsinnig.»
Hon smålog sorgligt, nickade åt mig, och försvann, skynd af den store Alexander.

Huslig lycka eller olycka! Se der hvad som mer än allt annat jemnar lotterna på jorden, ställer ofta stugan i bredd med palatset, dagakarlen nära konungen, medan det gör en omätlig skillnad mellan de mäktiges lif och lycka.

«Husliga bekymmer» — skrifer klagande en konung, som redan afträdt från jordens skådeplats — «äro derutinnan skiljaktiga från de allmänna, att de nedtrycka själen genom upprepade smärtor, dem de i hvarje ögonblick framkalla.»

«Jag är den lyckligaste man!» — skrifer i förtroligt bref en annan konung, som än i dag bär på sin hjessa en af Europas ädlaste kronor — «och ni skall icke finna mången, som, likasom jag, efter tjugutre års bekantskap och nitton års äktenskap ännu finner sin makas hjerta lika gudomligt, hennes ögon lika himmelska, som i de första dagarne af sin kärlek.»

Den 15.

Kommercerådinnorna fru och fröken! Fröken hade stora spejande ögonkast, gjorde betydelsefulla miner och åtskilliga roliga frågor, såsom:

«Nåå? När skola ni flytta till Torneå? Har

fröken Selma ej lust på en bok, som heter: «undervisning i tarflig matlagning»! Jag tycker att den skulle kunna bli af behof. Skall jag köpa den åt fröken? Den kostar sexton skilling banko.»

Kaffekonselj på eftermiddagen mellan två lyckliga mödrar, min styfemor och fru Rittersvärd. «Den första molnfria dag i Juni månad» skall stråla öfver Åke Sparrskölds och Hellfrid Rittersvärd's förening.

Hvarföre skrifer jag om allt detta? För att söka glömma hvad jag jemt tänker på.

Vikingen lär afsegla om söndag afton. Yngsta gossen lär vara sängliggande ännu. Är det möjligt att Brenner ej skall vilja se mig, ej säga mig farväl, innan han reser!

Den 16.

Bref från Flora har upplifvat oss alla. Hennes förändring visar sig vara bestående, hennes sinnesstämning ända till förundran fast och klar. Men hvarföre skulle man förundra sig häröfver? Har en gång himlen öppnat sig öfver en menniskas hufvud, eller har hennes bön öppnat den, och det har blifvit en väg, på hvilken «englar stiga upp och ned», då föregår hos den människan nå-

got oberäkneligt. Då röra sig krafter, då ske meddelanden, för hvilka de visaste och bästa på jorden måste böja sig i undran och vördnad. Den menniskan måste man lemna allena, allena med den evige.

Detta är också det sista och högsta stadium af all människouppfostran, all högre utveckling. Dit arbetar samhället, med alla dess visaste läror och inrättningar, att lyfta menniskan. I strid med dessa kommer hon aldrig dit. Tror hon det, så är det en sjelfförvillelse. Men helgad och buren af dem uppstiger hon dit de ej nå. Ett nytt lif, ett nytt förhållande uppkommer då för henne, *det omedelbara förhållandet* till den evigt gode, som gerna vill gifva människorna gåfvor och «gifver andans gåfvor icke efter mått». Detta förhållande ville jag från människans sida kalla *det barnsliga*. Det är det innerligaste af *lifvet*. Det kan uppnås af den enfaldigaste menniska, hvars vilja är god, och det kan *icke* uppnås af den störste filosof, om han, sedan han uppstigit på högsta steget af logikans trappa, ej kan, som ett hjälpbehöfvande barn falla ned på sina knän, och åkalla sin och allas fader.

Hvad Lennartson var lycklig i afton, under det han med sin älskade Selma och hennes mor utkastade planer för deras framtida lefnad! Hvad han var älskvärd i den glädje, det öfversvallande lif, som han sedan för första gången gaf fritt lopp! Sin fästmö lemnade han alls ingen ro, hvilket naturligtvis förorsakade henne mycken oro.

Och min styfmor, hvad hon njöt!

Och jag — — O jag njöt äfven af att se dessa lyckliga; jag kände lifligt behaget af ett lif tillsammans med dem (ty äfven jag — så är sagdt — skall ha mitt hem i Lennartsons) under deltagande i allt hvad lifvet har interessant och upplifvande i konst, i vetenskap, i offentligt och enskildt lif, under beröring med utmärkta personer och deras lifskretsar.

O jag känner väl hur lätt och roligt lifvet kan kännas, under en daglig njutning af hvad Ehrensvärd kallar «de glada behofven», men...

Men hvad säger du, tysta taleman, som klappar i mitt bröst? Och du vishet, döpt i den eviga kärlekens våg, du som jag anropat att ledsaga mina fjät, att lysa mitt lif — hvad säger du?

Här ett lif fullt af sköna njutningar, makligt, soligt, roligt, i sällskap med ädla och älsk-

värda menniskor, men som — alls icke behöfva mig, och som hafva nog mig förutan. Och *der* ett sjunkande hem, som jag kunde upplyfta, värnlösa barn, hvilkas mor och vårdarinna jag kunde blifva, en man, ädel och god, som jag kunde göra lycklig, som älskar mig och som jag kunde älska, ja, som jag — *älskar!* Ett lif af arbete och omsorger, men på hvilket det eviga ögat skulle blicka hellre än på det andra, — ett lif, glanslöst på jorden, men genomstråladt af

O bör jag väl tveka?

Men fru Trollman? Nå väl! Det ena trollet skall jaga ut det andra. Sådant har skett förr.

Men verlden? Hvad den skall korsa sig och ropa: «dåligt parti! Giftasvurm! Galenskap!» Nå ja. «Quand même!»

Selma! Lennartson! Jag vet hvad de skola säga. Men min styfemor? Hvad det skall frappera min styfemor!

Vi ha lördag i dag.

Söndag om morgon.

Biljett från vikingen, manlig, hjertlig, men ingenting mindre än känslosam. Han säger dock att han ej känner sig ha *styrka* att personligen taga

afsked af mig, gör det derföre skriftligen, ber mig helsa de mina, hoppas en gång återse mig, och kallar sig slutligen min «trofaste Wilhelm».

En bukett sköna blommor säger mig mera än biljetten. Men jag anser det oförlåtligt af min «trofaste Wilhelm» att icke vilja se och höra sin vän innan han reser till verdens ända. Jag känner att trollet rör sig i mig.

Om afton.

En mycket liten tid, en mycket liten väg ligger ofta emellan nu'et och den stund, som liksom med ett trollslag förvandlar hela vår lefnadsställning, hela vår framtid. Sjelfva hålla vi merendels trollspöet i vår hand, men om vi bruka det för att skapa vår lycka eller vår olycka — det veta vi ofta icke sjelfva. Jag var emedlertid temligen klar dermed, då jag i samma stund, som Lennartson i sin vackra landå förde min styfemor och Selma ut på en tur till Djurgården, sakta och ensam företog en spatsergång till Skeppsholmen. Det var en stilla, något mulen, men sommarmild eftermiddag. Jag såg på föremålen omkring mig, liksom för att taga afsked af dem; så helsade jag norrbrotrakten med dess slott, statyer och kajer

utmed strömmarne; jag sade farväl åt den granna världen. Vid begynnelsen af Skeppsholmsbron stannade jag. Framför mig låg på sina blå vatten den grönskande Skeppsholmen med sina aléer och lundar, med sitt tempel byggdt på hälleberget och speglade sig i sjön. Bakom mig brusade doft mängden af åkande, ridande och gående, som i festliga drägter strömmade ut åt Djurgården. Jag tänkte på landåen, som förde de mina ut i den glada, granna världen, och der de just nyss så enständigt bett mig att taga en plats; mitt hjerta sjönk; det var som om osynliga band fjettrat mina fötter och dragit mig tillbaka. Detta var en qvalfull stund. Då begynte kyrkornas klockor ringa, och såsom ljudet af tempelklockorna hade i fordna tider makt att drifva hednatroll på flykten, så verkade de äfven nu för mig. De hämmande banden löstes, och jag gick framåt, upprörd men besluten. Och när jag kom in i de grönskande lunderna — en åldrig man har planterat dem, och förskönat sin lefnadsafton med att försköna sin fädernestad — när jag såg på de späda löfven och tänkte på de späda barnen, då blef jag allt lugnare, allt friare till mods.

Först när *långa raden* eller amiralitetshuset

kastade öfver mig sin mörka skugga, återkom en viss skygghet, men af annan art. Min gerning var ovanlig, hur skulle den bedömas, huru anses? Och Brenner sjelf, huru skulle han

«För tusan!» sade jag ändtligen, * förtretad; «jag bryr mig icke om hela verlden! Jag vill ju blott säga min vän farväl! «Hony soit qui mal y pense!»

Brenner var icke hemma, och väntades först sednare. Jag var glad deråt. Till fru Trollman, som kom emot mig med denna underrättelse, och som icke såg mig ut att vara ett farligt troll, sade jag att jag ville vänta här, tills öfversten återkom, emedan jag hade angeläget att tala vid honom. Jag skulle emedlertid se efter lilla Wilhelm och de andra barnen, i fall hon hade något annat att sköta. Härmed var fru Trollman ganska belåten, och snart kände jag os af brändt kaffe ånga i huset. Och nu, vid lilla gossens säng, och med alla de andra barnen omkring mig, begynte jag att berätta historier och att känna mig särdeles väl till mods. Mina berättelser afbrötos af steg, som hördes ute i salen, och af samtliga barnens hastiga och jublande uppbrott, den älskade

* Nb. helt tyst!

fadern till möte. Snart var han inne hos sin sjuka gosse, som längtande ropade hans namn. När han fick se mig, stannade han förvånad.

Jag steg upp.

«Du här!» utbrast Brenner, och fattande min hand förde han mig ut i ett annat rum, vinkande åt barnen att lemna oss ensamma. «Du här, Sofia!» upprepade han och betraktade mig med forskande blick.

Jag lemnade honom icke lång tid att förvåna sig, utan sade:

«Huru kunde du tänka på att lemna mig, utan att säga mig ett vänligt ord till afsked? Det var icke godt, det var icke rätt af dig. Jag kunde tro att du icke bryr dig mer om mig, än om en fiskmåse!»

Gråten stod mig i halsen.

Vikingen teg och jag fortfor:

«Nu få vi se hvem som bäst förstår att hålla af sin vän. Du ville ej komma till mig, men jag har kommit till dig för att säga dig... farväll!»

«Och du har kommit hit blott derföre? Tack!»
Han tryckte min hand.

Nu blef det svårare att fortfara. Jag teg, han teg. Slutligen gjorde han våld på sig och

fortfor med mild och dämpad stämma: «Tack för att du så vänligt bestraffar min skenbara försummelse. Får jag nu följa dig hem och med det samma godtgöra den hos dina släktingar?»

«Gå om du vill. Jag stadnar här, jag.»

«Huru?»

«Jag blir hos dina barn, Wilhelm, till dess du kommer igen från Afrika.»

Brenner såg på mig en stund, och hans ögon fylldes af tårar. «O du kvinnohjerta!» sade han, tog min hand och fortfor med genomträngande blick: «Och när jag kommer igen, hur vill du då?»

«Som du vill!» svarade jag.

Brenner teg åter en stund, och sade sedan, med upprörd röst:

«Detta är ord, som jag för en tid sedan skulle velat ge halfva mitt återstående lif för att höra. Men nu . . . nu är det annorlunda. Hvad jag då ville, vill jag nu icke mer.»

Jag såg på honom frågande, häpen.

«Nu,» fortfor Brenner, «är min belägenhet mycket förändrad. Jag eger på jorden intet, utom — dessa stackars barn!»

«Jag vet det!» svarade jag.

«Jag förstår dig, Sofia!» sade Brenner vemo-

digt, «och denna gerning förundrar mig icke, af dig. Men den innebär ett offer, som ag hvarken kan eller bör emottaga. Du nekade din hand åt den bergade, välmående mannen, du skall icke gifva den åt — tiggaren!»

«Kunglig majestät har förklarat mig myndig!» sade jag. «Får jag ej göra som jag vill med hvad som är mitt?»

«Nej!» sade Brenner, «det får du icke! Ty ditt beslut, ehuru ädelmodigt, är förhastadt, och du får icke göra hvad du kommer att ångra. Ditt lugna lif och din förmögenhet få icke uppoffras för ett förstördt hus. Det får ej ske, säger jag! Tror du mig då vara en sådan egoist, en sådan . . .»

«Tyst, tyst för all del! Barnen kunna tro att vi träta; och det går ej an. Dessutom behöfves ej nu beslutas om framtiden. Vi kunna besinna oss å ömse sidor, till dess du kommer hem. Kanske finner du i Afrika någon skönhet»

«Tyst då! Hvad är det för dumheter? Men om jag ej kommer hem? Min resa kan räcka länge, kan blifva stormig, vådlig, Om jag ej kommer hem?»

«Då blir jag här, som dina barns moder till min dödsdag.»

«Sofia!» utbrast häftigt Brenner, «du är en engel, och på mina knän måste jag tacka dig för dessa ord, denna vilja. Men ändå, ändå kan jag icke ta emot allt detta. Det är ett offer, och det är oförståndigt, det är oförnuftigt»

«Nå väl! så låt fara förnuft och förstånd!» utropade jag; «hvad är det värdt att hålla på dem, när man gifvit bort hjertat!»

Och nu — låg jag vid vikingens hjerta, omsluten af hans armar. Han kallade mig *sin*, och trotsade hela verlden att skilja oss åt. Han satte sin ring på mitt finger, han förde sina barn i mina armar, han sade dem att jag skulle bli deras mor, han föreställde mig som sin fästmö för fru Trollman, som i häpenheten stjelpte omkull sin kaffe-panna.

«Nu följer jag dig hem!» utropade han slutligen, «jag måste säga åt hela verlden att du är min!»

Vikingen är något stormande i sin sällhet, tänkte jag; men han må nu få sin vilja fram. Hvad det här skall frappa min styfemor!

Vid vikingens arm anträdde jag vägen hem. Hans hjerta var öfverfullt, och huru ljuft var det mig ej att lyssna till vågornas svall derinom, men

då han kysste min hand midt för vaktens näsa, (vaktens näsa på Skeppsholmen) måste jag bedja honom, att «icke exponera mig, icke bära sig åt som en sjöröfware!»

«Bekänn nu,» utropade han, «att din filosofi icke tjenat dig till stort, då den icke hindrat dig att våga ditt lif med en sjöröfware, som jag!»

«Filosofien!» utropade jag, «det är just den, som fört mig till dig.»

«Åh bah! Det orkar jag icke höra. Bekänn rent ut, att det är kärlek, ren, gudomlig, oförnuftig kärlek!»

«Nej! icke oförnuftig.»

«Således förnuftig kärlek! Nu talar du bra. Hvarför krusa för det ordet? Det är ju lifvets *ursprungord*, min älskade! Och rätt trollkraft får du aldrig utan genom det. Kom nu icke med «kristlig kärlek», ty då kastar jag mig eller dig i sjön!»

Det förstår sig att jag kallade honom «hedning» och mera dylikt. Under sådana samtal kommo vi hem.

Det föll sig så lyckligt, att vi träffade min styfmor, Selma och Lennartson tillsammans i förmaket. Vikingen kastade upp dörren på vid gaff-

vel, och med min hand sluten i sin, marscherade han upp, midt fram på golfvet, och ställde sig framför de sittande tre, utropande:

«Gratulera oss nu! Ser ni icke att vi äro fästman och fästmö!»

Med ett glädjerop sprang Lennartson upp, och slöt oss båda i sina armar, under de hjertligaste ord. Selma sprang äfven upp, halft förfärad, halft glad, och omfattade mig, i det hon utropade:

«Sofia!»

Och min styfmor, hon satt qvar i soffan, så betagen, så förvånad, så frapperad, att jag trodde att hon skulle få slag, och blef helt förskräckt deråt.

Jag skyndade nu fram till henne, kysste hennes händer, och bad henne inærligen att förlåta min skenbara förbehållsamhet; men jag hade sjelf för två timmar sedan icke vetat mitt öde, och jag begynte nu en kort förklaring öfver förloppet, men blef afbruten af Brenner, som berättade saken på sitt vis, och så, att jag tror ingen blef rätt slug derpå, ehuru alla blefvo synbart rörda och nöjda, äfven min styfmor.

Midt under detta slog klockan åtta, och vi-

kingen måste begifva sig om bord. Som vi nu skulle skiljas, blef det oss svårt.

«Följ mig under lindarne dernere!» bad han, «jag måste ännu säga dig några ord under Guds fria himmel.»

Jag följde honom under lindarne, som förgylldes af aftonsolen. Vi satte oss på en bänk.

«Ack, här är skönt!» sade Brenner. «Derinne var mig för trångt, för svårt att skiljas från dig. I morgon skall jag vara på mitt fria haf, men du, Sofia, skall då vara i ett trångt och stilla hem, och det — för min skull!»

«Jag skall vara hos dina barn, Wilhelm!» sade jag.

«Jag har ofta,» fortfor Brenner, «hört dig yttra fruktan för det tunga, det tryckande, det mödosamma i lifvet, för lidandet, — — Sofia! Jag fruktar, jag fruktar för hvad du går till mötes, fruktar för din styrka, din ståndaktighet.»

«Då känner du mig icke rätt, Wilhelm. Kom i håg att jag är af Wasastjernornas folk och stam! Dessutom — — det lidande, som *jag* fruktar, är *det*, som fångslar själen, icke *det*, som upplyfter, som adlar den. Du har flera gånger omtalat li-

dandet, som en *adel*, en skönhet — och jag känner sen en tid att du har rätt.»

«Du känner således att du skall lida, derigenom att du blifvit min?»

«Ja, Wilhelm, ty jag vet att i verlden finnes stormar och mångahanda faror för dem, som äro ute på de stora hafven, och jag vet att hvar stormig natt skall finna mig sömnlös och ångestfull. Men hvar afton och hvar morgon skall jag sammanknäppa dina barns händer i bön för deras far, och dessa oskyldigas suckar skola dela skyn öfver ditt hufvud och lugna vind och våg. O Wilhelm! var lugn för mig. Jag är glad att älska och lida. Men,» fortfor jag, i det jag ville lugna Brenners upprörda känslor och ge samtalet en gladare vändning, «du har icke ännu gifvit mig några föreskrifter, vid dina barns uppfostran! Jag förmodar att jag icke får lära dem — filosofi!»

«Lär dem hvad i Guds namn du vill, ja äfven filosofi, i synnerhet den filosofi, som gjort dig till min. Lär dem, att kärlek är den skönaste vishet. Och nu — — måste jag lemna dig, min, *min* Sofia! Blif stilla här, låt mig se din hvita gestalt under den blå himmelen, under de gröna träden till det sista!» Han tog min näsduk, som

var fuktig af tårar, och gömde den vid sitt bröst, i det han sade: «den skall bli min bethel-flagga!» Ännu en gång tryckte han min hand, ännu en gång sänkte han sin trofasta blick djupt in i mina ögon och ned i mitt hjertas djup. Sedan aflägsnade han sig med stora steg. Nere vid strömmen, innan han skymdes af husen, vände han sig ännu en gång och såg tilibaka och vinkade med handen sitt farväl. Så försvann han för mina blickar. Långsamt gick jag hem.

Lennartson hade gått för att om bord på fre-gatten taga afsked af sin vän. Min styfmor och Selma omgäfvade mig. Den förra var dock tydligen litet missnöjd. Men jag öppnade nu mitt hjerta för dem båda, och lät dem se allt, som rört sig derinom sedan en tid.

Jag hade den litet egoistiska njutningen att se min Selma fälla tårar öfver att jag skulle lemna henne, och glädjen att se min styfmor fullkomligt gilla det beslut jag tagit, och icke heller *alldeles* ogilla mitt handlingssätt. Litet bekymrad var hon, huru man skulle förklara det för verlden, och huru den skulle anse det; men sedan vi gjort alla våra «*reflexions chretiennes et morales*» öfver ämnet, funno vi att saken icke var så farlig, och

verlden icke heller, om man blott gick den till mötes med redligt sinne och på höfligt sätt.

När vi skiljdes för natten, fäste min styfmor omkring min arm ett vackert armband, af hennes eget hår, i det hon sade:

«Du bör icke tro, min söta Sofie, att jag icke anat, icke i tysthet rätt väl sett hur allt det här skulle gå, fast jag icke velat säga något! Jag har förutsett det alltsammans!»

«Nej, har min mor verkligen det?» utropade jag.

«Um, um, um, um!»

«Furst Metternich igen!» tänkte jag. «God natt, min söta, nådiga mamma!» sade jag.

Måndag morgon den 26 Maj.

«Åter en dag, åter en hvälfning af ljus och skugga!» Nya, vänliga dag! dig helsar jag i mitt nya hem. Mildt dagas der lifvet.

Dit följdes jag nyligen af min mor, Selma och Lennartson. Der hoppas jag ock att ofta få återse dem.

Re'n känner jag mig der hemmastadd, och så är fru Trollman med mig. Öfvertroll och undertroll ha slutit en grundlig fred på vissa villkor,

som stå i vår Herres hand. Muntert dansa vågorna derute på fjärden, och bära vikingen bort från sitt hem. Vid mitt bröst bär jag några ord från honom, skrifna om bord på fregatten och burna till mig, jag vet icke af hvilken himmelsvind. Det är *kärlek* i dem, och «difvets ursprungsord» lefver ock mitt hjerta.

Derinne vakna barnen ur sömnens armar och för mig uppstå omsorgerna för dem och för hus och hem.

Slut nu med mitt lif af stilla betraktelser och dagliga anteckningar. Bort med dig pratsamma men kära penna, som upptagit så mången timma! Och i sanning, när man gifvit bort frihet, förnuft och hjerta, så är det så godt att äfven lägga bort — Dagboken!

RÄTTELSE:

Uti pagineringen har skett ett misstag sålunda, att sidorna 221 till 240 förekomma två gånger i 10:de och 11:te arken, hvilket bör anmärkas till rättelse i händelse boken ombindes.

Hos alla bokhandlare i Stockholm och landsorterna finnas följande föregående arbeten af författarinnan till Teckningar ur Hvardagslifvet:

FAMILJEN H***. Fjerde upplagan. 2 Rdr.

PRESIDENTENS DÖTTRAR; komplett i tvänne afdelningar, andra upplagan, häftad i ett band. 2 Rdr 24 sk.

NINA, uti tvänne afdelningar och tvänne band, 3 Rdr 4o skill.

HEMMET eller Familjesorger och Fröjder, 3 Rdr.

TRÄLINNAN, en teckning ur forntiden, 28 sk.

STRID OCH FRID. 1 Rdr 8 sk.

På samma ställen säljas följande arbeten, som både i anseende till sitt billiga pris och det valda innehålllet kunna rekommenderas såsom en tjenlig gåfva till barn och ungdom, till befordran af bildning, sedlighet och goda grundsatser:

BIBLIOTHEK FÖR BARN OCH UNGDOM, uti gemensamt format, bestående af följande arbeten, som äfven säljas serskildt:

1:o *Rosa af Tannenburg*, berättelse för unga fruntimmer af Schmid. 24 sk.

2:o *En vinter på Spetsbergen*, till läsning för ungdom, af Hildebrandt. 28 sk.

3:o *Genoveva af Brabant*, af Schmid. 16 sk.

4:o *Josaphat, konungason af Indien*, en historia ur den kristna forntiden, berättad af Chr. Schmid, författare till «Genoveva af Brabant» och «Rosa af Tannenburg». Öfversättning. 20 sk. — Detta arbete innehåller, ehuru i något olika form emot den vanliga, en kort sammanfattning af det Gamla och Nya Testamentets bibliska berättelser, äfvensom den kristna lärans hufvudsatser, hvilka förtäljas för den indiske konungasonen, och kan derföre tillika läsas såsom en biblisk historia, samt rekommenderas i detta afseende af författarens stora namn hos föräldrar och lärare.

5:o *Thimotheus och Philemon*, af samma författare, å 16 sk. — Detta häfte innehåller en berättelse om tvenne kristna

barns jemte deras faders och en missionärs borttröfvande och försäljande till turkarne såsom slafvar, samt deras underbara räddning från samma slafveri och en turkisk paschas samt dess gemåls öfvergång till kristna läran.

6:o *Menniskoslätet*. En kort framställning om dess ursprung och kringspridande, de serskilda folkstammarna och deras beskaffenhet, samt klimaternas och odlingens inflytande på olikheten dem emellan, utarbetadt på svenska af J. Ekelund, efter ett i Chambers information for the people befintligt arbete. 16 sk.

EN LÄRORIK HISTORIA OM ROBINSON DEN YNGRE, hans sällsamma öden och tolfäriga vistande på en obebodd ö. Till nöjsam läsning för barn och ungdom. *Ny bearbetning*. Häftad i tryckt kulört omslag, 20 sk.

LÄRAN OM SJÄLEN, för barn, af Joachim Henrik Campe. Bearbetad från trettonde förbättrade tyska upplagan, med sexton kopparstick. Häftad i kulört omslag, 1 Rdr. — För att vitsorda detta arbetes förtjenst, torde det vara tillräckligt att fästa läsarens uppmärksamhet på den mängd olika upplagor det på originalspråket upplefvat, och då det blifvit på svenska bearbetadt af en skicklig och van hand, eller densamma som öfversatt «Den klassiska fornålderns Hjeltesagor», torde man med all trygghet kunna rekommendera detsamma.

DEN LILLA NATURFORSKAREN, för skolor och familjer; ämnad att lära barn tänka och fälla omdömen öfver allmänna föremål, samt att upplysa föräldrar och lärare om sättet att undervisa och underhålla barn; med inledning som tydligt utvisar huru boken bör användas; af Jacob Abbot, författare till «Modershemmet,» «Barndoms-hemmet,» m. fl. Öfversättning, häftad å 24 sk. — För att gifva läsaren ett närmare begrepp om bokens innehåll upptages här förteckning deröfver: Scene. Inledning. Bokens allmänna ändamål. Sättet för dess begagnande. Bokens inflytande på föräldrar och lärare. Bokens begagnande i skolor. I. Afdelningen: Formen, Färgen, Hårdhet och Mjukhet, Tyngden, Ljuset, Elden, Vattnet, Jorden. II. Afdelningen: Luften, Värme och Köld, Vädret, Solen, Månen, Stjernorna. III. Afdelningen. *Kroppen*: Lederne, Ögat, Ansigtet, Örat, Håret, Foten, Rörelsen, Växten, Smärta och Sjukdom. IV. Afdelningen. *Djuren*: Djurens olika slag, Deras beklädnad, föda, bon, rörelse, försvar. *Växterne*: Roten, Stjelen, Bladen, Blomman, Frukten, Fröna, Väx-

ternes olika lägen, Växternes nytta. V. Afdelningen. *Husgeråd et*: Stolen, Bordet, Spisen, Fönster och Dörrar, Byggnaden. Språket. Stafvelserna, Orden. Blandade experimenter och frågor.

LEKKAMRATEN för år 1841. Vald samling af Sagor och Berättelser för Barn; häft. 32 sk.

LEKKAMRATEN för år 1842. Vald samling af Sagor och Berättelser för Barn, utgifven af J. W. L. Häft. 32 sk. — Innehåll: 1:o *Lördagsaftnarna eller de Sagoberättande barnen*: Första Lördagen: Elfdrottningens periband. Andra Lördagen: Den gamles skrin och Vallgossen. Tredje Lördagen: De tvänne pensionskamraterna. Fjerde Lördagen: Den faderlöse gossen. Femte Lördagen: De tvänne rosorna. Sjette Lördagen: De tre gåfvorna. 2:o *Några utländska samt äldre Svenska sagor*: 1:o Prinsessan på Ärtan, af Anderssen. 2:o Mästerkatten i stöflor, Svensk folksaga. 3:o Prinsessan Rosetta, en féesaga, efter fru d'Aulnoi. 4:o Kolargossen, Ungersk folksaga. 5:o Prins Alidor, Fransk folksaga. 6:o De tre spinnerskorna, af bröderne Grimm. 7:o De tolf bröderna, af bröderna Grimm. 8:o Prinsen och Prinsessan, Plattysk saga efter Grimm.

NYA LEKKAMRATEN. 1843. Vald samling af sagor och berättelser för barn; å 40 sk. — Innehåll: 1:o *Lördagsaftnarna eller de Sagoberättande barnen*: Sjunde Lördagen: Elfdrottningens periband. Åttonde Lördagen: Sagan om drottningens rubinsmycke. Nionde Lördagen: Historien om den fattige Otto. Tionde Lördagen: Emmas födelsedag. Elfte Lördagen: Saga om den underbara ringen. Tolfte Lördagen: Sagan om Talismanen. — 2:o *Sagor och berättelser för barn*: 1) Blommorna. 2) Den straffade nyfikenheten. 3) Emma, det återfunna barnet. 4) Den fattige bonden. 5) Saib, eller de trenne önskingarna, österländsk berättelse. 6) Julgåfvan. 7) De fader- och moderlösa sysskonen. 8) Lame Petter. 9) Det lilla huset i skogen. 10) Födelsedagen. 11) Sagan om påken ur fickan.

NY ORBIS PICTUS, eller den synliga världen i bilder för ungdomen, med beskrifningar på svenska, fransyska och tyska språken; kompl. i tvenne delar. -- Första delen, som utkom i slutet af år 1839, kostar häftad 3 Rdr 16 sk., bunden 3 Rdr 40 sk. Denna del, som innefattar 148 plancher i stentryck, med sammanräknadt omkring 1,500 figurer, samt en text om 246 sidor, stor oktav, på de tre ofvan nämnda språken, löpande i spalt bredvid hvarandra, kan

betraktas som ett helt för sig, såsom innehållande en kort skildring af de flesta bekanta föremål i den synliga verldsbbyggnaden och naturens riken, människans organer och förmögenheter, och nästan alla yrken och sysselsättningar, som förekomma i det enskilda och offentliga lifvet, allt med hänvisning till de bifogade ritningarna. Denna del utgöres af 148 kapitel. — Sednare delen, som äfven innehåller 246 sidor text, stor oktav, på de trenne ofvannämnde språken, har derjemte 153 plancher i stentyck med flera figurer på de flesta af dem, och kostar häftad 3 Rdr 16 sk. och bunden 3 Rdr 40 sk.

ETT HUNDRADE SMÅ HISTORIER för goda barn till bildande af förstånd och hjerta, med femtio fina kolorerade tafflor, inbundne i styft papp. 3 Rdr.

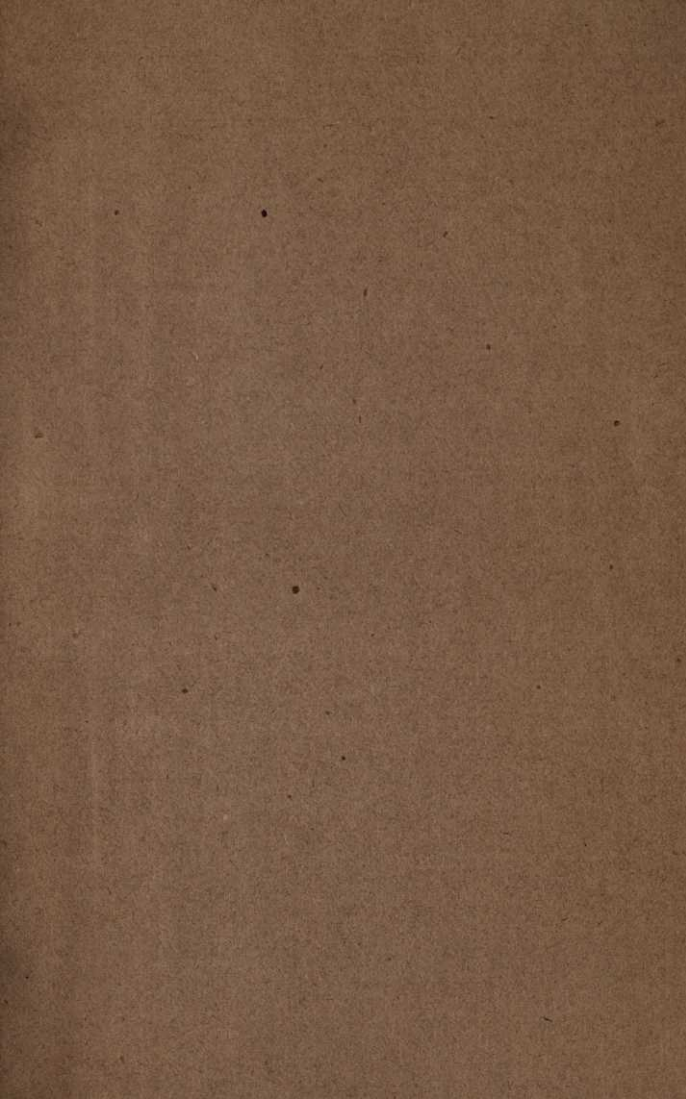
SVENSKA DJUREN, med 32 i texten intryckta figurer, ett sällskap till almanackan. Detta arbete, utgörande 292 sidor och innehållande en beskrifning på de flesta olika arter af de Svenska djuren med åtföljande underrättelser om deras naturvanor, lefnadssätt, metoder att fånga de vilda och uppföda husdjuren, samt karakteristiska anekdoter, upplysande de olika arternas instinkt och lynne, säljes, häftadt i tryckt omslag, till det högst billiga priset af 16 sk.

DEN KLASSISKA FORNÅLDERNS HJELTESAGOR, efter dess skalder och berättare, af G. Schwab. Öfvers. Komplet i sju delar, å 6: 4. Äfven serskilda delar säljas: Första delen å 40 sk., andra å 1 Rdr, tredje å 1: 8, fjerde å 44 sk., femte å 40 sk., sjette å 28 sk. och sjunde å 36 sk.

EUROPA, en fysisk geografisk naturskildring af J. F. Schouw, professor vid Köpenhamns universitet; öfversatt af J. Julin Fabricius. — Detta arbete åtföljes af en atlas, bestående af *sax kartor*, och åsyftar, att i alla afseenden gifva ett närmare begrepp än hittills om vår verldsdels naturförhållanden, samt har vunnit bifall såsom ett af de förtjenstfullaste populärt vetenskapliga arbeten och på originalspråket sett andra upplagan. Priset med atlas är 2 Rdr.

CHRISTLIGA SEDERGLOR, samt några valda böner och verser för en hvar i allmänhet, men för ungdom i synnerhet. 16 sk.

HERRANS FÖRSTA ORD till de små barnen, eller anvisning till de första begreppen om Gud och människans pligter; lämpad till den spärlare ålderns fattningsgäfv; fritt bearbetad efter tredje tyska originalupplagan; häft. å 8 skill. — (Alla priserna äro i banko)

6000070579

Göteborgs universitetsbibliotek

